

BIBLIOTEKA
Instytutu
Bałtyckiego
w Bydgoszczy

MATERIAŁY BIURA PRAC ADMINISTRACYJNYCH

ADMINISTRACJA OKUPACYJNA
W
GEN. GUBERNATORSTWIE

Opracował

Włodzimierz Baranowski

LONDYN - 1942

860 787

1149036

Inst. Biał.

Materiały Biura Prac Administracyjnych

Uwaga:

1. Dane podane w niniejszym opracowaniu zostały wzięte ze zbioru "Prawo Generalnego Gubernatorstwa" (Rozporządzenia Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów oraz przepisy wykonawcze do nich), wydane w Krakowie nakładem "Instytutu dla Pracy na Wschodzie".
2. Streszczenia przepisów podane w cz.II obejmują okres do dnia 31 marca 1941 r.

ADMINISTRACJA OKUPACYJNA W GEN. GUBERNATORSTWIE

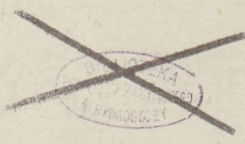
Opracował

Włodzimierz Baranowski

Londyn - 1942

Nie pożyczaj się do domu

II 411938

 Biblioteka Główna
UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO

1100611096

S 5/58
30. III. 46
dordyn

S p i s r z e c z y

Str.

C Z Ę Ś Ć I

ANALIZA USTROJU WŁADZ OKUPACYJNYCH I WNIOSKI	1
WSTEP	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WŁADZ OKUPACYJNYCH	2
Wykres organizacji Urzędu G. Gubernatora i organów podległych	3
"- "- "- Szefa Okręgowego i władz podległych ...	4
"- "- "- Starostwa	5
SAMORZĄD TERYTORIALNY	6
BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK	7
ORGANIZACJA SĄDOWA I SĄDOWNICTWO	8
Wykres organizacji sądownictwa w Gen. Gubernatorstwie	9
SZKOLNICTWO I SPRAWY KULTURALNE	10
SPRAWY ZDROWOTNE I WETERYNARYJNE	10
SPRAWY PIENIĘŻNE. WALUTA	11
"- "- DEWIZY	12
GOSPODARKA WYŻYWIENIA I ROLNICTWO	13
Wykres Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa	14
LESNICTWO I ŻOWIECTWO	15
GOSPODARKA /Organizacja ogólna/	16
"- /Zarządzenia szczegółowe/	17
"- /Ceny/	17
"- /Urzędy gospodarowania/	18
UBEZPIECZENIE PRYWATNE	20
GOSPODARKA. KONFISKATY	20
"- KONFISKATA MAJATKU PRYWATNEGO	21
PRACA: UNORMOWANIE WARUNKÓW	22
SPRAWY ZAOPATRZENIA: UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE	23
"- "- : OPIEKA	24
SKARBOWOŚĆ: SPRAWY BUDŻETOWE	25
"- : PODATKI	26
"- : CŁA I PODATKI KONSUMPCYJNE	26
"- : MONOPOLE	27
PRAWO KARNE PODATKOWE, CELNE I MONOPOŁOWE	27
RUCH: KOLEJ, POCZTA, RUCH ULICZNY	28
PRZEPISY DLA ŻYDÓW	29
Wykres Organizacji władz okupacyjnych w Gen. Gubernatorstwie	30
W N I O S K I	31

C Z Ę Ś Ć II

STRESZCZENIA PRZEPISÓW OKUPACYJNYCH W GENERAL. GUBERNATORSTWIE ...	46
Organizacja Dystryktu "Galicja"	49
"- Zarządu G. G- a	49
Administracyjny podział Urzędu G. G- wa	50
Organizacja Urzędu Szefa Okręgowego	53
"- starostw powiatowych i miejskich	54
Ekspozytury Starostw	55
Służba specjalna	56
Zarząd Związków G innych	56
Zmiany granic gmin i związków gminnych	58
Podatek pogłówny	58
Zmiana polskiego prawa o finansach komunalnych	58
Zarząd gmin polskich	59
Gospodarka mieszkaniami	59

"Centrala Towarzystw Budowy Mieszkań" w Oddziale Banku Gospo-	
darstwa Krajowego	61
"Fundusz Budowlany"	61
Dnie świąteczne	61
Godła niemieckie i stosowanie pozdrowienia niemieckiego	62
Godła polskie	62
Wynagrodzenie urzędników i funkcjonariuszów polskich zatrud-	
nionych ponownie	62
Wynagrodzenie ponownie zatrudnionych polskich urzędników	63
"Przynależni" do narodu niemieckiego w Gen.Gub-wie	63
Utworzenie "wspólnoty niemieckiej" w G.G-wie	64
Stan cywilny Niemców w Gen.G-wie	65
Dostarczanie dokumentów stanu cywilnego z Gen.G-wa	65
Obrót nieruchomościami	65
Bezpieczeństwo i porządek w G.G-wie	66
Używanie mundurów	66
Karty rozpoznawcze w G.G-wie	67
Wjazd i wyjazd z G.G-wa	67
Obowiązek meldowania się	68
"-"-"-" oficerów polskich	68
Związki i stowarzyszenia	68
Rozwiązanie sekt religijnych	69
Narodowościowy rozdział gmin kościoła ewangelickiego w G.G..	69
Akta i przedmioty wartościowe	69
SZKOLNICTWO	70
Struktura zarządu szkolnego	70
Szkoły prywatne	71
Nauka prywatna	71
Działalność kulturalna	71
Wydawanie utworów drukarskich	72
Ustanowienie Urzędu Kuratora Wyższych Zakładów Naukowych	72
IZBY ZDROWIA w G.G-wie	72
Choroby weneryczne	73
Oględziny mięsa	73
SĄDOWNICTWO i organizacja sądów	74
Sądy Specjalne	74
Sądownictwo wojskowe w sprawach osób cywilnych w G.G-wie	75
"-"- niemieckie w G.G-wie	75
B r o ń /Kara śmierci za posiadanie/	78
Zwalczanie czynów gwałtu w G.G-wie	79
Nagrody dla osób, przyczyniających się do wykrycia kryjówek	
broni	80
Sądownictwo polskie	80
Przejście spraw prawnych w sądownictwie niemieckim i polskim	82
Stosowanie prawa łaski na okupowanych obszarach polskich	82
Postępowanie karno-administracyjne w G.G-wie	83
Spółki handlowe w G.G-wie	83
Przedłużenie terminów prawa wekslowego i czekowego	83
W a l u t a	84
Kredytowe Kasy Rzeszy Niemieckiej	84
Złożenie do depozytu biletów Banku Polskiego 500-i 100-zł....	85
Puszczenie w obieg ostemplowanych biletów 100-zł B.P.	85
Bank Emisyjny w Polsce.- Organizacja	85
Zakres czynności	86
Emisja i pokrycie biletów Banku	87
Postanowienia karne i końcowe	87
Ujednostajnienie środków płatniczych w G.G-wie	87
Bilon	88
Oddziały Banku Emisyjnego w Polsce	88
S r a w y bankowe i kredytowe	88
Dewizy	90
Urząd Rozrachunkowy w G.G-wie	94
"Udzielenie wolności od kary" przy wykroczeniach dewizowych .	94
Przewóz waluty	95

	Str.
Obrót rozrachunkowy między G.G-wem a Rzeszą Niemiecką	95
Konta cudzoziemców wolne i zablokowane	96
Majątek żydowski	96
Przekazywanie poborów do Rzeszy Niemieckiej	97
Gospodarka wyżywienia i rolnictwo	97
Założenie Centralnego Urzędu Rolniczego	99
Gospodarka zbożem i paszą	100
"- " bydłem	102
"- " mleczna i tłuszczowa	104
Założenie Urzędu Uprawy Rolnej	104
Gospodarka jajami i drobiem	105
Ustalenie cen na wyroby rolnicze	106
Założenie Urzędu Zasiwów	106
Zastaw na owocach dla dostawcy zasiewów i nawozów	108
Handel zasiewami	108
Spisanie przedsiębiorstw handlujących zasiewami	108
Ceny nasion warzywnych i kwiatów	109
Ceny nasion warzywnych i kwiatowych	109
Ceny za nasiona koniczyny i trwa oraz pastewnych roślin strączkowych	109
Jakość nasion handlowych, mających być puszczone w obrót ..	110
Uregulowanie uprawy i ceny nasion buraków pastewnych i march- wi pastewnej	110
Maksymalne ceny konsumpcyjne i właściwości wartościowe dla handlowych zasiewów zbóż	110
Ceny na handlowe zasiewy rzepaku i inny rodzaj uprawy	111
Zarząd Gospodarki Wodnej /melioracji wodnych/	111
Wywóz produktów rolnych z G.G-wa	112
Uregulowanie cen przejęcia za spirytus surowy z gorzelnii roln. na rok 1939/40	112
Leśnictwo i łowiectwo	112
Polowanie	114
Brzoń dla polskich urzędników leśnych w G.G-wie	115
Ochrona lasów i zwierzyny	116
Wywóz produktów gospodarki leśnej i drzewnej	117
Utworzenie "Rady Gospodarczej dla G.G-wa"	117
"- " "Instytutu Pracy Niemieckiej w G.G-wie"	117
"- " Izby Gospodarki Ogólnej w G.G-wie	118
Gospodarka.- O oznaczeniu sklepów	120
O nadzorze Przemysłowym	120
Reglamentacja nabywania przedsiębiorstw przemysłowych	120
Przemysłowa ochrona prawna	121
C e n y	121
Kary za podbijanie cen	123
Cenniki	123
Urząd gospodarowania węglem	124
Organizacja zaopatrzenia w opał	124
Urząd gospodarowania żelazem i stałą w G.G-wie	125
"- " " metalami w G.G-wie	125
"- " " skórami i futrami	126
"- " " rozdziálu skór i gospodarowania obuwem	128
"- " " gospodarowania surowcami i towarami włókienniczymi ..	129
Pojazdy mechaniczne	132
Nabycie olejów mineralnych	133
"- " " opon	133
Ubezpieczenie prywatne	134
"- " " bagażu	134
Konfiskata majątku Państwa Polskiego	134
"- " " dzieł sztuki	135
Prawa i udziały górnicze w G.G-wie	136
Konfiskata urządzeń i przedmiotów gospodarki olejami mineral- nymi w G.G-wie	137

Ustanowienie centrali powierniczej "Wichód"	137
Urząd Powierniczy dla G.G-wa	138
"Ekspozytury Wydziałów Powiatowych" w Urzędach Szefów Okręg.	138
Konfiskata majątku prywatnego w G.G-wie	138
Administracja powiernicza skonfiskowanego majątku rolnego i leśno-gospodarczego	140
Praca. Unormowanie warunków i ochrona	141
Zmiana przepisów pracy	142
Ordynacje taryfowe dla członków załóg w służbie publicznej ..	142
Wynagrodzenia godzinowe	142
Ordynacja taryfowa dla pracowników w służbie publicznej	143
Ograniczenie zmiany miejsca pracy	144
Obowiązek pracy dla polskiej ludności G.G-wa	144
"Służba pracy"	146
Zatrudnienie kobiet w domach żydowskich	146
Ubezpieczenia społeczne	147
Bezrobotni	147
Fundusz Pracy	148
Opieka Społeczna	148
Zapomogi dla odbiorców rent wojskowych polskich i dla osób pozostałych po nich	150
Zapomogi dla emerytów państwa polskiego i pol.zw. samorząd ..	151
Post. Wyk. do rozp. o zapomogach dla emerytowanych urzędni- ków i wojskowych zawodowych	151
Zaopatrzenie osób poszkodowanych	152
Budżet B.G-wa	153
Podatki	154
Podatek dochodowy	156
"- "- "- wykres	156
"- gruntowy na rok 1940	157
"- przemysłowy	158
Ustalenie budżetu G.G-wa na rok rozrachunkowy 1940	158
Zestawienie budżetowe na rok 1940	159
Cł a	159
Zarządzenie o zniżkach celnych	160
Rozporządzenie wykonawcze do rozp.celnego	160
Stawki celne konwencyjne	160
Urzędy Celne	160
Urzędy śledczo-celne	161
Urzędy probiercze	161
Monopole	162
Monopol oleju mineralnego	162
"- sztucznych środków słodzących	162
Prawo karne podatkowe, celne i monopolowe	163
Postępowanie karne.- Postępowanie karno-administracyjne	165
Kolej	166
Poczta	166
Pocztowa służba czekowa w G.G-wie	167
Pocztowa ordynacja czekowa	167
Ordynacja radiowa	168
Ruch uliczny	169
Ruch pojazdów mechanicznych	169
Przepisy dla Żydów	170
Zakaz uboju rytualnego	170
Przymus pracy dla Żydów	170
Obowiązek zgłoszenia majątku żydowskiego	172
Zniesienie zwolnień podatkowych	172
Używanie kolei przez Żydów	172
Szkoły żydowskie	173

CZĘŚĆ I

ANALIZA USTROJU WŁADZ OKUPACYJNYCH

I. WNIOSKI

Wskazanie na warunki, w jakich działała administracja okupacyjna, jest jednym z najważniejszych zadań niniejszego opracowania. Wskazanie to ma służyć przede wszystkim celom historycznym i politycznym.

Wskazanie to ma służyć przede wszystkim celom historycznym i politycznym. Wskazanie to ma służyć przede wszystkim celom historycznym i politycznym.

Opracowanie niniejsze zawiera streszczenie 225 rozporządzeń normatywnych Gen. Gubernatora, regulujących całość organizacji i czynności aparatu administracyjnego w Gen.Gub-wie.

Na podstawie analizy ustawodawstwa okupacyjnego sporządziłem opis ogólny władz, organów i funkcji administracji niemieckiej w Gen. Gub-wie, ze szczególnym uwzględnieniem elementów polskich.

Opis ten ilustrowałem za pomocą wykresów organizacji urzędów Gen. Gub-ra, Szefów Okręgowych, Starostw, Sądownictwa, Gospodarki wyżywienia i rolnictwa, oraz całości administracji okupacyjnej.

Następnie poddałem analizie wszystkie te części składowe aparatu okupacyjnego, które mogłyby być wykorzystane dla celów odbudowy administracji polskiej, i wreszcie sformułowałem szereg wniosków związanych z przejęciem administracji Kraju.

Pracę swoją ograniczyłem do przestudiowania stosunków prawno-administracyjnych w Gen.Gubernatorstwie. Nie objąłem terenów wcielonych do Rzeszy i b.okupacji sowieckiej, ponieważ sądzę, że należałoby poświęcić im specjalne studium, ze względu na odrębności stosunków wytworzonych tam przez wojnę i okupację.

Poza tym sądzę, że mówić o urządzeniu administracji na tych terenach można dopiero po ustaleniu jej form dla obszaru Gen.Gubernatorstwa.

---ooOoo---

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WŁADZ OKUPACYJNYCH

Gen.Gubernatorstwo, powołane do życia dekretem Hitlera z dn. 25.X.1939 /: 1 :/, stanowi podmiot własnych praw i obowiązków. Jest ono zastępowane przez Gen. Gubernatora i przez ustanowione przezeń urzędy.

Niepodzielność kierownictwa wszystkich dziedzin administracji uskutecznia się przez Zarząd G.G-wa. Pracami Zarządu G.G-wa kieruje Sekretarz Stanu, bezpośrednio podporządkowany G.G-wi. Jego zadaniem jest zapewnić współpracę Departamentów /Hauptabteilungen/ Urzędu G.G-wa, których kierownicy mają za obowiązek stale czuwać nad tym, by praca ich departamentów była uzgodniona z interesem ogólnym administracji okupacyjnej.

Zarząd G.G-wa nadaje kierunek działalności Szefów Okręgowych /Gubernatorów /: 2 i 3 :/.

G.G-wo jest terytorialnie podzielone na 5 okręgów: Kraków, Lublin, Radom, Warszawa i Lwów /z nazwą okręgu "Galicja"/.

Wszystkie okręgi, z wyjątkiem "Galicji", dzielą się na powiaty ziemskie po 10 w każdym; "Galicja" zaś dzieli się na 13 powiatów. Prócz tego istnieją powiaty miejskie, tj. miasta wydzielone, w liczbie 6: Kraków, Lublin, Radom, Warszawa, Częstochowa i Lwów.

Na czele powiatów stoją starostowie /powiatowi i miejscy/.

Starostwa mogą tworzyć swoje ekspozytury pod nazwą Komisariatów ziemskich i miejskich /: 8 :/.

Organizacja urzędów G.G-wa, Szefów Okręgowych i Starostw - jest uwidoczniiona na wykresach /: I, II, III :/, oraz opisana w odnośnych rozporządzeniach /: 5, 6, 7 :/.

W osobie Gen.Gubernatora skupia się pełnia władzy. Jest on prawodawcą, zwierzchnikiem wymiaru sprawiedliwości i kierownikiem administracji. Wszystkie dziedziny życia są reglamentowane rozporządzeniami G.G-ra, przy czym jedynym celem jego działania jest eksploatacja ziem polskich dla dobra Rzeczy Niemieckiej, głównym zaś środkiem wymuszenia posłuszeństwa - terror.

Należy tu podkreślić trzy charakterystyczne i ważne momenty:

1. Krótki okres rządów wojskowych, z natury swej dyletanckich i niezdolnych do ujęcia i pokierowania wielorako skomplikowanym życiem współczesnego społeczeństwa, zwłaszcza w dziedzinie gospodarczej: Gen.Gubernatorstwo rozpoczęło swoją działalność od dnia 26.X.1939r.;

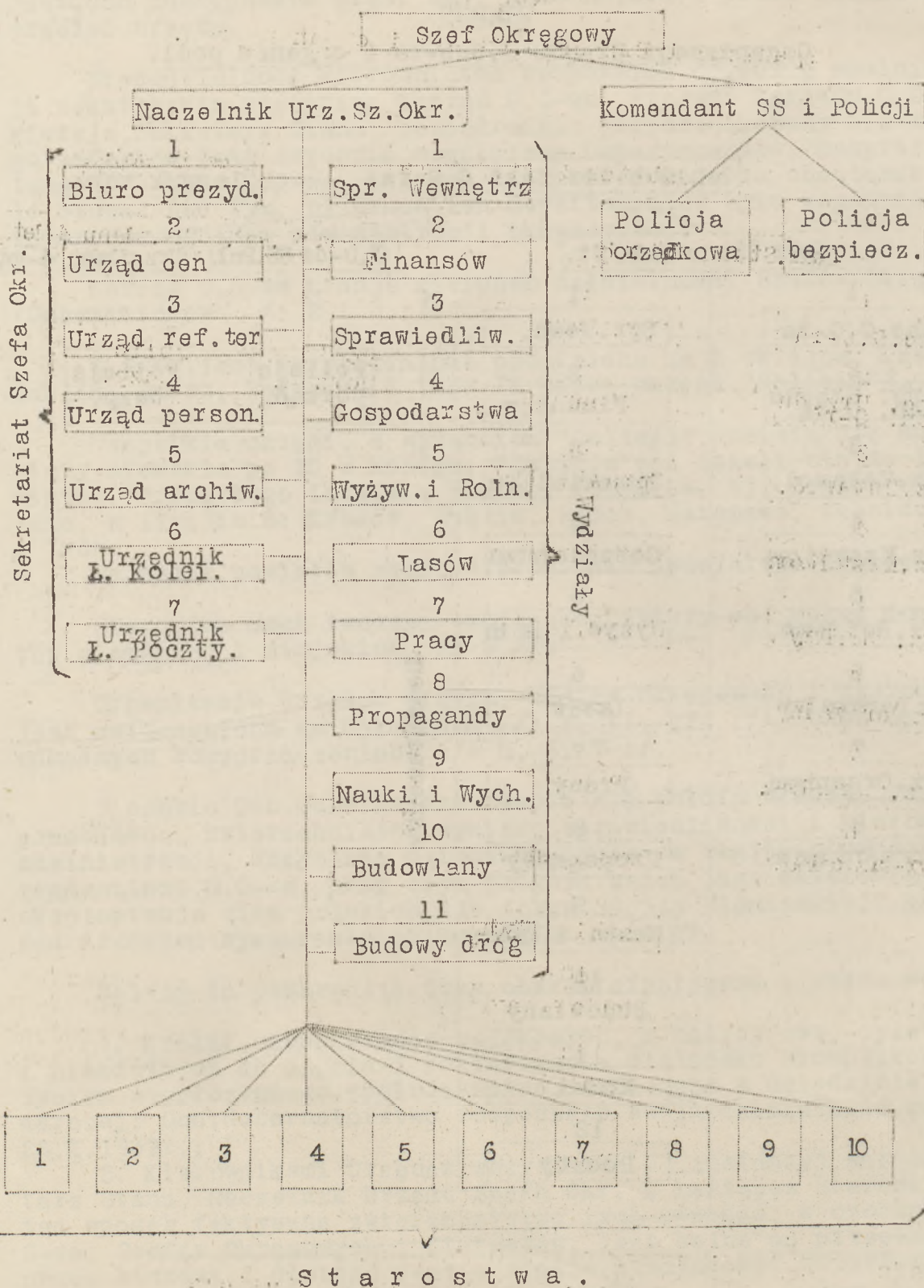
2. Kierownikami Urzędów wszystkich 3. instancyj są: Sekretarz Stanu, Naczelnik Urzędu Szefa Okr. i Zastępca Starosty. W ten sposób faktyczne zwierzchnictwo tych urzędów, w osobach G. G-ra, Szefów Okręgowych i Starostów, jest wolne od przeciążenia pracą biurową i dlatego jest w stanie przeznaczyć wszystkie swe siły na realizację swej woli.

3. Aparat administracji okupacyjnej stanowi ośrodki dyspozycji i kontroli, posilkując się jako organami wykonawczymi - instytucjami społecznymi /samorządami wszystkich typów, spółdzielniami/ oraz przedsiębiorstwami inicjatywy prywatnej /spółki, firmy/. Również należy zwrócić uwagę na wyposażenie staros-

WYKRES

II.

Organizacji Urzędu Szefa Okr. i władz podl.

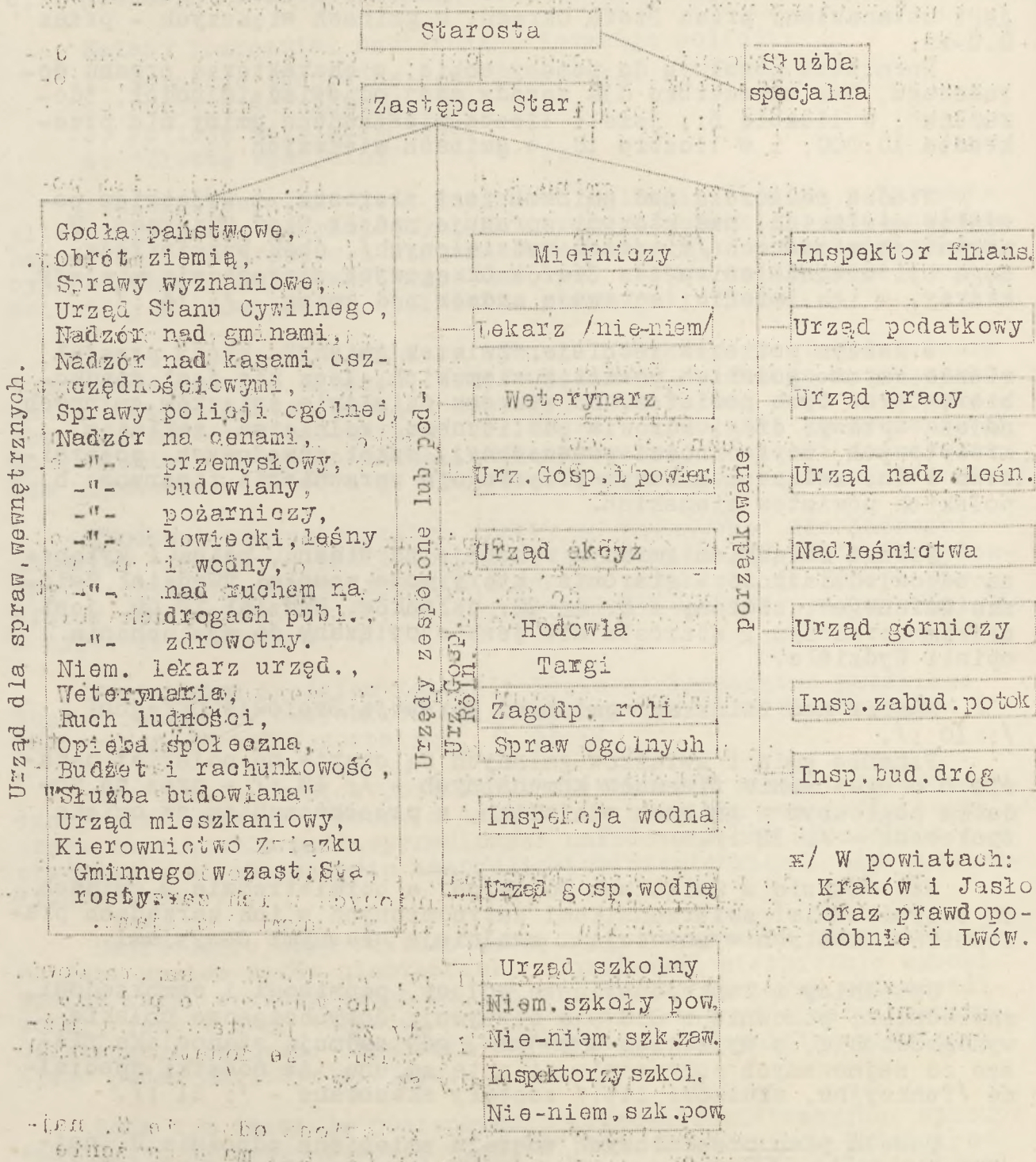
Starostwa.

N.B. W 4. okręgach po 10, w okręgu Twów: 13 starostw.

WYKRES

III.

Organizacji Urzędu Starostwa.

SAMORZĄD TERYTORIALNY

Organizacja samorządu terytorialnego, w jego wynaturzonej i szczerpkowej postaci, jest następująca:

Zarządem gminy kieruje, na pełną i wyłączną odpowiedzialność własną, jej naczelnik z tytułem burmistrza, przy czym gminą w rozumieniu rozporządzenia G.G-wa jest wieś, miasto, powiat miejski. W gminach o liczbie mieszkańców poniżej 20.000 - burmistrz jest ustanawiany przez Szefa Okręgu, w gminach większych - przez G.G-ra.

Burmistrz powołuje do pomocy sobie, w charakterze organu doradczego, bez uszczerbku dla zasady swej odpowiedzialności, "doradców", w liczbie 5., jeżeli liczba mieszkańców gminy nie przekracza 10.000, i w liczbie 10. w gminach większych.

Władzą nadzorczą nad gminami jest starosta, z wyjątkiem powiatów miejskich, nad którymi sprawuje nadzór Szef Okręgowy. W powiatach miejskich /miastach wydzielonych/, obok burmistrzów, mogą być ustanowieni przez Szefów Okręgowych starostowie miejscy, którzy, w ich imieniu, sprawują nadzór nad gminą. /: 14 :/.

W każdym powiecie istnieje "Związek gminny", który przejął mienie czynne polskich powiatów ziemskich, lecz nie jest spadkobiercą praw tych powiatów. Do zakresu działania związków gminnych należą sprawy: dróg, zdrowia publicznego, rolnictwa, zakładów kredytowych, użyteczności powszechnej, szkół zawodowych, pożarnictwa i in. Związkom gminnym przysługują uprawnienia finansowe b. polskich powiatów ziemskich.

Zarząd Związkiem gminnym wykonuje na własną, pełną i wyłączną odpowiedzialność - starosta, który może powołać "Wydział Związku Gminnego", złożony z 5. do 20. członków. Wydział Zw.Gm. jest ciałem doradczym i starosta nie jest obowiązany do wysłuchania opinii Wydziału.

Nadzór nad Związkami gminnymi sprawują Szefowie Okręgowi /: 10 :/.

Finanse gmin i związków gminnych są oparte na polskiej ustawie o uregulowaniu finansów komunalnych - /: 13 :/ - oraz na podatku pogłównym w gminach wiejskich, z przeznaczeniem na opiekę społeczną - /: 12 :/.

Starostowie w Związkach Gminnych, a burmistrzowie w gminach są bezpośrednimi zwierzchnikami zatrudnionych w ich zarządach pracowników, których wyznaczają i zwalniają własnymi decyzjami.

Urzednicy i funkcjonariusze polscy, państwowi i samorządowi, zatrudnieni ponownie w G.G-wie otrzymują dotychczasowe polskie wynagrodzenie, z wyjątkiem wypadków, gdy zajmują stanowiska niższe od zajmowanych poprzednio, i z tą zmianą, że dodatki specjalne /funkcyjne, służbowe itp./ zostały skasowane - /: 21 :/.

Tabela płac urzędniczych została zmieniona odnośnie 3. najniższych grup uposażeń, w ten sposób, że grupa X ma uposażenie mies. 180 zł, XI zaś i XII - 150 zł - /: 22 :/.

BEZPIECZENSTWO I PORZĄDEK

Bezpieczeństwo i porządek w G.G-wie są oparte na służbie kilku rodzajów policji, będącej w dyspozycji Wyższego Dowódcy SS i Policji, podporządkowanego bezpośrednio G.G-owi.

Należy rozróżniać następujące formacje policji:

1. Formacje specjalne p.n. Schutzstaffel /SS/;
2. Policję porządkową;
3. Policję bezpieczeństwa;
4. "Służbę specjalną" /: 9 :/.

"Służba specjalna" jest namiastką policji, złożoną z "nieskazitelných" osób, przynależnych do narodu niemieckiego, podlegająca bezpośrednio starostom i używana zasadniczo dla "zadań administracyjno-technicznych", wyjątkowo zaś, gdy nie ma do dyspozycji sił policyjnych, również do spełniania zadań policyjnych.

Innym środkiem opanowania żywiołu polskiego jest wydzielenie i uprzywilejowanie Niemców, przez ujęcie na ewidencję i zorganizowanie w jedną kontrolowaną i subordynowaną całość osób "przynależnych do narodu niemieckiego" /: 23 :/. Powołanie do życia "wspólnoty niemieckiej" daje możliwość wszechstronnej kontroli nad żywiołem niemieckim i użycia go dla celów nadzoru nad Polakami /: 24 :/.

Środkami pomocniczymi są "karty rozpoznawcze" dla ludności polskiej /: 30 :/, znaki rozpoznawcze obowiązujące ludność żydowską /: 214 :/, zakaz używania mundurów polskich /: 29 :/, obowiązków meldunkowy /: 33, 34 :/, system przepustek przy wjeździe do i wyjeździe z G.G-wa /: 31, 32 :/.

Skutecznym środkiem kontroli życia społeczeństwa polskiego jest rozwiązanie wszystkich wpływowych Związków i Stowarzyszeń i surowy nadzór nad pozostałymi /: 35 :/.

Rozdział elementów polskich i niemieckich został przeprowadzony konsekwentnie, nawet w dziedzinie kościoła ewangelickiego, przez rozwiązanie gmin wyznaniowych narodowościowo mieszanych i utworzenie odrębnych gmin ewangelickich niemieckich i nie-niemieckich /: 37 :/.

Najistotniejszym wszakże narzędziem utrzymania bezpieczeństwa jest system sądów niemieckich, stosujących niezmiernie wysoki wymiar kary, wskutek czego to, co się nazywa wymiarem sprawiedliwości, jest w swej istocie, dobrze zorganizowanym i metodycznie działającym terorem. Omówienie organizacji sądownictwa niemieckiego podam na innym miejscu.

Poza tym istnieje postępowanie karno-administracyjne, wykonywane przez Wyższego Dowódcę SS i Policji, Kierowników Wydziałów w Urzędzie G. G-ra, Dowódców Policji Bezpieczeństwa i Porządkowej, Szefów Okręgowych, Komendantów Policji Bezpieczeństwa i Porządkowej oraz przez Starostów powiatowych i miejskich. Mogą oni w wypadkach przepisami określonych wymierzać kary, mian. grzywnę do 1.000 zł z możliwością zamiany na karę aresztu do 3. miesięcy w razie nieściągalności. Prawo odwołania istnieje tylko od orzeczeń Starosty, do Szefa Okręgowego. W innych wypadkach nie ma odwołania /: 60 :/.

ORGANIZACJA SĄDOWA I SĄDOWNICTWO

W Gen.Gub-wie istnieje sądownictwo niemieckie i sądownictwo polskie. Niemcy podlegają w całości ich stosunków prawnych sądownictwu niemieckiemu.

Istnieją następujące sądy niemieckie:

1. Sądy Sił Zbrojnych, stosujące niemieckie prawo karne za czyny karygodne: a/ skierowane przeciw niem.silom zbrojnym, b/ popełnione w budynkach, pomieszczeniach lub zakładach, służących niem.silom zbrojnym /: 51 :/;
2. Sądy doraźne, rozpoznające sprawy z oskarżenia o czyny gwałtu przeciw Rzeszy Niemieckiej, niemieckiej władzy zwierzchniej w Gen. Gub-wie, itp. /: 54 :/ - /: 53 :/.
3. Sąd Specjalny, właściwy dla czynów karalnych, dla których w rozporządzeniach G.G-ra wyraźnie ustalona jest właściwość tego rodzaju sądu. Poza tym prokuratura może wnieść oskarżenie do Sądu Specjalnego z powodu wszelkich czynów karalnych, "jeżeli jest wskazane skazanie przez Sąd Specjalny, ze względu na ciężki lub godny potępienia charakter czynu lub wywołane wśród publiczności oburzenie" /: 50 :/.
4. Sądy Niemieckie i Wyższe Sądy Niemieckie, jako instancja apelacyjna dla pierwszych. Podlegają im Niemcy w sprawach karnych oraz inne osoby z powodu czynów karalnych, które są skierowane przeciw autorytetowi i bezpieczeństwu Rzeszy Niem. i narodu niemieckiego, przeciw jego interesom oraz przeciw życiu, zdrowiu, czci i majątkowi osób posiadających obywatelstwo Rzeszy lub "przynależnych do narodu niemieckiego" itp. /: 52 :/. Sądy Niemieckie są również właściwe dla spraw cywilnych, w których strony, lub jedna z nich, jest "przynależną do narodu niemieckiego" /: 52 :/.

Sądownictwo Polskie jest dopuszczone tam, gdzie nie ma właściwości Sądu Niemieckiego. W sprawach karnych sąd polski może rozpoznawać tylko wtedy, gdy sprawa została mu przekazana przez prokuraturę niemiecką.

Dla wykonywania polskiego sądownictwa obowiązują polskie ustawy i rozporządzenia, o ile G.G-ter nie postanowi inaczej. Przepisy o warunkowym zawieszaniu kar wolnościowych lub grzywnien, oraz o udzielaniu innych ulaskawień, zostały uchylone.

Sądownictwo Polskie wykonują Sądy Grodzkie, Sądy Okręgowe i Sądy Apelacyjne. Sąd Najwyższy nie został powołany z powrotem do działania. Sąd Apelacyjny obejmuje swoim działaniem teren Okręgu i ma swoją siedzibę przy siedzibie Szefa Okręgowego, który władny jest dokonywać podziału okręgów sądowych.

Sądy Pracy zostały zniesione, a sprawy im właściwe zostały przekazane Sądom Grodzkim.

Sądy Polskie podlegają bezpośredniemu nadzorowi Szefów Okręgowych.

Wyroki zapadają "w imieniu prawa". Sądy rozpoznają w składzie, przewidzianym w polskich przepisach. Sędziowie niezawodowi są wykluczeni. Przeciw rozstrzygnięciom Sądów Grodzkich i Sądów Okręgowych w pierwszej instancji dopuszczone są środki prawne lub odwoławcze, przewidziane w polskim prawie.

Urzędy hipoteczne obsadza się w miejsce pisarzy hipotecznych jednym lub kilkoma sędziami grodzkimi, którzy otrzymują wynagrodzenie według sta-

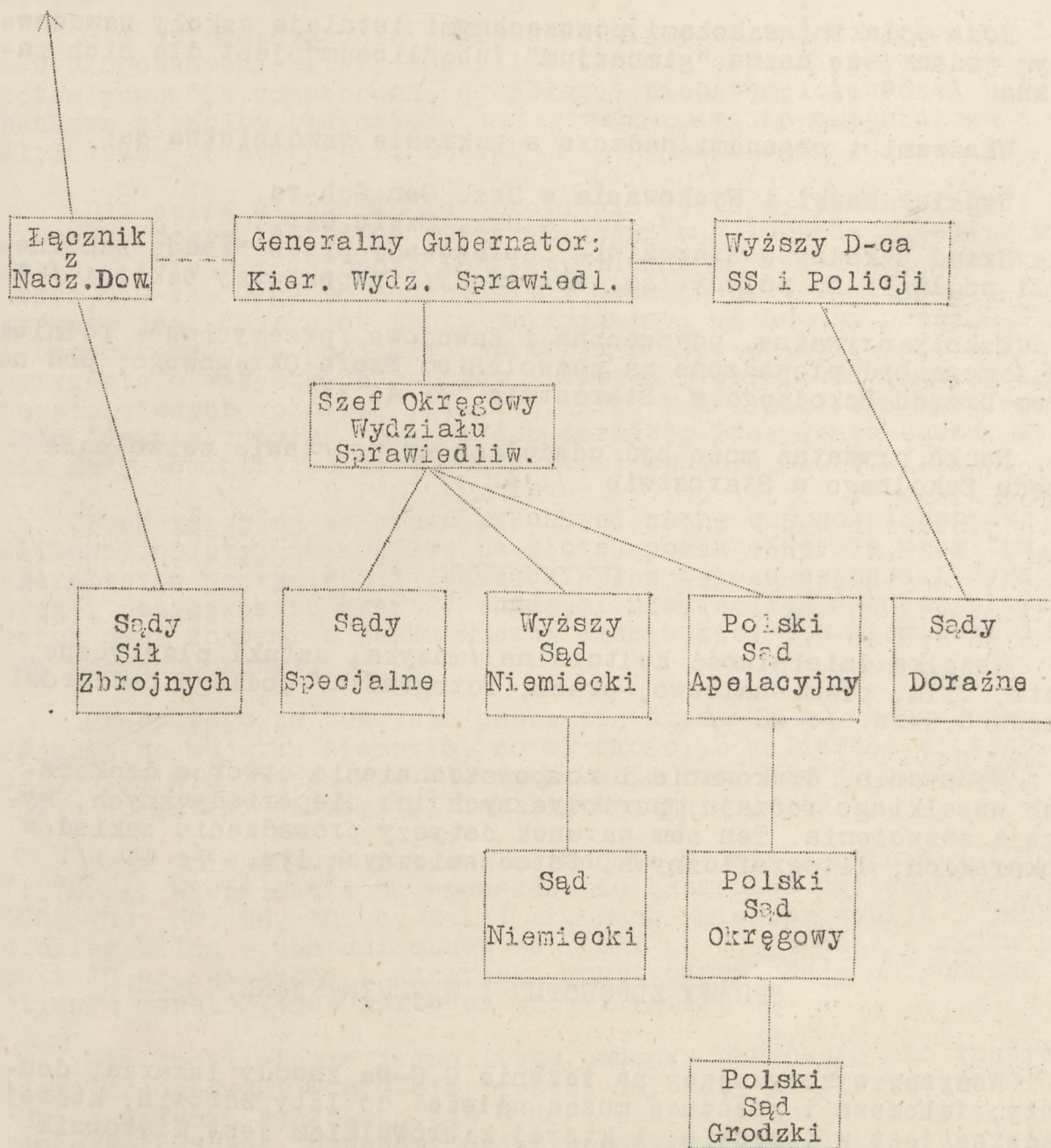
wiek odpowiadających ich czynności, udziału we wpływających opłatach nie mają i odprowadzają je do Kasy Sądowej /: 56 :/.

ORGANIZACJA

IV.

Sądownictwa w Gen. Gubernatorstwie

N. Dow.

SPRAWY PIENIĘŻNE. WALUTA

Ustawowym środkiem płatniczym w G.G.-wie jest złoty /od 20 listopada 1939r., tj. od chwili wprowadzenia granicy dewizowej między Rzeszą Niemiecką a G.G.-wem/.

Prócz tego są w obiegu /o ile już nie zostały wycofane/ asygnaty, opiewające na 20, 5, 2 i 1 markę niemiecką i 50 fenigów niem., wypuszczone przez Kredytowe Kasy Rzeszy Niemieckiej, powołane do życia rozporządzeniem Nacz. Dowódcy Wojsk-Niem. z dnia 23 września 1939, a zlikwidowane rozp. G.G.-ra z dniem 8 kwietnia 1940r. /: 65, 66 :/.

Dla uniemożliwienia dopływu waluty polskiej z zagranicy terenów okupowanych, bilety 500 i 100-złotowe zostały ostemplowane i potem ponownie dopuszczone do obiegu, nieostemplowane zaś bilety bankowe straciły charakter ustawowego środka płatniczego z dn. 31.I.1940. /: 67 :/ - /: 68 :/.

Dla celów utrzymywania obrotu pieniężnego, płatniczego i kredytowego, został założony "Bank Emisyjny w Polsce" z siedzibą w Krakowie. Kieruje i zarządza Bankiem Emisyjnym Prezydent, mianowany przez G.G.-ra. Organem nadzorczym i agentem G.G.-ra dla Banku Emisyjnego jest "Dyrygent Banku Emisyjnego", mianowany przez G.G.-ra i bezpośrednio mu podległy. Dyrekcja Banku Em. musi informować Dyrygenta o wszystkich ważnych sprawach i uzyskiwać jego zgodę w poważniejszych rozstrzygnięciach. Przy Banku może być utworzona Rada Administracyjna, jako organ doradczy Prezydenta Banku. Członków Rady Administracyjnej ustanawia i zwalnia G.G.-tor.

Bank Emisyjny ma prawo wykonywać różne czynności bankowe emitować bilety, opiewające na złote, posługując się przy tym w charakterze pokrycia: 1/ rozszerezeniami z tytułu czynności dyskontowych i pożyczkowych oraz 2/ zapasami niemieckich środków płatniczych oraz kontami w Banku Rzeszy Niemieckiej i w Niemieckiej Kasie Rozrachunkowej.

Prócz tego za pokrycie uważa się hipoteka na rzecz Banku Emisyjnego na majątku ziemskim, do wysokości 3 miliardów złotych, przy czym nie wymaga się "do zachowania swej wiary publicznej" wpisu do księgi wieczystej lub hipotecznej /: 69 :/.

Bank Emisyjny podjął swe czynności w dniu 8 kwietnia 1940r. /: 70 :/. Niezależnie od wypuszczenia banknotów opiewających na 500, 100, 50, 20, 10, 5, 2 i 1 zł, Bank Emisyjny wybija i puszcza w obieg bilon w postaci monet ze stali po 50 gr oraz z cynku po 20 i 10 gr. Wielkość i wizerunki monet odpowiadają dotychczas wybijanym monetom tych wartości. /: 71 :/.

Dla umożliwienia jednolitego nadzoru bankowego nad instytucjami kredytowymi w G.G.-wie, został założony przy Urzędzie G.G.-ra "Urząd Nadzoru Bankowego dla G.G.", pod kierownictwem Dyrygenta Banku Emisyjnego. Urzędowi Nadzoru Bankowego podlegają wszystkie krajowe i zagraniczne instytucje kredytowe, trudniące się czynnościami bankowymi lub oszczędnościowymi na terenie G.G.-wa. Kierownik Urzędu Nadzoru Bankowego posiada rozległe i decydujące uprawnienia, które dają mu możliwość wykonywania istotnej kontroli nad działalnością banków. Władny jest on żądać wszelkich informacji, regulować przepisy bankowe, zakazać prowadzenia przedsiębiorstwa bankowego lub wykonywania poszczególnych czynności, rozporządzania wartościami majątkowymi, wykonywania zobowiązań, odbierać

pełnomocnictwa osobom uprawnionym do reprezentowania banku, ustanawiać wysokość stopy procentowej i prowizji itp. /: 73 :/.

SPRAWY PIENIEŻNE. DEWIZY

Dla celów gospodarstwa dewizami istnieje w Wydziale dewiz w Urzędzie G.G-ra "Urząd Dewizowy". Rozporządzenie "dewizowe" z dn. 15.XI.1939r.- /: 74 :/ zawiera wszystkie określenia, dotyczące dewiz: obrotu nimi, jak również pełny katalog możliwych wykroczeń dewizowych, za które grozi kara więzienia i ew. ciężkiego więzienia do lat 10, oraz grzywna do 10-krotnej wartości kwoty, do których czyny karalne odnoszą się. Również wysokie kary grożą za podstępne wyłudzenie zezwolenia dewizowego /: 75 :/. Widocznie nawet surowe kary nie mogły wymusić podporządkowania się przepisom rozporządzenia "dewizowego", skoro inne rozporządzenie, wydane w 5 miesięcy później, zapowiedziało wstrzymanie postępowania karnego i udzielenie "wolności od kary" dla tych, którzy w nowym terminie zaoferują dewizy i inne wartości /: 76 :/.

W ramach Wydziału Dewiz w Urzędzie G.G-ra istnieje również "Instytut Rozrachunkowy - Kraków", którego zadaniem jest przeprowadzenie rozrachunków należności płatniczych między Rzeszą Niemiecką a G.G-wem /: 77 :/. Wszelkie zapłaty w obrocie między G.G-wem a Rzeszą Niemiecką następują wyłącznie w drodze rozrachunku za pośrednictwem Instytutu Rozrachunkowego - Kraków i Niemieckiej Kasy Rozrachunkowej - Berlin /: 79 :/. Przewóz walut w ograniczonych ilościach jest dozwolony Niemcom, podróżującym w sprawach służbowych oraz w ruchu turystycznym i granicznym /: 78, 80 :/. Wolno również bez zezwolenia dewizowego przekazywać do Rzeszy Niemieckiej pobory i inne wynagrodzenia służbowe, na utrzymanie rodzin tych Niemców, którzy pełnią służbę w G.G-wie /: 83 :/.

Cudzoziemcy mogą dysponować swoimi kontami w Banku Emisyjnym, o ile są one uznane za "wolne", gdy zaś one są uznane za zarobkowane, wolno nimi rozporządzać tylko za zezwoleniem Wydziału Dewiz przy Urz. G.G-ra /: 80 :/. Konta, depozyty i schowki /safes/, należące do Żydów, są zablokowane i wolno jest wypłacać bez zezwolenia dewizowego ich właścicielom lub na ich rzecz osobom trzecim po 250 zł. tygodniowo. Wyjątek istnieje dla pokrycia bieżących potrzeb przedsiębiorstw przemysłowych, co należy udowodnić bankowi lub kasie prowadzącej konto /: 81 :/. Wypłaty gotówkowe z pocztowych kont czekowych na rzecz Żydów wymagają zawsze zezwolenia Urzędu Dewizowego, aczkolwiek pocztowe konta czekowe nie są kontami bankowymi. Żydom wolno nabywać złoto i inne metale szlachetne, w stanie nieprzerobionym i przerobionym, jak również złom tych metali tylko za zezwoleniem Urzędu Dewizowego /: 83 :/.

GOSPODARKA WYŻYWIENIA I ROLNICTWO

Administracja gospodarki wyżywienia i rolnictwa, we wszystkich jego działach, jest scentralizowana w Wydziale /Dept./ Wyżyw. i Roln. w Urzędzie G.G-ra. Dla celów tej administracji /Dpt./ Wydział Wyż. i Roln. posługuje się szeregiem specjalnie utworzonych urzędów, które obejmują wszystkie przedsiębiorstwa produkujące, magazynujące, obrabiające, przerabiające i zbywają-

ce produkty rolnictwa i hodowli. Wspomniane urzędy będące organami wykonującymi dyspozycje Wydziału Wyz. i Roln. w Urz. G.G-ra, regulują całość produkcji i zbytu płodów rolnych i są uprawnione wkrazać i wydawać zlecenia dotyczące zakresu i metody produkcji, doboru personelu administracyjnego w przedsiębiorstwach prywatnych i społecznych, rachunkowości, dysponowania nadwyżką gospodarczą według swego uznania, stawianie wniosków o wyłączenie przedsiębiorstw uznanych za nieprodukcyjne, cen itp.

Kierownik Wydz. Wyz. i Roln. w Urz. G.G-ra ma prawo nadzoru i wydawania zarządzeń Izdom Rolniczym, Związkom, Spółdzielniom i wszelkim innym organizacjom i instytucjom gospodarki rolnej /: 24 :/. Dla wymuszenia wydanych przez siebie zarządzeń ma on prawo unieruchomić każde przedsiębiorstwo na okres przejściowy lub na stałe, jak również skonfiskować produkty gospodarki rolnej, wytwarzane, wyrabiane, magazynowane lub puszczane w obrót - niezgodnie z przepisami Wydz. Wyz. i Roln. przy Urz. G.G-ra /: 86 :/. Poza tym, za wykroczenia przeciw przepisom rozporządzeń o gospodarce wyżywienia i rolnictwa grozi kara więzienia i grzywny w nieograniczonej wysokości. /: 85 :/.

Organem Wydziału Wyz. i Roln. w Urz. G.G-ra w zakresie obrotu wytworami gospodarki rolnej jest "Centralny Urząd Rolniczy" w Krakowie, obejmujący następujące grupy wytworów: 1/ zboże i pasza, 2/ browarnicze, 3/ ziemniaki, 4/ cukier, 5/ środki spożywcze i kolonialne, 6/ ogrodnicze, 7/ winne, 8/ bydło, 9/ mleczne i tłuszczowe, 10/ jaja i drób, 11/ rybne. "Centr. Urz. Roln." ma na celu zaopatrzenie w środki żywności obszaru G.G-wa, przydział towaru przedsiębiorstwom przerabiającym i rozdzielczym, tworzenie zapasów i ich magazynowanie oraz zaopatrywanie wojska.

"Centr. Urz. Roln." posiada dwa organy: Radę Administracyjną, jako organ decyzji, i Centralę Urzędu, jako organ wykonawczy, złożone z osób mianowanych przez Kier. Wydz. Roln. w Urz. G.G-ra /: 88 :/.

Podstawą gospodarki zbożem i paszą jest zasada, że przedsiębiorstwa wytwarzające, obrabiające i zbywające te produkty, obowiązane są oddać według cen ustalonych urzędowo, na żądanie władz, zboże i paszę wszelkiego rodzaju, przy czym Wydz. Wyz. i Roln. w Urz. G.G-ra ustala całkowite ilości, które mają być dostosowane przez Okręgi, jak również ustala dalsze zużycie tych ilości. Podział wyznaczonych kontyngentów na przedsiębiorstwa produkcyjne okręgu, jak również wytyczne dla dostawy ustala wydział wyz. i roln. w Urz. Szefa Okręgowego /: 89 :/.

Dla obrotu bydłem są założone targi, na które muszą być dostarczane ilości bydła według kontyngentów wyznaczonych przez Urz. Szefów Okr. według wskazówek Urz. G.G-ra /: 90 :/.

Przedsiębiorstwa produkujące mleko i nasiona oleiste obowiązane są oddawać nadwyżki tych produktów, niepotrzebne w ich gospodarstwach, instytucjom wskazanym przez Wydz. Wyz. i Roln. Urz. Szefa Okr. /: 91 :/. Nadzór nad większą własnością rolną /od 100 ha/, a gdy trzeba i nad mniejszą własnością rolną, należy do "Urzędu Uprawy Roln." /: 92 :/. Obrót jajami i drobiem reguluje się za pomocą koncesjonowanych przez Urz. Szefów Okr. "Urzędów Skupu", które oddają towar "Urzędowi Znakowania" /: 93 :/. Obrót nasionami i reglamentacja cen nasion należą do kompetencji "Centr. Urzędu Zasiwów" /: 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106 :/.

Gospodarka wodna, obejmująca następujące działy:

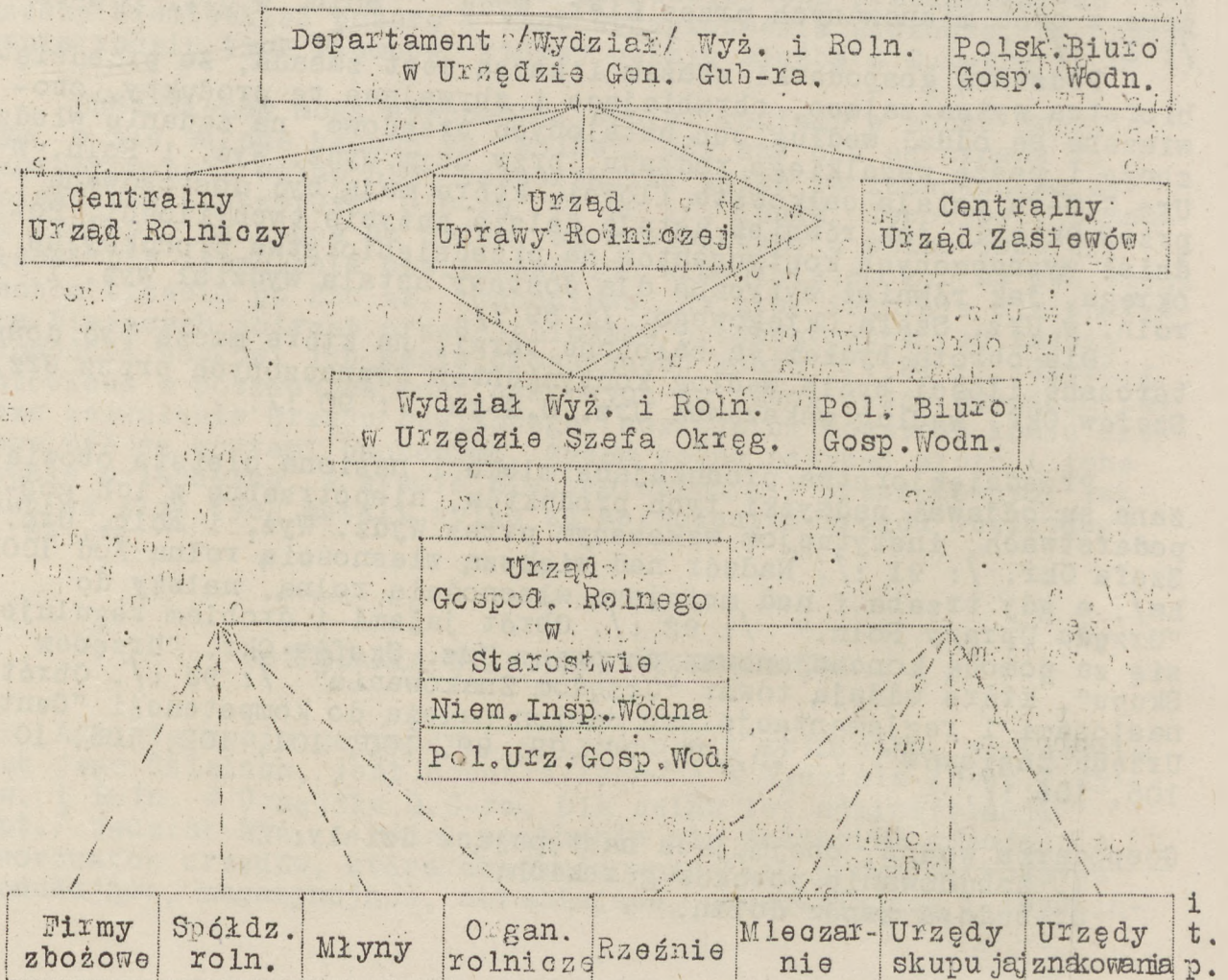
1. Zabudowanie potoków górskich,
2. budowa zapór dolin,

3. regulacja niespławnych rzek i potoków,
4. obwałowania i odwodnienia śródziemnych gruntów,
5. drenowania,
6. kultywowanie gruntów pustych,
7. nawodnienie i zużytkowanie wód stąd uzyskanych,
8. zaopatrzenie wsi w wodę,
9. wiejskie drogi gospodarcze,
10. różne rolnicze prace melioracyjne, jest administrowana przez Wydział Wyz. i Roln. w Urzędzie G.G-ra za pomocą polskich organów gospodarki wodnej. Na szczeblu najniższym obejmują one obszar kilku powiatów i są obsadzone polskim personelem z byłych referatów melioracyjnych przy Starostwach. Zadaniem tych polskich urzędów gospodarki wodnej jest przygotowywanie i wykonywanie wszystkich robót melioracyjnych pod nadzorem niemieckich inspektorów gospodarki wodnej. Ponieważ polskie urzędy gospodarki wodnej nie mają prawa wydawania zarządzeń, przeto czynności rządowe i wydawanie zarządzeń należą do niem. inspektorów wodnych. Są również oni władzami nadzorczymi nad związkami wodnymi i gruntowymi. Inspekcje wodne podlegają Szefom Okręgowym. W Wydziałach Wyz. i Roln. w Urzędach Szefów Okr. istnieją polskie biura gosp. wodnej złożone z pracowników wydziałów melioracyjnych w dawnych Urz. Wojewódzkich. Naczelne kierownictwo gospodarką wodną należy do Wydziału Wyz. i Roln. w Urz. G.G-ra, przy którym istnieje polskie biuro, złożone z pracowników Generalnej Inspekcji dla melioracji przy dawnym Ministerstwie Roln. i Ref. Roln. /: 107 :/.

WYKRES

V.

Organizacji Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa.

LESNICTWO I ŁOWIECTWO

Administracja leśna i łowiecka należy w całości do Departamentu Lasów w Urz. G.G-ra. Kierownik tego Dep-tu bezpośrednio zarządza lasami państwowymi oraz przedsiębiorstwami ubocznymi w nich, jako też organizacją sprzedaży drzewa /Polską Agencją Drzewną - Paged/. Wszystkie przedsiębiorstwa leśne, nie zarządzane bezpośrednio przez Dep-nt Lasów, podlegają jego nadzorowi. Dep-nt Lasów władny jest wydawać zarządzenia względem ilości wyciętu, wyrobu i zbytu drzewa. Organami Dep-tu Lasów przy Urz. G.G-ra są Wydziały Lasów w Urzędach Szefów Okr. i Urzędy nadzoru leśnego w Starostwach. /: 110 :/.

Wszystkie przedsiębiorstwa na obszarze G.G-wa zajmujące się handlem, obróbką lub przerobem drzewa są na ewidencji władz leśnych /: 111 :/ i wogóle wszystkie przedsiębiorstwa gospodarki drzewnej, wytwórcze, obróbki, przeróbki i rozdzielnie podlegają "prawu rozporządzenia" Kierownika Dep-tu Lasów w Urz. G.G-ra pod względem organizacyjnym i regulującym rynek /: 112 :/. Wywóz wyrobów gospodarki leśnej i drzewnej w G.G-wie odbywa się za zezwoleniem Kierownika Dep-tu Lasów w Urz.G.G-ra, podstawowym zaś warunkiem dla udzielenia takiego zezwolenia jest zgoda Urzędu Drzewnego Rzeszy. /: 116 :/.

Łowiectwo jest administrowane według niemieckiego prawa o polowaniach i ochronie zwierzyny. Wykonywanie polowania odbywa się na podstawie karty łowieckiej, wystawionej przez Starostę, przy oczywistym uprzywilejowaniu Niemców. Wojskowi mogą otrzymać tymczas. kartę łowiecką na wniosek wyższych komendantów /: 113 :/. Kradzieże leśne i kłusownictwo są karane surowo: aresztem do 3 miesięcy i grzywną do 10-krotnej wartości przedmiotu skradzionego przy kradzieży produktów o wartości do 20 złotych, przy kradzieżach większych więzieniem do 1 roku, a jeżeli kradzież została popełniona przy okolicznościach obciążających - ciężkim więzieniem lub karą śmierci.

Okoliczności obciążające zachodzą gdy:

- kradzież została popełniona w dniu świątecznym lub w czasie od zachodu do wschodu słońca;
- sprawca użył środków, by nie być poznany;
- sprawca odmówił wyjawienia swego nazwiska, lub podał fałszywe nazwisko, lub rzucił się do ucieczki, lub stawiał opór;
- kradzież została popełniona za pomocą narzędzia lub wydanie narzędzia zostało odmówione;
- przy kradzieży leśnej został użyty pojazd zaprzężony;
- zostały skradzione sadzonki drzew;
- zostało skradzione drzewo smolne, żywica, sok, korzenie, kora lub średnie pędy drzew stojących;
- kradzież popełniono w zagajeniu, w ogrodzie lub sadzeniu, lub na polu siewnym;
- kradzież została popełniona przez bandę /3. lub więcej osób/;
- skradziono drzewo wyrobione lub inne wyrobione produkty leśne;
- kradzież została popełniona w celu dalszego zbycia.

Usiłowanie jest karane jak czyn dokonany, a paser jak złodziej. Jeżeli sprawca kradzieży nie ukończył 14 lat życia, wówczas zamiast niego może być ukarany ojciec lub opiekun, o ile ciężko zaniedbał swój obowiązek dozoru.

Podobne przepisy karne obowiązują za nieprawne polowanie, przy czym kara waha się przy łżejszych przekroczeniach od więzienia do 1. roku aż do kary śmierci. /: 115 :/.

Polscy funkcjonariusze służby leśnej, publicznej i prywatnej, mogą otrzymać od Starosty pozwolenie na polowanie i noszenie broni. /: 114 :/.

GOSPODARKA. /ORGANIZACJA OGÓLNA/

G.Gubernator tworzy dla siebie organ doradozy dla celów kierownictwa polityką gospodarczą, pn. "Rady Gospodarczej dla G.G-wa", złożony z kierowników niektórych Departamentów i poszczególnych członków, powoływanych według uznania G.G-ra. Przewodniczy w Radzie Gospodarczej G.G-tor osobiście, głównym zaś referentem i zarządzającym sprawami Rady jest Kierownik Dep-tu Gospodarstwa w Urz. G.G-ra. Jest on również generalnym referentem dla tych spraw o których decyduje G.G-tor, jako pełnomocnik Kierownika Planu 4-letniego /: 117 :/.

Prawdopodobnie prace Rady Gospodarczej zająbiają się w pewnym zakresie z pracami "Instytutu Pracy Niemieckiej w G.G-wie", którego głównym celem jest przeprowadzenie pracy badawczej "na Wschodzie". Prezydentem tego Instytutu jest G.G-tor, Kierownictwo zaś należy do "Kuratorium", złożonego z mianowanych przez G.G-ra Przewodniczącego i członków. Prócz kuratorium istnieje urząd Dyrektora Spraw Bieżących Instytutu, Urząd Doradcy Prawnego i Kierownika Naukowego. Poza tym są członkowie honorowi, członkowie zwyczajni i współpracownicy naukowcy /: 118 :/. Dla celów ujęcia w jedną całość samorządów gospodarczych w zakresie przemysłu, rolnictwa, leśnictwa i gospodarki drzewnej oraz pracy, została powołana do życia "Izba Ogólnej Gospodarki" z siedzibą w Krakowie i Izby tego rodzaju w Okręgach. Są one osobami prawa publicznego i podlegają nadzorowi Sekretarza Stanu w Zarządzie G.G-ra.

Zarówno Izba Centralna Gospodarki Ogólnej, jak i Izby Okręgowe są podzielone na 4 główne grupy: 1/ przemysłu; 2/ rolnictwa; 3/ leśnictwa; 4/ pracy.

Na czele Izby Centralnej stoi Komisarz Rządowy, wyznaczony przez G.G-ra, mający do pomocy sobie Kuratorium złożone z Kierowników Dep-tów Gospodarstwa, Wyż. i Roln., Lasów oraz Pracy.

Na czele Izb Okręgowych stoją Szefowie Okręgów, jak Komisarze Rządowi.

Zadaniem Komisarzy Izb jest ozuwać nad tym, by ogólna organizacja gospodarki odpowiadała wymaganiom politycznym. Winni oni zapewnić współpracę i ujednostajnienie działalności zespołów głównych w Izbach. Kierownicy poszczególnych zespołów w Izbach są wyznaczeni przez Komisarzy Rządowych, działających w porozumieniu i za zgodą Kierowników Dep-tów w Urz. G.G-ra. Zespoły główne w Izbie Centralnej mogą udzielać wskazówek zespołom w Izbach Okręgowych, prawo zaś udzielania wskazówek zespołom w Izbie Centralnej przysługuje Kierownikom odnośnych Dep-tów w Zarządzie G.G-ra. O ile Kierownik Dep-tu w Urz. G.G-ra zamierza udzielić wskazówki zespołowi w Izbie Centralnej, gdy to wkracza w zakres działania zastrzeżony dla Komisarza Rządowego, winien jest uzgodnić swe działania z Komisarzem Rz. i vice versa.

Do zakresu działania Izby Centralnej należą zagadnienia podstawowe oraz te, które wymagają jednolitego traktowania. Pozostałe zagadnienia, tj. to, które nie są zastrzeżone dla Izby Centralnej, należą do zakresu działania Izb Okręgowych.

Z Izbą Centralną lub z Izbami Okręgowymi są zespalone:
1. Urząd centr. dla handlu zagranicznego; 2. Urząd centralny dla zamówień za granicą; 3. Związek Izb Przemysłowo-Handlowych; 4. Rada dla Spraw Handlu Zagranicznego; 5. Polskie Izby Przemysłowo-Handlowe; 6. Polskie Izby Rzemieślnicze; 7. Polskie Izby Rolnicze.

Wszelkie związki zaw. i fach. są zespalone z Izbą Centr. lub Izbami Okręgowymi.- /: 119 :/.

GOSPODARKA. /ZARZĄDZENIA SZCZEGÓŁOWE/

Sklepy niemieckie i sklepy polskie muszą być oznaczone jak niemieckie, z tym, że mogą również mieć oznaczenie w języku polskim /sklepy niem./ lub niemieckim /sklepy pol./. Sklepy żydowskie muszą być oznaczone gwiazdą syjońską i oznaczenia niemieckie są dla nich niedozwolone /: 120 :/.

Urzędy pracy działają na podstawie polskich przepisów o inspekcji pracy. Urzędy pracy w Starostwach odpowiadają polskim obwodowym inspekcjom pracy, Wydział Pracy w Urzędzie Szefa Obw. odpowiada polskiej inspekcji okręgowej i komisji specjalnej przy Urz. Wojewódzkim, Dep-nt Pracy w Urz. G.G-ra odpowiada pol. Min.Pracy i Op.Społ. oraz Komisji Specj. przy tym ministerstwie. "Naczelny Urzędnik Nadzoru Przemysłowego" w Dep-cie Pracy w Urz. G.G-ra posiada zakres działania polskiego Głównego Inspektora Pracy /: 121:/

Ścisłej reglamentacji podlegają: nabywanie przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych, zakładanie nowych i rozszerzanie istniejących, ponowne uruchomienie zakładów poprzednio unieruchomionych na stałe, przenoszenie zakładów z obszarów poza G.G.-wem do G.G-wa, nabywanie okrętów żeglugi śródlądowej i przyrządów do przeładowywania, ratowniczych i do budowy wodnej, nabywanie pojazdów kolejowych. Wnioski w tych sprawach są składane do Urzędów Szefów Okręgowych, którzy po zbadaniu oraz z opinią przedkładają je do decyzji właściwym Kierownikom Departamentów w Urz. G.G-wa. Zezwolenie może być udzielone warunkowo lub z nałożeniem zleceń /: 122 :/.

Przemysłowa ochrona prawna oparta jest na polskim prawie o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych, właściwym zaś jej organem jest Urząd Patentowy w Warszawie, działający pod nadzorem Kierownika Departamentu Sprawiedliwości w Urz. G.G-ra. /: 123 :/.

GOSPODARKA /CENY/

Kontrola nad kształtowaniem cen za wszelkiego rodzaju dobra i świadczenia, szczególnie pierwszej potrzeby, w obrębie produkcji rolniczej, przemysłowej i rzemieślniczej, obrotu towarami wszelkiego rodzaju i wynagrodzeń - należy do Kierownika Urzędu Kształtowania Cen w Urz. G.G-ra. Jego podległymi organami są urzędy kształt.cen w Urzędach Szefów Okr. i Starostwa /: 124 :/.

Cenami maksymalnymi są te, których nie wolno przekraczać. Cenami zasadniczymi są te, których obniżenie jest dozwolone i których przekroczenie dozwolone jest o tyle, o ile jest to uzasadnione szczególnymi kosztami, powstałymi przy dostawie /: 127 :/.

Zasadniczo wolno podwyższać ceny i wynagrodzenia ponad poziom z dn. 31 VIII 1939 r., jeżeli ceny zakupu podniosły się lub jeżeli nastąpiły inne nieuniknione podwyższenia kosztów, których niemożna wyrównać ograniczeniem zysków. Nie wolno powiększać stóp procentowych ponad poziom przyjęty w dn. 31 VIII 1939r. To samo obowiązuje względem czynszów mieszkaniowych i dzierżawnych. Za podwyższenie cen i wynagrodzeń uważa się każde pogorszenie świadczeń wzajemnych, m.in. warunków zapłaty i dostawy, jak również żądanie odbioru innego towaru lub świadczenia obok żadanego towaru i świadczenia. Wzbronione są: handel kańczuchowy, handel ukradkowy i gromadzenie towarów. Za wykroczenia przewidziane są kary porządkowe i zamknięcie przedsiębiorstw na czas lub na stałe. Przewidziane jest nakładanie kar zbiorowych na gwałt gminny lub jej zarząd oraz

oraz na związki i zrzeszenia, jeżeli wykroczenie zostało popełnione przez nie lub przez ich członków, przy czym kara może być rozłożona na wszystkich członków lub na kierowników /: 124 :/.

Za podbijanie cён grozi kara śmierci /: 125 :/. We wszystkich miejscach sprzedaży detalicznej muszą być ujawnione ceny /: 126 :/.

GOSPODARKA / URZĘDY GOSPODAROWANIA/

Dla celów uregulowania i kontroli zaopatrzenia G.G-wa w węgiel wszelkiego rodzaju: kamienny, brunatny, grafit koksowy i węgiel retortowy, istnieje w Krakowie "Urząd Gospodarowania Węglem". podległy Kierownikowi Urzędu dla Planu 4-letniego w G.G-wie, i mający swych pełnomocników w Okręgach /: 127 :/. Nabywanie węgla może odbywać się za pośrednictwem handlu hurtowego i detalicznego, wykonywanego przez osoby dopuszczone do tego przez Pełnomocników Okręgowych Urzędu Gospodarki Węglem. Wolno wykonywać handel tylko w obrębie określonej jednostki administracyjnej. Konsumenti masowi /wojsko, urzędy cywilne, zakłady - (elektrownie, gazownie, wodociągi), przedsiębiorstwa przemysłowe, rolnictwo z przedsiębiorstwami ubocznymi (gorzelnie, młeczarnie, płatkarnie) oraz obrabiającymi i przetwarzającymi (młyny, cukrownie, fabryki art.spoż.) / zgłaszają zamówienia na węgiel za pośrednictwem Pełnomocników Okręgowych. Zapotrzebowanie węgla domowego jest wolne od obowiązku zgłoszenia w tym trybie. Pełnomocnicy Okręgowi otrzymują co miesiąc /do 10 każdego miesiąca/ sprawozdania od konsumentów masowych o nadesłanych im ilościach węgla i od hurtowników węgla o ilościach węgla, nadesłanych pod ich własnym adresem oraz zamówionych przez nich pod adresem konsumentów i handlarzy detalicznych i awizowanych im, jako załadowane. W ten sposób obrót węglem odbywa się pod kontrolą Urzędu Gospodarowania Węglem, który stale jest poinformowany o stanie rynku i może wkraczać w sposób zaopatrywania się w węgiel konsumentów masowych i konsumentów domowych /:128:/.

Na podobnych zasadach jest zorganizowany "Urząd Gospodarowania Żelazem i Stalą w G.G-wie". Przedsiębiorstwa przemysłu wyrobów walcowniczych i odlewniczych mogą przyjąć i wykonać zamówienia na towar tylko wtedy, jeżeli istnieje na to zezwolenie Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą. Nie jest to potrzebne, jeżeli zamówiona ilość nie wynosi więcej niż 100 kg wyrobów walcowniczych lub 50 kg wyrobów odlewniczych miesięcznie /: 129 :/.

Na tych samych zasadach został oparty "Urząd Gospodarowania Metalami w G.G-wie". Ktokolwiek wytwarza lub przetwarza metale /z wyj. szlachetnych/, lub jest właścicielem metali, - jest zobowiązany do prowadzenia wykazu metali w ten sposób, by widoczny był każdorazowy stan zapasów każdego rodzaju metali. Bez zezwolenia Urzędu Gosp.Met. nie wolno ani dostarczać metali, ani zużyć ich na obróbkę lub przeróbkę. Wyjątek istnieje dla tych, którzy oddają odpadki zbieraczom i handlarzom starzyzny. Zezwolenie na dostawę metali następuje w postaci wydania kartki nabywoczej, która jednak nie upoważnia do zużycia metali, na co znów musi być uzyskana kartka konsumpcyjna. Kartki tego rodzaju wydają właściwe Urzędy Gospodarowania Metalami. Bez zezwolenia tych Urzędów nie wolno zakładać nowych przedsiębiorstw dla wydobywania metali, przeróbki metali lub handlu metalami. Nie wolno też przedsiębiorstw tego rodzaju unieruchomionych ponownie uruchomić lub rozszerzyć /: 130 :/. Urz.Gosp.Met. podlega Kier.Urz.dla planu 4-letniego w Krakowie.

Dla celów regulowania i kontroli obrotu skórami i futrami oraz wyrobami ze skór i futer, jak również garbnikami, istnieje "Urząd Gospodarowania Skórami i Futrami" w Krakowie, podległy

Kierownikowi Urzędu dla planu 4-letniego w Krakowie. Urząd Gosp. Skórami i Futrami wydaje przepisy o nabywaniu, wyrobie, rozdziale, magazynowaniu, zbywaniu, zużyciu i wywozie tych towarów. W każdym okręgu istnieje ustanowiona przez Urząd Gosp. Skór. i Futr. 1/ firma powiernicza dla skupu wszystkich skór i futer /powierniczą firma skór/ oraz 2/ firma powiernicza do hurtownego rozdziału skór produkowanych /: 131 :/. Do kupowania skór surowych i futrzanych niewyprawionych są upoważnione tylko: 1/ powiernicze firmy skór surowych odnośnych okręgów, 2/ handlarze skórami surowymi, 3/ spółdzielnie, 4/ osoby, trudniące się obróbką skór i futer. Zezwolenie na zakup upoważnia przerabiającego tylko do zakupu w powierniczej firmie skór surowych odn. Okręgu. Nie wolno natomiast kupować od rzeźników, spółdzielni, handlarzy i innych osób lub firm. Wolno wyrabiać tylko te rodzaje skór i futer, które są wymienione w zezwoleniu na zakup. Zakazuje się przyjmowania zamówień na odpłatne garbowanie skór i futer. Wszelkie odpadki skór i futer należy w końcu każdego miesiąca zaofiarować do kupna powierniczej firmie skór surowych odn. Okręgu. Skóry surowe i futrzane wolno przerabiać tylko zgodnie z zarządzeniami Kierownika Urzędu Gospodarowania Sk. i Futr. Odpadki należy zaofiarować do kupna powierniczej firmie skór wyprawionych odn. Okręgu. Powierniczym firmom skór wyprawionych wolno towar rozdzielać tylko według Zarządzenia Kierownika Urzędu Gosp. Skórami i Futrami, wydanego w porozumieniu z Kier. Dep-tu Gosp. w Urz. G.G-ra /: 132 :/. W celu gospodarki rozdziałem skór, wyrobów skórzanych i futer został założony "Urząd Rozdziału Skór i Gospodarowania Obuwem w G.G-wie" z siedzibą w Krakowie i podległy Kierownikowi Dep-tu Gospodarstwa w Urzędzie G.G-ra /: 133 :/.

"Urząd Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi" w Krakowie, podległy Kierownikowi Wydz. /Dep-tu/ Gospodarstwa, ma za zadanie kontrolę nad wyrobem i obrotem towarów włókienniczych i towarów krótkich. Kierownik tego urzędu jest upoważniony do wydawania przepisów o nabywaniu, wyrobie, magazynowaniu, rozdziale i zużyciu wym. towarów i surowców, oraz do konfiskowania towarów wypuszczonych do obrotu lub wycofanych z obrotu wbrew przepisom jak również do zamykania przedsiębiorstw produkcji i handlu /: 134 :/. Od jego decyzji zależy ponowne otwarcie sklepów z towarami włókienniczymi, zakładanie i nabywanie sklepów detalicznych z tego rodzaju towarami, a nawet powiększenia ich powierzchni o więcej niż 20 m kw. /: 135 :/.

Nabywanie towarów włókienniczych jest dozwolone tylko w sklepach detalicznych za "kartami zapotrzebowania", wydawanymi przez Starostę i opiewającymi na jedną rzecz, np. jedną koszulę, jedną suknię itd. Karty są numerowane, innego koloru w każdym z Okręgów. Szefowie Okręgowi rozstrzygają o ilości kartek zapotrzebowania, mających być wydanymi miesięcznie przez poszczególne urzędy starostw lub inne, przez Starostów upoważnione. Kartek zapotrzebowania wolno używać tylko do zakupu w obrębie okręgu tego urzędu, który kartę wydał /: 136 :/. Ponowne nabycie towarów przez handle detaliczne może być uskutecznione u hurtowników za oddaniem kart zapotrzebowania, oddanych detalistom przez konsumentów. W ten sam sposób odbywa się ponowne nabycie towaru przez hurtowników od wytwórców /: 138 :/. Handle detaliczne mogą sprzedawać towary po cenach zakupu z dodaniem ^{50%} według tabeli ustalonej przez Urząd Gosp. Surowcami i Tow. Włók. /: 139 :/.

Wyrób i sprzedaż mydeł i środków do prania. Ta dziedzina produkcji i handlu jest regulowana przez Kierownika Wydz. /Dep-tu/ Gospodarstwa w Urz. G.G-ra, który określił szczegółowo % zawartości kwasu tłuszczowego, mas do napełniania oraz wagę mydeł różnego rodzaju. Wyrób mydeł może być wykonywany tylko przez zakłady, które na to uzyskały zezwolenie Kier. Dep-tu Gosp. w Urz. G.G-ra.

Wyrób domowy, zarówno dla sprzedaży jak i użytku własnego, jest wzbroniony. Nie wolno nigdy do wyrobu mydła, tłuszczyw, nadających się do wyżywienia.

Zaopatrzenie G.G-wa w mydła reguluje "Związek Fabryk Mydła w G.G-wie", z siedzibą w Warszawie, mający osobowość prawną. Wolno sprzedawać mydło tylko za zgodą i z polecenia Związku. Sprzedaż mydła odbywa się wyłącznie przez handlarzy do tego upoważnionych przez Starostów. /: 140 :/.

Nabywanie pojazdów mechanicznych jest uzależnione od zezwolenia Kierownika Dep-tu Spraw Wewn. w Urz. G.G-ra /: 141, 142 :/.

Nabywanie napędowych środków spalinowych na stacjach benzynowych lub składnicach benzyny jest dozwolone za okazaniem dowodu, wydanego przez właściwego Starostę. Posiadacz takiego dowodu wolno, dopóki wszystkie odcinki nie są odcięte, naoliwić pojazdy mechaniczne w stacjach i składnicach benzyny, jak również zmienić oliwę, ze zwrotem zużytej.

Płatne i bezpłatne oddanie olejów mineralnych pobieranych za kartami, jest wzbronione.

Kierownicy stacji i składnic benzyny winni są składać periodyczne sprawozdanie z rozdziału benzyny Starostom. /: 144 :/.

Nabywanie opon wszelkiego rodzaju jest dozwolone tylko w "Składnicy Opon Rzeszy dla G.G-wa", za okazaniem kart na opony, wystawianych przez Starostów. Na kartę na opony otrzymać można tylko opony zapasowe i tylko wtedy, gdy dotychczasowe opony są uznane za niezdдатne do dalszego użytku. Opony zapasowe wydaje się tylko za zwrotem opon przeznaczonych do wymiany. Osoby posługująca się pojazdami mechanicznymi są obowiązane do fachowej konserwacji opon i domagania wszystkiego, co obniża ich trwałość. /: 144 :/.

UBEZPIECZENIE PRYWATNE

Przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe dopuszczone do działania przez polskie władze nadzorcze do dn. 31 VIII 1939 r. wykonywują swe czynności w dalszym ciągu bez specjalnego zezwolenia władz okupacyjnych. Przedsiębiorstwa powstałe po tym terminie muszą uzyskać zezwolenie Kierownika Dep-tu Gospodarstwa w Urz. G.G-ra.

Dla spraw ubezpieczeń indywidualnych istnieje Urząd "Pełnomocnika Specjalnego dla Wszystkich Spraw Ubezpieczenia Indywidualnego przy Departamencie Gospodarstwa w Urzędzie G.G-ra", od dn. 7 I 1940r.

Firma "Europäische Güter- und Reisegepäckvorsicherungs A.G." w Berlinie uzyskała koncesję na wykonywanie w G.G-wie działalności ubezpieczeniowej w dziedzinie ubezpieczenia bagażu.

GOSPODARKA KONFIKATY

Decyzja Göringa z dn. 1 XI 1939 została ustanowiona, jako jego agenda "Centrala Powiernicza - Wschód" /Haupttreuhandstelle Ost/. Jej siedziba znajduje się w Berlinie i w Krakowie. Centrala Powiernicza współdziała z G.G-rem, namiestni-

kami państwowymi i nadprezydentami.

Zostały ustanowione następujące urzędy powiernicze:

- w Gdańsku dla Prus Wschodnich,
- w Poznaniu dla Reichsgau "Wartheland",
- w Ciechanowie dla Regencji "Zichenau",
- w Katowicach dla Regencji Katowice,
- w Krakowie dla G-G-wa.

Zadania Centrali Powierniczej są następujące:

- a/ Zarząd mienia Państwa Polskiego na terenach okupowanych,
- b/ regulowanie zagadnień pieniężnych i kredytowych,
- c/ uzgadnianie wszystkich zarządzeń gospodarczych, które są konieczne dla kierownictwa w poszczególnych okręgach administracyjnych, oraz dla celów podziału i rozrachunku,
- d/ poszczególne zagadnienia gospodarze, zlecone przez G6-ringa.

Konfiskaty mogą być dokonywane wyłącznie przez Centralę Powierniczą - Wschód w porozumieniu z kierownikami poszczególnych okręgów administracyjnych okupowanych terenów.

Centrala Powiernicza wyznacza komisarycznych zarządców dla wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw i majątności /: 154 :/.

Rozporządzeniem G.G-ra z dn. 15 XI 1939 r. został uznany za skonfiskowany cały majątek Państwa Polskiego wraz z przynależnościami oraz z wszelkimi wierzytelnościami, udziałami, prawami i innymi interesami na obszarze G.G-wa, wykonanie zaś praktyczne zarządzeń przepisów konfiskacyjnych zlecono Wydziałowi Powierniczemu w Urzędzie G.G-wa /: 147 :/. Szczegóły proceduralne zostały określone w rozp. G.G-ra z dn. 16 III 1940r. /: 148 :/. W dn. 16 XII 1939r. zostały uznane za skonfiskowane prywatne zbiory dzieł sztuki, jak również dzieła sztuki należące do Kościoła /: 149 :/. W związku z konfiskatą dzieł sztuki zarządzone zostało zgłoszenie wszystkich przedmiotów o znaczeniu artystycznym, kulturalno-historycznym i historycznym, pochodzących z przed roku 1850 /: 150 :/.

W dn. 14 XII 1939r. zostały skonfiskowane prawa wydobywania ropy naftowej i gazów ziemnych i od tego czasu poszukiwania i wydobywania minerałów zostało zostawione dla G.G-ra /: 151 :/. Dla kontroli praw dotychczasowych posiadaczy uprawnień wydobywania lub dalszego przerobu ropy naftowej i gazów ziemnych został ustanowiony "Pełnomocnik Specjalny dla Praw Wydobywania Ropy Naftowej w G.G-wie" przy Dep-cie Gospodarstwa w Urz. G.G-ra - od 19 III 1940r. /: 152 :/.

W dn. 23 I 1940r. zostały skonfiskowane wszystkie urządzenia i przedmioty służące do sprzedaży oleju mineralnego i produktów z niego jako to składów oleju min., stacyj benzynowych, urządzeń przeładunkowych, wagonów-cystern itp. /: 153 :/.

GOSPODARKA. KONFISKATA MAJATKU PRYWATNEGO

Wydział Powierniczy, dokonywujący konfiskaty, istnieje w Urz. G.G-ra. Wyznacza on i odwołuje powierników. Na wniosek Wydziału Powierniczego powołanie i odwołanie powierników należy wpisywać do Księgi Gruntowej, rejestru handlowego i innego rodzaju rejestrów publicznych /: 155 :/.

W Urzędach Szefów Okręgowych istnieją ekspozytury Wydziału Powierniczego /: 156 :/.

Konfiskata majątku prywatnego odbywa się pod pretekstem "zadań użyteczności publicznej". Prawo konfiskaty przysługuje wyłącznie G.G-wi i jest wykonywane w jego imieniu przez Szefa Urzędu G.G-ra oraz przez Szefów Okręgowych lub przez inne organa, uppeł-

nomocnione przez G.G-ra. Konfiskata majątku rolniczego i leśnego wykonywana jest przez Kierownika Wydz. Powierniczego w porozumieniu z Kierownikami Dep-tów Wyż. i Roln. oraz Lasów. Konfiskata Surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych jest wykonywana przez Kierownika Urzędu Gen. Pełnomocnika dla planu 4-letniego.

Zarząd i wykorzystanie majątku skonfiskowanego należy do Wydziału Powierniczego.

Konfiskatę zarządza się piśmiennym rozporządzeniem i staje się ona skuteczną z chwilą podania do wiadomości rozporządzenia konfiskacyjnego, co może być uskutecznione przez wywieszkę lub ogłoszenie. Konfiskata ma za skutek, że czynności prawne wszelkiego rodzaju, których przedmiotem jest majątek skonfiskowany oraz zmiany odnoszące się do tegoż są nieważne bez uprzedniej zgody Kierownika Wydziału Powierniczego. Przy nieruchomościach i prawach wpisanych do księgi gruntowej, należy wpisać również adnotację o konfiskacie. Nie podlegają konfiskacie przedmioty ruchome, służące wyłącznie osobistemu użytkowi dotkniętego konfiskatą "jeżeli nie są przedmiotami luksusowymi lub nie przekraczają ram skromnego życia".

Majątek "beIPAński" zostaje ściągnięty przez starostę i oddany do dyspozycji Kierownika Urzędu Powierniczego. Prawa osób trzecich na majątku ściągniętym wygasają ze ściągnięciem.

Powiernik jest upoważniony do wykonywania wszystkich sądowych i pozasądowych czynności i działań prawnych, które są potrzebne w związku ze sprawowaniem zarządu majątku skonfiskowanego. Powiernik podlega nadzorowi Szefa Okręgowego oraz wyższemu nadzorowi Kierownika Wydziału Powierniczego dla G.G-wa. Powiernik ma wykazywać "staranność porządnego kupca". Odpowiada on za straty wynikłe z naruszenia tego obowiązku. Powiernik może być każdego czasu odwołany. Koszta zarządu powierniczego pokrywa się z majątku skonfiskowanego. Konfiskaty dokonywane przez wojsko, poza działaniem Urzędu Powierniczego, muszą być zgłaszane Kierownikowi Wydz. Powierniczego, w Urz. G.G-ra, który jest upoważniony do sprawdzania, czy konfiskaty, przeprowadzone przez władze wojskowe są dokonane dla celów właściwych. Powiernicy ustanowieni przez wojsko muszą być zatwierdzeni przez Kierownika Wydziału Powierniczego dla G.G. Podobne ograniczenia dotyczą konfiskat wykonywanych przez Wyższego D-cę SS i Policji. Odszkodowania mogą być udzielane według ustalenia Urz. Powierniczego z wyłączeniem drogi prawa. /: 157 :/ - /: 158 :/.

PRACA: UNORMOWANIE WARUNKÓW

Zasadniczo warunki pracy są regulowane na podstawie polskich ustaw o ochronie pracy. Umowy zbiorowe o pracę obowiązują wszystkich zainteresowanych, a odstąpienie od nich jest niedopuszczalne bez zezwolenia Szefa Okręgowego. Może on regulować umowy o pracę drogą rozporządzeń o taryfach płac i do niego należy nadzór nad wykonywaniem umów zbiorowych oraz rozporządzeń o taryfach.

Zabronione jest pod karą pieniężną, porządkową do nieograniczonej wysokości zarówno obiecywanie lub udzielanie, jak też przyjmowanie lub żądanie wynagrodzeń wbrew przepisom władz okupacyjnych. W ciężkich zaś wypadkach mogą być orzeczone przez Sąd Niemiecki kary pozbawienia wolności /: 159 :/. Dep-t Pracy w Urz. G.G-ra prowadzi rejestr taryf, do którego wpisuje się

wszystkie umowy zbiorowe i taryfy, jak również wszelkie zmiany i sprostowania /: 160 :/.

Czas pracy może być przedłużony przez kierownika warsztatu pracy lub drogą zmiany ordynacji o płacach i służbie do 10 godzin, a w razie potrzeby i na czas dłuższy. Urząd Pracy może w razie koniecznej potrzeby czynić dalej idące zmiany w przepisach o czasie pracy /: 162 :/.

Zakłady, prywatne i publiczne, gospodarstwa domowe, robotnicy i pracownicy mogą wypowiedzieć umowę o pracę tylko za zezwoleniem Urzędu Pracy i tylko za zezwoleniem tegoż Urzędu wolno zakładom i gospodarstwom domowym przyjąć robotników i pracowników. Dotyczy to również członków rodziny, którzy regularnie pomagają w zakładach i gospodarstwach domowych małżonków, rodziców, dalszych krewnych lub rodzeństwa, choćby nie byli zatrudnieni jako robotnicy lub pracownicy.

Urząd Pracy powołuje się przy decyzjach o przyjęciu lub zwolnieniu z pracy sił roboczych względami państwowo-politycznymi, społecznymi i ogólnymi wytycznymi co do przydziału robocizny /: 166 :/. Taryfę płac dają Niemcom stanowisko wysoce uprzywilejowane w porównaniu do ludności polskiej. Robotnicy niemieccy z Rzeszy pobierają w G.G-wie wynagrodzenie właściwe dla miejsc ich pracy w Rzeszy, a prócz tego "odszkodowanie" dzienne w sumie 4,5 marek niem. dla żonatyh i 2 mk. niem. dla samotnych /: 165 :/. Za godzinę pracy w Warszawie robotnik-Niemiec niewykwalifikowany otrzymywał w początku 1940r. 1,16 zł, podczas gdy robotnik-Polak otrzymywał 0,87 zł /: 163 :/. Pracownicy w służbie publicznej zostali podzieleni na 4 grupy uposażeń, z których najniższa w Krakowie i Warszawie otrzymywała 195 zł, najwyższa zaś 483 zł. Małoletni i kobiety otrzymują uposażenie obniżone /: 164 :/.

Wszyscy Polacy od 18 do 60 roku życia podlegają "publicznemu obowiązkowi pracy", w gospodarstwach rolnych, przy budowie publ. budynków i dróg itp., z wynagrodzeniem według stawek "uznanych za słuszne" przez władze okupacyjne /: 167 :/. Szeffowie Okr. mogą rozciągać obowiązek pracy na młodzież w wieku od 14 do 18 lat /: 168 :/. Obowiązany do pracy ma obowiązek używania rzeczy, znajdujących się w jego posiadaniu lub przechowaniu, jeżeli Urząd Pracy tego wymaga. Za uchylanie się od obowiązku służby pracy grozi kara więzienia i grzywny /: 169 :/. Posiadacze furmanek obowiązani są oddać je do usług publ. wraz z woźnicami i robotnikami, szczegł. na żądanie niem. inspekcji leśnej /: 170 :/ - /: 171 :/. Dla robót użyteczności publ. służy "Służba Pracy w G.G." w grupach narodowościowych: polskiej, ukraińskiej i goralskiej /: 172 :/. W domach żydowskich wolno zatrudniać nie-Żydówki tylko za zezwoleniem Urzędu Pracy /: 173 :/.

SPRAWY ZAOPATRZENIA: UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Ubezpieczenia społeczne w G.G-wie są oparte na polskich przepisach prawnych /: 174 :/. Dep-t Pracy w Urz. G.G-ra sprawuje ogólny nadzór nad sprawami ubezpieczeń społecznych. Wydziały Pracy w Urzędach Szeffów Okręgowych sprawują nadzór nad Kasami Ubezpiec. Społ., których zadaniem jest przeprowadzenie ubezpieczeń na wypadek choroby, ściąganie składek na ubezpieczenie i przyjmowanie wniosków o renty /: 175 :/. Od dn. 1 III 1940 r. zostały uznane za wygasłe pretensje do świadczeń z tytułu polskiego ubezpieczenia społecznego, a na ich miejsce wstąpiły "zasilki", do których nie istnieje "pretensja prawna". Wysokość świadczeń w

wypadkach choroby, inwalidztwa, ubezpieczenia pracowników umysłowych oraz od wypadków, gdy chodzi o Polaków, zostały zmniejszone, "przynależni zaś do narodu niemieckiego" otrzymują w postaci "zasilków" dawne ustawowe świadczenia ub.spół. Są oni leczeni przez lekarzy niemieckich i w szpitalach niemieckich. Upośledzenie Żydów jest jeszcze większe, niż ludności polskiej i przewidziana jest dla nich tylko opieka lekarska wraz ze środkami leczniczymi i pomocniczymi. W wypadkach wyjątkowych, szczególnie przy chorobach zakaźnych, mogą być Żydzi przyjmowani do szpitali. To samo ma miejsce w wypadkach, gdy ktoś został ukarany za przestępstwa popełnione przeciw Niemcom lub ich majątkowi, lub też przeciw Rzeszy Niemieckiej. Członkowie rodziny, pozostali po ubezpieczonych ukaranych śmiercią, nie otrzymują żadnych zasiłków /: 176 :/

Osoby zdolne do pracy, które bez własnej winy nie mają zatrudnienia, mogą otrzymywać zasiłek od Urzędu Pracy, o ile go potrzebują. Pretensja prawna do zapomogi dla bezrobotnych nie istnieje. Żydzi są wyłączeni od zapomóg dla bezrobotnych, w razie zaś potrzeby są wspomagani przez żydowskie organizacje opieki. Wpłata zapomogi dla bezrobotnych może być uzależniona od wykonania prac użyteczności publicznej. Zapomoga składa się z zapomogi zasadniczej i dodatku rodzinnego, wypłacanego dla członków rodziny, pozostających na utrzymaniu bezrobotnego. Może być ona udzielona w całości lub częściowo w świadczeniach rzeczowych. Wpłata zapomogi wstrzymuje się, jeżeli pobierający ją nie przyjął zaoferowanej mu pracy /: 177 :/. Bezrobotni podlegają, w czasie gdy pobierają zapomogi, obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby /10% od kwoty zapomogowej/. Wykonywujący pracę obowiązkową, podlegają ubezpieczeniu na wypadek choroby i ubezpieczeniu od wypadków /10% od kwoty ubezpieczenia na ub. chor. i 1,5% na ub. od wypadków/. /: 178 :/.

Fundusz Pracy istnieje w oparciu na polskie przepisy prawne. Zwierzchni nadzór nad Funduszem Pracy należy do Kierownika Departamentu Pracy w Urzędzie G.G-ra. Składki, opłaty i daniny na F.Pr. są pobierane przez urzędy skarbowe, celne i gminne, według dotychczasowych stawek. Kasy ubezpieczeń społecznych, pobierające również składki na F.Pr. otrzymują jako odszkodowania 5% od pobranej sumy i mają prawo egzekucji /: 179 :/.

SPRAWY ZAOPATRZENIA: OPIEKA

W zakresie opieki społecznej, jak wszędzie, Niemcy są szczególnie uprzywilejowani. "Przynależni do narodu niemieckiego", którzy nie są w stanie utrzymać siebie i członków rodziny, otrzymują pomoc na koszt budżetu G.G-wa, zabezpieczającą potrzeby życiowe. Przewidziana jest również pomoc dla matek ciężarnych i położnic, jak również pomoc "prewencyjna", aby udzielaniem odpowiednich świadczeń ratować zdrowie i zdolność do pracy popieranego /: 180 :/.

"Przynależni do narodu niemieckiego", powołani do służby w S.S., otrzymują prócz wynagrodzenia służbowego zapomogę rodzinną, do której są upoważnieni: żona, dzieci ślubne lub nieślubne, rodzice lub opiekunowie. Zapomoga składa się z części na pokrycie utrzymania i z dodatku czynszowego /50% komornego/. /: 181 :/. "Przynależni do narodu niemieckiego", którzy ponieśli szkodę na zdrowiu lub życiu w związku z działaniami wojennymi, mają prawo do bieżących zapomóg /: 185 :/.

Inwalidzi polscy otrzymują "zapomogi" z wykluczeniem preten-

sji prawnej do zaopatrzenia ustawowego, w wysokości 80% polskich należności, o ile utracili 45% do 100% zdolności zarobkowej, i w 100% o ile są niewidomi i potrzebują pielęgnacji. Pozostali inwalidzi, tj. ci, których utrata zdolności zarobkowych wynosi 25% do 44%, mogą otrzymywać zapomogę tylko w szczególnie ciężkim położeniu, jednorazowo, przy czym następna zapomoga może być udzielona najwcześniej po upływie 3 miesięcy. Żydzi są wyłączeni z tych zapomóg. Odmawia się wypłacenia zapomóg, jeżeli urzędy polityczne wyrażają zastrzeżenia/; 182 :/.

Emeryci Państwa Polskiego i Polskich Związków Samorządowych otrzymują również "zapomogi", z wykluczeniem pretensji prawnej, z tym, że zapomoga wynosi min. 60 zł mies. i maks. 200 zł miesięcznie. Dotyczy to emerytów państwowych, kwoty zaś zapomóg dla emerytów samorządowych ustalają i wypłacają związki samorządowe. Żydzi nie otrzymują wymienionych zapomóg. Wysokość zapomogi dla udowadniających swe niemieckie pochodzenie, jest regulowana inaczej przez Dep-t Finansów w Urz. G.G-ra. Byli polscy urzędnicy czynni, nie zatrudnieni ponownie w G.G-wie otrzymują wsparcie w ramach opieki społecznej/; 183 :/.

Prawo do otrzymywania zapomóg zostało rozciągnięte na robotników polskich przedsiębiorstw monopolowych i na żony i emerytów, którzy jako rezerwiści zostali powołani do polskiej służby wojskowej i znajdują się w niemieckiej lub rosyjskiej niewoli. Żonom reaktywowanych osób zawodowej służby wojskowej zapomóg nie udziela się. Wdowy otrzymują całą zapomogę przez 3 miesiące po śmierci męża, później 50% emerytury zmarłych. Sieroty aż do 14. roku życia otrzymują zapomogę w wys. 10 zł miesięcznie. Emeryci "przynależni do narodu niemieckiego" otrzymują zapomogę w wysokości 120% dotychczas otrzymywanej emerytury. /; 184 :/.

SKARBOWOSC: SPRAWY BUDŻETOWE

Budżet G.G-wa jest oparty na zasadzie samowystarczalności. G.G-wo samo ponosi koszty swej administracji.

Kierownik Dep-tu Finansów w Urz. G.G-ra bada wnioski poszczególnych władz i ustala projekt budżetu. W razie różnicy zdań pomiędzy Kierownikiem Dep-tu Finansów a władzą zainteresowaną rozstrzyga Szef Urzędu G.G-wa.

Wydatki ponad kwotę 20.000 zł wolno realizować za zgodą referenta finansowego przy Szefie Okręgowym, nawet wówczas, gdy są one przewidziane w budżecie. Jeżeli zaś ogólne koszty przedsięwzięcia przekraczają 100.000 zł, wymagana jest zgoda Kierownika Dep-tu Finansów w Urzędzie G.G-ra. To samo ma miejsce przy sprawach o zasadniczym lub szczególnym znaczeniu. Wolno dokonywać wydatków w ciągu miesiąca, o ile dla odpowiedniego miesiąca są przydzielone środki obrotowe. Asygnujący wypłatę bez zachowania tych warunków winien jest wynagrodzić szkodę.

Środki działania i postanowienia, które mogą wywierać wpływ na dochody lub wydatki, lub dotyczą zarządu czy zużycia majątku, wymagają uprzedniej zgody Dep-tu Finansów w Urzędzie G.G-ra. Poza to, w sprawie ustalenia i wykonania budżetu, gospodarowania środkami, kontroli wykonania budżetu i prowadzenia gospodarki - obowiązują przepisy ordynacji budżetowej Rzeszy itp. /; 186 :/

Budżet G.G-wa na r. 1940 został ustalony w kwotach następujących:

Budżet zwyczajny: dochody 974.004.400 zł,
rozchody 1.004.004.400 zł.

Budżet nadzwyczajny: dochody 278.100.000 zł,
rozchody 278.100.000 zł.

/; 194 :/.

SKARBOWOŚĆ: PODATKI

Podatki i opłaty są pobierane według przepisów polskich ustaw, ze zmianami, zarządzonymi przez Kierownika Dep-tu Finansów w Urz. G.G-ra. Nadzór nad Urzędami Skarbowymi sprawują niemieccy inspektorzy skarbowi. /: 187 :/. Opłaty stemplowe są pobierane w gotówce przez Urzędy Skarbowe i notariuszy. Znaczkii stemplowe zostały unieważnione /: 188 :/.

W ustawie o podatku dochodowym zmieniono taryfę w sposób następujący:

Stopień	Wysokość dochodu:	Podatek zł	Zamiast zł
1	1.500 - 1.550	53	44
13	3.000 - 3.200	172	143
29	10.000 - 11.000	1.017	847
39	20.000 - 22.000	2.957	2.464
62	100.000 - 112.000	33.494	27.911
73	192.000 - 200.000	84.000	70.000

Przy dochodzie ponad 200.000 zł podatek wynosi 84.000 zł i oprócz tego 4.200 zł od każdego pełnych 10.000 zł ponad 200.000 zł. Do podatku dolicza się ponadto, o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych: ponad 200 do 300 tysięcy - 2%, ponad 300 do 400 tys. - 3%, ponad 400 do 500 tys. - 5% itp; ponad 2.000.000 - 18% od całego podlegającego podatkowi dochodu. /: 191 :/. Podatek gruntowy od mniejszej własności rolnej został podniesiony od r.1940 o 50% /: 192 :/.

Podatek przemysłowy pobiera się według przepisów polskich z tą zmianą, że stawki zostały podwojone. Podatek wymierza Zarząd Gminy, która po pobraniu podatku wydaje płatnikowi kartę przemysłowo-podatkową, zatrzymuje dla siebie 1/25 udziału w dochodzie, jako opłatę poborową, 20% od reszty przekazuje Izbowi Przemysłowo-Handlowym i Rzemieślniczym, udział zaś szkół zawodowych, w wysokości 30% dochodu, przekazuje Kasie Głównej G.G-wa.

Jeżeli kwoty podatku przemysłowego służą za podstawę dla wymiaru podatku drogowego, to gminy mają prawo wymierzać i pobierać go wraz z podatkiem przemysłowym /: 193 :/.

SKARBOWOŚĆ: CŁA I PODATKI KONSUMPCYJNE

G.G-wo posiada własne zwierzchnictwo celne. Zadaniem Administracji Celnej jest zarządzanie cłami, podatkami konsumpcyjnymi i monopolami w G.G-wie, jak również stosowanie przepisów probierczych dla podatkowego ostemplowania towarów ze złota i srebra. Tworzy ona część Dep-tu Finansów w Urz.G.G-ra, podlegają zaś jej Główne Urzędy Celne i Urzędy Celne. Służbę nadzoru podatkowego sprawują obwodowi komisarze celni. Do zakresu działania Głównych Urzędów Celnych należą zadania polskich urzędów dla podatków konsumpcyjnych i monopolów oraz polskich urzędów celnych. Poza tym mają zastosowanie przepisy niemieckiej ustawy celnej.

Cło przywozowe i wywozowe pobiera się według stawek celnych i skali polskiej taryfy celnej, która może być zmieniona przez Kierownika Dep-tu Fin. w Urz. G.G-ra /: 195 :/. W czasie od 1 V do 30 XII 1940 stawki celne, stosowane przy przywozie z obszarów polskich, włączonych do Rzeszy i z Gdańska, były pobierane według

polskiej taryfy celnej przy stosowaniu zniżek, poczynając od 80% w dn. 1 V 1940 r. i kończąc na 50% w dn. 30 XII 1940 r. Przewidziana była dalsza redukcja stawek celnych, po tym terminie. /: 196 :/.

Podatek konsumpcyjny jest pobierany od wina, piwa, cukru, drożdży, kwasu octowego, kwasu węglowego, cukru krochmalowego, tłuszczu roślinnego, zapalniczek, kart do gry i żarówek.

Towarami będącymi przedmiotem monopolu są: spirytus i wyroby spirytusowe, sztuczne środki słodzące, oleje mineralne, sól, tytoń i wyroby tytoniowe, zapalki /: 197 :/.

Cła konwencyjne, ustalone w umowach handlowych Rzeczypospolitej Polskiej, mają zastosowanie do towarów pochodzących z Rzeszy, Protektoratu i krajów nieprowadzących wojnę /: 198 :/.

Prócz Gł. Urzędów Celnych i Urzędów Celnych, założonych w kilkunastu ważniejszych ośrodkach, zostały założone dwa Urzędy Sledczo-Celne w Warszawie i Krakowie, które przejęły zadania poprzednio należące do Brygad Ochrony Dewiz, oraz czynności sledcze w dziedzinie ceł i podatków konsumpcyjnych. /: 199, 200 :/.

Urzędy Probiercze w Warszawie i Krakowie w dalszym ciągu wykonywują czynności probiercze i nadzorcze, jakie poprzednio należały do zakresu działania polskich urzędów probierczych i działają zgodnie z polskimi przepisami probierczymi. Podlegają one nadzorowi naczelników Głównych Urzędów Celnych, a w instancji najwyższej Kierownikowi Dep-tu Finansów w Urz. G.G-ra. /: 201 :/

SKARBOWOŚĆ: MONOPOLE

"Generalna Dyrekcja Monopolów w G.G-wie" w Krakowie, podlega Kierownikowi Dep-tu Finansów w Urz.G.G-ra, zarządza monopolami państwowymi i tytoniowym, spirytusowym, solnym, zapalczanym i loteryjnym /: 202 :/, jak również monopolem oleju mineralnego i monopolem sztucznych środków słodzących /: 203, 204 :/. Olejami mineralnymi są ropa naftowa oraz wytwarzane z niej wyroby, jak również produkty gazu ziemnego i lekkie oleje z mazi kamiennie-węglowej. Sztucznymi środkami słodzącymi są wszelkie związki chemiczne, mogące służyć do słodzenia i nieposiadające właściwości odżywczych. Sprzedaż sztucznych środków słodzących odbywa się przez koncesjonowanych detalistów i apteki z uprawnieniem do tego przez Centralny Urząd Rolniczy, za zgodą Gener. Dyrekcji Monopoli. Wszystkie składnice i handle detaliczne winne są notować w księgach handlowych przychód i rozchód sztucznych środków słodzących /: 205 :/.

PRAWO KARNE PODATKOWE, CELNE i MONOPOLOWE

Rozróżnia się następujące rodzaje przestępstw i wykroczeń:

1. Sprzeniewierzenie skarbowe, polegające na wyłudzeniu nieuzasadnionych korzyści podatkowych albo umyślnym uszczupleniu dochodów podatkowych;
2. Naruszenie zakazu celnego, tj. przywóz, wywóz lub przewóz przedmiotów, bez przedstawienia ich w sposób należyty właściwej placówce celnej;
3. Naruszenie monopolu, tj. naruszenie praw, zastrzeżonych monopolom albo umyślne niespełnianie obowiązków nałożonych przez postanowienia monopolowe;
4. Paserstwo skarbowe, tj. objęcie w posiadanie przedmiotów, co

do których zostały sprzeniewierzone podatek spożywczy, opłaty celne lub monopolowe.

5. Podrabianie znaków skarbowych.

6. Wykroczenia skarbowe.

Postępowanie karne może odbyć się w drodze postępowania karno-administracyjnego lub też karno-sądowego. Do orzekania powołane są Główne Urzędy Celne, jeżeli przestępstwo skarbowe jest zagrożone tylko karą grzywny lub ściągnięcia. Do postępowania, kosztów i egzekucji stosują się przepisy niemieckiego prawa skarbowego. Od orzeczenia karnego obwiniony może złożyć zażalenie lub wnieść o rozstrzygnięcie sądowe, lecz tylko w tym wypadku, jeżeli orzeczone grzywny przekraczają łączną sumę 10.000 zł. O zażaleniu rozstrzyga Kierownik Dep-tu Finansów w Urz. G.G-ra. Jeżeli został złożony wniosek o rozstrzygnięcie sądowe, wówczas rozstrzyga Sąd Niemiecki według niemieckiego prawa podatkowego.
/: 206 :/.

RUCH: KOLEJ, POCZTA, RUCH ULICZNY

Polskie Koleje Państwowe, położone w obrębie G.G-wa są administrowane przez Kierownika Dep-tu Kolei w Urz.G.G-ra, który z tego tytułu jest "Prezydentem Generalnej Dyrekcji Kolei Wschodniej". Kolej ta posiada własny budżet /: 207 :/.

Administrację Poczt i Telegrafów w G.G-wie wykonywa Kierownik Dep-tu Poczty w Urz.G.G-ra, który ma tytuł "Kierownika Niemieckiej Poczty Wschodu".

Pocztowo-telegraficzne ustawy i rozporządzenia polskie zachowują swoją moc o tyle, o ile to wyraźnie ustala się rozporządzeniami władz okupacyjnych /: 208 :/.

Dla celów bezgotówkowego obrotu płatniczego niem. poczta "Wschód" wykonywa "pocztową służbę czekową" /: 209 :/. Pocztowa Ordynacja Czekowa przewiduje przyjmowanie wpłat na pocztowe konta czekowe, przelewy z jednego konta na drugie i wypłatę z kont. Każde pocztowe konto czekowe otrzymuje swój numer i określenie uczestnika obrotu. Na każdym koncie pocztowo-czekowym musi znajdować się stale wkładka zakładowa w kwocie 10 zł, wysokość zaś dobra na koncie nie podlega ograniczeniu. Niem. poczta "Wschód" odpowiada wobec uczestników obrotu czekowego za prawidłowe wykonanie jego zleceń, nie odpowiada zaś za terminowe wykonanie zleceń /: 210 :/.

Ordynacja Radiowa stanowi, że kto chce posiadać lub używać sprzęt radio-techniczny, ten musi mieć na to zezwolenie od niem. poczty "Wschód". Zezwolenie takie może być każdego czasu cofnięte, po czym sprzęt radio-techniczny musi być oddany urzędowi pocztowemu na przechowanie, albo też posiadaczowi ważnego zezwolenia. Radiopajęczarze są karani więzieniem na czas od 6. miesięcy i tylko w wypadkach lżejszych może być orzeczona kara grzywny /: 211 :/.

Ruch pojazdów mechanicznych na drogach publicznych jest dopuszczony, o ile właściwy starosta udzielił zezwolenia na prowadzenie pojazdu i o ile jest on zaopatrzony w urzędowy znak. Kto prowadzi pojazd mechaniczny bez zezwolenia, podlega karze więzienia lub grzywny. Tej samej karze podlega właściciel niedopuszczonego do ruchu pojazdu mechanicznego, jeżeli pozwolił na używanie tegoż lub umożliwił to przez lekkomyślność /: 213 :/.

Woźnica pojazdu konnego, jak również przewoźnik i poganiacz bydła, winni ustąpić z drogi na letni tor, skoro usłyszą sygnał ostrzegawczy pojazdu mechanicznego, a jeżeli letniego toru nie ma, ostro skręcić na prawą stronę.

W razie ciemności lub gęstej mgły pojazdy winny być zaopatrzone w jasno świecące latarnie, zawieszane między tylnymi kołami. Osoby prowadzące bydło winny w tych wypadkach nosić w ręce jasno świecącą latarkę /: 212 :/.

PRZEPISY DLA ŻYDÓW

Wszyscy Żydzi i Żydówki, mający ukończone 10 lat, obowiązani są nosić na prawym ramieniu biały pasek zaopatrzone w gwiazdę syjońską /: 214 :/. W każdej gminie istnieje "Rada żydowska" złożona z 12. członków w gminach liczących do 10.000 mieszkańców i z 24. członków w gminach większych. Sędzi radę podlega zatwierdzeniu starosty, który może zarządzić inny skład. Rada żydowska otrzymuje rozkazy władz okupacyjnych za pośrednictwem przewodniczącego /: 215 :/. Ubój rytualny jest zakazany pod karą ciężkiego więzienia od 1. roku /: 216 :/. Dla zamieszkałych w G.G.-wie Żydów został wprowadzony przymus pracy wykonywanej przez oddziały robocze pracy przymusowej /: 217 :/. Zmiana miejsca zamieszkania przez Żydów bez pisemnego zezwolenia władz okupacyjnych jest wzbroniona. Zabronione jest Żydom wychodzenie z mieszkań i używanie dróg, ulic i placów w czasie od godz. 21 do godz. 5, bez pisemnego zezwolenia /: 218 :/.

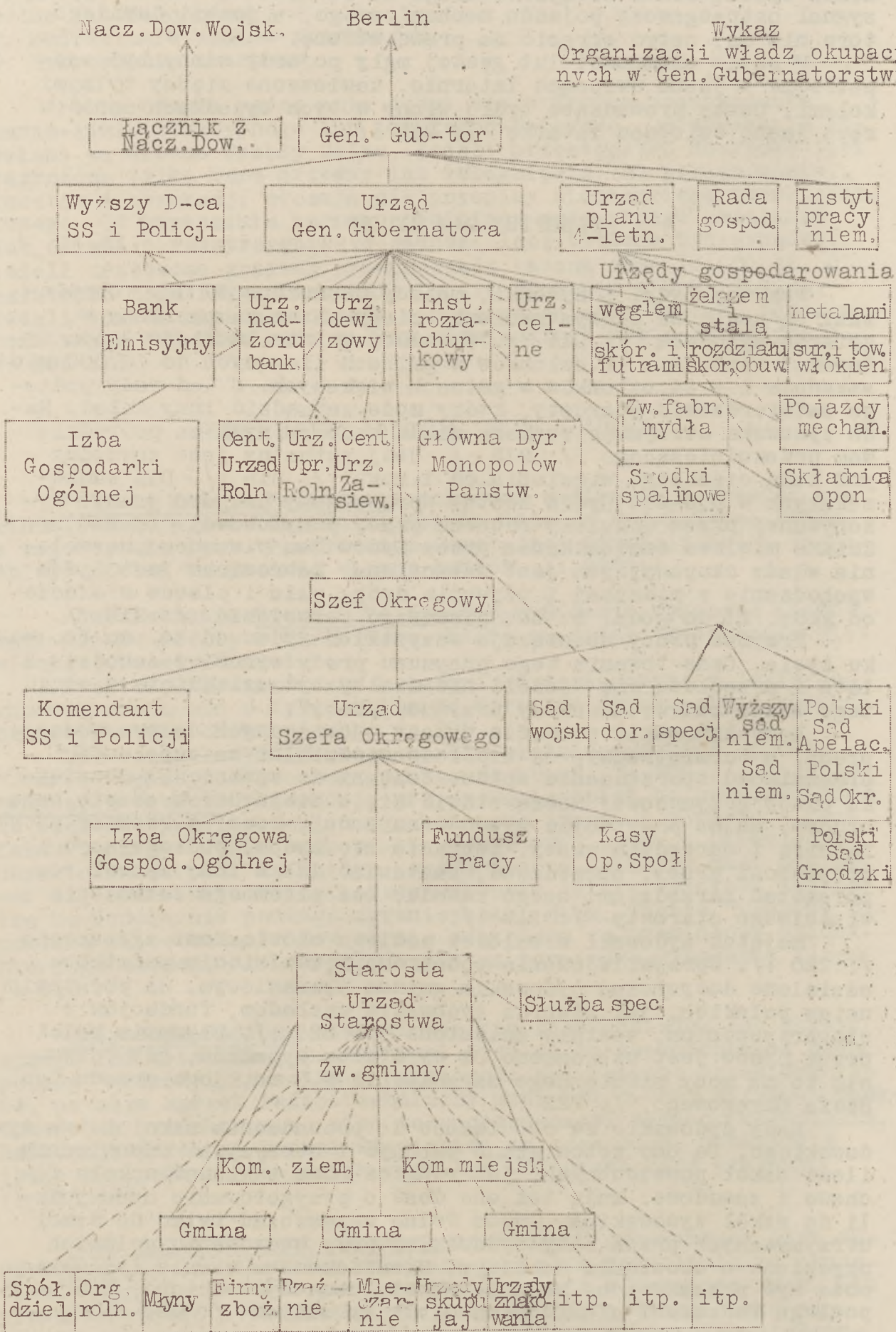
Przymus pracy obowiązuje wszystkich Żydów od 14. do 60. roku życia. Czas trwania tego przymusu pracy wynosi w zasadzie 2 lata i przedłuża się "jeżeli nie miałyby być osiągnięty w ciągu tego czasu cel wychowawczy przymusu pracy".

Rady żydowskie prowadzą wykazy obowiązanych do przymusowej pracy, a burmistrzowie są współodpowiedzialni za zupełność i prawdziwość sporządzenia spisu. Wezwani do spełnienia obowiązku pracy przymusowej muszą stawić się w miejscu i w czasie oznaczonym, mając przy sobie żywność na 2 dni, koce, a rzemieślnicy również i narzędzia pracy. Zabrania się Żydom, podlegającym przymusowi pracy, sprzedawać, zastawiać lub w inny sposób rozporządzać narzędziami swego zawodu, bez pisemnego zezwolenia właściwego starosty /: 219 :/.

Majątek żydowski w całości podlega obowiązkowi zgłoszenia /: 220 :/. Uprzywilejowania podatkowe i zwolnienia podatkowe, udzielone dotychczas żydowskim gminom wyznaniowym, na podstawie ustaw polskich, jak również żydowskim zakładom, fundacjom i stowarzyszeniom, zostały zniesione /: 221 :/. Używanie kolei przez Żydów jest wzbronione, z wyjątkiem wypadków, gdy odbywa się to na mocy piśmiennego zarządzenia G.G.-ra, jego urzędu lub Szefa Okręgowego. /: 222 :/.

Rady żydowskie są obowiązane do prowadzenia szkolnictwa żydowskiego. Są one zobowiązane założyć i utrzymywać odpowiednią ilość szkół powszechnych, jak również mogą zakładać szkoły fachowe i zawodowe. Mają też one dbać o przygotowanie nauczycieli do szkół żydowskich. Żydom wolno uczęszczać tylko do szkół utrzymywanych przez rady żydowskie, przy stosowaniu polskich przepisów o obowiązku szkolnym. Skonfiskowane mienie żydowskie może być przeznaczone na cele szkolnictwa żydowskiego, które podlega nadzorowi niemieckich władz szkolnych /: 223 :/.

Wykaz
Organizacji władz okupacyjnych w Gen. Gubernatorstwie

WNIOSKI

Bliższe przyjrzenie się ustrojowi władz i urzędów niemieckich w Gen.G-wie wykazuje, że składniki polskie, które mogłyby posłużyć jako kościec przy budowie własnego aparatu państwowego, znajdują się:

1. w niemieckich urzędach administracyjnych, jako personel podrzędny, z wyjątkiem polskich urzędów gospodarki wodnej w 3. instancjach, które zatrudniają personel o wysokich kwalifikacjach fachowych;
2. w urzędach samorządu terytorialnego, a mianowicie w powiatowych "związkach gminnych" i w urzędach gmin wiejskich i miast;
3. w organach i urzędach samorządu gospodarczego, tj. w Izbach Rolniczych, Przemysłowych, Handlowych, Rzemieślniczych i Pracy, zespolonych z "Izbami Gospodarki Ogólnej", w których prawdopodobnie w znacznym stopniu występują elementy polskie;
4. w organizacjach i związkach gospodarczych, włączając w nie spółdzielnie wszelkiego rodzaju;
5. w Banku Emisyjnym i jego oddziałach;
6. w sądownictwie polskim /p. wykaz VI/.

Poza tym należy mieć na względzie niezespolone bezpośrednio z organami okupacyjnymi polskie organizacje o wybitnie publicznym znaczeniu, mianowicie Radę Główną Opiekuńczą w Warszawie i Związek Samorządów Powiatowych. Nie wiem, czy istnieje Związek Miast i nie wiem jaki jest zakres działania Zw.Sam.Pow., sądząc jednak, że posiada on rozległe i dokładne wiadomości o faktycznym stanie związków samorządowych, wobec czego może być z wielkim pożytkiem wykorzystany w dziele odbudowy aparatu administracyjnego. To samo dałoby się powiedzieć o Związku Miast, o ile takowy istnieje.

Konieczność rozumnego i wszechstronnego wykorzystania wyliczonych polskich składników narzuca się z tym większą siłą, że prawdopodobieństwo błyskawicznego paraliżu organów okupacyjnych w wyniku procesów rozkładowych, dojrzewających w społeczeństwie niemieckim, postawi Rząd Polski wobec przymusu działania niezmiernie szybkiego i w warunkach życia tak złożonych i gwałtownych, że nieopanowanie położenia groziłoby anarchią gospodarczą i polityczną.

Przypuszczam, że w chwili zaważenia się budowy władz okupacyjnych wystąpią z siłą żywiołu następujące objawy masowe:

1. pragnienie zemsty na Niemcach i na tych, którzy współdziałali z obu okupantami;
2. chęć zaspokojenia elementarnych, a od dawna niezaspokojonych potrzeb życiowych, będących wynikiem wygłodzenia, braku odzieży, mieszkania itp.;
3. powrót "do domu" wszystkich wydziedziczonych, m.i. tych, którzy byli przemocą wysiedleni z ziem wcielonych do Rzeszy, jak również masowy exodus Żydów z getta;
4. powszechne pragnienie urządzenia życia osobistego i rodziny;
5. głód idei, przez co rozumie powszechne oczekiwanie na rozstrzygnięcie palących zagadnień natury duchowej, dotyczących przyszłości Polski.

Nieopanowanie tych potężnych ruchów i dążeń mogłoby spowodować fatalne następstwa. Niezależnie od tego od razu wystąpią niezmiernie poważne i doniosłe potrzeby państwowe, jak odbudowa sił zbrojnych, objęcie w posiadanie i zagospodarowanie obszarów, jakie będą wcielone do Polski, odbudowa zniszczeń wywołanych przez wojnę, rewindykacje i odszkodowania wojenne, ustalenie

stosunków międzynarodowych, rozstrzygnięcie zagadnień mniejszości narodowych, zagadnienie Skarbu Państwa i wiele innych nie mniej ważnych, wszystkie zaś wymagają jako pierwszego i to kardynalnego warunku powodzenia przy rozstrzyganiu i wykonaniu: spokoju, bezpieczeństwa i porządku. Wytworzenie i zachowanie tego warunku jest najpierwszym zadaniem i głównym obowiązkiem administracji w Polsce powojennej i dlatego sędzę, że wszelkie zagadnienia, nie mające bezpośredniego związku ze sprawą bezpieczeństwa i porządku publicznego, należy według możliwości przekazać samorządom, zachowując dla organów administracji państwowej prawo i obowiązek nadawania kierunku działalności samorządów, jak również kontroli nad tą działalnością. Z tych samych względów jestem zdania, że należy znieść postępowanie administracyjno-karne, wykonywane przez organa administracji państwowej i, odpowiednio modyfikując je, przenieść na Sądy Powszechne.

Za tą pierwszą reformą administracji przemawiają nie tylko względy praktyczne, jak podałem je wyżej, lecz i moralne i polityczne. Aparat administracyjny, w krótkim okresie odbudowy, będzie z konieczności niedoskonały, i co więcej, według wszelkiego prawdopodobieństwa, wadliwy; personel urzędniczy zdziesiątkowany wypadkami wojny i okupacji, zniszczony przez okupantów bolszewickich, będzie nieliczny i nieprzygotowany fachowo. W tych warunkach obciążenie administracji zadaniami, przerastającymi jej zdolność pracy, zarówno pod względem ilości jej, jak i rodzaju, byłoby i niepraktyczne i ryzykowne, gdyż wszystkie błędy i uchybienia, popełnione przez administrację państwową, obciążłyby w opinii mas Rząd, który wobec ogromu odpowiedzialności, jaka będzie na nim ciążyła, będzie potrzebował ogromnego zaufania ze strony społeczeństwa. Dlatego też byłoby pożytecznym przenieść na organa samorządów te zagadnienia, które dotąd należały do administracji państwowej, a nie dotyczyły sprawy bezpieczeństwa i porządku. Możliwe uchybienia organów samorządowych powodowałyby zlokalizowanie krytyki i nie obciążałyby odpowiedzialnością za nie Rządu. Poza tym sędzę, że tego rodzaju reforma administracji odpowiadałaby aspiracjom i poglądom większości społeczeństwa, które pragnie szerokiego samorządu i życzy sobie Rządu silnego i energicznego, świadomego swoich celów, a działającego uczciwie i sprawiedliwie. To też administracja państwowa, kontrolująca administrację samorządową, zapewniająca porządek, jako pierwszy warunek prawidłowego przebiegu życia społeczeństwa, i opierająca się na dobrze zorganizowanym wymiarze sprawiedliwości, najlepiej odpowiadałaby sposobowi myślenia i odczuwania społeczeństwa polskiego.

Rozumiejąc wszakże, że reforma administracji musi być dokonana tylko na podstawie aktów ustawodawczych, dokonanych w zwykłym trybie działania, proponuję wytworzenie stanu faktycznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, który pozwoli bądź na zreformowanie administracji w kierunku przeze mnie przewidzianym, bądź też na zatrzymanie się przy dotychczasowym ustroju administracji.

Za tron władz administracyjnych I instancji przyjmuje urząd starosty, będącego jednocześnie przewodniczącym powiatowych organów samorządu terytorialnego. Faktyczne zespolenie z urzędem starostwa innych władz administracyjnych I instancji może być tymczasowo osiągnięte drogą zarządzeń odnośnych ministrów. Zespolenie to jest nieodzowne dla celów ujednostajnienia działania różnych dykasterij administracyjnych w okresie zwiększonego tempa prac i zmniejszonego nadzoru ze strony władz II i III instancji, jak również w wyniku tej okoliczności, że totalizacja zarządu państwowego, stworzona przez okupantów, będzie się odczuwała w skutkach swoich przez dłuższy okres czasu. Przedwczesne całkowite rozerwanie władz I instancji mogłoby w tych

warunkach być szkodliwym. Prócz tego, przez zespolenie wszystkich władz I instancji ze Starostą byłoby zapewnione dobroczynne działanie na ich kierowników tego czynnika obywatelskiego, który jest reprezentowany w organach samorządu terytorialnego, przez co w znacznym stopniu zmniejszałyby się możliwości biurokratyzacji urzędów administracyjnych.

W urzędzie Starostwa należałoby utrzymać podstawowe działy bezpieczeństwa publicznego, obywatelstwa, spraw wojskowych i inne, których istnienie jest uzasadnione obowiązującymi ustawami, wszystkie zaś działy, mające odpowiedniki w samorządzie, jak zagadnienia sanitarne, weterynaryjne, nadzoru budowlanego, zarządu dróg publicznych itp. należałoby pozostawić samorządowi terytorialnemu. Zagadnienia które powstaną po zakończeniu wojny, jak aprowizacji, odbudowy, odszkodowań, przesiedlania ludności do obszarów wcielonych do Polski itp., należałoby powierzać do wykonania organom samorządu, w miarę możliwości odciążając urząd starostwa. Niezawodnie ten stan rzeczy pociągnąłby powiększenie kosztów administracji samorządowej, wskutek czego należałoby odpowiednio przystosować przepisy o finansach komunalnych, jak również przewidzieć stałe dotacje ze Skarbu Państwa.

Przy takim ujęciu sprawy administracji w I instancji, władze administracyjne II instancji stałyby się ośrodkiem dyspozycji dla urzędów starościńskich, oraz organem inspekcji dla urzędów i władz samorządowych. Musiałoby to wpłynąć na charakter pracy i na skład liczebny wydziałów Urz. Woj. w kierunku zmniejszenia personelu i jego uspołecznienia. O ileby reforma administracji poszła w kierunku utrzymania na stałe takiej koncepcji władz administracyjnych II instancji, w wyniku powstałaby potrzeba przerobienia podziału administracyjnego państwa i utworzenia większej liczby, a mniej zaludnionych urzędów II instancji w większych miastach, stanowiących ośrodki życia regionalnego, jak np. Płock, Inowrocław, Bydgoszcz, Tarnów, Grodno itp. Bliższe życie się władz II instancji z terenem byłoby b. korzystnym.

Zorganizowanie urzędów wojewodzkich na zasadach wyżej wypowiedzianych nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom o organizacji władz administracyjnych, jak również nie ma przeszkód do zespolenia z nimi innych władz i urzędów II instancji w sensie poprzednio wyłuszczonego.

Inaczej przedstawia się sprawa sądownictwa. Przekazanie sądom tego wymiaru sprawiedliwości, który był wykonywany przez władze administracyjne w trybie postępowania karno-administracyjnego, nie jest możliwe bez odpowiedniej ustawy, wobec czego musiałby być wydany dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, normujący tę sprawę. Należałoby również w drodze dekretu Prezydenta R.P. przewidzieć decentralizację sądów grodzkich przez powołanie do życia sądów gminnych, a to ze względu na niebezpieczeństwo zahamowania wymiaru sprawiedliwości w czasie, gdy jego prawidłowe działanie byłoby ze wszech miar koniecznym. Należy zapobiec chronicznemu przeciążeniu sądów grodzkich, co było zjawiskiem powszechnym już przed wojną, a co niewątpliwie powtórzy się z całą siłą po wojnie, wskutek większego niż dawniej powikłania stosunków życiowych i ubytku sędziów i kandydatów na stanowiska sędziowskie, jak również z powodu nowych potrzeb obsadzenia sądów na terenach, które zostaną wcielone do Polski.

Utworzenie sądów gminnych, równorzędnych z sądami grodzkimi, o odmiennej, węższej, kompetencji, nie byłoby w sprzeczności z zasadą trójstopniowości polskiego ustroju sądowego. Sady gminne byłyby niejako wydziałami gminnymi Sądów Grodzkich. Naczelnik Sądu Grodzkiego mógłby być administracyjnym zwierzchnikiem Sądów Gminnych, położonych na jego obszarze. Instancją apelacyjną dla wyroków sądów gminnych byłyby Sady Okręgowe. Okręg Sądu Gminnego odpowiadałby okręgowi jednej, dwu lub wię-

cej gmin, w zależności od warunków miejscowych. Sędziowie gminni i ławnicy sądów gminnych byłiby mianowani przez Ministra Sprawiedliwości spośród kandydatów, przedstawionych przez Rady Gminne. W braku odpowiedniego kandydata Minister Sprawiedliwości miałby prawo mianować własnego kandydata. Kadencja sędziów gminnych i ławników w zasadzie odpowiadałaby kadencji organów gminnych, z uwzględnieniem rotacji, zabezpieczającej ciągłość pracy. Sędziowie i ławnicy byłiby wynagradzani dietami za udział w posiedzeniach, koszta zaś rzeczowe byłyby pokrywane w połowie przez Skarb Państwa, w połowie zaś przez gminy. Projekt ten w pewnym stopniu przypomina organizację sądów gminnych, wprowadzonych w b. Królestwie Polskim w r. 1876, z tą jednak zasadniczą różnicą, że przewiduje apelację do Sądu Okręgowego, gdy w systemie rosyjskim służyła ona do "Zjazdu Sędziów Pokoju" i że wyklucza wszelką ingerencję administracji, nadając wyłączne prawo nominacji sędziów i ławników Ministrowi Sprawiedliwości, gdy system rosyjski rezerwował nominację ławników dla Gubernatora.

W okresie przejściowym, do czasu przeprowadzenia normalnych wyborów, kandydaci na sędziów i ławników byłiby przedstawiani do nominacji przez komisarycznych naczelników gmin, działających w porozumieniu z tymczasowymi radami gminnymi. Prawdopodobnie kandydaci na sędziów i ławników byłiby wybierani spośród poważnych rolników, emerytowanych nauczycieli i urzędników itp., ludzi w gminie znanych i cieszących się zaufaniem. Wydaje mi się, że tak pojęte sądy gminne, obsadzone przez ludzi rzetelnych i rozsądnych, mogłyby sprostać swoim zadaniom, ważną zaś ich zaletą byłaby znajomość przez sędziów miejscowych zwyczajów i stosunków, a niewątpliwą korzyść stanowiłaby możliwość szybkiego rozstrzygnięcia spraw drobnych, wynikłych wskutek sporów majątkowych lub mniejszej wagi przekroczeń karnych, jak również naruszeń przepisów, przewidujących dotychczas stosowanie postępowania karno-administracyjnego. Niewątpliwie Sądy Gminne mogłyby okazać się bardzo przydatnymi w zakresie ustalania praw majątkowych, naruszonych przez okupantów. Sądzę zatem, że powołanie do życia sądów gminnych leżałoby w interesie społecznym, zapobiegając zniecierpliwieniu społeczeństwa wskutek powolności działania sądów, a także w interesie gospodarki narodowej wskutek spowodowania do minimum przerw w zarządzaniu mieniem, gdy naruszenie praw do niego spowoduje spory.

Powołanie do życia sądów gminnych miałooby na celu stworzenie takiej formy wymiaru sprawiedliwości, któraby była przystępna dla szerokich kół ludności i szybko rozpoznawała wszelkiego rodzaju drobne sprawy i spory. Reforma ta ma na celu stworzenie instytucji stałej, obliczonej na zaspokojenie bieżących potrzeb, jak również i tych, które wytworzy okres okupacji przez rozległe i masowe naruszenie praw majątkowych.

Wojna, okupacja kraju i okres późniejszy postawią inne problemy przestępczości, które w ogólnych zarysach grupują w sposób następujący:

- a/ zbrodnie i przestępstwa, popełnione przeciw Siłom Zbrojnym Państwa Polskiego;
- b/ zbrodnie i przestępstwa przeciw Państwu Polskiemu, jego instytucjom i organom oraz przeciw jego obywatelom;
- c/ zdrada Narodu Polskiego przez współdziałanie lub sprzyjanie nieprzyjacielowi.

Przestępstwa i zbrodnie tego rodzaju będą bardzo liczne i będą domagały się szybkiego i stanowczego wymiaru sprawiedliwości, o ile nie ma nastąpić terror ulicy i masowy samosąd, w którym może znaleźć zatracenie wszelki ład publiczny. Z tego wzglę-

du muszą być utworzone sądy w odpowiedniej ilości i o właściwej kompetencji, któreby wymierzały sprawiedliwość w imieniu prawa, zapobiegając uzurpacji jej przez ulicę. Sądzę zatem, że dla rozpoznawania spraw oznaczonych lit. a, należy stworzyć odpowiednią ilość sądów wojskowych; dla spraw pod lit. b, odpowiednią ilość kompletów sądzących w postępowaniu doraźnym w ramach sądów powszechnych; a dla spraw pod lit. c stworzyć szerszą formę sądów, również w ramach istniejącego ustroju sądowego, pod nazwą, powiedzmy, "Sądu Narodowego". O ile bowiem dla działania sądów wojskowych i doraźnych istnieją dostateczne podstawy prawne, to inaczej przedstawia się sprawa, gdy chodzi o zdradę, której pojęcie jest bardzo rozciągliwe i której udowodnienie wymagać może znacznego wysiłku i czasu, wskutek czego postępowanie doraźne nie może mieć zastosowania. Stworzenie "Sądu Narodowego", jako osobnego wydziału Sądu Okręgowego, z uproszczoną procedurą i specjalnie przystosowanymi do potrzeb czasu i warunków sankcjami karnymi, jak również urządzenie w związku z tym specjalnych miejsc izolacji oskarżonych, o ileby nie mieli oni odpowiadać z wolnej stopy, i wreszcie umożliwienie każdemu obywatelowi polskiemu wniesienia oskarżenia do Urzędu Prokuratorskiego przeciw osobom, poszlakowanym o zdradę, mogłoby stworzyć najlepsze warunki upustu dla namiętności, jakie będą towarzyszyły rozkładowi okupacji, i dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości.

Jednym z najtrudniejszych życiowych zadań administracyjnych będzie stworzenie organów bezpieczeństwa. Szczątki policji państwowej są na służbie okupantów. Niewątpliwie mają one poważne wartości fachowe, niepodobna jednak z daleka ocenić, jaką jest ich wartość moralna. To, że jak wieść niesie "policja granatowa" w służbie niemieckiej jest niepopularna, nie przesądza, moim zdaniem, o jej zupełnym zdyskwalifikowaniu. Czy służba porządkowa przerodziła się w wysługiwanie się okupantom, niemożliwe jest przesądzić z całą stanowczością. Możliwe, że duża ilość funkcjonariuszów policji jest moralnie i narodowo zdrowa, a w tych warunkach trzeba będzie ich użyć dla celów odbudowy naszych sił policyjnych. W każdym bądź razie zasoby ludzkie w tych resztkach dawnej policji państwowej są małe i niewystarczające dla zaspokojenia nowych potrzeb. Niewątpliwie, w chwili upadku okupacji wyjdą z ukrycia organizacje tajne, które narazie będą jedyną bodaj siłą zbrojną na ziemiach polskich. Będą one jednocześnie wojskiem i policją. Byłoby bardzo pożądanym, aby jak najprędzej odpowiednia część ich została przeznaczona wyłącznie dla celów służby bezpieczeństwa. Należałoby corychlej wcielić je do korpusu policji, aby narzucić im rygor i regulamin prawidłowej służby policyjnej i zapobiec wszelkiemu improwizowaniu i wszelkiej samowoli. Ponieważ jednak przygotowanie fachowe tych elementów do służby policyjnej będzie znikome, należałoby ten rodzaj policji użyć tylko do zadań najłatwiejszych, skierowanych na utrzymanie porządku. Ze względu na prawdopodobieństwo tworzenia się organizacji tajnych na podstawie terytorialnej, możnaby było tego rodzaju formację policyjną nazwać "policją gminną", dla odróżnienia od resztek fachowej policji państwowej, którą należałoby zorganizować w formację, przeznaczoną do czynności bardziej trudnych, jak przeprowadzanie dochodzeń itp., z nazwą "policji porządkowej". Z tej formacji można byłoby przeznaczać ludzi nieposzlakowanych na stanowiska komendanckie w "policji gminnej".

Obydwa wymienione rodzaje policji byłyby niewystarczające dla uporania się ze zjawiskami jakie mogą powstać po upadku okupacji i grozić porządkowi powszechnemu. Trzeba liczyć się z możliwością wyjścia na powierzchnię rozmaitych elementów bezideo-

wych lub zbrodniczych, które w okresie powszechnej egzaltacji po odzyskaniu wolności mogą nadużyć wszelkich haseł, najbardziej nawet szlachetnych, a nawet świętych, dla wywołania zamętu, wyładowania namiętności i dla celów, które prowadzą do wszelkiego rodzaju zbrodni pospolitych. Poza tym możliwe jest nasilenie zwykłego bandytyzmu na tle osłabienia wszelkiej władzy wykonawczej. Dla zapobieżenia tego rodzaju zjawiskom i dla zlikwidowania w zarodku wszelkich zbrodniczych odruchów, które mogą być podsycane lub nawet organizowane przez nieprzyjaciela, należy mieć specjalną siłę policyjną, dostatecznie liczną, wyszkoloną i wyposażoną, lotną i ruchliwą. Sądzę więc, że należałoby stworzyć specjalną formację policji, wyszkolonej wojskowo, przygotowanej do walki z rozruchem, dowodzonej przez ludzi mających bardzo wysokie kwalifikacje moralne i fachowe i będącej w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych. Byłaby to policja zmotoryzowana i lotnicza, posługująca się jako środkami lokomocji koleją, samochodem, samolotem, spadochronem itp., a uzbrojona w najlepszą i najbardziej skuteczną broń, zdolna do zlikwidowania rozruchu lub osiągnięcia innego celu w ciągu kilku godzin, w wypadkach, które przy innym sposobie działania powodowałyby akcję przewlekłą i przez samo swoje trwanie niezmiernie szkodliwą w skutkach. Nazwałbym taką formację "policją bezpieczeństwa". Wszystkie te trzy formacje stanowiłyby jeden korpus policji państwowej, musiałyby być jednakowo umundurowane i wyposażone, poddane jednakowym przepisom dyscyplinarnym i służbowym, a to w celu zapobieżenia tworzeniu się ducha emulacji i kasty w łonie policji. Jedyną dopuszczalną zewnętrzną odznaką dla każdej z 3 formacji byłyby różne odznaki rozpoznawcze, np. litery "P.G.", "P.P." i "P.B." na naramiennikach. Policję gminną i policję bezpieczeństwa rozumiem jako formacje czasowe, wywołane konkretnymi warunkami i istniejące do czasu osiągnięcia głównego celu i ugruntowania spokoju, porządku i bezpieczeństwa w kraju i jako podlegające rozwiązaniu z chwilą odpowiedniej rozbudowy tej formacji policyjnej, którą nazwałbym "porządkową", a która jest właściwie dawną "policją państwową".

Dysponowanie tak pojętym i zorganizowanym korpusem policji państwowej może być rękojmią utrzymania spokoju na tle stosunków prawnych, wytworzonych przez utrzymanie w mocy stanu wojennego, który po pewnym czasie mógłby być zastąpiony stanem wyjątkowym aż nadejdzie chwila odpowiednia dla przywrócenia normalnego stanu rzeczy. W czasie trwania stanu wojennego, a później stanu wyjątkowego, nie muszą być stosowane wszystkie bez wyjątku możliwe ograniczenia praw obywatelskich. Może być z powodzeniem stosowana taktyka kolejnego i stopniowego dopuszczania do swobodnego korzystania ze swobód obywatelskich, jeżeli chodzi o ludność polską, z równoczesnym skierowaniem wszystkich rygorów prawa przeciw elementom wrogim Polsce. Za elementy tego rodzaju będą poczytywane, jak sądzę, ci wszyscy, którzy skompromitowali się współdziałaniem z najeźdźcami. Kląpą bezpieczeństwa dla namiętności skierowanych przeciw tej kategorii osób byłoby utworzenie "Sądów Narodowych", jak to opisałem wyżej. Inną kląpą bezpieczeństwa byłoby zawieszenie praw obywatelskich tych osób, które w oczach społeczeństwa zdradziły interesy narodowe przez swój stosunek do okupantów. Można przewidywać, że szerokie koła społeczeństwa będą uważały za prowokację dla swych uczuć patriotycznych, jeżeli po ustaniu okupacji i rozpoczęciu okresu odbudowy własnej państwowości polskiej, będą równouprawnione osoby, które zniszczyły kilka lat strasznych upokorzeń i cierpień z racji wierności dla Polski, jak i te, które z radością przyjęły najeźdźców. W tych warunkach nieliczenie się czynników rządowych ze stanowiskiem mas mogłoby wywołać upadek zaufania do Rządu i jego powagi i autorytetu, i prowadzić do aktów samosądu. Wprawdzie sam

fakt postawienia kogokolwiek w stan oskarżenia przed "Sądem Narodowym" musi pociągnąć za sobą zawieszenie wykonywania jego praw obywatelskich, ale może się stać, że nie wszyscy "zdrajcy" zostaną pociągnięci do odpowiedzialności na tej drodze. Należałoby więc zorganizować akcję urzędową, zmierzającą do usunięcia poza nawias życia obywatelskiego ludzi skompromitowanych. Punkt oparcia dla tego znajduję w art. 11, 12 i 13 Ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego z dn. 20 I 1920 r. /Dz.U.R.P. z r.1920 poz.44/, które stanowią, że utrata obywatelstwa polskiego następuje: 1/ przez nabycie obcego obywatelstwa i 2/ przez przyjęcie urzędu publicznego lub wstąpienie do służby wojskowej w państwie obcym bez zgody Rządu Polskiego /art.11/, że o nadaniu i utracie obywatelstwa polskiego rozstrzyga Minister Spraw Wewnętrznych, po zasięgnięciu w wypadkach nadania obywatelstwa opinii gminy, w której dana osoba jest zamieszkała, tudzież właściwego urzędu administracyjnego /art.12/, oraz że nadanie i utrata obywatelstwa polskiego rozciąga się na żonę nabywającego lub tracącego obywatelstwo polskie, tudzież na jego dzieci w wieku do lat 18. /art.13/.

Warunki do utraty obywatelstwa opisane w art.11. można interpretować w sensie rozszerzającym i objąć nimi wszelkie sytuacje życiowe i stosunki moralne związane między osobami, o które chodzi, z okupantami. Ponieważ zaś intencją ustawodawcy było nie pomijać opinii gminy, w której dana osoba jest zamieszkała. ograniczając to co prawda do wypadków nadawania obywatelstwa, przeto w nowych warunkach, stworzonych przez wojnę i okupację, należałoby rozszerzyć ten przepis i na wypadki utraty obywatelstwa. Jestem więc zdania, że w każdej gminie należy powierzyć radzie gminnej powołanie do życia specjalnej Komisji, której zadaniem byłoby ułożenie listy osób, które należałoby pozbawić obywatelstwa polskiego. Każda pozycja w tej liście musiałaby być należycie udowodniona i związana z obowiązkiem skierowania doniesienia do prokuratora, oskarżającego w "Sądzie Narodowym" i do właściwej władzy administracyjnej. Konsekwencją tego byłoby zawieszenie praw obywatelskich danej osoby do czasu wydania wyroku Sądu, lub odpowiedniej Ustawy, regulującej całość zagadnienia.

Przechodząc do omówienia innego objawu masowego, tj. wygłodzenia i wyniszczenia ludności, najściślej związanego z zagadnieniem aprowizacji, a nawet gospodarki narodowej, wypowiadam się za utrzymaniem w całości, w pierwszej fazie po ustaniu okupacji, systemu, zaprowadzonego przez okupantów. Polega on na całkowitej kontroli przebiegów gospodarczych, od produkcji do spożycia i na reglamentacji cen drogą śmiałych i skomplikowanych środków. Nieprzemysłane zaniechanie któregośkolwiek z tych środków, stosowanych w tej dziedzinie przez okupantów, może spowodować rozstrój całej aparatury, zburzenie równowagi cen i, w wyniku doprowadzić do inflacji i zaburzeń natury społecznej. Stawiając tę naczelną zasadę, nie ukrywam swego pesymizmu co do możliwości przeprowadzenia jej w życie, gdyż okupacyjny system gospodarki i aprowizacji jest oparty nie tylko na wielkiej dokładności działania wszystkich ogniw w łańcuchu przebiegów gospodarczych, lecz i na sankcjach karnych, równych terrorowi. Ponieważ jest niemożliwym stosowanie terroru do własnego społeczeństwa, przeto na miejsce tego czynnika dyscypliny należałoby wstawić inny, równie skuteczny w działaniu, na przykład wysokie poczucie obowiązku obywatelskiego, a na to liczyć, wydaje mi się, nie należy. Jakkolwiekby, i w tej dziedzinie występuje na plan przedni potrzeba wytworzenia atmosfery spokoju, jako pierwszego warunku dla rozumnego i celowego działania.

Wydaje mi się prawdopodobnym, że z chwilą, gdy będą zanie-

chane dostawy kontyngentów zbożowych i innych produktów gospodarki rolnej dla potrzeb okupanta, możliwości aprowizacyjne kraju, w zakresie wyżywienia ulegną odrazu znacznej poprawie, aczkolwiek nie można i nie należy liczyć na to, jako na rzecz pewną. Co zaś tyczy się towarów odzieżowych, bieliźnianych, obuwia itp. przedmiotów codziennego i powszechnego użytku, to należy przewidywać ich dotkliwy brak w kraju przez okres czasu znacznie dłuższy, i dlatego właśnie wydaje mi się koniecznym zatrzymanie okupacyjnego systemu aprowizacji. Sądzę więc, że przyszłe Ministerstwo Aprowizacji powinno przejąć agendy Centralnego Urzędu Rolniczego, Urzędów Gospodarowania surowcami i towarami włókienniczymi, rozdziałem skór i obuwia oraz nadzór nad Związkiem Fabryk Mydła itp. System kontroli spożycia za pomocą kart musi być utrzymany, z tą różnicą, by rozdział kart został powierzony zarządom gmin, pod kontrolą władz administracyjnych.

Drugim sposobem kontroli spożycia, a zatem oddziaływania na popyt towarów, skutecznie stosowanym przez okupanta, jest kontrola zarobków. Rozsądne i jednocześnie zdecydowane rozwinięcie tej metody wydaje mi się środkiem bardziej skutecznym i w polskim społeczeństwie bardziej możliwym, niż metoda surowej kary za naruszenie przepisów, reglamentujących spożycie. Celem działania byłoby osiągnięcie takiego poziomu zarobków, który dawałby możliwość ludzkiego bytowania, zapobiegałby wszakże rozpiętościom dochodów, w wyniku których tworzyłyby się dwie wyraźne grupy spożywcze: jedna, która mogłaby trwonić pieniądze i, podbijając ceny na przeróżnych czarnych giełdach, wykupywać dla siebie przedmioty codziennego użytku, i druga, któraby była bita zwyczajem cen, wywołaną przez grupę pierwszą, i w skutku znalazłaby się w położeniu gorszym, niż za okupacji, gdy system aprowizacyjny działał wprawdzie na wyłączną korzyść okupantów, jednak działał sprawnie i nie dopuszczał do śmierci głodowej. Skutki społeczne i polityczne takiego podziału społeczeństwa byłyby fatalne, jeśli już pominać zasadniczą stronę moralną w tej dziedzinie życia zbiorowego.

W związku z tym wydaje mi się, że utrzymanie i rozwinięcie dla potrzeb polskiej społeczności systemu okupacyjnego reglamentacji zarobków jest możliwe i wskazane. Tam zaś, gdzie reglamentacja nie sięga, jak np. do sfery zarobków wolnych zawodów, można byłoby wprowadzić coś w rodzaju przymusowego składania dochodów, przekraczających zaleczone odnośnymi przepisami poziom, na konta bankowe "zablokowane", z tym, że "odblokowanie" tych kont nastąpiłoby w czasie, gdy sytuacja gospodarcza kraju pozwoliłaby na to. Oczywiście, zabieg tej natury mógłby być technicznie możliwym, jeżeliby istniał obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych przez osoby, pracujące w wolnych itp. zawodach, jak również pod warunkiem istnienia praktycznej i rzetelnej kontroli, wykonywanej np. przez izby samorządu danego zawodu. Wszystko to zaś musiałoby się odbywać na tle wysokiego pojmowania obowiązku wobec społeczności, a przede wszystkim wobec mas, dotąd upośledzonych i wypróbowanych wszystkimi nieszczęściami wojny.

Zagadnienie równowagi w dziedzinie spożycia wprowadza nas do najniebezpieczniejszej agendy władz administracyjnych, tj. do problemu cen. Na miejsce automatyzmu gospodarczego okupanci postawili zasadę reglamentacji cen przez władzę, z oparciem swego działania na drakońskich karach za wykroczenia z ustalonych cenników. Na tym miejscu znowu powtórzę wątpliwość, czy jakkolwiek władza rządowa polska zdecyduje się stosować terror w stosunku do własnego społeczeństwa, jak również wyrażę inną wątpliwość, a mianowicie, iż aparat rządowy nie zdoła wyklonić własnego organu, który byłby zdolny we własnym zakresie działa-

nia i na własną odpowiedzialność podjąć się decydowania o rzeczach tak trudnych i brzemiennych w konsekwencje gospodarcze i wszelkie inne, jak reglamentacja cen.

Wydaje mi się jedynie możliwym i słusznym, by organa rządowe wystąpiły tu w roli superarbitra nad działaniem odpowiednio zorganizowanego i zespolonego przedstawicielstwa wszystkich dziedzin życia gospodarczego. Ramy organizacyjne dla takiej metody działania stworzyli okupanci, powołując do życia Izbę Gospodarki Ogólnej, jednoczącą dla wspólnego działania cztery główne działy gospodarki narodowej. Wydaje się prawdopodobnym, że samorząd gospodarczy, wprzęgnięty przez okupanta do działania zbiorowego jako organ istotny i ważny, okrzepł i stężał. Doświadczenie i znajomość życia gospodarczego, będące udziałem organów samorządu tego rodzaju, stanowi cenny dorobek i wartości, które winny być w całej pełni wykorzystane przez Rząd, m.i. w tej dla niego wielce niebezpiecznej dziedzinie, jaką jest reglamentacja cen. Określanie ich poziomu i wzajemnych stosunków przez reprezentację samorządu gospodarczego, pod nadzorem Rządu, jak również kontrola rynków prac organu administracji rządowej i wreszcie stosowanie rozsądnej represji za wykroczenia w tej dziedzinie, na tle wysoko pojętych obowiązków obywatela w stosunku do społeczności, może dać rezultaty zadawalające, a może nawet lepsze od systemu okupacyjnego.

Zespolenie działania Rządu z działaniem zorganizowanego na podstawie samorządu życia gospodarczego narzuca się siłą tego faktu, że po ustaniu okupacji organa rządowe będą w początkowym stadium organizacji, i wskutek tego kompetencja ich będzie bardzo mała, gdy organa samorządu gospodarczego będą reprezentowały znaczne wartości doświadczenia i wiedzy praktycznej. Na tym tle musi, moim zdaniem, znaleźć swój wyraz podstawowa idea kontroli przebiegów gospodarczych przez państwo. To, co dziś nazywa się modnym, a niezupełnie trafnym określeniem "planowania", nie może być wykonywane metodą kameralną, biurokratyczną, przez organa rządowe, a przez współdziałanie tych organów z przedstawicielstwem życia gospodarczego. Z tego powodu należy przejąć w stanie możliwie nietkniętym wszystkie organa, wytworzone przez okupantów, w celu ich pełnego wykorzystania i przekształcenia na modłę, odpowiadającą polskiej umysłowości i polskim celom. Zniszczenie organów stworzonych przez okupantów przez zwykłą nienawiść byłoby głupim i szkodliwym.

Spośród organów i instytucyj, utworzonych przez okupantów, na szczególną uwagę zasługują: Bank Emisyjny, Urząd Nadzoru Bankowego, Urząd Dewizowy i Instytut Rozrachunkowy. Niewątpliwie wszystkie te instytucje będą musiały być wykorzystane dla celów polskich, i dla tego ważnym jest, aby były one przejęte w stanie nienaruszonym. Nowe, ugruntowane przez wojnę pojęcie pieniądza, nieopartego na złocie, zmusi do kontynuowania praktyki, stosowanej przez okupanta, i przystosowanej, jak wszystko inne, do potrzeb i celów polskich.

Trzecim objawem żywiołowym będzie "powrót do domu" wszystkich wydziedziczonych i wysiedlonych. Muszą być stworzone warunki prawne i faktyczne, ułatwiające ten ruch ludzi najbardziej pokrzywdzonych, i umożliwiające im rozpoczęcie jak najrychlej życia normalnego na swoim. Formalnie rozwiązuje problemy z tym związane Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 30 XI 1939 r. o nieważności aktów prawnych władz okupacyjnych /Dz.Ust.R.P. z r.1939, poz.1006/, uznający za niebyłe wszystkie akty okupantów, zmieniające lub naruszające prawa majątkowe obywateli polskich.

Wydaje mi się jednak, że takie uproszczenie sytuacji życiowych, wytworzonych przez długotrwałą okupację, nie może być utrzymane, i że trzeba będzie wypracować normy prawne bardziej liczące się z rzeczywistością, a jednocześnie dość elastyczne i proste w pojęciu, by mogły być stosowane do typowych zjawisk i przez ludzi nienawykłych do subtelności prawa cywilnego i jego proceduralnego zastosowania.

Przywrócenie naruszonych praw majątkowych będzie miało dwa aspekty: prawny i praktyczny. Trzeba będzie krotką i skuteczną drogą wprowadzić w posiadanie majątku osoby, pozbawione praw do niego przez okupantów oraz zapobiec przerwie w gospodarowaniu majątkiem należącym do właścicieli nieobecnych, lub co najmniej skrócić tę przerwę do minimum, w oczywistym celu zachowania wartości społecznej każdego elementu gospodarki narodowej.

Dla osiągnięcia pierwszego celu zajdzie potrzeba posiadania dostatecznej ilości organów orzekających w sprawach naruszenia praw majątkowych, jak również wytworzenia norm prawnych i proceduralnych, umożliwiających szybkie orzecznictwo tych organów. Z tego względu raz jeszcze podkreślam potrzebę rozbudowy sądownictwa przez powołanie do życia rozległej sieci sądów gminnych, któreby orzekały w sporach majątkowych niezawilych. Uznaję również potrzebę utworzenia w sądach wszystkich instancyj wydziałów specjalnych dla orzekania w sprawach o naruszenie praw majątkowych. Podkreślam też konieczność uproszczenia procedury sądowej, m. i. w postępowaniu spadkowym, gdyż liczyć się trzeba, że w bardzo wielu wypadkach zgłoszą się z roszczeniami do majątku spadkobiercy po zmarłych właścicielach.

Z tych powodów już teraz narzuca się potrzeba opracowania uproszczonych norm prawnych i proceduralnych, oraz czegoś w rodzaju vade mosum dla sądów gminnych, o ileby takowe były w przyszłości utworzone.

Praktyczna strona zagadnienia wysuwa sprawę opieki nad mieniem opuszczonym i jego zagospodarowania. Wydaje się prawdopodobnym, że wypadki tego rodzaju będą liczne wobec wytracenia masy ludzi przez obu okupantów. Prawdziwą trudność w rozwiązaniu problemu będzie, jak się zdaje, ta okoliczność, że przy powszechnym dążeniu do zagospodarowania się na swoim, będzie brak ludzi znających się na rzeczy i skłonnych dobrowolnie podjąć się gospodarowania cudzym mieniem. W tych warunkach zachodziłaby potrzeba zastosowania przymusu. Podstawę prawną do takiego rozstrzygnięcia znaleźć można w ustawach i dekretach o obowiązku świadczeń wojennych, osobistych i rzeczowych, jak również w rozporządzeniach wykonawczych do tych aktów. Prawdopodobnie stan wojny w sensie prawnym będzie istniał długo po ustaniu działań wojennych, gdyż zawarcie traktatów pokojowych nie wydaje się rzeczą możliwą w krótkim czasie. Wobec tego ustawy i dekrety o świadczeniach wojennych będą miały zastosowanie praktyczne przez długi jeszcze okres czasu.

Tak więc art. 54 ust. /2/ Ustawy z dn. 30 III 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych /Dz.U.R.P. z r.1939 poz.200/ stanowi, że władze /Min.R. i R.R. w porozumieniu z Min.Spr.Wojsk. lub upoważnione przez nich władze i organa/ mogą ustanawiać przymusowy zarząd gospodarstw wiejskich, jeżeli zostały one opuszczone przez posiadaczy bez ustanowienia zastępców, lub jeżeli gospodarstwo lub jego część leży odłogiem albo jest zaniedbane. Art.53 tejże ustawy przewiduje możliwość przymusowego zarządu przedsiębiorstw przemysłowych lub górniczych, art. zaś 26. obej-

muje działaniem ustawy również przedsiębiorstwa handlowe i składowe. Przymus sprawowania zarządu nad mieniem opuszczonym można oprzeć na Dekrecie Prezyd. R.P. z dn. 25 V 1939 r. o zmianie Rozp. Prezydenta R.P. o osobistych świadczeniach wojennych /Dz. U.R.P. z r. 1939, poz. 308 i Dz. U.R.P. z r. 1934, poz. 858/. Procz powołanych wyżej przepisów prawnych może w tej dziedzinie życia znaleźć zastosowanie Rozp. Min. R. i R.R. z dn. 7 IV 1939 r. o samopomocy rolnej /Dz. U.R.P. z r. 1939, poz. 259/, jak również Rozp. Rady Ministrów z dn. 30 V 1939 r. o obowiązku rejestracji i dostarczenia danych do celów świadczeń osobistych. Rozporządzenia wykonawcze do powołanych ustaw i dekretów mogłyby wprowadzić postanowienia, przystosowujące je do warunków i potrzeb życia, jakie powstaną w wyniku rzeczywistości okupacyjnej. W szczególności należałoby tą drogą dokładnie określić zakres działania, obowiązki i prawa "pełnomocnika", którego funkcje przewidują ust. 8 i 9 cyt. Ustawy z dn. 30 III 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych. Należałoby również ustalić stosunek pojęcia "pełnomocnik" do pojęcia "powiernika" w rozumieniu przepisów okupacyjnych i przewidzieć sposób przejęcia obowiązków "powiernika" przez "pełnomocnika". Według przepisów okupacyjnych powiernik jest odpowiedzialny za swoją działalność w tym charakterze i, jak sądzę, nie może być zwolniony od tej odpowiedzialności przez władze polskie. Jego charakter odpowiedzialnego karnie i cywilnie zarządcy cudzym mieniem musi być uznany przez władze polskie i dlatego tym bardziej koniecznym jest zrewidowanie Dekretu o nieważności aktów prawnych władz okupacyjnych, dla uniknięcia wszelkich niejasności prawnych.

Dla celów praktycznych należałoby zlecić zarządom gmin ustanowienie rejonowych "opiekunów" nad mieniem opuszczonym, których obowiązkiem byłoby utrzymanie w stanie stałej aktualności i wszystkich wiadomości o mieniu opuszczonym, reprezentowanie gminy wobec właściwych sądów w sprawach dotyczących naruszonych praw majątkowych i inicjatywa wobec władz administracyjnych lub gminnych w zakresie wyznaczania "pełnomocników" lub stosowania "pomocy sąsiedzkiej". Cała ta dziedzina stosunków prawnych i wskazówek praktycznych winna być ujęta w sposób jasny i przejrzysty w podręczniku dla tych osób, które będą powołane do wykonywania pewnych obowiązków, związanych z tymi sprawami. Potrzeba jasności wykładu i niedwuznacznej wskazówki będzie tym większa, że w przewidywanej płynności stosunków osobowych mogą zachodzić częste zmiany w obsadzie funkcji "opiekunów" i "pełnomocników".

Przywrócenie naruszonych przez okupantów praw majątkowych wyczerpie w znacznej części problem mienia Polaków, oddanego osadnikom niemieckim lub zarządzanego przez powierników. Pozostaje do omowienia sprawa mienia, stanowiącego własność "przynależnych do narodu niemieckiego". Nie sądzę, by było celowym i praktycznym ogłaszanie konfiskaty całego mienia tego rodzaju drogą jednego aktu, ponieważ skutkiem tego byłoby porzucenie mienia skonfiskowanego na łaskę losu przez dotkniętych konfiskatą i wynikające stąd wielkie szkody materialne. Należałoby raczej, jak sądzę, wydać akt prawny, upoważniający do dokonywania konfiskaty określony organ rządowy i uzupełniony wyczerpująco ujętymi przepisami wykonawczymi. Konfiskata mienia niemieckiego mogłaby być przeprowadzona metodycznie i planowo, drogą przekazywania mienia do rąk nowego posiadacza, bez przerwy w zarządzaniu majątkiem. Wypracowanie planu polskiej kolonizacji ziem niemieckich, które będą wcielone do Polski, będzie wymagało ogromnego wysiłku, a zatem i znacznego czasu, wobec czego tym bardziej wskazanym byłoby rozsądne ustosunkowanie się do zagadnienia konfiskaty i konserwacji mienia podlegającego konfiskacie.

Gdy jest mowa o planowej kolonizacji, to przy sposobności chciałbym wyrazić zdanie, że podstawami planu musiałyby być następujące elementy:

1. Dokładność i wszechstronność wiadomości o mieniu konfiskowanym;
2. ustalenie list osób, dobrowolnie zgłaszających się do akcji kolonizacyjnej;
3. oparcie kolonizowania na podstawie regionalnej, tj. kolonizowanie wsi i miast partiami "ziomków", w celu umożliwienia wytworzenia się uczucia swojskości na terenie obcym, jak również dla ułatwienia wyboru ludzi znanych kolonistom do władz samorządowych;
4. staranny wybór terenów kolonizacyjnych dla ludności różnych regionów Polski, np. kolonizowanie Prus Wschodnich ludnością z Suwalszczyzny, Augustowskiego itp., Kurpiami itd., ponieważ klimat i teren tych prowincyj jest mniej lub więcej zbliżony do klimatu i terenu Prus Wschodnich;
5. przyjęcie zasady odpłatności za przydzielony majątek, a to dla zapobieżenia skutkom rozpalenia się chciwości i współzawodnictwa, jak również ze względów zasadniczych natury moralnej, oraz ze względów na przyszłość Skarbu Państwa, dla którego wpływy z amortyzacji zadłużenia kolonistów stanowiłyby niezmiernie cenne walory;
6. ściągnięcie do Kraju emigrantów z całego świata z założeniem cesji przez nich ich majątków za granicą na rzecz Skarbu Państwa wzamian za majątek, otrzymany na terenach kolonizowanych lub w granicach dawnej Polski, co miałoby wielkie znaczenie dla sprawy handlu zagranicznego i dla waluty polskiej.

Rozległy zakres zagadnień, dotyczących kolonizacji nowych terenów Polski oraz odbudowy, odszkodowań i rewindykacji, domaga się utworzenia osobnego ministerstwa, które nazwałbym Ministerstwem Odbudowy, i któremu odpowiadałyby odpowiednie wydziały i referaty we władzach II i I instancyj. Czwarte zjawisko o charakterze masowym i sile żywiołu będzie, moim zdaniem, powszechne pragnienie urządzenia życia osobistego i rodziny. Oznacza to uzyskanie pracy i wynagrodzenia za nią w wysokości zapewniającej ludzkie bytowanie. Nie wątpię, że w okresie płynności wszystkich stosunków społecznych, osiągnięcie tego celu dla wielu nie będzie możliwym. Jest wszakże oczywistym, że tym większe będą możliwości zatrudnienia wszystkich poszukujących pracy, im normalniejsze będą przebiegi życia gospodarczego. Od tego zależy będzie dochodowość przedsiębiorstw prywatnych i publicznych, jak również możliwości Skarbu Państwa. Działalność urzędów skarbowych nie powinna ulec zahamowaniu, a tym bardziej przerwie, ponieważ sztuczne odżywianie organizmu gospodarczego pieniądzem papierowym może być stosowane tylko w rozmiarach ograniczonych i w okresie czasu bardzo krótkim.

Rozważając zagadnienie skarbowe, należy wziąć pod uwagę to, że okupacja pozostawiła polski system podatkowy wyłącznie na obszarze GenGubernatorstwa. Na terenach włączonych do Rzeczypospolitej polskie zostały zastąpione podatkami niemieckimi. Nie wiem, jak przedstawia się sprawa w b. okupacji sowieckiej, wydaje

się jednak prawdopodobnym, że i tam polski system podatkowy został zastąpiony jakimś obcym wzorem. W tych warunkach warto rozważyć, czy opłaca się odbudować na obszarze całego Państwa, w jego nowych granicach, dawny, przedwojenny, polski system podatkowy z takimi nonsensami w jego układzie, jak skażony demagogią podatek gruntowy, jak wysoce szkodliwy pod względem gospodarczym podatek od obrotu i jak karykaturalny podatek dochodowy, będący w istocie rzeczy podatkiem wymierzonym bezpodstawnie przez urzędy skarbowe, będące w stałej wojnie z komisjami obywatelskimi, a działające pod terorem izb skarbowych, wyznaczających kontyngenty do ściągnięcia w miastach i powiatach, nieczem kontrybucje wojenne. Nie wspominałem szczegółowo o różnorodności innych podatków i danin, państwowych i komunalnych, o licznych i denerwujących płatnika terminach płatności, o fatalnym systemie egzekucji zaległości i o ustawicznej niezgodzie kas skarbowych i komunalnych. System niemiecki, stanowiący konglomerat stu dwudziestu różnych podatków, jest jeszcze gorszy od polskiego, a to, co zostało po władzy sowieckiej, jak można przypuszczać, jest największym nonsensem.

Wobec tego wszystkiego wydaje mi się chwila obecna najstosowniejszą do przestudiowania idei i praktyki angielskiego podatku od dochodu i rozważenia, czy nie należałoby zdecydować się na śmiałą reformę podatkową w Polsce, wprowadzając powszechny podatek dochodowy, doskonale odpowiadający umysłowości polskiej i będący świetnym instrumentem skarbowym, elastycznym w stosowaniu i wygodnym dla urzędu wymierzającego i dla płatnika. Wydaje mi się, że byłoby najłatwiej ugrać interesy skarbu państwa i samorządu przy stosowaniu tego podatku, a poza tym sądzę, że łatwo byłoby zrozumieć go reemigrantom z zagranicy. Wśród wielu trudności, jakie powstaną przy odbudowie administracji, jedną z najpoważniejszych będzie brak ludzi fachowo przygotowanych. Szeregi dawnych urzędników zostały mocno przerzedzone niszczytelką akcją obu okupantów, wobec czego do obsadzenia urzędów w dawnych granicach kraju i na terenach, które będą przyłączone, wypadnie użyć ludzi mało lub wcale nie przygotowanych. Stąd płynnie potrzeba ograniczenia w miarę możliwości zakresu działania urzędów państwowych i przekazania jak największej agendy samorządom, poza tym zaś konieczność stosowania metod i form możliwie najprostszych i łatwych do zrozumienia zarówno dla urzędnika, jak i dla obywatela. Należałoby już teraz przestudiować najpraktyczniejsze sposoby kodyfikacji przepisów administracyjnych, jak również zająć się przygotowaniem podręczników i instrukcyj. Każda wada w organizacji władz naczelnych będzie się odbijała na pracy codziennej urzędów niższych instancji. Dlatego też byłoby wskazanym ustalić strukturę władz naczelnych, rozgraniczyć ich kompetencje, zdecydować sprawę współzależności władz II instancji, rozgraniczyć zakres działania urzędów I instancji i samorządów, ułożyć prowizoryczne najprostsze przepisy kancelaryjne i rachunkowo-kasowe, które bardzo szwankowały w naszych urzędach przed wojną. Myśląc o metodach szkolenia urzędników, powinniśmy zająć się dziełem najbardziej zaniedbanym, a mianowicie metodą szkolenia zwierzchników, ponieważ doświadczenie wskazuje, że wśród wielu czynników wpływających na stan moralny urzędnika najbardziej decydującym jest sposób postępowania zwierzchnika. Intryga, delatorstwo, nieuczciwe współzawodnictwo, szpiegostwo, dyspozycyjność czyli wyrzucenie się zasad moralnych dla czynników obcych temu, co jest cennym dla duszy urzędnika, jest dziełem tego przełożonego, który nagradza za nieuczciwość i karze za uczciwość, który chętnie słucha plotki i pochlebstwa. Od przełożonego zazwyczaj zależy, czy podwładni upadają się, czy też uszlachetniają, i dlatego

nie można pozostawiać kierowników urzędów biegowi życia i wypadków z jedyną wskazówką: "rób, aby było dobrze; jeżeli się powiedzie, to będzie poczytane za zasługę wyższego przełożonego; jeżeli się nie powiedzie, konsekwencja spadnie na niższego przełożonego". Demoralizowanie urzędników tymi i podobnymi sposobami trwało lata i dało wiadome wszystkim rezultaty. Jeżeli to nie ma się powtórzyć, musi powstać kodeks postępowania przełożonych i ich szkolenie w duchu takiego kodeksu. Należałoby stworzyć coś, coby odpowiadało teologii pasterskiej, wykładanej w seminariach duchownych, której przedmiotem jest studium nad wadami kapłanów.

Przechodząc do zagadnień praktycznych, związanych z okresem odbudowy administracji, sędzę, że należałoby powołać do służby wszystkich dawnych urzędników i reaktywować zdolnych do pracy emerytów. Dla ułatwienia i umożliwienia usunięcia ze służby ludzi moralnie skompromitowanych należałoby wprowadzić do przepisów służbowych i dyscyplinarnych pojęcie "niegodnego postępowania", przez co stałoby się łatwym zwolnienie ludzi skompromitowanych wysługiwaniem się organizacjom politycznym z ujmą dla godności własnej i z krzywdą dla obywateli i interesu publicznego. Aby zaś w tych, jak i w innych wypadkach przy stosowaniu postępowania dyscyplinarnego, stworzyć najlepsze gwarancje bezstronnego i sprawiedliwego rozstrzygnięcia, należałoby zmienić przepisy dyscyplinarne w tym sensie, by apelacja służyła nie do wyższej komisji dyscyplinarnej, a do Sądu Okręgowego. Zmniejszyłoby to możliwość nacisku moralnego na komisje dyscyplinarne ze strony wyższych przełożonych i byłoby hamulcem przy wszczynaniu spraw dyscyplinarnych, nieraz powodowanych względami ubocznymi lub osobistymi urazami, nie mówiąc już o rękojmi najbardziej bezstronnego zbadania zarzutów.

Innym, również ważnym czynnikiem, wpływającym na rozwój dobrych lub złych obyczajów w szeregach urzędniczych jest rozpiętość płac. Zbyt wielka rozpiętość wywołuje niezdrową, demoralizującą emulację o awans i sprzyja wszelkiej intrydze, sprzedajności sumienia, szerzenie się protekcji, poszukiwanie stosunków i zabija ideowość w stosunku do pracy urzędniczej. Z tego względu już teraz należałoby poddać rewizji skalę uposażeń urzędniczych i jeżeli nie jest możliwym ustalić je w jednostkach monetarnych ze względu na bliżej nieznanne stosunki walutowe, w przeszłości, to przynajmniej ustalić stosunki w punktach. Wydaje mi się, że rozpiętość może być tylko taka, by była dostateczną zachętą do podjęcia obowiązków trudniejszych i bardziej odpowiedzialnych, nie budzić zaś pożądaną do zdobycia awansu w celu wyłącznie lukratywnym.

Jako na piąty objaw masowy, który z wielką siłą wystąpi po wojnie, wskazałem na głód idei. Nie czuję się tu uprawnionym do wypowiedzania własnych myśli na ten temat. Ograniczę się jedynie do uwagi, że niezaspokojenie tego głodu byłoby prawdziwą klęską dla duszy narodu i że dopuszczenie do rozpętania walk politycznych na poziomie, jaki istniał przed wojną, byłoby prawdopodobnie końcem wszelkiej idei politycznej.

---X---

Gdy chodzi o pierwsze i zasadnicze decyzje do powzięcia w związku z objęciem faktycznej władzy nad ziemią polskimi, sędzę, że należy wyznaczyć zawczasu osoby, któreby przejęły funkcje i agendy Gen. Gubernatora, Szefów Okręgów i Starostów, z tytułami Wysokiego Komisarza Rządu, Komisarzy Rządu na Okręgi i

Komisarzy Rządu na powiaty. Równocześnie należy wyznaczyć Komendantów Policji Państwowej, Głównego, Okręgowych i Powiatowych. To samo należy uczynić w zakresie sądownictwa. Zadaniem wyżej wymienionych organów byłoby utrzymanie w ruchu maszyny administracyjnej do czasu zorganizowania Administracji państwowej "na polskim prawie". Sądzę, że wszystkie te funkcje należy powierzyć osobom, znajdującym się obecnie w Kraju, ponieważ znajomość stosunków życiowych jest ich pierwszym obowiązkiem.

Niezależnie od zadań związanych z utrzymaniem w ruchu aparatu administracyjnego, Komisarze Rządu przygotowują warunki do odbudowania normalnych władz i urzędów wszystkich trzech instancyj, któreby przystąpiły do wykonywania swych czynności na podstawie instrukcyj, wypracowanych tu w Anglii. Im prędzej odbędzie się proces przejścia od form administracji okupacyjnej do form administracji rodzimej, tym lepiej i szczęśliwiej będzie dla Polski. Należy jednak dokładnie uświadomić sobie, że przeskoczenie ponad rzeczywistością stworzoną przez okupantów jest niemożliwe i że zniszczenie ich zarządzeń i instytucyj przyniosłoby wielkie szkody dla interesów polskich. W związku z tym wydaje mi się, że należałoby wpoić w społeczeństwo w Kraju i na emigracji zasadę, jako ogólnie obowiązujące hasło, że w chwili decydującej obowiązkiem każdego wobec Ojczyzny będzie zachowanie dyscypliny, posłuszeństwa rozkazom Rządu i panowanie nad sobą.

---ooOoo---

CZĘŚĆ II

STRESZCZENIA PRZEPISÓW OKUPACYJNYCH W GENERAL GUBERNATORSTWIE

1. W dn. 25 października 1939 r. o g. 24.00 skończył się rząd wojskowy na okupowanych ziemiach polskich. W tej samej chwili, tj. o godz. 00.00 w dn. 26 października 1939 r. wszedł w życie dekret Hitlera o administracji okup. polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. /Dz.U.R.P. z 1939 r., I, str. 2077/.

§1. tego dekretu stanowi, że: Zajęte przez wojska niem. obszary, o ile nie są włączone do Rzeszy Niemieckiej, podlegają władzy Generalnego Gubernatora dla okupowanych polskich obszarów I. Minister Rzeszy Dr Frank; II. Zastępca: Min.Rzeszy Dr Seyss-Inquart/.

W tym samym czasie utworzono "Reichsgaue Westpreussen" i "Posen" /później nazwany: "Wartheland"/, oraz w prowincji "Schlesien", po wcieleniu przyległych części terenów - "Regierungsbezirk Kattowitz" i w prowincji "Ostpreussen" - "Regierungsbezirk "Zichenau" /Ciechanów/.

Gen.-Gubernator podlega bezpośrednio Hitlerowi /§3/, urzędem zaś centralnym dla okup. ziem polskich jest Minister Spraw Wewnętrznych Rzeszy /§8/. Gen.Gubernatorowi porucza się wszystkie dziedziny administracji /§3 ust.2/.

"Prawo dotychczas obowiązujące pozostaje w mocy, o ile nie sprzeciwia się objęciu administracji przez Rzeszę Niemiecką". /§4/. Rada Ministrów dla Obrony Rzeszy oraz Pełnomocnik dla planu 4-letniego, jak również Gen.Gubernator mogą ustanawiać prawo w drodze rozporządzeń /§5/. Rozporządzenia będą ogłaszane w "Dzienniku Rozporządzeń dla okupowanych polskich obszarów". /§5 ust.2/. Koszty administracji ponosi obszar okupowany /§7/. Przepisy wykonawcze wyda Min.Spr.Wewn.Rzeszy. Dekret cyt. podpisali Hitler, Göring, Min.Spr.Wewn. Rzeszy Frick, Zast.Hitlera Hess, Szef Nacz.Komendy Sił Zbr. Keitel, Nacz.Dow.Wojska von Brauchitsch, Min.Spr.Zagr. von Ribbentrop, Min.Skarbu Rz. Schwerin von Krosigk i Min. i Szef Kancelarii Rz. Dr Lammers.

1a. W proklamacji Franka z dnia 26 października 1939 r. czytamy: "Z utworzeniem General Gubernatorstwa obecnie, po przeprowadzeniu wojskowego zabezpieczenia obszarów polskich w zakresie niemieckiego obszaru interesów zakończony został epizod historyczny, za który odpowiedzialność ponosić muszą zarówno zaślepiona klika rządowa b. kraju polskiego jak i też obłudni podżegacze wojenni w Anglii. Oddziały armii niemieckiej przywróciły porządek na obszarach polskich. Ponowne zagrożenie pokoju europejskiego nieuzasadnionymi żądaniami tworu państwowego, który powstał ongiś z Wersalskiego Traktatu przemocy i nigdy już nie będzie odnowiony, zostało raz na zawsze usunięte.

Polscy obywatele i obywatelki!

Führer polecił mi jako Gen.Gub. dla okup. obszarów polskich dbać we formie stanowczej o to, aby w przyszłości zapewniony

był w tym kraju stan pokoju i aby się organicznie rozwinęły sąsiedzkie stosunki Polaków do potężnego mocarstwa światowego narodu niemieckiego.

Życie wasze prowadzić możecie nadal według wiernie zachowanych obyczajów, waszą polską własność będzie wam wolno zachować we wszystkich objawach społeczności. Jednakże kraj zniszczony doszczętnie zbrodniczą winą waszych dotychczasowych władców, wymaga najbardziej stanowczego organizacyjnego podjęcia waszej wspólnej pracy. Uwolnieni od przymusu polityki awanturniczej waszej intelektualnej warstwy rządzącej, pod potężną ochroną Wielkoniemieckiej Rzeszy, spełniając powszechny obowiązek pracy, uczynicie dla tego celu to, co leży w waszych siłach. Pod sprawiedliwą władzą zapracuje każdy na swój chleb powszedni. Dla podlegaczy politycznych, hien gospodarczych i wyzyskiwaczy żydowskich nie będzie jednak miejsca na obszarze stojącym pod zwierzchnictwem niem. Wszelkie próby oporu przeciwko wydanym rozporządzeniom oraz przeciwko spokojowi i porządkowi na obszarach polskich stłumione będą bezwzględną surowością za pomocą potężnego oręża Wszechniemieckiej Rzeszy. Każdy podporządkowujący się jednak sprawiedliwym zarządzeniom naszej Rzeszy, odpowiadającym w zupełności waszym zwyczajom życiowym, spokojnie będzie mógł pracować. Zarządzenie nasze uwolni was od wielu strasznych braków, nad którymi cierpieć musicie dziś jeszcze w następstwie niesłychanej gospodarki waszych dotychczasowych władców". - Frank.

---X---

2. Pierwsze rozp.wyk. Gen.Gub. z dn. 26 X 1939 r. stanowi, że siedzibą Gen.Gubernatora jest Kraków /Wawel. Urząd Gen.Gubernatora - budynek Akademii Górniczej przy al. Mickiewicza, 5/.

Gen.Gubernatorowi i jego zastępcy bezpośrednio podlegają: Szef Urzędu Gen.Gubernatora i Wyższy Dowódca "Schutzstaffel" /= SS/ i Policji.

W Urzędzie Gen.Gubernatora zostały utworzone: 7 wydziałów centralnych i 15 wydziałów fachowych:

Wydziały Centralne:

1. Ustawodawstwa,
2. Administracji Urzędu,
3. Reform terytorialnych,
4. Kształtowania cen,
5. Kancelaria "Zamek",
6. Personalny,
7. Organizacyjny.

Wydziały fachowe:

1. Spraw Wewnętrznych,
2. Finansów Gospodarki,
3. Urząd Powierniczy dla Gen.Gubernatorstwa,
4. Wyżywienia i Rolnictwa,
5. Lasów,
6. Pracy,
7. Dewiz
8. Sprawiedliwości
9. Wychowania

10. Nauki i Oświaty Ludowej,
11. Oświecenia Ludowego i Propagandy,
12. Spraw Zdrowotnych,
13. Budownictwa,
14. Poczty,
15. Kolei.

Prócz tego do Urzędu Gen.Gubernatora należy:

Urząd Nadzoru Bankowego dla Generalnego Gubernatorstwa.

Jako przedstawiciele władz Rzeszy znajdują się przy Urzędzie Gen.Gub. pełnomocnicy Min.Spr.Zagr., pełnomocnicy Min. i Szefa Kancelarii Rzeszy oraz pełnomocnicy Niem.Czerwonego Krzyża.

Jako przedstawiciele władz N.S.D.A.F. znajduje się pełnomocnik zastępcy Fuhrera i pełnomocnik Wodza Młodzieży Rzeszy.

Nacz.Dowódca Wschodu i Nacz.Dowódca Lotnictwa odkomenderowali do Urzędu Gen.Gub. jednego oficera łączności.

Gen.Gubernator ma swego pełnomocnika w Berlinie /W 38, Standartenstrasse, 14/.

---X---

Wyższemu Dowódcy SS /Schutzstaffel/ i Policji podlegają:

- 1/ Dowódca Policji Porządkowej, i
- 2/ "- "- Bezpieczeństwa.

---X---

Gen.Gubernatorstwo dzieli się na 4 okręgi:

1. Kraków, 2. Lublin, 3. Radom, 4. Warszawa.

Na czele Okręgu stoi Szef Okręgowy, który ma tytuł osobisty "Gubernator". Podlegają mu bezpośrednio Szef Urzędu Szefa Okręgowego i Dowódca SS /Schutzstaffel/ i Policji. W urzędach Szefów Okr. są utworzone wydziały, odpowiadające wydziałom fachowym Gen.Gub. Okręgi dzielą się na "powiaty" i "miejskie powiaty", na których czele stoją starostowie, kierujący całą administracją powiatów.

Podział administracyjny okręgów Gen.Gub:

- I. Okręg Kraków: powiaty /Starostwa powiatowe/:
 1. Dębica, 2. Jasło, 3. Jarosław, 4. Kraków-powiat, 5. Miechów,
 6. Nowy Targ, 7. Nowy Sącz, 8. Rzeszów, 9. Sanok, 10. Tarnów.
- II. Okręg Lublin: Starostwa powiatowe:
 1. Biała Podlaska, 2. Biłgoraj, 3. Chełm, 4. Hrubieszów,
 5. Janów Lubelski, 6. Krasnystaw, 7. Lublin-powiat, 8. Puławy,
 9. Radzyń, 10. Zamość.
- III. Okręg Radom: Starostwa powiatowe:
 1. Busko, 2. Iłża /z siedzibą w Starachowicach/, 3. Jędrzejów,
 4. Kielce, 5. Końskie, 6. Opatów, 7. Piotrków, 8. Radom-powiat,
 9. Radomsko, 10. Tomaszów.
- IV. Okręg Warszawa: Starostwa Powiatowe:
 1. Garwolin, 2. Grójec, 3. Łowicz, 4. Mińsk Mazowiecki,
 5. Ostrów Mazowiecka, 6. Siedlce, 7. Skierniewice, 8. Sochaczew,
 9. Sokołów, 10. Warszawa-powiat.

Powiaty miejskie = miastom wydzielonym: 1. Kraków, 2. Lublin, 3. Radom, 4. Warszawa, 5. Częstochowa.

§8 cyt. rozporządzenia wykonawczego z dnia 26 października 1939 r. stanowi, że prawo polskie zachowuje moc, o ile nie jest w sprzeczności z przejęciem administracji przez Rzeszę Niem. i wykonaniem wojskowych praw niemieckich. Rozporządzenia, wydane przez Nacz. Dowódcę Wojska i przez niego upoważnione urzędy, pozostają nadal w mocy, o ile przez powołanie do życia Gen. Gubernatorstwa nie stały się bezprzedmiotowe.

Językiem urzędowym w Gen. Gub. jest język niemiecki. Język polski jest dopuszczalny /§9/.

Data Rozp. 3 G.G. nieznana

3. Organizacja Dystryktu "Galicja"

Z dystryktu galicyjskiego zostały oddzielone i włączone do dystryktu krakowskiego leżące na prawymbrzegu Sanu części powiatów jarosławskiego, przemyskiego i liskiego oraz cały powiat dobromilski. Natomiast z dystryktu lubelskiego zostały przyłączone do "Galicji" te części powiatów: lubaczowskiego, sokołowskiego i Rawy Ruskiej, które na podstawie układu niem.-sowieckiego z dn. 29 VIII 1939 r. zostały wcielone do Gen. Gub.

Dystrykt "Galicja" został podzielony na 13 starostw pow.: Lwów, Tarnopol, Stanisławów, Kołomyja, Kamionka-Strumiłowa, Złoczów, Brzeżany, Czortków, Drohobycz, Rawa Ruska, Stryj, Sambor, Kałusz i wyodrębnione m. Lwów.

4. Rozporz. G.G. z dn. 16 III 1941r. o organizacji Zarządu G.G.

Zarząd G.-G-wa stanowi jednostkę władzy, której kierownikiem jest Sekretarz Stanu, jego zaś zastępcą jest Podsekretarz Stanu.

Zarząd G.G., jako Urząd, dzieli się na:

1. Sekretariat Stanu,
2. Departamenty /Hauptabteilungen/:
 - a/ Spraw Wewnętrznych,
 - b/ Finansów,
 - c/ Sprawiedliwości,
 - d/ Gospodarstwa,
 - e/ Wyżywienia i Rolnictwa,
 - f/ Lasów,
 - g/ Pracy,
 - h/ Propagandy,
 - i/ Nauki i Wychowania,
 - j/ Budowlany,
 - k/ Kolei
 - l/ Poczty.

Sekretariat Stanu dzieli się na:

- 1/ Kancelarię G.-G-ra,

- 2/ Kancelarię Zarządu G.G.,
- 3/ Urząd Ustawodawstwa,
- 4/ -" - kształtowania cen,
- 5/ -" - reform terytorialnych,
- 6/ -" - personalny,
- 7/ -" - organizacyjny,
- 8/ Dyrekcję Archiwów G.G-wa.

Departamenty mogą dzielić się na wydziały /Abteilungen/. Poza tym są przewidziane komórki organizacyjne niższych szczebli, pod nazwą podwydziałów /Unterabteilungen/, referatów głównych /Hauptreferate/ i referatów /Referate/.

Dotychczasowy departament zdrowia i dotychczasowy referat dla spraw ruchu na drogach /Strassenverkehr/ zostają wcielone jak wydziały do Departamentu Spraw Wewnętrznych.

Sekretarz Stanu, Wyższy do-dca SS i Policji, Podsekretarz Stanu, Dyrygent Banku Emisyjnego, Prezes Najwyższej Izby Kontroli w Urz. G.G. /der Präsident des Obersten Rechnungsprüfungsamt/, Kierownicy departamentów, Kierownik Gen.Dyrekcji Monopolów, Dowódca Policji Porządkowej i Dowódca Policji Bezpieczeństwa, - stanowią, pod przewodnictwem Gen.G-ra lub jego zastępcy - Zarząd G.G., jako organ rzeczowego doradztwa /als sachliches Beratungsorgan/.

5. Rozp. G.G. z dn. 7 IV 1941r. o admin.podziale Urzędu G.G.

Zarząd G.G-wa.

Kierownik - Sekretarz Stanu,
Zastępca Kierownika - Podsekretarz Stanu.

A. Sekretariat Stanu.

Kierownik: Sekretarz Stanu,
Zastępca Kierownika: Podsekretarz Stanu.

Sekretarz Stanu ma przy sobie: referenta głównego /der Chefreferent/, referentów pomocniczych /Hilfsreferenten/ i Adiutanta.

1. Kancelaria G.G-ra.

Kierownik: Szef Kancelarii G.G-ra.

2. Kancelaria Zarządu G.G-ra.

Kierownik: Podsekretarz Stanu.

Referaty Główny:

- I. Spraw Zarządu Ogólnego, Organizacji urzędów, Inspekcji i in.;
- II. Kształcenie i szkolenie urzędników, kierowników urzędów, nadzorców i kontrolerów;
- III. Statystyki /Zespolony: Urząd Statystyczny G.G./.
- IV. Poszukiwań geologicznych /Bodenforschung/.

V. Szef Prasowy Urzędu G.G-ra.

3. Urząd ustawodawstwa,
4. -" - kształtowania cen,
5. -" - reform terytorialnych,
6. -" - personalny,
7. -" - organizacyjny,
8. Dyrekcja archiwów Gen.-Gub.-

B. Departamenty:

1. Dpt Spraw Wewnętrznych:

Wdziały:

- I. og. Zarządu państwowego /zespolony: urząd odszkodowań wojennych, schronisko w Rabce, gł.zarząd katastralny i pomiarowy,
- II. nadzoru nad samorządami /Kommunalverwaltung/.
- III. spraw policyjnych,
- IV. inspekcji nad służbą specjalną /Sonderdienst/,
- V. ruchu na drogach publ. /Zespolony: Urząd nadzoru technicznego nad ruchem samochodowym/,
- VI. zdrowia,
- VII. weterynarii,
- VIII. służby budowlanej /Baudienst/.

2. Dpt Finansów /włącznie z Gen.Dyr.Monopolów/.

Wdziały:

- I. Budżetowy, kasowo-rachunkowy, og.zagadnień finansowych,
- II. Cel i podatków od spożycia;
- III. Zarządu podatków bezpośrednich i podatków obrotowych;
- IV. Spraw dot.wynagrodzeń, odszkodowań i zaopatrzeń, finansów komunalnych i wyrównań finansowych /Finanzausgleich/, /zespolona: Izba emerytalna /Rentenkammer/ w Warszawie; drukarni państwowej i mennicy państwowej w Warszawie/.

3. Dpt Sprawiedliwości.

Wdziały:

- I. Zarząd i wykonanie kar,
- II. Prawo cywilne, prawo handlowe i prawo przemysłowe /Wirtschaftsrecht/,
- III. Prawo publiczne, prawo karne i prawo międzynarodowe /bepośrednio podporządkowane: Niemieckie Sądy Wyższe, Sądy niemieckie, Sądy specjalne, Urząd Patentowy w Warszawie/.

4. Dpt Gospodarstwa.

Specjalny: Powiernictwa i zadań szczególnych,

- I. Spraw zarządu ogólnego,
- II. Przemysłu i Górnictwa /zespolone Urzędy Gospodarowania: żelazem i stalą, metalami, węglem, materiałami włókienniczymi, skórami i futrami, produktami chemicznymi/.
- III. Handlu, rzemiosła i nadzoru technicznego /podporządkowany: Główny Urząd miar i wag w Warszawie/.
- IV. Nadzoru bankowego;
- V. Dewiz i stosunków gospodarczych z zagranicą /zespolony: Urząd Rozrachunkowy w Krakowie, Urząd Dewizowy w Krakowie/;
- VI. Obrotu pieniężnego.

5. Dpt Wyżywienia i Rolnictwa

Wydziały:

- I. Spraw ogólnych,
- II. Hodowli /zespolony: Urząd zagospodarowania przestrzeni uprawnej w Gen. G-wie/.
- III. Ordynacja targów,
- IV. Zagospodarowanie roli i pracy rolniczej /Bodenordnung und Landarbeit/. /Zespolony: Gł. Urząd Rolniczy/.
- V. Zarząd majątków ziemskich,
- VI. Gospodarki wodnej /podporządkowane: polskie urzędy gospodarki wodnej/.
- VII. Spraw zrzeczeń rolniczych i kredytu rolniczego. /Zespolony z Dep-tem: Instytut badawczy w Puławach/.

6. Dpt Lasów

Wydziały:

- I. Zarząd,
- II. Gospodarki leśnej,
- III. " - " drzewnej,
- IV. Lowiectwa.

7. Dpt Pracy

Wydziały:

- I. Spraw ogólnych,
- II. Ochrony pracy, prawa o pracy, polityki wynagrodzeń za pracę i opieki społecznej,
- III. Załóg robotniczych,
- IV. Ubezpieczeń społecznych i zaopatrzeń wojennych /Militärversorgung/;
- V. Gospodarki mieszkaniowej i polityki budowlanej.

8. Dpt Propagandy

Wydziały:

- I. Zarząd,
- II. Prasa,
- III. Propaganda,
- IV. Kultura,
- V. Film i radio.

9. Dpt Nauki i wychowania

/Zespolone: Zarząd Główny bibliotek,
Centrala czytelników ludowych,
Centrala filmów i obrazu /Film und Bild/,
Urząd pomników /Denkmalamt/.

Wydziały:

- I. Nauki i oświaty ludowej /Wissenschaft und Volksbildung/,
- II. Wychowania i nauczania /Erziehung und Unterricht/.

10. Dpt budowlany

Wydziały:

- I. Budowy nadziemnej,
- II. Budowy dróg,
- III. Zabudowania potoków /Zespolony: Instytut Hydrograficzny w Warszawie/,
- IV. Zarząd i prawo budowlane /włącznie z Dyrekcją Budowlaną G.G-wa/.

11. Dpt Kolei

12. Dpt Poczty

6. Rozp. G.G. z dn. 7 IV 1941 r.
o organizacji Urzędu Szefa Okręgowego

Na czele okręgu stoi Szef Okręgowy z tytułem Gubernatora /Der Districtschef/.

Bezpośrednio podlegają mu: Naczelnik Urzędu Szefa Okr.,
Komendant SS i Policji.

- A. Pod kierownictwem Naczelnika Urzędu Szefa Okr. pozostają:
1. Biuro Prezydialne,
 2. Urząd nadzoru nad cenami,
 3. -"- reform terytorialnych,
 4. -"- personalny,
 5. -"- archiwalny /i bezp. podporządkowane - Archiwa państwowe/,
 6. Urzędnik łącznikowy z Zarz. Kolei,
 7. -"- -"- -"- -"- Poczty.

B. Wydziały:

I. Spraw Wewnętrznych:

Podwydziały: I. Zarządu państwowego i komunalnego /włącznie z ref. dla spraw służby specj. i ruchu na drogach publicznych/.

Uw: w Okr. Kraków: Zakład hodowlany /Die Reproduktionstechnische Anstalt/.

- II. Zdrowia,
- III. Weterynarii,
- IV. Służby budowlanej.

II. Finansów:

/zespolone: Główne Urzędy Celne/.

III. Sprawiedliwości:

/bezpośrednio podporządkowane: niem. Urzędy prokuratorskie, więzienia, nie-niemieckie władze sądowe/.

IV. Gospodarstwa:

Podwydziały: I. Gosp. przemysłowej /zespolone: w okręgach Lublin, Radom i Warszawa: Urzędy dewizowe; w okręgach Kraków i Warszawa: Dyrekcja akcyz, Urząd probierczy.

- II. Powierniczy.

V. Wyżywienia i Rolnictwa:

- Podwydziały: I. Spraw ogólnych,
II. Hodowli,
III. Ordynacji targow,
IV. Zagospodarowania roli i pracy rolniczej,
/zespolony: Urząd Rolniczy/,
V. Zarządu majątkami ziemskimi,
VI. Gospodarki Wodnej /po porządkowane: polskie
biuro gosp. wodnej/.

VI. Lasów:

- Podwydziały: I. Zarząd,
II. Gospodarki leśnej,
III. -"- drzewnej.

VII. Pracy:

- Podwydziały: I. Prawa o pracy i nadzoru przemysłowego,
II. Załóg robotniczych,
III. Ubezpieczeń społecznych,
IV. Gospodarki mieszkaniowej i polityki budowlanej.

VIII. Propagandy.

IX. Nauki i Oświaty:

/Zespoleni: w Okr. Kraków, Warszawa i Lublin: Kuratorzy Uniwersytetów.

Bezpośrednio podporządkowane: biblioteki państwowe,
niemieckie szkoły wyższe,
ukraińskie szkoły wyższe./

X. Budowlany:

/Zespolony: Urząd budowlany;
wcielony w Okr. Kraków i Warszawa: Urzędy zabudowania potoków/.

XI. Budowy dróg.

7. Rozp. G.G. z dn. 18 IV 1941 r.

o organizacji starostw powiatowych i miejskich

A.

Na czele powiatu stoi Starosta /der Kreishauptmann/. Jego Zastępca jest kierownikiem niemieckiego urzędu starościńskiego /Leiter einer deutschen Dienststelle der Kreishauptmannschaft/.

B.

Urząd dla spraw wewnętrznych /Amt für Innere Verwaltung/ obejmuje następujące dziedziny: godła państwowe, obrót ziemią, sprawy wyznaniowe, urząd stanu cywilnego, nadzór nad gminami, nadzór nad kasami oszczędnościowymi, sprawy policji ogólnej, nadzór nad cenami, nadzór przemysłowy, nadzór budowlany, nadzór pożarniczy, nadzór łowiecki, leśny i wodny, nadzór nad ruchem na drogach publicznych, nadzór zdrowotny, sprawy zdrowia /niemiecki lekarz urzędowy/, nadzór weterynaryjny, nadzór nad ruchem ludności, opieka społeczna, budżet i rachunkowość, słu-

żba budowlana /Baudienst/, urząd mieszkaniowy /Wohnungsamt/ i in. Kierownictwo Związku Gminnego, w zastępstwie starosty.

Podporządkowani: mierniczy,
lekarz urzędowy /nie-niemiecki/,
weterynarz urzędowy.

Urząd Gospodarczy /włącznie z powiernictwem/,
-"- Akcyzowy,
-"- Wyżywienia i Rolnictwa i z nim Zespólny:
Urząd Inspekcji Wodnej oraz Podporządkowany:
Urząd Gospodarki Wodnej

Referaty Urzędu Wyżywienia i Rolnictwa:

- I. Spraw ogólnych,
- II. Hodowli,
- III. Ordynacji targow,
- IV. Zagospodarowania roli i pracy rolniczej.

Zespólny wzgl. podporządkowany z Wydz. Wyż. i Roln.:

Urząd inspekcji rolnej.

Urząd Szkolny /Schulamt/ i bezpośrednio mu podporządkowane:

niemieckie szkoły ludowe,
nie-niemieckie szkoły zawodowe,
nie-niemieccy inspektorzy szkolni,
nie-niemieckie szkoły powszechne.

C.

Zespólny: Inspektor finansowy.

Podporządkowani: Urzędy podatkowe,
Urząd pracy,
Urząd nadzoru leśnego,
Nadleśnictwa,
Urząd Gorniczy /w Starostwach Krakow i Jasło/.

Zespólny lub podporządkowany, o ile kierownik nie jest Niemcem:

Urząd inspekcji zabudowy potoków,
Urząd inspekcji budowy dróg.

8. Rozp. G.G. z dn. 26 X 1939 r.

zostały ustanowione Ekspozytury Starostw /Aussenstellen der Kreishauptmannschaft/, w postaci Komisariatów Ziemskich i Miejskich /Land- und Stadtkommissariaten/ w następujących miejscowościach:

W Okręgu Kraków:

w pow. Dębica	-	Kom.Ziem.	Tarnobrzeg;
-"- Jarosław	-	-"-	Nisko, kom.m. Jarosław;
-"- Jasło	-	-"-	Gorlice, kom.z. Krosno;
-"- Kraków	-	-"-	Bochnia, kom.z. Myślenice;
-"- Nowy-Targ	-	Kom.Miej.	Zakopane;
-"- Nowy Sącz	-	-"-	N.Sącz, kom.z. Limanowa;
-"- Rzeszów	-	Kom.Ziem.	Kolbuszowa;
-"- Sanok	-	Kom.Miej.	Sanok; kom.z. Baligród;
-"- Tarnów	-	-"-	Tarnów, kom. m. Wieliczka /?/;
		-"-	Krynica; kom.z. Brzesko,
			Kom.Ziem. Dąbrowa.

W Okręgu Lublin:

w pow. Biłgoraj - Kom.Ziemski Tomaszów, Kom.Ziem. Radzyń,
Kom. Ziem. Lubertów;

W Okręgu Radom:

w pow. Jędrzejów - Kom.Ziemski Włoszczowa;
-"- Końskie - Kom.Miejski Skarżysko - Kamienna;
-"- Opatów - "- Ostrowiec, Kom.Ziem.Sandomierz;
-"- Piotrków - "- Tomaszów, Kom. Ziem. Rawa;

W Okręgu Warszawa:

w pow. Żowicz - Kom.Ziemski Skierniewice,
-"- Sochaczew-Grodzisk: Kom.Ziemski Grodzisk, i Kom.Ziem.
Żyrardów;
-"- Sokołów-Węgrów: Kom.Miejski Sokołów,
Kom.Ziemski Węgrów;
-"- Warszawa: Kom.Ziemski Radzymin.

9. Rozp. z dn. 6 V 1940 r.

Gen.Gubernator oddał do dyspozycji starostom powiatowym "służbę specjalną" - dla wykonania zarządzeń administracyjnych. Podlega ona wyłącznej władzy zwierzchniej Starosty Pow. i spełnia zadania zwierzchności. Zasadniczo należy jej poruczać tylko zadania administracyjno-techniczne. Do spełnienia zadań policyjnych można ją powołać tylko w wypadku, gdy nie ma do dyspozycji sił policyjnych. W tym wypadku należy wedle możliwości uprzednio zawiadomić właściwą placówkę policji.

Jeżeli "służbę specjalną" powołuje się w celu zasilenia powołanych już sił policyjnych, wówczas powołanie następuje tylko według polecenia dowódcy odkomenderowanego oddziału policji /§2/.

"Służba specjalna" składa się z nieskazitelnych mężczyzn, przynależnych do narodu niemieckiego, w wieku od 18 do 40 lat /§3/.

Członkowie "służby specjalnej" otrzymują mundur służbowy i uzbrojenie według osobnego przepisu. Noszą oni na lewym przedramieniu czerwoną opaskę z czarnym napisem: Generalgouvernement Polen Sonderdienst /§4/.

W Wydziale Spraw Wewnętrznych przy Urzędzie Gen.Gubernatora tworzy się "Referat służby specjalnej". Koszty "służby specjalnej" ponosi budżet Gener.Gub. /§6/.

10. Rozp. G.G. z dn. 27 VI 1940r.
o utworzeniu Zarządu Związków Gminnych

Dla celów samorządu gminnego powołuje się w każdym powiecie ziemskim, a tym samym w każdym starostwie, związek gminny, jako jednostka prawa publicznego /als öffentliche Gebietskörperschaft/.

Granice związku gminnego pokrywają się z granicami starostwa.

Związek gminny przejmuje mienie czynne /Aktivvermögen/ byłych polskich powiatów ziemskich, których teren obejmuje swoim działaniem. Czy i w jakim stopniu przejmuje on zobowiązania b.

polskich powiatów ziemskich, zostanie uregulowane później.

O ile teren b.pol.powiatu ziemskiego zostanie podzielony na kilka związków gminnych, musi być podzielone pomiędzy nimi mienie b.powiatu. W razie niedojsścia do porozumienia w tej sprawie, rozstrzyga Szef Okręgowy, a gdy teren dotyczy różnych okręgów - Kierownik Wydziału Spraw Wewnętrznych w Urzędzie G.G-ra.

Związki gminne nie są następcami praw /sind nicht Rechtsnachfolger/ b. polskich powiatów ziemskich.

Związkom gminnym przysługują te same publiczne dochody i uprawnienia finansowe, jakie przypadały b.pol.powiatom ziemskim w ich zakresie.

Związek Gm. jest obowiązany zarządzać swoim mieniem i swymi dochodami sumiennie i z najwyższą oszczędnością. Kasowość i rachuba muszą być oddzielone od innych kas.

Związek Gm. na swoim terenie wykonuje takie zadania samorządowe, które nie są zastrzeżone innym urzędem.

W szczególności wchodzi w rachubę następujące zadania:

1. Budowa i rozbudowa, utrzymanie i /Instandsetzung/ położonych na terenie Zw.Gminnego dróg pow. i gminnych;
2. popieranie rolnictwa;
3. " " zdrowia publicznego;
4. " " zakładów kredytowych;
5. zadanie powszechnej użyteczności /Wohlfahrt/;
6. zakładanie i utrzymanie szkół zawodowych;
7. położnictwo.

Związek Gminny może przejąć na siebie prowadzenie spraw i zagadnień samorządowych w całości lub częściowo, z wyłączeniem gmin do niego należących, jeżeli to leży w interesie publicznym. Przejęcie zadań wymaga zgody Szefa Okręgowego.

Związkowi Gminnemu mogą być zlecone do wykonywania niektóre zadania administracji rządowej.

Mieszkańcy gmin należących do związku gminnego są zobowiązani do przyjęcia urzędów honorowych w Zarządzie Zw.Gmin. i do współpracy w wykonywaniu poszczególnych zadań Zw.Gmin., na tych samych warunkach i z takimi skutkami prawnymi

Starosta wykonuje Zarząd Zw.Gminnego na pełną i wyłączną odpowiedzialność własną. Musi on ustanowić dla tego celu swego stałego zastępcę.

Dla współpracy w zakresie doradztwa /Zur beratenden Mitwirkung/ starosta może utworzyć Wydział Zw.Gmin. /Gemeindeverbandsausschuss/, którego członków powołuje on z pośród osób przynależnych do Zw.Gmin., a w szczególności z pośród burmistrzów /der Bürgermeister/. Wydział Zw.Gm. składa się z co najmniej z 5. i najwyżej 20. członków.

Członkowie Wydziału Zw.Gmin. pełnią swój urząd honorowo. Starosta zobowiązuje ich do sumiennego wykonywania obowiązków ich urzędu. Może on zwalniać ich każdego czasu z urzędu. Starosta przewodniczy w Wydziale Zw.Gmin. Obowiązek wysłuchania opinii Wydz.Zw.Gmin. nie istnieje. Starosta może również posługiwać się doradztwem poszczególnych członków Wydziału Zw.Gmin. w posz-

czególnych sprawach. Obrady Wydziału Zw. Gmin. nie są publiczne. Starosta jest służbowym przełożonym pracowników Zw. Gminnego, mianuje i zwalnia ich.

Związek Gminny obowiązany jest opracować corocznie budżet na rok następny, w terminie do 15 lutego. Rok budżetowy rozpoczyna się w dn. 1 kwietnia i kończy się w dn. 31 marca

Starosta musi przedłożyć budżet do zatwierdzenia odnośnemu Szefowi Okręgowemu w ciągu 2. tygodni od ustalenia budżetu przez Zw. Gminny.

Wydatki Zw. Gminnego pokrywane są z dochodów z mienia, z przedsiębiorstw gospodarczych oraz z podatków i opłat /aus Steuern, Gebühren und Finanzzuweisungen/.

Bezpośredni nadzór państwowy nad Związkami Gminnymi wykonywa Szef Okręgowy.

11. Rozp. G.G. z dn. 29 XI 1940r.
o zmianach granic gmin i Zw. Gminnych

Granice gmin i związków gm. mogą być zmieniane ze względów na interes publiczny. Mogą być przy tym gminy znoszone i tworzone na nowo, łączone i wcielone do już istniejących.

O zmianach granic gmin, należących do powiatu, decyduje Szef Okr.; o związkach gm. i miastach wydz. - Kier. Wydz. Spraw Wewn. w Urzędzie G.G-ra, o ile przy tym nie ulegają zmianie granice okręgu; w przeciwnym wypadku decyduje G.G-tor.

12. Rozp. G.G. z dn. 27 VI 1940
o podatku pogłównym

Gminy zbiorowe /die Sammelgemeinden/ są uprawnione i zobowiązane pobierać podatek pogłówny od osób od uk. 18 lat wieku, którego wysokość jest uzależniona od wysokości płaconego podatku gruntowego /od 12 do 50 zł/. Osoby, które płacą tylko pod. dochodowy płacą 10 zł, inne osoby - 6 zł. rocznie.

Dochód z tego podatku przeznaczają się przede wszystkim na opiekę społeczną /Fürsorgemassnahmen/.

13. Rozp. G.G. z dn. 9 XI 1940
o zmianie polskiego prawa o fin.kom.

Art. 12 ust. 4 Ustawy o uregulowanie finansów komunalnych z dn. 11 VIII 1923 /Dz.U.R.P. Nr 94 poz. 74/ w ujęciu Ustawy z dn. 5 VIII 1938 /Dz.U.R.P. No 59, poz. 455/ otrzymuje następujące brzmienie:

"W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, Kierownik Wydz. Spr. Wewn. w Urz. G.G. może, w porozumieniu z Kier. Wydz. Fin. w tymże Urz., zezwolić na podwyższenie stop opodatkowania, przewidzianych w ust. 3 lit. a, b, c, jednak nie więcej niż o 50%."

14. Zarząd Gmin Polskich
/Rozp. z dn. 31 X 1939/

Zarządem gminy /wsi, miasta, powiatu miejskiego/ kieruje Burmistrz za pełną i wyłączną odpowiedzialnością, a w razie niemożności wykonywania obowiązków przezeń, jego zastępca.

Burmistrz zastępuje gminę. Jest on przełożonym wszystkich osób zatrudnionych w służbie gminy. Przyjmuje je do służby i zwalnia. Burmistrz ponosi odpowiedzialność za gminną gospodarkę finansową.

Burmistrz ma do pomocy, bez uszczerbku jego wyłącznej odpowiedzialności za porządek gminy, 5 doradców w miejscowościach do 10.000 mieszkańców, a 10 doradców w miejscowościach ponad 10.000 mieszkańców. Doradców powołuje Burmistrz spośród mieszkańców.

Burmistrza i jego zastępcę powołuje w gminach do 20.000 mieszkańców Szef Okręgowy na przedstawienie przez Starostę; w miejscowościach ponad 20.000 mieszkańców - Gen. Gubernator.

Burmistrz ma być przynależnym do przeważającej w gminie grupy ludowej.

Bezpośrednią władzą nadzorczą nad gminami, za wyjątkiem powiatów miejskich, jest Starosta. Bezpośrednią władzą nadzorczą nad powiatami miejskimi jest Szef Okręgowy.

Szef Okręgowy może ustanowić obok Burmistrzów Starostów Miejskich, sprawujących w jego imieniu nadzór nad gminą.

Władza nadzorcza może uchylać, zmieniać, zastąpić i zawieszać każde zarządzenie Burmistrza, jak również sama z siebie wydawać własne zarządzenia.

Wszystko powyższe stosuje się również do Gmin Zbiorowych.

14a. /Rozp. G.G. z dn. 28 XI 1939 r./

Zaciąganie kredytów, szczególnie pożyczek wszelkiego rodzaju i kredytów wekslowych, przez gminy i związki gmin wymaga zgody Gen. Gub-ra. Umowy kredytowe zawarte bez jego zgody są nieważne. Dla kredytów, zaciąganych w czasie od 1 września 1939 r. należy uzyskać dodatkowego zezwolenia Ge. Gub-ra.

/Rozp. G.G. z dn. 31 X 1939 r./.

15. Rozp. G.G. z dn. 3 III 1941 r.

w sprawie gospodarki mieszkaniami.

Publiczna gospodarka przestrzeni mieszkaniową i użytkową /Wohn- und Nutzräume/ należy do wyłącznej kompetencji Starosty, który może powoływać do życia "Urzędy Mieszkaniowe", gdzie tego zachodzi potrzeba. Kierownikiem takiego urzędu jest Starosta albo jego pełnomocnik. Do pomocy i dorady w tym zakresie Starosta ma radę przyborną.

Starosta ma prawo:

1. rekwirować /dysponować/ pomieszczenia mieszkalne i użyt-

- we wg specjalnych przepisów,
2. stosunki najmu i dzierżawy rozwiązywać mocą własnej decyzji, jak również zarządzać opróżnianie pomieszczeń,
 3. osoby nieposiadające mieszkań wprowadzać do mieszkań i w razie potrzeby stosować środki przymusu,
 4. żądać informacji o pomieszczeniach mieszkaniowych i użytkowych oraz zarządzać ich oględziny przez osoby przez siebie upoważnione.

Ma on prawo zarządzić, by:

1. wszystkie umowy dzierżawne z ważnością od 1 IX 1939 były zarejestrowane w określonym terminie,
2. puste, niezajęte i nowozbudowane pomieszczenia mieszkalne i użytkowe były zgłoszone przez właścicieli, użytkowników i inne osoby uprawnione,
3. pomieszczenia mieszkalne i użytkowe były oddawane do użytku osobom trzecim tylko za jego zgodą,
4. pomieszczenia mieszkalne i użytkowe były oddawane tylko osobom wyznaczonym przez niego,
5. umowy dzierżawne były rozwiązywane wyłącznie za jego zgodą,
6. pomieszczenia mieszkalne i użytkowe były używane do innych celów tylko za jego zezwoleniem, lub były przerobione w ten sposób, by przestrzeń mieszkalna lub użytkowa nie była zmniejszona, jak również by nie była zmniejszona ilość izb mieszkalnych.

W hotelach i gospodach może być udzielone stałe mieszkanie tylko o tyle, o ile przez to nie czyni się szkody interesom pod-różnych. W razie potrzeby wypłaca się z tego tytułu odszkodowanie przez osobę, która z danego zarządzenia odnosi korzyści.

Zarządzenia Starosty muszą być wydane na piśmie i doręczone osobom zainteresowanym, które mogą wnosić zażalenia na te decyzje do Szefa Okręgowego. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania zarządzenia.

Starosta może zarządzić wykończenie budowy rozpoczętej, jak też doprowadzenia do porządku i używalności istniejących budynków, przy czym może określić rodzaj i zakres żądanych robot.

W razie potrzeby starosta może zarządzić wykonanie robót na koszt właściciela lub użytkownika. W tym wypadku może on zlecić zarząd budynku osobie trzeciej, lub przejąć go pod własny zarząd. Zarządca musi resztę dochodu z nieruchomości, pod odliczeniem kosztów budowy lub przebudowy, podatków i kosztów zarządu, oddać właścicielowi lub użytkownikowi.

Starosta może również zarządzić rozbudowę budynku lub podział mieszkań. Jeżeli koszty z tego powstałe nie mogą być pokryte z czynszów, to przebudowa może być wykonana w drodze przymusu tylko z funduszy publicznych, a czynsze za pomieszczenie uzyskane przez przebudowę mają wpływać do instytucji, która ją sfinansowała.

Pożyczki z "Funduszu Budowlanego" /aus dem Wohnbaufonds/ muszą być zahipotekowane, przy czym mają one pierwszeństwo przed innymi wpisami.

W wypadkach stosowania zarządzeń na podstawie nin.rozporządzenia nie ma zastosowania ustawa o ochronie lokatorów /z dn. 11 IV 1924 r. - Dz.U.R.P. Nr 39, poz. 297/.

Wykroczenia z nin. rozp. są karalne w trybie karno-admin., lub sądowym, przy czym właściwym jest Sąd Niemiecki.

16. Obw. z dn. 5 VIII 1940 r.

podaje do wiadomości publ., że Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie z polecenia Kier.Wydz.Pracy w Urz.G.G. został upoważniony do nadzoru i instruowania Stowarzyszeń dla celów budowy mieszkań. Dla celów wykonania dyrektyw Kier.Wydz.Pracy w Urz. G.G. zostaje utworzona "Centrala Towarzystw Budowy Mieszkań" w Oddziale B.G.K. w Krakowie.

17. Rozp. G.G. z 19 XII 1939 r.

został utworzony "Fundusz Budowlany" /Wohnbaufond des G.G./ dla celów rozbudowy pomieszczeń mieszkalnych dla Niemców, zatrudnionych w G.G.

Fundusz Budowlany jest korporacją prawa publicznego.

Zarząd F.B. jest podporządkowany Kierownikowi Wydziału Pracy w Urz. G.G.-

18. Dnie świąteczne

Rozp. z dn. 16 III 1940 Gen.Gubernator uznał oficjalnie za święta w Gen-Gub-stwie:

1. 1.I. - Nowy Rok,
2. 6.I. - Trzech Króli,
3. poniedziałek W. Nocy,
4. Wniebowstąpienie Pańskie,
5. poniedziałek Ziel. Świąt,
6. Boże Ciało,
7. Wszystkich Świętych,
8. Oba dni Bożego Narodzenia.

Prócz tego uznane zostały za "święta narodowe", jednak tylko dla niemieckich urzędów i obywateli niemieckich oraz przynależnych do narodu niemieckiego:

1. 30 stycznia,
2. 16 marca /dzień pamięci bohaterów/,
3. W Piątek,
4. 1 maja /święto narodowe narodu niemieckiego/,
5. dzień dożynek /pierwsza niedziela po św.Michale/,
6. 9 listopada /dzień pamięci dla poległych ruchu narodo-wo-socjalistycznego.

Jeżeli "święta narodowe" niemieckie przypadają na dzień powszedni, to w przedsiębiorstwach pod kierownictwem niemieckim lub zatrudniających w przeważającej ilości Niemców dzień ten jest wolny od pracy. Jeżeli są oni w mniejszości, winni być zwolnieni od pracy, jeżeli przez to ruch w przedsiębiorstwie i jego utrzymywanie nie będą narażone na szwank.

Zwolnienie od pracy Niemców nie może pociągnąć za sobą uszczerbku w płacach lub pensjach. Tym Niemcom, którzy zmuszeni będą pracować w dniu "święta narodowego" winno być wypłacone dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 100% ich płacy. W służbie publicznej dodatek wynosi 80%.

19. Godła niemieckie i stosowanie pozdrowienia niemieckiego

Chorągwi Rzeszy Niemieckiej i symbolow ruchu narod.-socjal. wolno używać w Gen.G-wie tylko Niemcom. Stosowanie pozdrowienia niemieckiego jest jedynie przywilejem Niemców.

Winni wykroczenia podlegają karze więzienia, a dla orzekania są właściwe "Sądy specjalne".

/Rozp. z 23 XI 1939 r./

20. Godła polskie

Godła państwowego polskiego nie wolno używać lub pokazywać na obszarze Gen.Gubernatorstwa, pod karą więzienia i grzywny lub jednej z tych kar, o ile na podstawie innych przepisów winny nie "zasłużył na karę surowszą".

Rozp. z dn. 8 III 1940 r. z mocą obowiązującą od dn. 1 IV 1940 r.

21. Wynagrodzenie urzędników i funkcjonariuszów polskich zatrudnionych ponownie

Urzędnicy i funkcjonariusze polscy, państwowi i samorządowi, zatrudnieni znowu w obrębie Gen.Gub-wa /co nie jest równoznaczne z uznaniem ich za urzędników/, otrzymują dotychczasowe polskie wynagrodzenie. Jeżeli pracują oni na stanowiskach niższych, niż zajmowane poprzednio, otrzymują wynagrodzenie odpowiednio zmniejszone.

Dodatki specjalne /funkcyjny, służbowy itd./ zostają skasowane./Rozp. z dn. 3 XI 1939r./.

Za ponowne zatrudnienie w służbie publ. uważa się tylko takie podjęcie się działalności, które nastąpiło na wyraźne zlecenie niemieckiego kierownika urzędu lub organu nadzorczego.

Od wynagrodzeń należy potrącać składki do ubezpieczenia od choroby i na wypadek bezrobocia.

Podatki należy potrącać, jeżeli tego wymagają przepisy polskiego prawa podatkowego.

Wynagrodzenia, mające być wypłacone, stwierdzają organa nadzorcze dla poszczególnych zarządów.

Miarodajnym jest wynagrodzenie, wypłacone urzędnikowi lub należące się jemu za m. sierpień 1939 r. Z braku dowodów urzędowych, wysokość poborów ustala się na podstawie zeznań trzech wiarogodnych świadków.

Sprawozdanie powinno rozciągać się szczególnie na to, czy pensja ustalona według polskiej ordynacji uposażeń nie jest za wysoka. W razie potrzeby należy wynagrodzenie odpowiednio obniżyć. Odnosi się to również do tych wypadków, w których ustalono zbyt wysokie wynagrodzenie przez korzystne przegrupowanie, przez "nadwartościowanie" stanowiska, przez nieuprawnione antydatowanie lat służby itd.

Sprostowania wynagrodzeń dokonują: Szef Urzędu Gen.Gub., Wyższy Dowódca SS i Policji, Kierownicy Wydziałów w Urzędzie Gen.Gub. i Szefowie Okręgowi. Co do gmin i organów samorządowych sprawdzenie następuje przez władzę nadzorczą.

Koszty podróży, diety i koszty przeprowadzki zwraca się b. polskim urzędnikom i funkcjonariuszom, zatrudnionym ponownie w "służbie publicznej", podług przepisów prawa polskiego.

Za podanie fałszywych danych podlega karze ciężkiego więzienia na czas nie krótszy od lat 3. Pomocnik podlega tej samej karze co sprawca. Właściwy jest Sąd Specjalny. /Rozp. Wyk. z dn. 6 XII 1939 r./

22. Rozp. Kier. Wydz. Fin. w Urz. G.G. z dn. 12 III 1941 o wynagrodzeniu ponownie zatrudnionych polskich urzędników

Tabela płac, zawarta w art. 2 Rozp. Prez. R.P. o uposażeniu prac.państw. z dn. 28 X 1933 /Dz.U.R.P. Nr 86, poz. 663/ zmienia się w odniesieniu do gr. X, XI i XII, w sposób następujący: gr. up. X otrzymuje uposażenie mies. 180 zł; gr. up. XI - 150 zł; gr. up. XII - 150 zł.

23. "Przynależni" do narodu niemieckiego w Gen.Gub-wie

Przynależnym do narodu niemieckiego jest, kto nie posiadając niemieckiej przynależności państwowej, przyznaje się jako przynależny do narodu niemieckiego, jeżeli przyznanie to potwierdzi się pochodzeniem, językiem, zachowaniem, wychowaniem lub innymi okolicznościami.

"Przynależny" do narodu niemieckiego otrzymuje legitymację /kartę rozpoznawczą/ o swojej przynależności do narodu niem., wydaną przez starostę powiatowego /miejskiego/, właściwego dla jego miejsca zamieszkania.

Kto podstępem wyłudzi dla siebie kartę rozpoznawczą, podlega karze ciężkiego więzienia. Usiłowanie jest karalne, jak czyn dokonany. Właściwy jest Sąd specjalny.

O ile w przepisach Gen.Gub-wa wymienione są pojęcia "Volksdeutsch", "Volksdeutscher", "deutscher Volkszugehöriger", lub podobne, należy rozumieć przez to przynależnych do narodu niemieckiego w znaczeniu Rozp. G.G. z dn. 26 stycznia 1940 r. Obowiązuje ono od 1 lutego 1940.

Wniosek o uznaniu za "przynależnego" do narodu niemieckiego należy składać do właściwego terytorialnie starosty, które decyduje ostatecznie, i którego decyzja odmowna nie wymaga uzasadnienia.

Starosta może odłożyć decyzję na przeciąg jednego roku lub dłużej, by wnioskodawcy dać możliwość udowodnienia swego nastawienia politycznego. Wznowienie postępowania w tym wypadku następuje tylko na wniosek wnioskodawcy.

Kart rozpoznawczych nie wystawia się dla dzieci i młodzieży, przed ukończeniem 16. roku życia. Uważa się je za "przynależnych" do narodu niemieckiego, jeżeli rodzice lub jedno z nich należą do narodu niemieckiego.

Równocześnie z wystawieniem karty rozpoznawczej należy wystawiać kartę rejestracyjną w podwójnym wygotowaniu. Jeden egzemplarz pozostaje u starosty, drugi zaś ze wszystkimi dowodami oraz drugą fotografię starosta przesyła Wydziałowi Spraw Wewn. przy Urzędzie G.Gub-ra. Starostowie winni prowadzić rejestr wystawionych kart rozpoznawczych, zaopatrzonej w liczby bieżące.

Postępowanie jest wolne od opłat.

/Rozp. Wyk. z dn. 2 lutego 1940r./.

24. Rozp. G.G. z dn. 19 IV 1940
o utworzeniu "wspólnoty niemieckiej w G.G."
/der "Volksdeutschen Gemeinschaft"/

Tworzy się "Wspólnotę niemiecką w G.G."; jako zjednoczenie "przynależnych do narodu niemieckiego", z siedzibą w Krakowie.

Stanowi ona jednostkę prawną /"ist rechtsfähig"/. Jej zadaniem jest połączenie w jedną całość "przynależnych do narodu niemieckiego", oraz pogłębienie w nich niemieckości "na podstawie narodowo-socjalistycznego światopoglądu".

Dotychczasowe Związki niemieckie miejscowe i okręgowe zostają równocześnie rozwiązane, a mienie ich przechodzi na własność "Wspólnoty niemieckiej".

"Wspólnota niemiecka" dzieli się na:

Związki miejscowe,

-"- powiatowe, i

-"- okręgowe.

Kierownictwo jest oparte na "zasadzie wodzostwa".

Jest ono wykonywane przez:

Kierownictwo główne,

-"- okręgowe,

-"- powiatowe,

-"- miejscowe.

Członkowie Kier. głównego są mianowani przez Gen.Gub-ra. Kierownika Związku okręgowego wyznacza G.Gub-tor na wniosek Kierownika Głównego. Kierowników powiatowych wyznacza Szef Okręgowy na wniosek Kierownictwa Głównego. Kierowników miejscowych wyznacza Szef Okręgowy na wniosek Kierownictwa Głównego.

Członkiem "Wspólnoty" może być każdy "nieposzlakowany"; przynależny do narodu niemieckiego".

W zasadzie przyjmuje się do "wspólnoty" członków po upływie 3 - miesięcznego okresu oczekiwania od chwili złożenia wniosku i to na podstawie decyzji Kierownictwa naczelnego.

Członkowie "Wspólnoty" są zobowiązani do wierności "Führerowi". Uznają oni siebie za członków społeczności niemieckiej i ślubują przy przyjęciu, że podporządkują się zawsze i wszędzie potrzebom narodu niemieckiego.

Za większe wykroczenia i uchybienia dyscyplinarne grozi wykluczenie ze "Wspólnoty".

G.G. może zarządzić rozwiązanie "Wspólnoty" i zdecydować o przeznaczeniu jej mienia.

25. Stan cywilny Niemców w Gen. Gub-wie

Udokumentowanie aktów stanu cywilnego obywateli niemieckich, tudzież "przynależnych" do narodu niemieckiego w G.G. wykonują niemieccy urzędnicy stanu cywilnego po myśli prawa niemieckiego.

Zawarcie małżeństwa niem. urzędnik stanu cywilnego udokumentuje tylko wówczas wg prawa niemieckiego, jeżeli mężczyzna posiada niem. przynależność państwową lub "przynależność" do narodu niemieckiego.

Obwodem urzędu stanu cywilnego jest obszar starostwa powiatowego /miasta wydzielonego/.

Urzędnika stanu cywilnego ustanawia kierownik Wydziału spr. wewn. przy Urzędzie G.G.

Koszty ponosi budżet G.G.

/Rozp. G.G. z 16 III 1940/.

26. Dostarczanie dokumentów stanu cywilnego z Gen. Gub-wa

Dostarczaniem dokumentów stanu cyw. z Gen.Gub. zajmuje się "Urząd dostarczania dokumentów" w Wydz. Spr. Wewn. przy Urzędzie G.G. /Urkundenbeschaffungsstelle/.

Wydawanie dokumentów jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłat:

1. Za 1 dokument - 2 zł, jeżeli do wyszukania nie trzeba więcej czasu niż pół godziny.
2. Jeżeli wymaga to więcej niż pół godziny, pobiera się dodatkową opłatę 2 zł od każdego dokumentu.
3. Za tłumaczenie i uwierzytelnienie dokumentu /na wniosek/ pobiera się 2 zł. od każdego dokumentu.
4. Opłaty stemplowej nie pobiera się.

Obywatelom Rzeszy oraz "przynależnym" do narodu niemieckiego udziela się zwolnienia od opłat, na podstawie zaświadczenia o niezamożności.

Jeżeli nie można wystawić dokumentu z powodu zniszczenia lub uszkodzenia rejestrów stanu cywilnego, wówczas należy z podaniem tego powodu wystawić dokument zastępczy /również podlegający opłacie/.

Uwaga: Zaświadczenie urzędu dostarczania dokumentów, że zachodzą wymogi konieczne dla zwolnienia od opłat, obowiązuje w urzędzie metrykalny.

/Obw. Kier. Wydz. spr. wewn. G.G. z 15 IV 1940/.

27. Obrót nieruchomościami

Zezwolenie władz wymagane jest przy:

1. Przeniesieniu własności lub obciążeniu nieruchomości w drodze czynności prawnej, jak również przy przeniesieniu lub obciążeniu praw do nieruchomości i praw na nieruchomościach w drodze czynności prawnej;
2. Umowach, które mają za przedmiot zobowiązanie do przeniesienia własności lub obciążenia nieruchomości, jak również

do przeniesienia lub obciążenia praw na majątkach i praw do praw na nieruchomościach.

Na równi z nabyciem w drodze czynności prawnej stoi nabycie w drodze egzekucji.

Zezwolenia udziela starosta pow. /miejski/, w którego okręgu nieruchomości jest położona, lub w którego okręgu egzekucja zostaje przeprowadzona.

Zezwolenie może być udzielone z nałożeniem zleceń.

Decyzja starosty jest ostateczna.

Wpis zmiany prawnej, podlegającej obowiązkowi zezwolenia, nie może nastąpić do ksiąg publicznych, dopoki nie ma zezwolenia.

Wpisy dokonane z pominięciem tych zarządzeń muszą być wymazane. Na podstawie wpisu, który winien być wymazany, nabycie prawne mocą dobrej wiary jest wykluczone.

/Rozp. G.G. z dn. 27 III 1940, z mocą obow. od 1 IV 1940/.

28. Bezpieczeństwo i porządek w G.G-wie

Odpowiedzialność za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku w G.G-wie ponosi Wyższy Dowódca SS /Schutzstaffel/ i Policji w G.G.

We wszystkich sprawach zasadniczych Wyższy D-ca SS i Policji zasięga aprobaty G.Gub-ra.

Inne zarządzenia zdaniem jego konieczne dla utrzymania bezpieczeństwa i porządku, wydaje on samodzielnie. Jest on upoważniony do wydawania "zarządzeń policyjnych", które są ogłaszane w Dzienniku Rozporządzeń G.G.

/Rozp.G.G. z dn. 26 X 1939/.

29. Używanie mundurów

Używanie mundurów lub podobnej do mundurów odzieży i odznak przez obywateli polskich w G.G-wie jest zakazane. Zakaz ten obejmuje "szczególnie takie" mundury uczniów i uczenie polskich jak również słuchaczy wszechnic polskich.

Wyjęci spod zakazu są jedynie urzędnicy i pracownicy polscy, mogący udowodnić, że są zatrudnieni w niem.urzędzie oraz jeńcy wojenni, będący pod dozorem niem.

Winni wykroczenia podlegają karze więzienia. Orzekają karę Sądy Specjalne.

/Rozp. G.G. z dn. 28 XI 1939/.

29a. Pod zakaz używania mundurów podpada również noszenie tego samego rodzaju czapek /czapek uczniowskich/. Mundurów i płaszczy mundurowych nie uważa się za mundury wówczas, gdy na miejscu obu rzędów guzików metalowych znajduje się jeden rząd guzików innego rodzaju, a odznaki są usunięte.

/Rozp. wyk. Kier. Wydz. Spr.Wewn. w Urz.G.G. z dn. 29 XI. 1939/.

30. Karty rozpoznawcze w G.G-wie

Dla całej ludności polskiej G.G-wa wprowadza się przymus kart rozpoznawczych. Zawiera ona dane o nazwisku, dniu ur. i pochodzeniu, zawodzie, stanie cyw., religii i przynależności państwowej posiadacza. Kartę rozp. należy zaopatrzyć w odcisk palca. Wykonanie należy do W.Dow. S.S. i Policji.

/Rozp. G.G. z dn. 26 X 1939/.

31. Wjazd i wyjazd z G.Gub-wa

Wjazd do obszaru i wyjazd z obszaru G.Gub-wa podlegają zezwoleniu, które jest udzielone przez Urząd G.G.

/Rozp. G.G. z dn. 26 X 1939/.

Przekroczenie granicy między Gen.Gub-wem a Rzeszą jest dozwolone: 1/ żołnierzom niem. w mundurze z legitymacją wojskową; 2/ należącym do SS Verfügungstruppe i SS Totenkopfverbände w mundurze i z legitymacją; 3/ urzędnikom policji w mundurze i z legitymacją; 4/ urzędnikom tajnej policji państw. i krymin. z legitymacją służb. /również w cyw.ubr./; 5/ Urzędnikom celnym w mundurze i z legitymacją; 6/ kolejarzom przy wykonywaniu służby; 7/ pocztowcom dla wykonywania służby; 8/ takim osobom, które posiadają przepustkę i wystarczającą legitymację /paszport zagr., paszport krajowy, legitymację dla dzieci, kartę rozpoznawczą/.

Przepustkę wystawiają w obrębie G.G-wa:

1. Urząd G.G. - Wydział Spraw Wewnętrznych,
2. Szefowie Okręgów,
3. Pełnomocnik G.Gub-ra w Berlinie.

Wymienione urzędy G.G. wystawiają przepustki dla osób następujących:

1. dla członków całego Zarządu G.G.,
2. dla mieszkańców G.G., o ile chodzi o osoby "zupełnie bez zarzutu".

Tylko Urząd G.G. /Wydział Spraw Wewnętrznych/ wystawia przepustki dla takich osób, których obecność w G.G-wie uważa się za konieczną "z przyczyn specjalnych".

Przepustki dla transportów zbiorowych Wydziału Pracy lub poszczególnych urzędów pracy można wystawiać jak przepustki zbiorowe. W nich należy wymienić kierownika transportu oraz poza tym powołać się na wykaz transportowy, prowadzony przez kierownika transportu.

/I Rozp. wyk. kier. Wydz. Spr.Wewn. w G.G. z 11 I 1940/.

32. Przepustki dla osób posiadających niemiecką przynależność państwową lub "przynależność do narodu niemieckiego, będą wolne od opłat.

Opłaty za przepustki dla innych osób, są następujące:

- 1/ za jednorazowy wjazd i wyjazd - 5-20 zł;
- 2/ za kilkakrotne wyjazdy i wjazdy - 10-50 zł;
- 3/ za ostateczną emigrację - 20-100 zł.

W razie krytycznego położenia petenta urząd wystawiający przepustkę może według swobodnego uznania zrezygnować z pobie-

rania opłaty. To samo jest w wypadkach, w których "ważny interes Rzeszy" jest przyczyną konieczności podróży.

/II Rozp.wyk. Kier. Wydz.Spr.Wewn. w Urz.G.G. z' 11 I 1940/.

33. Obowiązek meldowania się

Obcokrajowcy przebywający w G.G. winni piśmiennie meldować się i swą rodzinę u właściwego starosty pow. /miejsk./: Obcokrajowcy wjeżdżający do G.G. z zamiarem założenia tam stałego miejsca zamieszkania, potrzebują do tego zezwolenia właściwego starosty pow. /miejsk./. O wym.zezwolenie należy starać się, choćby udzielono już zezwolenia na wjazd do G.G.

Obcokrajowcy zmieniający miejsce pobytu w G.G. winni odmeldować się u właściwego starosty /w ciągu 1. tygodnia/.

W razie wykroczenia można zarządzić wydalenie z G.G-wa.

Kara: więzienie lub grzywny do nieograniczonej wysokości.
Sąd Specjalny.

/Rozp.G.G. z dn. 14 XII 1939/.

34. Rozp. G.G. z dn. 16 III 1941 o obowiązku meldowania się oficerów polskich

Obowiązkowi meldowania się podlegają wszyscy oficerowie w stanie spoczynku, rezerwy i pospolitego ruszenia, którzy znaleźli się na terenie G.G-wa po 30 VIII 1940r. Termin zameldowania się: 15 IV 1941. Oficerowie wkraczający do G.G. obowiązani są zameldować się w ciągu 7 dni po przekroczeniu granicy. Dotyczy to również zwolnionych z obozów jeńców. Oficerowie zmieniający miejsce zamieszkania winni wymeldować się w Starostwie dotychczasowego miejsca zamieszkania i zameldować się w Starostwie miejsca nowego zamieszkania w ciągu 1. tygodnia.

Za wykroczenie z nin. przepisów grozi kara śmierci. Ta sama kara grozi temu, kto ukrywa osoby wymienione w nin. rozporządzeniu, a niedopełniające obowiązku meldowania się.

Właściwy: Sąd Specjalny.

35. Rozp. G.G. z dn. 23 VII 1940 z związkach i stowarzyszeniach

Rozwiązuje się:

- a/ Związki wojskowe, które na podstawie dotychczasowych przepisów podlegały nadzorowi władz wojskowych,
- b/ Związki polityczne, które dotąd nie podlegały prawu o Stow. z dn. 27 X 1932 /Dz.U.R.P. Nr 94, poz.808/,
- c/ Związki akademickie, które podpadają pod Rozp. Min. W. R. i O.P. z dn. 17 X 1937 /Dz.U.R.P. Nr 78, poz.572/.

Rozwiązuje się związki oparte na art.12 prawa o stow. z dn. 27 X 1932. To samo związki oparte na art. 19 tegoż prawa.

Rozwiązuje się związki wyższej użyteczności, oparte na art. 46 tegoż prawa, o ile rozchodzi się o nast. związki:

- a/ Związek przyjaciół młodzieży akademickiej,
- b/ Stowarzyszenie popierania budowy szkół powszechnych,
- c/ Polski Biały Krzyż,
- d/ Związek Harcerski,
- e/ Instytut dla badania najnowszej historii Polski im. Marszałka Józefa Piłsudskiego,
- f/ Przysposobienie Wojskowe Kobiet.

Mienie wym. związków zostaje ściągnięte przez starostów na rzecz G.G-wa.

Zasadniczo zakładanie nowych związków nie jest dopuszczalne. Wyjątek stanowią związki uznane za ważne dla interesów publicznych, o ile wnioski zgłasza nie mniej niż 7 założycieli.

Za wykroczenia z nin. rozp.: kary więzienia i grzywny.
Właściwy: Sąd Niemiecki.

Noszenie odznak związków rozwiązanych jest wzbronione.

36. Rozp. G.G. z dn. 31 III 1941 o rozwiązaniu sekt religijnych

Sekty i związki religijne, zbliżone do sekt, które nie są uznane przez państwo, zostają rozwiązane.

Kary za wykroczenia: grzywna i więzienie, ew. ciężkie więzienie.

Właściwy: Sąd Niemiecki.

37. Rozp. G.G. z dn. 16 III 1941 o narodowościowym rozdziale gmin kościoła ewangelickiego w G.G-wie

Gminy ewang. narodowościowo mieszane zostają rozwiązane i na ich miejsce zostają utworzone niemieckie i nie-niemieckie gminy ewangelickie. Stosunki prawne nowo-utworzonych gmin ewang. oparte są na dotychczas obowiązującym prawie państwowym i kościelnym. Podział mienia pomiędzy gminy rozdzielone następuje przez pełnomocników według wytycznych Urzędu G.G. W razie nie-
dojścia do porozumienia rozstrzyga Urząd G.G., lub z jego upoważnienia odnośny Szef Okręgowy.

38. Akta i przedmioty wartościowe

B. urzędnicy i pracownicy polskiej służby publicznej obowiązani są: przedmioty wartościowe /pieniądze, kosztowności, inwentarz / akty i inny materiał piśmienny, o ile są lub były własnością państwa polskiego, polskiej korporacji prawa publicznego lub polskiego zakładu, w przeciągu 2. tygodni wydać właściwemu staroście powiatowemu /miejsk./.

Kto nie spełni tego obowiązku lub spełni go niedokładnie, podlega karze ciężkiego więzienia i grzywnie w nieograniczonej wysokości /Sąd Specjalny/.

/Rozp. G.G. z dn. 17 I 1940/.

39. Szkolnictwo

/Rozp. G.G. z dn. 31 X 1939/.

Dzieci niemieckie mogą uczęszczać tylko do szkół niemieckich, dzieci polskie tylko do szkół polskich.

W szkołach niemieckich uczą tylko nauczyciele niemieccy. We wszystkich miejscowościach, w których zamieszkuje więcej niż 10 dzieci niemieckich, podlegających obowiązkowi szkolnemu, mają być natychmiast założone szkoły niemieckie.

Polskie szkoły powszechne winny podjąć swoją działalność.

Polskie szkoły "fachowe" winny podjąć ponownie swoją działalność. Nazwa "gimnazjum" lub "liceum" dla szkół "fachowych" jest zakazana.

40. Struktura zarządu szkolnego

/Rozp. G.G. z dn. 12 IV 1940r./

Całym szkolnictwem G.G. zarządza Wydział Nauki, Wychowania i Wykształcenia Ludowego przy Urz. Gen.Gub-ra.

Przy urządach Szefów Okr. tworzą się wydziały dla szkolnictwa.

W siedzibach starostów pow. /miejsk./ ustanawia się "powiatowych radców szkolnych" /ew. miejskich r.szk./. Urzędnicy zarządu szkolnego muszą posiadać niemiecką przynależność państwową lub "przynależność do narodu niemieckiego".

Inspektorami szkolnymi dla szkół polskich i ukraińskich mogą być mianowani także Polacy lub Ukraińcy.

Wydział Nauki, Wychowania i Wykształcenia Ludowego przy Urzędzie G.G-ra kieruje zarządem szkolnym w G.G. i sprawuje zwierzchni nadzór szkolny. Zabezpiecza on jednolite rzeczowe kształtowanie nauki przez uregulowanie metody nauczania i wychowania, ustalenie planów naukowych oraz określenie środków naukowych. Do niego należy przygotowanie nowych nauczycieli. Sprawuje on zwierzchni nadzór nad instytucjami oświecenia publicznego łącznie z muzeami i zbiorami.

Wydział Szkolnictwa przy Urzędzie Szefa Okręgowego kieruje Zarządem Szkolnym w Okręgu i sprawuje bezpośredni nadzór nad instytucjami oświecenia publicznego łącznie z muzeami i zbiorami. Wydział ten rozstrzyga o zakładaniu i rozwiązywaniu szkół, w porozumieniu z Wydz. Spr. Wewn. i Wydz. Finansów w Urzędzie Szefa Okręgowego.

Do pow. /miejsk./ radcy szkolnego należy bezpośredni zarząd szkolny na obszarze starostwa pow. /miejsk./. Podlega on staroście pow. /miejsk./.

W razie potrzeby wydział szkolnictwa w urzędzie Szefa Okr. dodaje pow. radcy szkolnemu /miejsk., r.szk./ do pomocy jednego lub więcej inspektorów szkolnych. Powołuje się ich /insp.szk./ każdorazowo na przeciąg 2 lat.

Wydział Szkolny w Urz.Szk.Okr. może każdego czasu zwolnić

inspektora szkolnego z urzędu.

41. Szkoły prywatne

/Rozp. G.G. z dn. 12 IV 1940, z mocą obow. od 1 V 1940/

Wszelkiego rodzaju szkoły prywatne mogą być nadal prowadzone, ponownie otwarte, zakładane, związane i rozwiązywane - tylko za zezwoleniem Wydziału Nauki, Wych. i Wykształcenia Ludowego w Urzędzie G.G.

Prywatne szkoły powszechne oraz prywatne przemysłowe i rolnicze szkoły fachowe i zawodowe istniejące od 1 IX 1939 r. mogą być nadal prowadzone za zezwoleniem Szefa Okręgowego.

Zezwolenie takie może być udzielone tylko wówczas, gdy:

1. dalsze prowadzenie szkoły prywatnej leży w interesie publicznym,
2. właściciel szkoły pryw. jest osobą fizyczną i nie jest obcokrajowcem,
3. kierownik szkoły oraz nauczyciele posiadają wszelkie kwalifikacje i nie są obcokrajowcami,
4. gospodarczy byt szkoły jest zapewniony,
5. istnieją w wystarczającej ilości urządzenia szkolne, środki naukowe i pomocnicze lub nabycie ich jest zabezpieczone.
6. szkoła umieszczona jest zgodnie z przepisami policyjno-budowlanymi i szkolno-higienicznymi.

Kierownik szkoły i nauczyciele muszą uzyskać zatwierdzenie od Szefa Okr. dla wykonywania działalności w szkole prywatnej.

Plany naukowe muszą być zatwierdzone przez Szefa Okręgowego.

Bezpośredni nadzór szkolny nad prywatnymi szkołami powsz. oraz prywatnymi przemysłowymi i rolniczymi szkołami fachowymi i zawodowymi wykonuje pow. /miejsk./ radca szkolny, nad innymi zaś szkołami prywatnymi - urząd wyznaczony przez Kier. Wydz. N. W. i W.L. w Urzędzie G.Gub-ra.

42. Nauka prywatna

/Rozp. G.G. z dn. 23 IV 1940, obow. od 1 V 1940/

Nauka prywatna poza szkołą podlega zezwoleniu, którego udziela pow. /miejski/ radca szkolny w obrębie jego władzy. Zezwolenia odmawia się, jeżeli zamierzający udzielać nauki prywatnej nie posiada wymaganych kwalifikacyj zawodowych, politycznych i etycznych.

Zezwolenia udziela się na piśmie na przeciąg 1. roku. Może być ono odwołane każdego czasu. Na wniosek uprawnionego zezwolenie może być każdorazowo przedłużone na okres następnego roku.

43. Działalność kulturalna

/Rozp. G.G. z dn. 8 III 1940, obow. w tydzień po ogłoszeniu/

Kto w G.G. działa publicznie w dziedzinie: muzyki, sztuki plastycznej, teatru, filmu, piśmiennictwa, prasy i fotografii, podlega nadzorowi Wydz. Oświaty Ludowej i Propagandy przy Urzę-

dzie G.G.

Działalnością kulturalną w rozumieniu tego rozporządzenia jest każde współdziałanie przy produkcji, reprodukcji, duchowej lub technicznej przeróbce, rozpowszechnianiu, utrzymywaniu, zbywaniu lub pośredniczeniu w zbywaniu świadczeń w dziedzinach wymienionych.

Wykonywanie działalności może być zakazane ogólnie lub w poszczególnym przypadku albo uzależnione od uzyskania zezwolenia, które może być udzielone z nałożeniem zleceń. Za wykroczenie grozi kara więzienia i grzywny do nieograniczonej wysokości lub jedną z tych kar.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

44. Wydawanie utworów drukarskich

/Rozp. G.G. z dn. 26 X 1939/

Wydawanie, oddawanie do druku i rozpowszechnianie utworów drukarskich wszelkiego rodzaju, ukazujących się periodycznie lub nieperiodycznie, - wymagają zezwolenia.

/I. Rozp.wyk. do pow.rozp. z dn. 20 III 1940/.

Kto prowadzi drukarnię lub zamierza takową prowadzić, potrzebuje zezwolenia. Wniosek składać należy do Wydz. Ośw. Ludow. i Prop. w Urzędzie właściwego teryt. Szefa Okręgowego.

To samo dotyczy pracowni litograficznych i fotochemicznych, zakładów fotokopijnych i kliszowania, powielarni oraz przedsiębiorstwa i zakłady podobnego rodzaju dla celów powielania utworów duchowych.

Kara za wykroczenie: więzienie i grzywna do nieogr. wysokości.

Właściwy: Sąd Niemiecki.

45. Rozp. G.G. z dn. 29 X 1940

Ustanawia Urząd Kuratora Wyższych Zakładów Naukowych, wyznaczonego przez kierownika Wydziału Nauki, Wychowania i Oświaty Ludowej w Urzędzie G.G. -

46. Izby Zdrowia w Gen.G-wie

/Rozp. G.G. z dn. 28 2 40 z mocą od 4. dnia po ogł./

W celu opieki nad zdrowiem ludności w G.G. zakłada się Izbę Zdrowia w G.G. z siedzibą w Krakowie. Należą do niej wszyscy wykonujący w G.G. zawód lekarza, lekarza-dentysty, technika dentysty, feleniera i położnej. /Nie dotyczy to osób w służbie sił zbrojnych, Waffen-SS i Policji/.

Kierownikiem Izby Zdrowia jest Kierownik Wydziału Spraw Zdrowotnych w Urzędzie G.G-ra.

Posiadający niemiecką przynależność państwową oraz "przynależni do narodu niemieckiego", zostają objęci w I.Z. specjalnymi grupami. Koszty pokrywane są ze składek osób, należących do I.Z. według ordynacji składek, wydanej przez Kierownika I.Z. w porozumieniu z Kier. Wydz. Finansowego w Urzędzie G.G. -

47. Choroby weneryczne

/Rozp. G.G. z dn. 22 2 1940/

Kto cierpi na zaraźliwą chorobę płciową i o tym wie lub z okoliczności przypuścić może, obowiązany jest poddać się leczeniu aż do ostatecznego wyleczenia. Aż do wyleczenia zabronione mu jest wykonywanie każdej czynności, która mogłaby prowadzić do zarażenia.

Rodzice, opiekunowie i inne osoby, którym przysługuje prawo wychowywania, obowiązani są dbać o lekarskie leczenie osob, pozostających pod ich opieką.

Niemiecki lekarz urzędowy przy staroście powiat. /miejsk./ jest upoważniony poddać badaniu lekarskiemu i w razie potrzeby także leczeniu każdą osobę, podejrzaną o chorobę płciową. W razie potrzeby może być zastosowany przymus policyjny.

Każdy lekarz w G.G. jest obowiązany donieść na piśmie właściwemu lekarzowi urzędowemu o każdym wypadku stwierdzonej przezeń choroby płciowej. W doniesieniu winien on dokładnie oznaczyć chorą osobę, oraz podać rodzaj i przebieg choroby, a wedle możliwości także źródło zarażenia. Doniesienie należy uskutecznić niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 48 godzin po dokonany stwierdzeniu choroby.

Kto dopuszcza się działania, mogącego prowadzić do zarażenia, szczególnie wykonuje spółkowanie, mimo że cierpi na chorobę płciową i o tym wie lub z okoliczności przypuścić musi, podlega karze ciężkiego więzienia. Jeżeli przez spółkowanie został zarażony niemiec, wówczas orzec można karę śmierci.

Kto pytany o źródło zarażenia, odmawia udzielenia informacji niemieckiemu lekarzowi urzędowemu lub lekarzowi leczącemu, podlega karze więzienia. Za inne wykroczenia z tego rozporządzenia grozi kara więzienia. Ściganie następuje tylko na wniosek niemieckiego lekarza urzędowego.

Orzeka Sąd specjalny.

48. Oględziny mięsa

/Rozp. G.G. z dn. 16 III 1940, obow. od 1 IV 1940/

Po §35 rozp. min.roln. Państwa Polskiego /Dz.U.R.P. Nr 32, poz.305, ex 1929/ z dnia 29 stycznia 1929 r. ustanawia się przepis następujący: §35a. Nadto należy wszelkie bydło rzeźne zao-
patrzeć w odbitki pieczęci:

1. na obydwóch zewnętrznych żwaczach u cieląt, owiec, kóz i psów, a w razie potrzeby z oddzieleniem skóry; wyjęte są głowy cielęce, mające być oparzone;
2. na wewnętrznej stronie mostka i jamy brzusznej, jeżeli opłucna lub otrzewna z powodu zachorowania została ściągnięta;
3. na każdym płucu;
4. na sercach u koni i bydła, u innych zwierząt rzeźnych tylko wówczas, gdy obydwa płuca są zakwestionowane;
5. na wątrobie, u bydła na lewym i prawym płacie.

49. Sądownictwo i organizacja sądów

/Rozp. G.G. z dn. 26 X 1939/

W G.G. ma miejsce sądownictwo niemieckie i polskie. Obywatele narodowości niemieckiej podlegają w całości ich stosunków prawnych sądownictwu niemieckiemu.

Wyroki sądów niemieckich są wydawane w imieniu narodu niemieckiego.

Sądy niemieckie zostały otwarte w dn. 9 IV 1940.

50. /Rozp. z dn. 15 XI 1939 o Sądach Specjalnych/

Dla obrębu każdego Okręgu G.G. powołuje się do życia Sąd Specjalny. Siedziba S.Spec. znajduje się w miejscu siedziby Szefa Okręgowego.

Sądy Specjalne składać się mogą z kilku wydziałów. Szef Okręgowy ustalić może dla poszczególnych wydziałów odrębną siedzibę i regulować właściwość miejscową wydziałów na obszarze swego Okręgu.

Sądy Specjalne są właściwe dla czynów karnych dla których w rozp. G.G. wyraźnie ustalona jest właściwość S.Spec. Władza oskarżająca nadto wnieść może oskarżenie do S.Spec. z powodu wszelkich czynów karalnych, jeżeli ze względu na ciężki lub godny potępienia charakter czynu "lub wywołane wśród publiczności oburzenie", skazanie przez S.Spec. jest wskazane.

Właściwość Sądów Wojskowych i Sądów Doroznych pozostaje nienaruszona.

Sądy Specjalne rozstrzygają według niemieckiego prawa karnego. Do postępowania przed Sądami Sp. należy zastosować odpowiednie przepisy rozporządzenia o ustanowieniu Sądów Specj. z dn. 21 marca 1933r. /Dz.U.Rzeszy Niem. I, str. 136/ wraz z wydanymi do wymienionego zmianami, o ile poniżej nie postanawia się inaczej.

Przekazanie do postępowania zwyczajnego nie odbywa się.

Oskarżenie może być cofnięte aż do zamknięcia postępowania dowodowego. Obronę należy wyznaczyć, o ile uzna się za wskazane. Sądy Specjalne rozstrzygają w składzie 3 sędziów. Na wniosek władzy oskarżającej Sąd Specj. rozstrzyga w sprawach niezawikłych w składzie jednego sędziego.

Sąd Specj. może piśmiennym nakazem karnym orzec na wniosek władzy oskarżającej kary do jednego roku więzienia oraz zasłużone ew. ściągnięcie lub ogłoszenie rozstrzygnięcia. O wydaniu nakazu karnego rozstrzyga ławnik Sądu Specjalnego. Termin do wniesienia sprzeciwu wynosi 2 tygodnie. O sprzeciwie rozstrzyga Sąd Specjalny.

Rozp. Nacz. Dow. Wojsk. o Sądach Wyjątkowych na okupowanych obszarach polskich z dn. 5 IX 1939r. /Dz.rozp. dla obsz. okup. w Polsce str. 2/ traci nin. moc dla G.G-wa. Powołane do życia na podstawie wym. rozp. Nacz. Dow. Sądy Wyjątkowe wykonują nadal swoją działalność, jako Sądy Specjalne w G.G.; o ile nie znajdują w miejscu siedziby urzędowej Szefa Okręgowego, uważa się je za wydziały Sądu Specjalnego, właściwego dla okręgu.

Przepisy wykonawcze wydaje Kierownik Wydziału Sprawiedli-

wości w Urzędzie G. Gubernatora.

51. Sądownictwo wojskowe w sprawach osób cywilnych w G.G-wie

/Rozp. G.G. z dn. 26 I 1940, obow. od 27 I t.r./

Za czyny karygodne a/ skierowane przeciw niem. siłom zbrojnym, ich członkom lub orszakowi, b/ popełnione w budynkach, pomieszczeniach lub zakładach służących celom niem. sił zbrojnych, - stosuje się niemieckie prawo karne.

W sprawach czynów określonych powyżej są właściwe Sądy Sił Zbrojnych na obszarze G.G.

Sądy Sił Zbrojnych postępują według ordynacji wojsk. post. karnego /z dn. 17 VIII 1938 r., Dz.U.Rz. Nr I, str. 1457/.

Władza sądowa może sprawy karne, o których mowa poprz., oddać właściwym władzom zwyczajnym, powołanym do ścigania czynów karalnych.

52. Sądownictwo niemieckie w G.G-wie

/Rozp. G.G. z dn. 19 2 1940, obow. z dn. ogł./

W celu wykonywania sądownictwa niemieckiego w G.G. tworzy się obok Sądów Specjalnych "Sądy Niemieckie" i "Wyższe Sądy Niemieckie".

Wyższe Sądy Niem. tworzy się dla każdego Okręgu przy siedzibie urzędowej Szefa Okr.; orzekają one, o ile nie stanowi się inaczej, w składzie 3. sędziów. Sądy Niem. tworzy się w: 1/ Krakowie, 2/ Rzeszowie, 3/ Lublinie, 4/ Chełmie, 5/ Radomiu, 6/ Piotrkowie, 7/ Warszawie, 8/ Żyrardowie. Orzekają one w składzie jednego sędziego. Granice ich obszarów wewnątrz Okręgów ustala Szef Okręgowy.

Szef Okręgowy może zarządzić odbywanie roków sądowych poza siedzibą sądu.

Czynności prokuratury przy Wyższym Sądzie Niemieckim są wykonywane przez władzę oskarżającą przy istniejącym w tym samym miejscu Sądzie Specjalnym. Czynności prok. przy S. Niem. wykonuje: jeżeli w miejscu siedziby istnieje Sąd Specj. - władza oskarżająca przy najbliższej leżącym Sądzie Specj. odnośnego Okręgu. W rozprawie głównej zastępstwo może także nastąpić przez prokuratora grodzkiego lub wyższego urzędnika Sekretariatu.

Przed Sądami Niem. mogą występować wszyscy adwokaci dopuszczeni w Rzeszy Niem. oraz dopuszczeni w Gen.G-wie adwokaci, będący "przynależnymi do narodu niemieckiego". Jako obrońców w poszczególnym postępowaniu karnym przewodniczący może poza tym dopuścić lub wyznaczyć wszystkie osoby, które posiadają uprawnienie do piastowania niem. urzędu sędziowskiego oraz inne osoby, które posiadają niem. przynależność państwową lub "należą do narodu niem.", jeżeli dają pewność należytego wykonywania obrony.

Przewodniczący rozstrzyga również według słusznego uznania o wysokości opłat.

Dla wykonywania wszelkiego rodzaju czynności komorników /szczeg. doręczeń i czynności egzek./ Sądy Niem. w razie potrzeby mogą do odwołania ustanawiać:

1. wachmistrzów sądowych,
2. urzędników policyjnych,
3. osoby, zatrudnione w innych dziedzinach Zarządu niemieckiego.

Wykonywanie doręczeń może być poruczone także członkom "Sa-moobrony niemieckiej".

Niemieckie władze sądowe podlegają bezpośredniemu nadzoro-wi służbowemu Szefa Okręgowego.

Niemieckiemu sądownictwu karnemu podlegają osoby, które po-siadają niem. przynależność państwową oraz "przynależność do narodu niemieckiego". Inne osoby podlegają sądownictwu niemieck. z powodu takich czynów karygodnych, które:

1. Skierowane są przeciw bezpieczeństwu i autorytetowi Rzeszy Niem. i narodu niem., przeciw jego interesom oraz przeciw życiu, zdrowiu, czci i majątkowi osób, posiadających niem. przy-należność państwową lub "należących do narodu niemieckiego";
2. Zagrożone są karą w rozporządzeniach G.G-ra lub urzędów przezeń upoważnionych;
3. Popełnione zostały w budynku, pomieszczeniu lub zakładzie, służącym celom władzy niemieckiej.
4. Popełnione zostały w służbie zarządu niemieckiego lub w związku z tą służbą.

Jeżeli do popełnienia czynu karnego przyczyniło się kilku jako sprawców, uczestników, popleczników lub paserów, wówczas wszyscy podlegają niemieckiemu sądownictwu karnemu, o ile u jednego z uczestników dane są założenia dla tegoż. Osoba obwi-niona o kilka czynów karygodnych a podlegająca z powodu jedne-go z czynów niemieckiemu sądownictwu karnemu, podlega temuż i w odniesieniu do pozostałych.

Sądy niemieckie rozstrzygają według niem. prawa karnego. W pierwszej instancji rozstrzyga Sąd Niemiecki; od jego wyrok-ów służy apelacja. Apelacje i zażalenia, założone od orzeczeń Sądu Niemieckiego, rozstrzyga Wyższy sąd Niemiecki. Na wniosek prokuratury rozstrzygnięcia Wyż. Sądu Niem. są ostateczne.

W rozprawie głównej przed Sądem Niemieckim obecność przed-stawiciela prokuratury nie jest konieczna. Obrońcę należy wyzna-czyć, jeżeli to wydaje się wskazanym. Termin do wniesienia ape-lacji i zażalenia wynosi - 2 tygodnie.

Skarga z oskarżenia prywatnego nie jest dopuszczalna.

Ściągnięcie i przepadek orzeka się na rzecz G.G.

Grzywny wpływają do kasy G.G.-

Polscy prokuratorzy i Polskie Sądy Karne mają obowiązek w razie zwłoki grożącej niebezpieczeństwem, podjąć na podsta-wie obowiązującego ich prawa postępowania /polski K.p.k. z 23 VIII 1932 - Dz.U.R.P. Nr 73, poz. 662/ wszelkie czynności, które służyć mogą do wyjaśnienia stanu rzeczy, do przytrzymania ob-winionego i do zabezpieczenia przedmiotów, używanych lub prze-znaczonych do popełnienia czynów karygodnych. O podjętych kro-kach należy niezwłocznie zawiadomić właściwego prokuratora nie-mieckiego. W budynku, pomieszczeniu lub zakładzie, służącym celom urzędu niem. wolno wymienionym /polskim prokuratorom i sędziom karnym/ wykonywać czynności urzędowe tylko za poprzed-nią zgodą niemieckiego urzędu.

Sądownictwu niemieckiemu w sprawach cywilnych podlegają

osoby, posiadające przynależność państwową niemiecką i "przynależność do narodu niemieckiego". Obejmuje ono:

1. Sprawy cywilne, gdy tylko jeden posiadający niem. przyn. państwową lub "przynależny do narodu niemieckiego" występuje w tej sprawie jako strona lub "interwenient uboczny";
2. Sprawy egzekucyjne, gdy zobowiązany posiada niem. przyn. państw. lub jest "przynależnym do narodu niem." lub gdy chodzi o egzekucje z tytułu, wydanego przez Sąd niem. lub sporządzonego przed notariuszem niemieckim;
3. Sprawy upadłościowe i ugodowe, jeżeli dłużnik upadłościowy lub dłużnik, który wniósł o postępowanie ugodowe, posiada niem. przyn. państw. lub jest "przynależnym do narodu niemieckiego".
4. Sprawy sądownictwa niespornego, jeżeli według przepisów obowiązujących w Altreich prawa, dla mającego być zastosowanego prawa, miarodajna jest przynależność państwowa, a ta osoba posiada niemiecką przynależność państwową lub jest "przynależną do narodu niemieckiego".
5. Prowadzenie niem. rejestrów handlowych. Jeżeli w wypadkach wym. w pp. 1, 2, 3 i 4 wdrożyć można kroki przeciw kilku uczestnikom tylko jednolicie, wtedy sądownictwo niem. uzasadnione jest, gdy jeden z uczestników posiada niem. przynależność państwową lub jest "przynależny do narodu niemieckiego".

Za posiadających niem. przyn. państw. uważa się także spółki handlowe, towarzystwa ubezpieczeniowe, spółdzielnie zarobkowe i gospodarcze, gwarectwa prawa górniczego, inne osoby prawne, prawa prywatnego i publiczno-prawne korporacje, fundacje i zakłady, mające siedzibę na obszarze Rzeszy Niemieckiej lub według prawa niemieckiego na obszarze G.G. założone.

Wymienione wyżej stowarzyszenia, mające swoją siedzibę na obszarze G.G-wa, a nie założone według niem. prawa, stoją na równi z posiadającymi niem. przynależność państwową lub będącymi "przynależnymi do narodu niemieckiego" tylko wtedy, gdy:

- 1/ przy spółkach jawnych, komandytowych i komandytowych na akcje przynajmniej jeden osobiście odpowiedzialny spółnik posiada niemiecką przynależność państwową lub jest "przynależnym do narodu niemieckiego";
- 2/ przy pozostałych spółkach z własną osobowością prawną, tow. ubezpiecz. opartym na wzajemności, przy spółdzielniach zarobkowych i gospodarczych i gwarectwach prawa górniczego przynajmniej połowa osob, upoważnionych do ustawowego zastępstwa lub przynajmniej połowa członków rady nadzorczej lub organu zarządzającego posiada niem. przyn. państw. lub jest "przynależnym do narodu niemieckiego".
- 3/ przy związkach, które posługują się językiem niemieckim; stwierdzenia, czy tak jest, dokonana w razie wątpliwości Szef Okręgowy.

Jeżeli ustanowiono posiad. niemiec. przyn. państw. lub "przyn. do narodu niem." powiernikiem cudzego majątku i ma on wdrożyć lub przeciwko niemu ma być wdrożona sprawa cywilna, wówczas przy rozstrzygnięciu, czy uzasadnione jest sądownictwo niem., miarodajna jest jego przynależność państwowa lub do nar. niem., a nie przynależność podmiotu do majątku.

W sprawie zawarcia małżeństw w G.G-wie obowiązuje, o ile

mężczyzna posiada niem. przynależność państwową, niem. prawo; małżeństwo ważne jest tylko wówczas, gdy zawarte zostało przed niemieckim urzędnikiem stanu cywilnego.

Do postępowania Niem. Sądu i Niem. Sądu Wyższego stosują się odpowiednio obowiązujące w Prusach prawne przepisy postępowania Rzeszy i Kraju, o ile nie postanowiono inaczej.

W pierwszej instancji rozstrzyga Sąd niemiecki.

O wniesionych od rozstrzygnięć Sądu niemieckiego apelacjach i zażaleniach decyduje Niemiecki Sąd Wyższy.

Rozstrzygnięcia N.S.W. są ostateczne.

Przymus adwokacki nie istnieje.

W G.G. zakładać można spółki handlowe według prawa niemieckiego, uwzględniając obowiązującą w G.G.-wie walutę.

Prowadzony w Sądzie Niem. niem. rejestr handlowy służy do wpisu firm, posiadających niem. przyn. państw. lub będących "przyn. do narodu niem." i założonych według prawa niemieckich spółek handlowych.

Dotychczasowe księgi gruntową i hipoteczną nadal są prowadzone w zakresie sądownictwa polskiego.

Wydane w drugiej instancji rozstrzygnięcia Sądów polskich ulec mogą zaczepieniu w ciągu 2. miesięcy przy Niem. Sądzie Wyższym ze strony dotkniętych tym rozstrzygnięciem posiadających przyn. niem. lub będących "przynal. do nar. niem." N.S.W. ustala swe postępowanie według własnego uznania, z uwzględnieniem jednak poszczególnej sprawy.

Od prawomocnych wyroków Sądów niem. wniesć może Kier. Wydz. Sprawiedliwości w Urzędzie G.G.-wa w przeciągu 6 miesięcy po uprawomocnieniu sprzeciw, jeżeli z powodu wątpliwości co do słuszności wyroku uważa za stosowne wyznaczenie ponownej rozprawy i ponowne rozstrzygnięcie.

Na podstawie sprzeciwu rozstrzyga w sprawach karnych ponownie Sąd Specjalny, w sprawach cywilnych zaś N.S.W., który wyznaczony zostanie przez Kier. Wydz. Sprawiedliwości w Urzędzie G.G. od wypadku do wypadku. Rozstrzygnięcia te są ostateczne.

53. Broń. /Kara śmierci za posiadanie/

/Rozp. Nacz. Dow. Wojsk. z dn. 12 IX 1939/

Wszelką broń i amunicję, granaty ręczne, środki wybuchowe i wszelki sprzęt wojenny należy oddać najbliższemu Posterunkowi Wojskowemu lub Policyjnemu w ciągu 24 godzin.

Dowódcy Wojska upoważnieni są do stosowania wyjątków względem obywateli niemieckich.

Kto wbrew rozporządzeniu posiada broń, amunicję, granaty ręczne, materiały wybuchowe albo inny sprzęt wojenny, karany będzie śmiercią.

Zawyrokowanie przez Sąd dotychczasowy i wykonanie wyroku powinno nastąpić niezwłocznie.

Cbow. od 12 IX 1939r.-

54. Rozp. G.G. o zwalczaniu czynów gwałtu w G. G-wie
z dn. 31 X 1939 r.

§1. Kto dopuszcza się czynu gwałtu przeciw Rzeszy Niemieckiej lub niemieckiej władzy zwierzchniej, wykonywanej w G.G-wie, ulega karze śmierci.

§2. Kto umyślnie uszkadza urządzenia władz niemieckich, rzeczy służące do pracy władzom niemieckim lub urządzenia użyteczności publicznej, ulega karze śmierci.

§3. Kto nawołuje lub zachęca do nieposłuszeństwa rozporządzeniom lub zarządzeniom władz niemieckich, podlega karze śmierci.

§4. Kto dopuszcza się czynu gwałtu przeciw Niemcowi z powodu jego przynależności do narodu niemieckiego, podlega karze śmierci.

§5. Kto dopuszcza się umyślnego podpalenia i przez to uszkodzi majątek Niemca, ulega karze śmierci.

§6. Podżegacz i pomocnik karani będą jak sprawca, czyn usiłowany karany będzie jak czyn dokonany.

§7.- uchylony.

§8. Kto umawia się do popełnienia przestępstwa, określonego w §§1-5, kto w tym celu wchodzi w poważne porozumienie z innymi, kto ofiaruje się do popełnienia takiego przestępstwa lub zaofiarowanie takie przyjmuje, ulega karze śmierci.

§9. Kto, otrzymawszy wiadomości o zamiarze popełnienia przestępstwa, okr. §§1-5, zaniecha władzy lub osobie, której przestępstwo to grozi, niezwłocznie lub w takim czasie donieść o nim, aby można było zamierzonemu przestępstwu zapobiec, - ulega karze śmierci.

§10. Przepisy rozporządzenia Naczelnego Dow. Wojska o posiadaniu broni z dn. 12 września 1939 r. pozostają w mocy.

Kto, otrzymawszy wiadomość o nielegalnym posiadaniu broni przez innego zaniecha bezzwłocznie uwiadomić o tym władzę, ulega karze śmierci.

Wyższy Dow. SS /Schutzstaffel/ i Policji jest upoważniony do określenia rozporządzeniem, jak dalece sprawca osiągnąć może bezkarność czynnym żalem.

§11. /1/ Skazanie oraz wykonanie wyroku przedsięwiorą sądy doraźne. /2/ Sąd doraźny składa się z pułkownika lub komendanta batalionu Policji Porządkowej lub Dowódcy Odkomenderowanego Oddziału Policji Bezp. oraz z dwóch urzędników odnośnej formacji.

Sąd doraźny składać się może także z Dowódcy "Totenkopfstandarten" w randze pułkownika lub Dowódcy "Totenkopfsturmbanne" w randze komendanta batalionu oraz z dwóch członków odnośnej formacji. /3/ Jeżeli sprawa nie nadaje się do zawyrokowania w postępowaniu przed sądem doraźnym, szczególnie z powodu obszernego lub uciążliwego postępowania dowodowego, wówczas Sąd Doraźny sprawę przekazać może władzy oskarżającej przy Sądzie Specjalnym

§12. Należy zanotować na piśmie nazwiska sędziów, skazanego oraz świadków, na których zeznaniach skazani opiera się, a również czyn karny oraz dzień skazania i wykonania wyroku.

§13. O ile G.G-tor uważa w poszczególnym wypadku za wskazane sprawdzenie, może zarządzić, aby wyrok policyjnego sądu doraźnego był przedłożony Wyższemu Dowódcy SS /Schutzstaffel/ i Policji do sprawdzenia.

§14. Dzień, w którym niniejsze rozporządzenie traci moc, zostanie przez mnie specjalnie oznaczony.

55. Nagrody dla osób, przyczyniających się do wykrycia kryjówek broni

/Rozp. policyjne z dn. 17 XII 1939/

Kto doniesie władzy niemieckiej o nielegalnym posiadaniu broni lub amunicji przez innego, aby można było zabezpieczyć broń lub amunicję, otrzymuje nagrodę.

Może ona wynosić w poszczególnym wypadku do 1.000 zł. Wysokość nagrody ustala właściwy komendant batalionu, wzgl. oddziału Pol.Forz. lub D-ca właściwego oddziału odkomenderowanego Pol. Bezp., uwzględniając specjalne okoliczności poszcz. wypadku.

Jeżeli kilka osób przyczyniło się do wykrycia zapasów broni lub amunicji, nagroda może być podzielona według uznania.

Rozstrzygnięcie jest ostateczne.

56. Sądownictwo polskie w G.G.-wie

/Rozp. G.G. z dn. 19 2 1940, obow. z dn. ogłoszenia/

Sądownictwo polskie pozostaje dopuszczone, o ile nie jest dana właściwość sądu niemieckiego. W sprawach karnych rozpoznawać może Sąd Polski tylko wtedy, gdy sprawa została przekazana przez niemiecką władzę oskarżenia polskim władzom

Przepisy polskiego prawa, na podstawie których polskie władze sprawiedliwości upoważnione są do warunkowego zawieszania kar wolnościowych lub grzywien lub udzielania innych ulaskawień, tracą swoją moc.

Dla wykonywania polskiego sądownictwa obowiązują polskie ustawy i rozporządzenia, o ile G.G. nie postanowi inaczej.

Sądownictwo polskie wykonują Sądy Grodzkie, Sądy Okręgowe i Sądy Apelacyjne. Sąd Najwyższy nie podejmuje chwilowo swojej czynności.

Dla każdego Okręgu /administracyjnego/ zakłada się Sąd Apelacyjny. Ma on swoją siedzibę przy siedzibie urzędu Szefa Okr. Do Szefa Okr. należy nowy podział okręgów sądowych.

Sądy Pracy znosi się. Właściwe dla tych sądów sprawy przekazuje się Sądom Grodzkim.

Sądy Polskie podlegają bezpośredniemu nadzorowi Szefa Okręgowego.

Ponownie zatrudnieni b. urzędnicy i pracownicy polscy złożą pisemną deklarację, że w posłuszeństwie wobec administracji niemieckiej spełniać będą wiernie i sumiennie służbę w sądownictwie.

Wyroki zapadają "W imieniu prawa".

Sądy rozpoznają w składzie przewidzianym w polskich przepisach. Sędziowie niezawodowi są wykluczeni; w miejsce przepisów, w których przewidziany jest udział sędziów niezawodowych, wchodzi przepisy obowiązujące ogólnie w sprawie składu sędziowskiego.

Przeciw rozstrzygnięciom Sądów Okręgowych i Grodzkich w pierwszej instancji dopuszczone są środki prawne lub odwoławcze, przewidziane w polskim prawie. Jeżeli Sąd, którego wyrok zaczęło, nie jest uprawniony do ponownego rozpatrywania sprawy, rozpatruje, o ile Sąd Grodzki wydał orzeczenie w pierwszej instancji, Sąd Okręgowy, w innych wypadkach - Sąd Apelacyjny.

Wydane w drugiej instancji orzeczenia Sądu Okręgowego i wszystkie orzeczenia Sądu Apelacyjnego są ostateczne.

Urzędy hipoteczne obsadza się w miejsce pisarzy hipotecznych jednym lub kilkoma sędziami grodzkimi. O wpłynionych wnioskach decyduje każdorazowo jeden sędzia grodzki sam, w drugiej instancji rozstrzyga Sąd Okręgowy; orzeczenia jego są ostateczne, o ile wyjątek na rzecz niemieckich obywateli i "przynależnych do narodu niemieckiego" nie jest dozwolony.

Sędziowie grodzcy i personel urzędów hipotecznych otrzymują wynagrodzenie według stawek odpowiadających ich czynności; udziału w wpływających opłatach nie mają, wpływają one natomiast do kasy sądowej.

Przepisy polskie o kosztach sądowych pozostają nienaruszone.

Sprawdzenie prawomocnych rozstrzygnięć Sądu Polskiego następuje w przypadku, gdy "interes publiczny" na to wskazuje. Wniosek o sprawdzenie wnosić może tylko Kierownik Wydziału Sprawiedliwości w Urzędzie Szefa Okręgowego. Wniosek z uzasadnieniem należy w ciągu 6 miesięcy po uprawomocnieniu wniosku do Niem. Sądu Wyższego. N.S.W. może potwierdzić rozstrzygnięcie lub, ze zniesieniem tegoż, przekazać sprawę sądownictwu niemieckiemu, lub sam w tej sprawie inaczej decydować. Jeżeli sprawdzone rozstrzygnięcie jest wyrokiem, wtedy rozstrzyga N.S.W. po ustnej rozprawie również wyrokiem, poza tym - postanowieniem. W pozostałych wypadkach ustala N.S.W. postępowanie swoje według własnego uznania z uwzględnieniem poszczególniej ważności sprawy. Jeżeli następuje przekazanie sądownictwu niemieckiemu, wtedy sprawa toczy się przed miejscowo właściwym sądem niemieckim, sprawy karne przed Sądem Specjalnym.

Jeżeli rozstrzygnięcie Sądu Polskiego już w chwili wejścia w życie /24 2 1940/ nin.rozp. jest prawomocne, wtedy termin wniesienia wniosku o sprawdzenie zaczyna się z chwilą wejścia w życie nin.rozp. To się odnosi tylko do rozstrzygnięć, których uprawomocnienie nastąpiło po dn. 31 lipca 1938r. -

W szczególnie ważnych wypadkach, w których interes narodu niemieckiego został rozstrzygnięciem dotknięty, ulec mogą również przedtem uprawomocnione rozstrzygnięcia - sprawdzeniu na zarządzenie Kier. Wydz. Sprawiedliwości w Urzędzie G.G. -

O ile nin. rozporządzeniem nadano uprawnienia Szefowi Okręgowemu, może on poruczyć wykonywanie ich Kier. Wydz. Sprawiedliwości w jego Urzędzie, który do pomocy sobie może dobrać sędziów i prokuratorów niemieckich, a w sprawach kasowych również niemieckich urzędników kasowych.

57. Przejście spraw prawnych w sądownictwie niemieckim i polskim

/Rozp. G.G. z dn. 19 2 1940, obow. od 24 2 1940/

Sprawy karne, toczące się w chwili wejścia w życie nin. rozporządzenia we władzach polskich, - przechodzą na właściwą terytorialnie niemiecką władzę oskarżenia. Do aktów należy dołączyć wyciąg w języku niemieckim i tłumaczenie orzeczeń ew. już wydanych. Orzeczenia polskie, wydane w sprawach karnych, przechodzących na władzę niem., tracą swoją moc, jeżeli sądownictwo niem. jest dane. Sprawy karne, nie pozostające w sądownictwie niemieckim, niem. władza oskarżenia zwraca władzy polskiej. W sprawach cywilnych właściwość sądów niemieckich ustalona rozp. o sąd. niem. z dn. 19 lutego 1940r. - jest wyłączna; umowa stron o oddanie sporu pod rozstrzygnięcie Sądu Polskiego jest przeto niedopuszczalna.

W razie istnienia wątpliwości lub sporu, czy sprawa podlega sądownictwu niemieckiemu, Sąd Polski przedłoży sprawę do rozstrzygnięcia - gdy sprawa toczy się w pierwszej instancji - Sądowi Niemieckiemu, a w innych wypadkach - Wyższemu Sądowi Niemieckiemu. Przedłożenie może nastąpić z urzędu; na wniosek uczestnika w postępowaniu - przedłożenie musi nastąpić. Do akt należy dołączyć przy przesłaniu sprawozdanie w języku niemieckim o treści akt, istotnej dla rozstrzygnięcia. Jeżeli sąd rozstrzygnie, że sprawa podlega sądownictwu polskiemu, terminy ustawowe i sądowe, które biegły w chwili wejścia w życie rozporządzenia, zaczynają się na nowo z ogłoszeniem rozstrzygnięcia.

Przejęcie postępowania toczącego się w Sądzie Niemieckim na Sąd Polski nie następuje. Ze stwierdzeniem, że sprawa nie podlega sądownictwu niemieckiemu, kończy się postępowanie.

58. Stosowanie prawa łaski na okupowanych obszarach polskich

/Dekret Hitlera z dn. 30 I 1940/

Stosowanie prawa umorzenia oraz prawa do ulaskawienia i wydawania w sprawach łaski decyzji odmownych poruczam na okupowanych polskich obszarach, z prawem dalszego przekazania tych uprawnień, G.G-wi dla okupowanych polskich obszarów.

Zastrzegam sobie prawo wydawania decyzji w poszczególnych wypadkach:

59. /Dekret G.G. z dn. 8 III 1940/

Postanawiam w przedmiocie stosowania prawa łaski przy wyrokach śmierci:

Wykonanie wyroków śmierci, wydanych przez Sąd Powszechny 'niemiecki', lub Sąd Specjalny, lub Policyjny Sąd Doraźny w G.G-wie, może nastąpić dopiero po wydaniu przeze mnie decyzji, jeżeli nie korzystam z prawa łaski.

Celem przygotowania mojej decyzji złoży mi sprawozdanie w zakresie polic. sądow. dor. W. Dow. SS i Polisji, w innych wypadkach Kier. Wydziału Sprawiedliwości w Urzędzie G.G-ra. -

60. Rozp. G.G. z dn. 13 IX 1940
o postępowaniu karno-administracyjnym w G.G.-wie

Wyższy D-ca SS i Policji,
Kierownicy Wydziałów w Urz. G.G.,
Do-ca Policji Bezpieczeństwa /Sicherheitpolizei/,
"- " "- Porządkowej /Ordnungspolizei/,
Szefowie Okręgowi,
Komendanci Policji Bezpieczeństwa i Pol. Porządkowej,
Starostowie powiatowi i miejscy mogą w wypadkach prawem określonych, w razie wykroczeń przeciw ich zarządzeniom i zakazom wydawać orzeczenia karne, o ile nie ma miejsca postępowanie sądowe.

W postępowaniu karno-administracyjnym mogą być wymiarzane grzywny do 1.000 zł, z możliwością zamiany na karę aresztu do 3 mies. w razie nieściągalności. Grzywny wpływają do Kasy G.G. Ściąganie grzywien odbywa się przez Urzędy Podatkowe. Wykonanie kary aresztu zarządza Urząd, który wydał orzeczenie karne.

Orzeczenie karne musi być wydane na piśmie i winno zawierać:

1. Nazwisko oskarżonego,
2. Określenie czynu karalnego lub wykroczenia,
3. Oznaczenia przepisu zagrażającego karą,
4. Podpis osoby urzędowej, upoważnionej do nakładania kary, lub jej zastępcy.

Orzeczenie winno być doręczone oskarżonemu.

Od orzeczenia Starosty służy prawo odwołania do Szefa Okręgowego w ciągu 2. tygodni od doręczenia orzeczenia; w innych wypadkach nie ma prawa odwołania.

61. Spółki handlowe w G.G.
/Rozp. G.G. z dn. 15 XI 1939/

W razie założenia spółek handlowych, w razie dokonania zmian umowy spółki i w składzie osób, prowadzących sprawę spółki /w zarządzie/, jak również w razie przeniesienia udziałów w spółce - może być, "jeżeli interes publiczny tego wymaga", udzielone zwolnienie od zachowania ponad formę pisemną idących przepisów formalnych /np. udokumentowanie sądowe/, i od obowiązku wpisania się do rejestru handlowego, oraz treść czynności prawnej może być zatwierdzona z mocą prawnie obowiązującą.

Zwolnienie i zatwierdzenie następują dekretem G.G.

To samo obowiązuje dla spółdzielni.

62. Przedłużenie terminów prawa wekslowego i czekowego

/I. Rozp. G.G. z dn. 19 XII 1939/

Jeżeli nie wykonano przedłożenia weksli i czeków, protestowania lub innego stwierdzenia równoznacznego waciągu normalnych terminów polskiego prawa wekslowego i czekowego w czasie od dn. 28 VIII 1939 do dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia /23 XII 1939/ lub nie wykonuje się czynności takiej nadal do dnia 31 I 1940 włącznie, wówczas uważa się zaniechanie za

spowodowane siłą wyższą w rozumieniu art. 54 ust. 1 pol. prawa wekslowego i art. 48 ust. 1 pol. prawa czekowego.

63. /II Rozp. G.G. z dn. 19 2 1940/

Terminy do podjęcia wymaganych według przepisów prawa wekslowego i czekowego czynności dla zachowania prawa zwrotnego poszukiwania - przedłuża się dla weksli i czeków, wystawionych od 1 XII 1939 r., aż do odwołania o 30 dni, w każdym razie jednak do 15 IV 1940 r.

Terminów, które upłynęły już przed dniem 28 VIII 1939 r. nie przedłuża się.

64. /III Rozp. G.G. z dn. 8 IV 1940/

Terminy do podjęcia wymaganych według przepisów prawa wekslowego i czekowego czynności dla zachowania prawa zwrotnego poszukiwania przedłuża się dla weksli i czeków wystawionych przed dn. 1 X 1939 r. w połączeniu z przedłużeniem, przewidzianym w § 1 ust. 2 drugiego rozporządzenia o przedłużeniu terminów prawa wekslowego i czekowego z dn. 19 2 1940 r. o dalsze sześć miesięcy, w każdym razie jednak do dn. 15 X 1940 r.

Waluta

/Rozp. Nacz. Dow. Wojska z dn. 11 IX 1939/

Ustawowym środkiem płatniczym na obszarach okupowanych w Polsce jest marka niemiecka /p. uwaga * / i złoty.

Stosunek marki niem. do złotego jest: 1 złoty = 50 fenigow niem.

Rozp. nin. wchodzi w życie z dniem ogłoszenia /13 IX 1939/.

Uwaga * / Po wprowadzeniu granicy dewizowej między Rzeszą Niem. i G.G. /20 XI 1939/ marka niem. przestała być ustawowym środkiem płatniczym.

66. /Rozp. Nacz. Dow. Wojska z dn. 23 IX 1939
o Kredytowych Kasach Rzeszy Niemieckiej /

Dla okupowanych obszarów Rzeczypospolitej Polskiej, za wyjątkiem Wschodniego Górnego Śląska, założone zostają Kredytowe Kasy Rzeszy Niemieckiej.

Główna Administracja K.K.R.N. wydaje asygnaty, opiewające na 20, 5, 2 i 1 markę niem. i 50 fen. niem.

Asygnaty te są ustawowym środkiem płatniczym wyłącznie na terenie oznaczonym wyżej.

Pokryciem emisji asygnat są:

1. Wierzytelności K.K.R.N. wypływające z udzielania pożyczek lub transakcyj wekslowych;
2. Zapasy środków płatniczych niem., należność w Banku Rz. Niem., w Banku rozliczeniowym Rz.Niem. i zapasy weksli Skarbu Rzeszy Niemieckiej;

3. Należność pożyczki Rzeszy Niemieckiej.

Podrabianie lub przerabianie asygnat będzie karane ciężkim więzieniem nie poniżej 2. lat. Usiłowanie jest karalne.

Po rozwiązaniu K.K.R.N. asygnaty należy wycofać z obiegu i zniszczyć.

Uwaga 1. Dla obszaru Wsch. Górn. Śląska rozporządzeniem Gł. Dow. Wojska z 22 IX 1939 złoty utracił z dniem 1 X 1939 charakter ustawowego środka płatniczego. Środki płatnicze opiewaj. na 10, 5 i 2 złote można było zamienić na środki płatnicze opiewające na marki niem. do dn. 15 X 1939.

Uwaga 2. W Gen. Gub. K.K.R.N. zostały rozwiązane z dn. 8 IV 1940; jednak asygnaty K.K.R.N. nie zostały równocześnie wycofane z obiegu.

Uwaga 3. K.K.R.N. na obszarach włączonych do Rzeszy Niem. zostały w toku weiewienia z dn. 1 XII 1939 zakładami Banku Rzeszy; asygnaty K.K.R.N., które tam były w obiegu, zostały wycofane.

67. Złożenie do depozytu biletów Banku Polskiego, opiew. na 500 i 100 złotych

/Rozp. G.G. z dn. 10 I 1940 r./

Bilety B.P. opiew. na 500 zł z datą 28 2 1919, oraz opiew. na 100 z datami 28 2 1919 i 2 VI 1932, oraz 9 XI 1934 należy złożyć do depozytu, w czasie od 22 do 31 I 1940 r. -

Równowartość biletów wynagradza się w całej wysokości. Z upływem dn. 31 I 1940 r. bilety opisane tracą charakter ustawowego środka płatniczego.

68. /Rozp. G.G. o puszczeniu w obieg ostemplowanych biletów B.P. opiew. na 100 zł z dn. 29 I 1940, obow. od 1.2.40r/

Bilety B.P. opiew. na 100 zł. z datami 2 VI 1932 i 9 XI 1934, które należało złożyć do depozytu i które zostały zdeponowane, zostaną ostemplowane i ponownie puszczone w obieg. Tak ostemplowane bilety są od dn. 1 2 1940 ustawowymi środkami płatniczymi.

Kto usiłuje bezprawnie wyrabiać ostemplowane albo wystarać się o banknoty fałszywie ostemplowane lub puszczać takie w obieg, podlega karze ciężkiego więzienia na czas nie krótszy od lat 3. Dla zawyrokowanie właściwy jest Sąd Specjalny.

69. Bank Emisyjny w Polsce

/Rozp. G.G. z dn. 15 XII 1939/

I. Organizacja

Celem utrzymywania obrotu pieniężnego, płatniczego i kredytowego na okup. obszarach polskich zakłada się Bank Emisyjny w Polsce, jako osobę prawną z siedzibą w Krakowie.

Bank jest uprawniony do utrzymywania oddziałów w obrębie G.G-wa.

Bankiem kieruje i zarządza prezydent oraz jeden lub dwóch zastępców. W miarę potrzeby mogą być ustanowieni dalsi zastępcy.

Prezydenta i jego zastępców mianuje G.G-tor, który też zatwierdza ich umowy o służbę z Bankiem, szczególnie wysokość poborów, należących się im.

Prezydent i jego zastępcy mogą być każdego czasu odwołani.

Przy Banku Em. ustanawia się "dyrygenta" Banku. Podlega on bezpośrednio G.G-wi, który go powołuje i zwalnia. G.G-tor zastępuje sobie osobiście nadzór nad Bankiem Em. i wykonuje go przez dyrygenta Banku. Dyrygenta Banku należy informować bieżąco o wszystkich posunięciach Banku; może on poinformować się o wszystkich czynnościach Banku. Na koniec każdego miesiąca należy mu przedłożyć zestawienie wypuszczonych biletów Banku i środków istniejących na pokrycie.

Prezydent, jego zastępcy oraz inne osoby, powołane do rozstrzygnięć, wymagają w ważnych sprawach zgody dyrygenta Banku. Odnosi się to szczególnie do udzielania kredytów oraz do ustalania stóp procentowych, obowiązujących w obrocie z Bankiem.

Przy Banku może być utworzona rada administracyjna. Zadaniem jej udzielanie prezydentowi pomocy "w sposób doradczy". Prezydent może zasięgnąć opinii rady administracyjnej. Radzie Administracyjnej należy przedłożyć po upływie każdego roku gospodarczego sprawozdanie za rok ubiegły.

Członków rady administracyjnej ustanawia i odwołuje G.Gub-tor.

Oddziałami Banku kieruje i zarządza według wytycznych prezydenta Banku dyrektor i konieczna ilość zastępców.

Dyrektorów oddziałów i ich zastępców mianuje prezydent Banku, w porozumieniu z dyrygentem Banku.

Skargi przeciw Bankowi można wnieść tylko do właściwego sądu niemieckiego w miejscu siedziby Banku.

II. Zakres czynności.

Bank Emisyjny uprawniony jest wykonywać następujące czynności:

1. dyskontować weksle i czek, za które odpowiada zasadniczo trzech, przynajmniej jednak dwóch zobowiązanych, których wypłacalność jest znana; weksle mają być płatne w ciągu sześciu miesięcy od dnia ich dyskonta;

2. udzielać odpowiednio zabezpieczonych pożyczek oprocentowanych, w zasadzie na czas nie dłuższy od sześciu miesięcy;

3. przyjmować nieoprocentowane wkłady w obrocie depozytowym i żyrowym;

4. wykonywać na zlecenie czynności bankowe wszelkiego rodzaju, szczególnie inkasować weksle i ściągać inne dokumenty;

5. wziąć w przechowanie i zarządzenie przedmioty wartościowe, szczególnie papiery wartościowe.

Bank obowiązany jest prowadzić wszystkie czynności bankowe i kasowe, dotyczące administracji G.G. oraz pośredniczyć w ob-

rocie płatniczym między kasami publicznymi w obrębie okupowanych obszarów polskich. Wolno mu policzyć za to tylko własne wydatki.

III. Emisja i pokrycie biletów Banku

Bank upoważniony jest do emisji biletów, opiewających na złote.

Jako pokrycie biletów, puszczonego w obieg przez Bank i kont, utrzymywanych w nim, służyć mogą:

1. roszczenia z tytułu czynności dyskontowych i pożyczkowych /wym. wyżej/;
2. zapasy niemieckich środków płatniczych oraz konta w Deutsche Reichsbank lub w Deutsche Verrechnungskasse.

Poza tym ustanawia się na rzecz Banku na nieruchomościach, położonych na okupowanych obszarach polskich, ciężar gruntowy do wysokości maksymalnej 3 miliardów złotych, zajmujący pierwsze miejsce przed wszystkimi podatkami i innymi obciążeniami. Ciężar gruntowy nie wymaga do zachowania swej wiary publicznej wpisu do księgi wieczystej lub hipotecznej. Bliższe szczegóły o wym. ciężarze gruntowym uregułuje się drogą rozporządzenia.

IV. Postanowienia karne i końcowe

Kto podrabia lub przerabia bilety Banku, kto podrobione lub przerobione bilety puszcza w obieg lub przy puszczeniu w obieg współdziała, podlega karze ciężkiego więzienia, a jeżeli zachodzą okoliczności łagodzące - karze więzienia. Dla zawyrokowania właściwy jest Sąd Specjalny.

Karze więzienia lub grzywny w nieograniczonej wysokości lub jednej z tych kar podlega, kto:

1. bez upoważnienia puszcza w obieg znaki pieniężne /znaczkę, monety, pieniądź papierowy lub inne dokumenty/, zdatne do używania w obrocie płatniczym zamiast banknotów, choćby oznaczenie ich wartości nie opiewało na złote, albo kto takich używa do zapłat;
2. kto znaków pieniężnych, puszczonego w obieg za granicą, opiewających wyłącznie lub obok innych oznaczeń wartości na złote, używa do zapłat na okupowanych obszarach polskich.

Bank Em. jest zwolniony od podatków i danin oraz opłat wszelkiego rodzaju. Nie jest obowiązany do wpisania się do rejestru handlowego.

Jako rok gospodarczy obowiązuje rok kalendarzowy.

Czysty zysk roczny przechodzi do ustawowego funduszu rezerwowego. Fundusz może być używany tylko do wyrównania zmniejszonych wartości lub do pokrycia innych strat.

70. Ujednostajnienie środków płatniczych w G.G.-wie /Rozp. G.G. z dn. 27 III 1940/

Bank Em. w Polsce podejmuje swą czynność z dn. 8 IV 1940r.
Wydane przez Bank Em. banknoty 500, 100, 50, 20, 10, 5, 2

i 1-złotowe są od dn. 8 IV 1940 ustawowym środkiem płatniczym na obszarze G.G-wa.

Banknoty Banku Polskiego, zdeponowane do ostemplowania, jak również banknoty B.P. opiewające na 50, 20 i 10 zł przestają być ustawowym środkiem płatniczym z dn. 7 V 1940, zaś banknoty B.P. 5 i 2 zł z dn. 20 V 1940. Z wspomnianą chwilą nikt nie jest obowiązany do przyjęcia tychże.

Bilety Banku Rzeszy, banknoty rentowe i monety Rzeszy nie są na obszarze G.G-wa ustawowym środkiem płatniczym. Nikt nie jest obowiązany do przyjęcia tychże, kto zaś takowe otrzymuje, winien je, zgodnie z rozp. dewizowym, zaoferować odnośnym inst.kredytowym i na żądanie sprzedać.

Kto usiłuje używać banknotów Banku Polskiego, jako środka płatniczego, po wskazanych wyżej terminach, podlega karze więzienia i grzywny lub jednej z tych kar, a w szczególnie ciężkich wypadkach karze ciężkiego więzienia.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

B i l o n

/Rozp. G.G. z dn. 23 IV 1940/

Przez Bank Emisyjny w Polsce będą wybijane i puszczane w obieg monety ze stali po 50 groszy oraz z cynku po 20 i 10 gr.

Wielkość i wizerunki monet odpowiadają dotychczas wybijanym monetom tych wartości.

72. Oddziały Banku Emisyjnego w Polsce

/Obwieszczenie B.Em. z dn. 2 IV 1940 podp. przez dra Młynowskiego/.

Bank Emisyjny w Polsce, przejmując z dn. 8 IV 1940 czynności Kred. Kas Rzeszy Niem., zakłada Oddział Główny w Krakowie i Oddziały w: 1/ Kielcach, 2/ Lublinie, 3/ Nowym Sączu, 4/ Piotrkowie, 5/ Radomiu, 6/ Rzeszowie, 7/ Tarnowie, 8/ Częstochowie, 9/ Warszawie, 10/ Jaśle, 11/ Siedlcach i 12/ Zamościu.

73. Sprawy bankowe i kredytowe

/Rozp. G.G. z dn. 8 IV 1940 o Urzędzie Nadzoru Bankowe dla Gen. Gubernatorstwa/.

Celem przeprowadzenia jednolitego nadzoru bankowego nad instytucjami kredytowymi w G.G-wie zakłada się przy Urzędzie G. G. "Urząd Nadzoru Bankowego dla G.G-wa". Kierownictwo Urzędu obejmuje dyrygent bankowy przy Banku Emis. w Polsce, który może ustanowić zastępcę.

U.N. Bankowemu dla G.G-wa podlegają wszystkie krajowe i zagraniczne instytucje kredytowe, trudniące się czynnościami bankowymi lub oszczędnościowymi, łącznie z ich oddziałami.

Za czynności bankowe lub oszczędnościowe należy uważać:

1. przyjmowanie wkładek pieniężnych, udzielanie kredytów bez względu na to, czy chodzi o oprocentowanie czy nie-

oprocentowanie;

2. udzielanie pożyczek wzamian za zastawienie przedmiotów ruchomych /zekt. zastawnicze/;
3. nabywanie, zbywanie, przechowanie i zarząd papierów wartościowych dla osób trzecich, emisja listów zastawnych, obligacji i podobnych papierów wartościowych.

Do podlegających nadzorowi instytucyj kredytowych w rozumieniu poprz. ustępów zalicza się takie przedsiębiorstwa, trudniące się pośrednictwem lub udzielaniem kredytów hipotecznych, nadto publiczne lub prywatne kasy oszcz. oraz spółdzielnie kredytowe.

Jeżeli istnieją wątpliwości, czy przedsiębiorstwo podlega nadzorowi bankowemu czy nie, rozstrzyga w tej sprawie Kierownik Wydziału Gospodarki przy Urzędzie G.G.

U.N.B. dla G.G. może zwolnić poszczególne instytucje kredytowe od zastosowania rozporządzenia niniejszego lub od poszczególnych przepisów tegoż.

Nadzorowi bankowemu z mocy niniejszego rozporządzenia nie podlegają:

1. Bank Emisyjny w Polsce,
2. Niemiecka Poczta Wschodu i jej zakłady.

Kierownika U.N.B. dla G.G. upoważnia się:

1. do wydawania przepisów o zgłoszeniu prowadzenia instytut.kredyt. łącznie z ich oddziałami;
2. do żądania od instytut.kredyt. złożenia bilansów wraz z rachunkami strat i zysków oraz dowodów z terminów dawniejszych;
3. do żądania od inst.kredyt. informacji o wszystkich sprawach przedsiębiorstwa, do przeglądania ksiąg i pism inst.kred., wogóle do wykonywania wszystkich badań oraz udzielania poleceń wykonywania takowych, które według jego zdania konieczne są do spełnienia swych zadań;
4. do wydawania przepisów o prowadzeniu kont;
5. do wydawania przepisów ogólnych, według których wykonywanie transakcyj doniosłych uzależnione będzie od zgody nadzorczej /p.p.11/;
6. do zakazania prowadzenia przedsiębiorstwa lub wykonania poszczególnych czynności, w szczególności rozporządzenia wartościami majątkowymi lub wykonania zobowiązań oraz do uzależnienia czynności tych od spełnienia warunków;
7. do żądania deponowania i przewiezienia wartości majątkowych w kraju lub za granicą;
8. do odbierania osobom uprawnionym do reprezentowania instytucyj kredytowych ich pełnomocnictwa;
9. do unormowania konkurencji między instytucjami kredytowymi;
10. do ustanowienia w porozumieniu z Kierownictwem Banku Emis.

w Polsce stóp procentowych i prowizyj instytucyj kredytowych;

11. do posługiwania się dla wykonywania swych zadań odpowiednimi organami dla badania instytut.kredyt, oraz do ustanowienia nadzorców, którzyby w jego imieniu wykonywali nadzór bankowy i go wyłącznie zastępowali.

Osoby, ustanowione do kierowania lub nadzoru którakolwiek instytucją kredytową przed wydaniem rozporządzenia niniejszego, należy niezwłocznie zgłosić Kierownikowi U.N.B. dla G.G-wa, który ich zwalniać może.

Ustanowienie powierników lub kierowników komisarycznych dla inst.kredyt. z mocy istniejących umocowań specjalnych wymaga zgody Kierownika U.N.B. dla G.G-wa.

Kierownik U.N.B. dla G.G-wa może zarządzić, by przejściowo nie miały zastosowania niektóre przepisy ustawodawstwa bankowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Kierownik U.N.B. dla G.G-wa pisemnym nakazem nakłada kary porządkowe do 10.000 zł za umyślne lub z niedbałości płynące wykroczenia przeciw zarządzeniom jego Urzędu. Orzeczone kary ściągają Inspektorowie Skarbowi z trybie przewidzianym dla podatków.

Kierownik U.N.B. dla G.G-wa jest upoważniony do zupełnego lub częściowego darowania nałożonych kar porządkowych.

74. D e w i z y

/I Rozp. G.G. "dewizowe" z dn. 15 XI 1939/

Dla celów gospodarowania dewizami tworzy się w Wydziale Dewiz przy Urzędzie G.G-ra "Urząd Dewizowy" pod nazwą: Devisenstelle Krakau. Jeżeli dla czynności prawnych i działań według nin. rozp. wymagane jest zezwolenie, wówczas zezwolenia udziela U.D.

Może on uzależnić udzielenie zezwolenia od warunków i połączyć je z nałożeniem zleceń oraz na pokrycie kosztów administracyjnych pobierać opłat .

Urząd Dewizowy, Oddziały Banku w Polsce i Zollstellen /urzędy śledczo-celne/ zażądać mogą od każdego informacyj lub zgłoszeń, odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do okoliczności ważnych pod względem gospodarki dewizami, lub dla czynności i działań, podlegających zakazom lub ograniczeniom. Do tego może być zażądane przedłożenie ksiąg handlowych i innych dowodów oraz osobiste stawienie się obowiązwanego do udzielenia informacyj.

Prawdziwość ich należy, na żądanie, zaręczyć w miejsce przysięgi.

W myśl nin. rozp. są:

1. środkami płatniczymi: rodzaje pieniędzy /monety, pieniądze papierowe, banknoty itp./, wypłacenia, przekazy, czek i weksle;
2. zagranicznymi środkami płatniczymi są: wszystkie środki płatnicze, nie opiewające na złote /również niewycofane z obiegu asygnaty kredytowe Kas Rzeszy Niemieckiej/;
3. handlem zagranicznym środkami płatniczymi: nabywanie, zbycie lub zostawienie za granicą środków płatniczych na pod-

stawie kupna, sprzedaży, zamiany, pożyczki lub innej odpłatnej czynności prawnej, jak również zawieranie interesów terminowych, a mian. bez względu na to, czy zostały zawarte dowodowo lub tylko okolicznościowo, czy w kraju lub za granicą;

4. złotem: monety złote, czyste złoto i aliaż złota /nieobrobiony lub jako półmateriał/;
5. metalami: szlachetnymi: srebro, platyna i platynowe w formach używanych w handlu takimi metalami /nieobrobione lub jako półmateriał/;
6. papierami wartościowymi: papiery wartościowe, które według ich rodzaju nadają się do handlu na giełdzie, jak również kupony procentowe i dywidendowe;
7. krajowymi papierami wartościowymi: pap. wartościowe wystawione przez krajowca oraz świadectwa udziałowe wydane przez zagran. fiducjariusza na podstawie kraj. pap. wart. lub skryptów dłużnych;
8. Bankami Dewizowymi: instytucje kredytowe, upoważnione piśmiennie do handlu zagranicznymi środkami płatniczymi.

Krajowcami w pojęciu nin. rozp. są osoby fizyczne i prawne, których miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu, siedziba lub miejsce kierownictwa znajduje się na obszarze G.G.-wa.

Cudzoziemcami - są osoby fizyczne i prawne, których itd. /j.w./ - znajduje się po za G.G-wem. Urząd Dewizowy może w razie wątpliwości wiążąco ustalić, czy daną osobę traktować należy jako krajowca czy cudzoziemca.

Handlem zagranicznymi środkami płatniczymi zajmować się mogą wyłącznie: Bank Emisyjny w Polsce i takie instytucje kredytowe, które zostały do tego upoważnione przez Bank Emisyjny.

Kto nie posiada uprawnienia, sformułowanego wyżej, może tylko za zezwoleniem: a/ nabyć zagraniczne środki płatnicze wzamian za krajowe środki płatnicze; b/ rozporządzać zagranicznymi środkami płatniczymi, chyba, że chodzi o dostarczenie ich Bankowi Emisyjnemu lub Bankowi Dewizowemu.

Kurs obowiązujący przy nabywaniu zagranicznych środków płatniczych ogłasza Bank Emisyjny.

Urząd Dewizowy może zezwalać na wyjątki.

Tylko za zezwoleniem dozwolonym jest:

- a/ uskutecznianie wypłat zagranicą krajowymi lub zagranicznymi środkami płatniczymi lub innymi sposobami;
- b/ uskutecznianie zapłat w kraju cudzoziemcom lub krajowcom na rzecz cudzoziemców krajowymi lub zagranicznymi środkami płatniczymi lub w inny sposób; krajowcowi wolno przyjmować zapłaty na rzecz cudzoziemca tylko wtedy, gdy zapewnił się, że zapłata jest zezwolona lub zezwolenia nie wymaga.

Tylko za zezwoleniem rozporządzać wolno:

- a/ wierzytelnościami wobec cudzoziemców, chyba że dochodu dostarcza się Bankowi Emisyjnemu lub Bankowi Dewizowemu;
- b/ wierzytelnościami cudzoziemca do krajowca w walucie krajo-

waj lub zagranicznej;

c/ wierzytelnościami w walucie krajowej lub zagranicznej między krajowcami na rzecz cudzoziemca.

Tylko za zezwoleнием wolno wszelkiego rodzaju środki płatnicze krajowe i zagraniczne łącznie z walutami wycofanymi z obiegu wywieść za granicę.

Tylko za zezwoleнием wolno waluty krajowe lub opiewające na marki niemieckie lub korony czeskie łącznie z wycofanymi z obiegu, przywieść z zagranicy. Odbiorca krajowy winien w ciągu 3 dni zgłaszać Urzędowi Dewizowemu odbiór walut, przywiezionych bez zezwolenia.

Zezwolenie nie jest wymagane dla wywozu i przywozu walut krajowych do wysokości 20 zł w ruchu turystycznym, a do wysokości 5 zł, najwyżej jednak 50 zł mies., w ruchu granicznym.

Złoto, inne metale i złom tych metali wolno wywieść za granicę tylko za zezwoleнием. Odnosi się to również do półfabrykatów i wyrobów gotowych, wyrobionych w całości lub częściowo ze złota lub innych metali szlachetnych, które zwykle nie bywają wyrabiane z tych metali.

Krajowcowi wolno wręczyć złoto cudzoziemcowi w kraju, lub krajowcowi na rzecz cudzoziemca, tylko za zezwoleнием.

Tylko za zezwoleнием wolno:

- a/ przywieść z zagranicy lub wywieść za granicę papiery wartościowe, krajowe lub zagraniczne;
- b/ krajowe i zagraniczne papiery wartościowe celem przewłaszczenia cudzoziemca przenieść /przez przeniesienie księgowego, zdeponowanie, przepisanie depozytu na inne nazwisko, wręczenie itp./ Chyba, że zagr.pap.wart. sprzedaje się za granicę i uzyskaną kwotę dostarcza się Bankowi Emisyjnemu w Polsce;
- c/ kraj. i zagr. papiery wart. celem przewłaszczenia, zastawienia lub w innym celu z cudzoziemca na krajowca przenieść;
- d/ zagraniczne pap.wart. celem przewłaszczenia, zastawienia lub w innym celu z krajowca na krajowca przenieść, i
- e/ depozyty /konta depozytowe/ kraj. i zagr. papierów wart. w kraju na rzecz cudzoziemców, lub za granicą na rzecz krajowców założyć i podtrzymywać, jak również prawa na tych depozytach papierów wartościowych zmieniać.

Bez uszczerbku dla innych przepisów wolno tylko za zezwoleнием:

- a/ zagraniczną nieruchomością krajowca lub prawem krajowca na nieruchomości zagranicznej rozporządzać;
- b/ krajową nieruchomością cudzoziemca lub prawem cudzoziemca na nieruchomości krajowej rozporządzać;
- c/ krajową nieruchomością krajowca lub prawem krajowca na nieruchomości krajowej na rzecz cudzoziemca rozporządzać. Przepisy powyższe obowiązują analogicznie dla rozporządzeń prawami udziałowymi we wspólnotach, spółkach lub korporacjach; jeżeli jednak owe prawa udziałowe poręczo-

ne są w papierach wartościowych, wówczas obowiązują dla nich wyłącznie przepisy o papierach wartościowych.

Tylko za zezwoleniem wolno krajowcowi:

- a/ prawa udziałowe w zagranicznych wspólnotach, spółkach lub korporacjach odpłatnie nabyć, i
- b/ prawami udziałowymi w zagranicznych wspólnotach, spółkach lub korporacjach na rzecz cudzoziemców rozporządzać.

Udzielanie kredytów cudzoziemcom i ustanowienie zabezpieczeń dla wierzycieli zagranicznych wymagają zezwolenia.

Krajowcy winni są, w terminie oznaczonym, niżej wymienione wartości - zaopatrywać i na żądanie sprzedawać i przenieść właściwemu Bankowi Dewizowemu:

- a/ zagraniczne środki płatnicze;
- b/ wierzytelności w walucie zagranicznej;
- c/ weksle i czek, opiewające na walutę krajową, trasowane na zagranicę;
- d/ wierzytelności do cudzoziemców w walucie krajowej;
- e/ złoto;
- f/ zagraniczne papiery wartościowe.

Emigrant, tj. krajowiec, przenoszący swe miejsce zamieszkania lub stałego pobytu zagranicę, podlega nadal ograniczeniom, zakazom i obowiązkom, ustanowionym niniejszym rozporządzeniem lub rozporządzeniem wykonawczym do niego, względem wartości należących do niego w chwili emigracji. Ograniczenie, zakazy i obowiązki rozciągają się również:

- a/ za dochody z towarów, które emigrant posiada zagranicą w czasie emigracji, zabiera przy emigracji ze sobą, lub każe sobie przesłać z kraju, chyba, że chodzi o rzeczy, których eksport zagranicę nastąpił za zezwoleniem,
- b/ na dochody i pożytki z przemysłowych praw ochronnych, które emigrant posiada w chwili emigracji, i
- c/ na dochody i pożytki z praw autorskich i nakładu, które emigrant nabył już przed emigracją czynnością prawną między żyjącymi lub na wypadek śmierci.

Tylko za zezwoleniem wolno emigrantowi wywieźć zagranicę mienie przeprowadzki i inne rzeczy.

Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że krajowiec lub cudzoziemiec usiłuje, z naruszeniem lub obejściem istniejących przepisów, pozbawić gospodarowania dewizami wartości majątkowych, wówczas Urząd Dewizowy, jak również Urzędy Sledo-Celne mogą zarządzić, że zainteresowanemu wolno rozporządzać swym majątkiem lub oznaczonymi przedmiotami majątkowymi tylko za zezwoleniem.

Wymienione urzędy mogą i w innych wypadkach wydać zarządzenia, które są konieczne dla zabezpieczenia zapasów dewizowych i powstania dewiz. O ile wydane zarządzenia wymagają wykonania, wykona je urząd, który je wydał. Urząd Dewizowy oraz Urzędy Sledo-Celne mogą wezwać do udzielenia pomocy urzędowej Główny Urząd Celny i właściwego Starostę.

Zainteresowany ponosi koszty zarządzeń, wykonanych na podstawie wyżej wymienionych przepisów.

Kto umyślnie działa przeciw przepisom niniejszego rozporządzenia, podlega karze więzienia lub w szczególnie ciężkich wypadkach karze ciężkiego więzienia do lat 10. oraz grzywnie do 10-krotnej kwoty wartości, do których czyny karygodne się odnoszą, lub jednej z tych kar. Usiłowanie jest karalne.

Zawyrokovanie wykroczeń dewizowych następuje przez Sądy Specjalne. W postępowaniu karnym Urząd Dewizowy ma prawa oskarżyciela ubocznego.

Ograniczenia i zakazy niniejszego rozporządzenia nie dotyczą Banku Emisyjnego w Polsce.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 20 listopada 1939 r.

75. /II Rozp. "dewizowe" G.G. z dn. 28 2 1940/

Kto podaje nieprawdziwe lub niewyczerpujące dane w celu wydłużenia zezwolenia dewizowego, podlega karze więzienia i grzywny do 10-krotnej wartości środków płatniczych, roszczeń, złota, innych metali szlachetnych, papierów wartościowych, praw udziałowych, nieruchomości lub innych wartości, do których czyn karygodny się odnosi. Usiłowanie jest karalne. W wypadkach szczególnie ciężkich można orzec karę ciężkiego więzienia do lat 10. Kto umyślnie lub z niedbalstwa nie udziela, udziela nieterminowo lub nieprawdziwie, lub niewyczerpująco informacji i zgłoszeń, żądanych przez Urząd Dewizowy, Oddziały Banku Emisyjnego lub Urzędy Sledczo-Celne, albo nie przedkłada ksiąg lub innych dowodów albo przedkłada je nieterminowo lub niewyczerpująco albo nie uczyni zadość wezwaniu do osobistego stawiennictwa, podlega karze grzywny.

76. /Rozp. G.G. z dn. 23 IV 1940r. o "udzieleniu wolności od kary" przy wykroczeniach dewizowych/.

Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia dewizowego z dn. 15 XI 1939 r. w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego /23 IV 1940/ posiada zagranicą majątek, nie będzie karany, jeżeli do dn. 20 V 1940 r. zaofiaruje do skupu właśc. instytucji kred. wartości, do których czyn karny się odnosi. Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie do tego, który wbrew postanowieniom dewizowo-prawnym posiada w kraju wartości, podlegające zaofiarowaniu, mian. zagr. środki płatnicze, monety złote, czyste złoto i aliaże złote, zagraniczne papiery wartościowe lub weksle i czeki, opiekujące na walutę krajową a trasowane na zagranicę, albo który uprawniony jest do rozporządzenia takimi wartościami /Ostatni termin zaofiarowania był: 30 XI 1939/.

77. Urząd Rozrachunkowy w Gen. Gub-wie
/Rozp. G.G. z dn. 20 XI 1939/

W obrębie Wydziału Dewiz przy Urzędzie G.G. zakłada się

Urząd Rozrachunkowy, którego kierownikiem jest Kierownik Wydziału Dewiz. Urząd Rozrachunkowy nazywa się "Instytut Rozrachunkowy - Kraków". Zadaniem jego jest wykonywanie działań i czynności prawnych, potrzebnych dla przeprowadzenia rozrachunku należności płatniczych między Rzeszą Niemiecką a G.G-wem.

Urząd Rozrachunkowy winien prowadzić potrzebne konta rozrachunkowe, wykonywać przewidziane rozrachunki oraz zarządzać wpłaconymi na rzecz Niemieckiej Kasy Rozrachunkowej kwotami w markach niemieckich. Oprocentowanie kont w Urzędzie Rozrachunkowym nie ma miejsca. Urząd Rozrachunkowy jest uprawniony do pobierania opłat.

Urząd Rozrachunkowy wykonuje zlecenia płatnicze tak, jak nadchodzą do niego ze strony Niemieckiej Kasy Rozrachunkowej lub dłużników zamieszkałych na obszarze G.G-wa. Zajęcia, zastawienia i cesje pozostają nieuwzględnione, chyba że są wzięte w rachubę w zleceniu płatniczym.

78. Przewóz waluty

/Zarządzenie Kier. Wydziałów w G.G-wie z dn. 20 XI 1939/

Wojskowi, urzędnicy, dostojnicy partii, podróżujący na zlecenie służbowe, mogą przewozić przez granicę przy każdorazowym jej przekroczeniu w obydwu kierunkach do 600 zł lub 300 marek niem.

Taką samą sumę mogą przewozić podróżni w sprawach handlowych, jeżeli wykazą się zaświadczeniem urzędów Rzeszy Niemieckiej lub G.G-wa, że podróż jest wskazana z przyczyn gospodarczych. Przewóz środków płatniczych przy podróżach w sprawach handlowych z G.G-wa do Rzeszy Niemieckiej ponad wolną kwotę do wysokości 20 zł jest dopuszczalny tylko za zezwoleniem.

W ruchu granicznym wolno przewieźć kwotę do wysokości 5 zł lub 2,50 marek niem, dziennie, najwyżej jednak 50 zł lub 25 marek niem. miesięcznie. Co do ruchu stałych przechodniów granicy i ruchu targowego zastrzega się specjalne zarządzenia. Graniczne urzędy celne są upoważnione do zezwalania w koniecznych wypadkach, aż do odmiennego uregulowania, na przewóz odpowiednich kwot w tymże ruchu.

79. Obrót rozrachunkowy między G.G-wem a Rzeszą Niemiecką.

/Zarz. Kier. Wydz. Dew. w Urz. G.G-ra z dnia 20 XI 1939 r./

Wszelkie zapłaty w obrocie między G.G-wem a Rzeszą Niem. /bez Protektoratu Czech i Moraw/ następują wyłącznie w drodze rozrachunkowej za pośrednictwem Niemieckiej Kasy Rozrachunkowej, Berlin C III, i Instytutem. Rozp. - Kraków. Wyjątek stanowią wypadki przewożenia środków płatniczych w ruchu turystycznym i granicznym.

Prowadzone w Niem. Kasie Rozrach. konta rozrachunkowe Inst. Rozr. - Kraków prowadzi się w markach niemieckich; wpłaty na te konta dopuszczalne są przeto tylko w markach niemieckich. Konta rozrachunkowe Niem. Kasy Rozr. w Instytucie Rozr. - Kraków prowadzi się w złotych. Wpłaty na te konta dopuszczalne są przeto tylko w złotych. Wpłaty na konta rozrachunkowe prowadzone dla Niem. Kasy Rozrach. w Instytucie Rozr. - Kraków dopuszczalne są tylko na podstawie zezwolenia Urzędu Dewizowego - Kraków.

80. Konta cudzoziemców wolne i zablokowane

/Zarządzenie Kier.Wydz.Dewiz. w Urz. G.G-ra z 20 XI 1939/

Wolnymi kontami cudzoziemców są:

- a/ konta cudzoziemców w walucie krajowej lub zagranicznej w jednym Oddziale Banku Emisyjnego w Polsce lub Banku Dewizowym, które powstały po dniu 14 października 1939r. przez wpłacenie lub przekazanie wolnych dewiz,
- b/ konta cudzoziemców wobec krajowych instytucyj pieniężnych lub kredytowych, które na podstawie wyraźnego zezwolenia Urzędu Dewizowego prowadzone są jako wolne konta cudzoziemców.

Wolnymi kontami cudzoziemców można rozporządzać bez zezwolenia według rozporządzenia dewizowego dla G.G-wa. Inne niż wymienione powyżej konta cudzoziemców w krajowych instytucjach pieniężnych lub kredytowych są kontami zablokowanymi. Rozporządzenia tymi kontami i zapisaniami na dobro rachunku oraz wpłaty i przekazania na konta zablokowane dopuszczalne są tylko za zezwoleniem Wydziału Dewizowego.

81. Majątek żydowski

/Zarządzenie Kier.Wydz.Dewiz. w sprawie zabezpieczenia majątku żydowskiego z dn. 20 XI 1939/

1. Konta, depozyty i schowki /safes/ charakteru anonimowego, tj. prowadzone na nazwiska fikcyjne, cyfry lub hasła itp. w instytucjach pieniężnych i kredytowych są zablokowane.
2. Konta, depozyty i schowki w instytucjach pieniężnych i kredytowych prowadzone na nazwiska Żydów lub do których przysługuje Żydom prawo rozporządzania, są zablokowane.
3. Żydzi zobowiązani są konta bankowe, schowki i depozyty, będące do ich dyspozycji, niezwłocznie, najpóźniej do dnia 31 grudnia 1939r. złożyć w jednym banku. Wyjątki są dopuszczalne tylko za zezwoleniem Urzędu Dewizowego.
4. Na ciężar kont zablokowanych wg p.2 wolno instytucjom pieniężnym i kredytowym wypłacać bez zezwolenia uprawnionym do rozporządzania lub na ich rzecz osobom trzecim kwotę do 250 zł tygodniowo.
/Uwaga: Wypłaty gotówkowe z poczt.kont czekowych na rzecz Żydów wymagają zawsze zezwolenia Urzędu Dewizowego - Krakow/.
Na pokrycie bież.potrzeb przedsiębiorstw przemysłowych wolno bez zezwolenia wypłacać z kont zablokowanych konieczne.kwoty w wysokości potrzeb, udowodnionych bankowi lub kasie prowadzącej konto.
5. Na rzecz Żydów wolno uskuteczniać wypłaty, przekraczające 500 zł, tylko na dobro ich kont w instytucji pieniężnej lub kredytowej. Przy obliczeniu wyżej wymienionej kwoty, należy wypłaty, uskutecznione na podstawie tego samego zobowiązania w ciągu miesiąca kalendarzowego, zsumować.
6. Żydzi zobowiązani są do nich należące i w ich posiadaniu

znajdujące się kwoty gotówkowe, przekraczające wysokość 2.000 zł niezwłocznie po wejściu w życie niniejszego zarządzenia wzgl. po nabyciu tych kwot, wpłacać na konto w instytucji pieniężnej lub kredytowej.

Obowiązek ten odnosi się również do Żyda, który posiada kwoty tego rodzaju jako do niego należące albo przez fiducjariusza lub w inny sposób sprawuje moc rozporządzania takimi kwotami, odnosi się on dalej do tego, kto jako fiducjariusz, zarządca majątku lub w innym charakterze posiada kwoty gotówkowe, należące do Żyda.

7. Dla wniosków o zniesienie ograniczeń, odnoszących się do wartości dotkniętych wyżej podanymi przepisami, właściwe są Urzędy Sledczo-Celne.

82. /Zarządzenie tegoż Urzędu w tej samej sprawie
z dn. 1 III 1940 r./

Pocztowe konta czekowe nie są kontami bankowymi w rozumieniu powyższego zarządzenia i nie podlegają przeto wymienionym tam dla kont bankowych ograniczeniom. Wypłaty gotówkowe z pocztowych kont czekowych na rzecz Żydów wymagają jednak zawsze zezwolenia Urzędu Dewizowego - Kraków.

Przepisy poprzedniego zarządzenia nie odnoszą się do majątku obrotowego żydowskich przedsiębiorstw, których kierownictwo powierzono powiernikowi.

Żydom wolno przyjąć zapłaty przekraczające 500 zł tylko wtedy, gdy owe zapłaty na ich rzecz uskutecznione są na konto w instytucji pieniężnej lub kredytowej lub na ich pocztowe konta czekowe.

Żydom wolno nabywać złoto i inne metale szlachetne w stanie nieprzerobionym i przerobionym, jak również złom tych metali tylko za zezwoleniem Urzędu Dewizowego - Kraków.

83. Przekazywanie poborów do Rzeszy Niemieckiej

/Zarządzenie Kier. Wydz. Dewiz w Urzędzie G.G-ra z dn. 1 III 1940/

Osoby urzędowe i urzędnicy partii są uprawnieni bez dewizowo-prawnego zezwolenia - pobory, diety i inne wynagrodzenia lub części tychże - dla zaopatrzenia członków rodziny, żyjących na obszarze Rzeszy Niemieckiej - przekazywać przez Instytut Rozrachunkowy - Kraków, jeżeli przekazanie do Rzeszy następuje bezpośrednio przez urząd, który wypłaca wynagrodzenia służbowe. Tym samym osobom wolno przekazywać członkom rodziny w Rzeszy przekazem pocztowym do 200 zł, jeżeli przełożona władza pismem popiera przekazanie. Kwoty większe wolno przekazywać tylko za uprzednim zezwoleniem Urzędu Dewizowego - Kraków.

84. Gospodarka wyżywienia i rolnictwo

/Rozporządzenie G.G-ra z dn. 23 XI 1939 r./

Administracja gospodarki wyżywienia i rolnictwa należy do Kierownictwa Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie G.G-ra.

Do gospodarki wyżywienia i rolnictwa zalicza się także ogrodnictwo, sadownictwo, winnictwo i rybołówstwo, jak również wszystkie zakłady i przedsiębiorstwa, których przedmiotem jest sprzedaż, obróbka i przeróbka produktów rolnych. Za zakłady sprzedaży uważa się takie przedsiębiorstwa pośredników, komisantów, agentów i podobnych przedsiębiorców.

Izby Rolnicze w G.G-wie podlegają nadzorowi i prawu zarządzeń Kier. Wydz. Wyżyw. i Roln. w Urzędzie G.G-ra. Może on oddać je w zarząd komisarzom, w miejsce ustalonych organów oraz o działalności ich, jak również o pobieraniu składek, wydać bliższe przepisy.

Wszystkie zakłady i przedsiębiorstwa gospodarki wyżywienia i rolnictwa podlegają nadzorowi i prawu Zarządzeń Kier. Wydz. Wyżywienia i Rolnictwa przy Urzędzie G.G-ra. Jest on upoważniony do wydawania zarządzeń o produkcji, obróbce i przeróbce, o składzie i zbyciu produktów gospodarki wyżywienia i rolnictwa. Dla przeprowadzenia jego zarządzeń mogą być pobierane od zakładów i przedsiębiorstw gospodarki wyżywienia i rolnictwa składki, według specjalnej ordynacji.

Związki, spółdzielnie i inne organizacje i instytucje gospodarki wyżywienia i rolnictwa podlegają nadzorowi i prawu Zarządzeń Kierownika Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie G.G-ra. Może on je oddać w zarząd Komisarzom, w miejsce ustawowych organów, zrzeszyć je lub rozwiązać oraz wydawać tymczasowe postanowienia o zużytkowaniu ich majątku z zastrzeżeniem definitywnego rozstrzygnięcia przez Wydział Powierniczy dla G.G-wa.

85. /Rozporządzenie G.G-ra uzupełniające powyższe z dn. 15 I 40/

Kto wykracza przeciw rozp. o gospodarce wyżywienia i rolnictwa z dn. 23 XI 1939r. lub kto usiłuje je obejść, podlega karze więzienia i grzywny do nieogran. wysokości.

Obok kary można orzec konfiskatę przedmiotów; do których czyn karygodny się odnosi, także wówczas, gdy nie należą do sprawcy.

86. /I. Postanowienie wykonawcze do rozporządzenia z dn. 23 XI 1939/

Przedsiębiorstwa gospodarki wyżywienia i rolnictwa zobowiązane są z produktami rolnymi, które znajdują się w ich posiadaniu lub powierzone są ich opiece, jak również z surowcami, półwyrobami i wyrobami z tych produktów, starannie i dbale się obchodzić, jak też zdolność roboczą urządzeń przedsiębiorczych zabezpieczyć.

Kierownik Wydz. Wyż. i Roln. przy Urzędzie G.G-ra kazać może zbadać przez pełnomocników składki, towary i ruch, zażądać prawdziwych informacji o wszystkich stosunkach handlowych i ruchu, jak również wglądu do wszystkich ksiąg i transakcyj handlowych. Może on unieruchomić wym. przedsiębiorstwa na okres przejściowy lub na stałe, jeżeli konieczność gospodarza dla dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa już nie istnieje.

Nowozakożenie i przeniesienie przedsiębiorstwa obróbki i przeróbki jak również uruchomienie unieruchomionego przedsiębiorstwa wymaga zezwolenia Kierownika Wydziału Wyżyw. i Roln. -

Może on również:

- 1/ wyroby wytwarzane, wyrabiane, magazynowane lub puszczone w obrot nieprzepisowo, uznać za przepade na rzecz G.G-wa;
- 2/ przedsiębiorstwa przy nieprzepisowym zachowaniu się właścicieli lub kierowników na okres przejściowy lub stały zamknąć.

Pretensje prawne o wynagrodzenie szkód, wynikających z zastosowania niniejszego postanowienia nie istnieją.

87/II. Post. wyk. do rozp. z dn. 23 XI 1939/

Cenami zasadniczymi w rozumieniu niniejszego postanowienia są ceny, których obniżenie jest dozwolone, których przekroczenie dozwolone jest jednak tylko o tyle, o ile to jest uzasadnione szczególnymi kosztami, powstałymi przy dostawie. Należy być w stanie każdorazem udowodnić koszty tego rodzaju.

Cenami maksymalnymi są ceny, których nie wolno przekraczać.

Ceny dla producentów, ustanowione w niniejszym rozporządzeniu są cenami zasadniczymi.

Następującej wylicz cen z białej, chleba, ziemniaków, bydła rzeźnego, mleka i masła.

88. Załącznik Centralnego Urzędu Rolniczego
/III post. wyk. do rozp. z dn. 23 XI 1939/

Celem uregulowania obrotu wytworami gospodarki żywienia i rolnictwa zakłada się Centralny Urząd pod nazwą "Centralny Urząd Rolniczy" w Krakowie, podlegający nadzorowi G.G-ra. Zadaniem tego urzędu jest współdziałanie przy kontroli i kierowaniu obrotem wytworami gospodarki żywienia i rolnictwa według wskazań Kier. Wydz. Wyż. i Roln. Odnosi się to szczególnie:

1. do równomiernego i wystarczającego zaopatrzenia w środki żywnościowe obszaru G.G., do wyrównania podwyżek i braków w poszczególnych obszarach;
2. do przydziału towaru przedsiębiorstwom ob- i przerabiającym oraz przedsiębiorstwom rozdzielczym;
3. do odpowiedniego stwarzania zapasów i magazynowania;
4. do pokrycia zapotrzebowania sił zbrojnych itd.

Zakres działania Centr. Urz. Roln. obejmuje wytwory gospodarki żywienia i rolnictwa w rozumieniu rozp. z dn. 23 XI 1939 r., łącznie z surowcami, pozostałościami i odpadkami powstałymi w przedsiębiorstwach obróbki i przeróbki.

Wtwory gospodarki żywienia i roln. dzieli się na grupy następujące: 1/ wytwory gospodarki zbożem i paszą; 2/ browarniczej; 3/ ziemniakami; 4/ cukrowej; 5/ środkami spożywczymi i ko-

lonialnymi; 6/ ogrodniczymi; 7/ winnej; 8/ bydłem; 9/ mlecznej i tłuszczowej; 10/ jajniczej i drobiem; 11/ rybnej.

Wytwory gospodarki wyżywienia i rolniczej, wyrabiane na obszarze G.G-wa lub przywożone z Rzeszy Niemieckiej, z zagranicy lub innego obszaru celnego należy zaofiarować do kupna Centralnemu Urzędowi Rolniczemu przed sprzedażą, zbyciem lub innego rodzaju puszczeniem na rynek.

Może on przejąć wyroby zaofiarowane mu, jednak nie jest obowiązany do przejęcia.

Centr. Urząd Roln. winien za przejęte przezeń wyroby uiścić odpowiednie wynagrodzenie, lub na życzenie - dostarczyć towarów, szczególnie artykułów potrzeby rolniczej. Jeżeli powstają spory o do wysokości wynagrodzenia, rozstrzyga je Sąd polubowny z wyłączeniem drogi prawa. Rozstrzygnięcie jest ostateczne. Sąd polubowny składa się z przewodniczącego i 2. asesorów, mianowanych przez Kierownika Wydz. Wyż. i Roln., który również określi organizację i postępowanie Sądu polubownego.

Centralny Urząd Rolniczy posiada zdolność prawną. Składa się on z rady administracyjnej i Centrali Urzędu.

Rada Administracyjna składa się z przewodniczącego, jego zastępców oraz przynajmniej 8. członków. Przewodniczącego ustanawia Kier. Wydz. Wyż. i Roln., który może udzielić mu poleceń i każdego czasu go odwołać. Zastępców ustanawia tenże Nacz. Wydz., który może ustalić dla nich wynagrodzenie, jako zwrot kosztów repr. i odwołać ich każdego czasu.

Przewodniczący rady admin. i jego zastępcy muszą należeć do Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa przy Urzędzie G.G-ra.

Członków rady admin. i ich zastępców ustanawia również Kier. Wydz. Wyż. i Roln., który mocen jest odwołać ich każdego czasu. Sprawują oni urząd honorowo i otrzymują wynagrodzenie za gotówkowe wydatki według bliższego polecenia Nacz. Wydz. Wyż. i Roln. -

Przewodniczący rady administracyjnej reprezentuje Centralny Urząd Rolniczy. Może on wydawać wszelkie zarządzenia potrzebne dla spełnienia zadań tegoż i szczególnie władny jest:

1. udzielać poleceń Centrali Urzędu;
2. zakładać oddziały, urzędy zbiorowe, filie i instytucje podobnego rodzaju Centrali Urzędu;
3. określać rozmiar przejęcia przez Centralę Urzędu wyrobów żywnościowo-gospodarczych i rolniczych;
4. ustanawiać w ramach istniejących przepisów o cenach wydanych przez G.G-ra, ceny przejęcia i oddania za wyroby, mające być przejęte lub oddane przez Centralę Urzędu;
5. ustanawiać w ramach istniejących przepisów o cenach, wydanych przez G.G-ra, ceny i rozpiętość cen, których przestrzegać należy przy dalszej sprzedaży wyrobów, puszczo-nych w obrót lub zbytych przez Centralę Urzędu;
6. wydawać przepisy dla określonych celów w sprawie dalszego korzystania i rozdziału wyrobów puszczo-nych w obrót lub zbytych;

7. upoważniać Centralę Urzędu do wydawania przepisów, zaw. warunki dla korzystania i rozdziału wyrobów, puszczonech w obrót lub zbytych przez nią;

8. wydawać przepisy w sprawie poboru i dalszej sprzedaży towarów przez przedsiębiorstwa obrabiające i przetwarzające oraz przedsiębiorstwa sprzedaży o ile towary te pobiera się lub pobierano z Centrali Urzędu;

9. ustanawiać ilości maksymalne przy sprzedaży wyrobów poszczególnym odbiorcom.

Radę Adm. przewodniczący zwołuje w miarę potrzeby. Rada Adm. winna "radzić" przewodniczącemu przy spełnianiu swych zadań; przed wydaniem zarządzeń doniosłych należy zasięgnąć jej opinii. Przewodniczący wydaje regulamin dla Rady Admin. Głosowania nie odbywają się.

Centralą Urzędu kieruje Zarząd. Członków zarządza i ich zastępców ustanawia przewodniczący Rady Adm. Reguluje on organizację i działalność Centrali Urzędu za pomocą regulaminu.

Centrala Urzędu winna:

- a/ starać się o odbiór, zamówienie i pomieszczenie wyrobów przejętych lub mających być przejętymi przez nią;
- b/ zarządzać należycie zapasami przejętymi;
- c/ załatwiać polecenia Rady Administracyjnej.

Centralny Urząd Rolniczy może pobierać opłaty za korzystanie z usług i urządzeń jego przez przedsiębiorstwa gospodarki żywienia i rolnictwa, według ordynacji opłat, którą wyda Kier. Wyzd. Wyz. i Rolnictwa.

Nadwyżki Centr. Urz. Roln., osiągane w obrocie z Rzeszą Niem. i zagranicą, wpływają do Kasy Gen. G-wa. Przeznaczenie innych nadwyżek reguluje Kier. Wyzd. Wyz. i Roln. w porozumieniu z Kier. Wyzd. Finansów.

Majątek Centr. Urz. Roln. przypada, w razie jego rozwiązania, G. G-wu.

89. Gospodarka zbożem i paszą

/IV post. wyk. do rozp. z dn. 23 XI 1939, z dn. 21 I 1940/

- 1/ przedsiębiorstwa, wytwarzające zboże krajowe /żyto, pszenicę, jęczmień, owies, tatarkę, proso, ryż, kukurydzę, mieszanki/, owoce strączkowe, paszę, siano lub słomę /przedsiębiorstwa produkcyjne/;
- 2/ które obrabiają zboże, owoce strączkowe lub paszę, wyrabiają produkty ze zboża lub owoców strączkowych, magazynują zboże, owoce strączkowe, paszę lub produkty zboża lub owoców strączkowych lub zajmują się wypiekami chleba, innego towaru piekarskiego lub pieczywa /przedsiębiorstwa obrobki i przeróbki/;
- 3/ które zawodowo trudnią się kupnem lub sprzedażą zboża, owoców strączkowych, paszy lub siana, produktów ze zboża lub owoców strączkowych, chleba, innego towaru piekarskiego lub

pieczywa /przedsiębiorstwa handlowe/, a także przedsiębiorstwa pośredniczące /agenci, komisanci, maklerzy, itp./ - obowiązane są oddać na żądanie zboże wszelkiego rodzaju celem zabezpieczenia aprowizacji.

Wydział Gospodarczy Wyż. i Roln. przy Urzędzie G.G-ra ustala odrębnie dla poszczególnych rodzajów zboża całkowitą ilość, którą okręgi dostarczyć powinny, jak również dalsze jej zużycie. Podział ilości, które należy dostarczyć, na przedsiębiorstwa produkcyjne okręgu, jak również wytyczne dla dostawy i dostarczenia ustala Wydział gospodarki wyżywienia i rolnictwa przy Urzędzie Szefa Okręgowego.

Przedsiębiorstwom produkcyjnym wolno dla zwrotu mąki, tylko tyle zboża na chleb do młyna przywieźć, ile potrzebują na pokrycie potrzeb własnego gospodarstwa wraz z deputatami.

Przeróbka zboża na chleb dla pokrycia potrzeb własnych przedsiębiorstw produkcyjnych dozwolona jest tylko młynom o wytwórczości dziennej do 1/2 t.

Wyjątki wymagają wyraźnego zezwolenia Wydziału gospodarki wyżywienia i rolnictwa przy Urzędzie Szefa Okręgowego.

Właściciele młynów obowiązani są dołożyć wszelkich starań co do urządzeń technicznych, umożliwiających wysoki przemiał.

Przemiał ustalony zostanie aż do odwołania przy życie na 80% i przy pszenicy na 70%.

Pretensja prawna o wynagrodzenie szkód powstałych przy zastosowaniu niniejszego postanowienia wykonawczego nie istnieje.

90. /V. postanowienie wykonawcze do rozporządzenia z dn. 23 XI 1939r. dotyczące gospodarki bydłem, z dn. 20 I 1940 r./.

Do gospodarki bydłem należą wszystkie przedsiębiorstwa:

- a/ wytwarzające bydło /przedsiębiorstwa produkcyjne/,
- b/ obrabiające i przerabiające bydło, mięso, wnętrzności i jelita /przedsiębiorstwa obróbki i przeróbki/,
- c/ nabywające i zbywające zawodowo bydło, mięso, towary mięsne, wnętrzności, jelita oraz inne surowce, pozostałości oraz odpadki, zachodzące przy uboju /przedsiębiorstwa handlowe/.

Za obróbkę uważa się także magazynowanie wyrobów, wymienionych wyżej. Za przedsiębiorstwa handlowe uważa się także przedsiębiorstwa pośredników /agentów, komisantów, maklerów/, których przedmiotem są wyroby wymienione wyżej.

Przepisom niniejszego postępowania wykonawczego podlegają nadto osoby, które na własny rachunek i niezawodowo biją bydło lub bicie zlecają.

Za bydło uważa się: bydłęta, świnie, cielęta, owce, kozy i konie. Za cielęta uważa się wszystkie cielęta z wagą poniżej 100 kg. Za mięso w rozumieniu nin. post. wyk. uważa się mięso

świeże, solone, przysolone lub peklowane oraz wnętrzności bydła, o ile zdatne są do spożycia przez ludzi. Za tłuszcz zwierzęcy uważa się tłuszcz bydła, z wyjątkiem tłuszczu mlecznego. Za towary mięsne uważa się kiełbasę, mięsne towary trwałe i towary wędzone oraz mięso w szczelnie zamkniętych naczyniach, o ile towary te wyrabiane są z mięsa bydła, wymienionego wyżej.

Dla obrotu bydłem zakłada się targi na bydło. W niektórych miastach, oznaczonych przez Wydz. Wyż. i Roln. przy Urzędzie G. G-ra, mogą być zakładane targi na bydło rzeźne.

Przedsiębiorstwa produkcyjne, wymienione na wstępie, są obowiązane na żądanie oddać bydło rzeźne, nabyte przez nie, celem zabezpieczenia zaopatrzenia w żywność.

Wydział Wyż. i Roln. przy Urzędzie G. G-ra określi, oddzielnie dla poszczególnych gatunków bydła rzeźnego, ilości mające być dostarczone przez Okręgi razem, oraz dalsze korzystanie z nich.

Rozdział ilości, mających być dostarczonymi na przedsiębiorstwa produkcyjne okręgów oraz wytyczne do pokrycia zapotrzebowania i dostarczenia, określi Wydział wyż. i roln. w Urzędzie Szefa Okręgowego.

Wydział Wyż. i Roln. przy Urzędzie G. G-ra może - w razie potrzeby - wyznaczyć poszczególnym powiatom targi lub inne instytucje, którym przedsiębiorstwa produkcyjne dostarczyć winny bydło rzeźne.

Wydział żywym. i roln. przy Urzędzie Szefa Okręgowego może zarządzić, aby przedsiębiorstwa, zajmujące się ubojem bydła rzeźnego i obróbką oraz przerobem mięsa, pokrywały swoje całkowite zapotrzebowanie bydła rzeźnego i mięsa na wyznaczonym targu. Na targach bydło przydzieli się przedsiębiorstwu, wym. wyżej, według wytycznych, które mają być wydane przez Wydz. Wyż. i Roln. przy Urzędzie Szefa Okręgowego. Jeżeli wspomniane przedsiębiorstwa nie mogą pokryć swego zapotrzebowania na targu, wyznaczonym im stosownie do powyższych wskazówek, wówczas każde bicie bydła rzeźnego wymaga zgody zarządu gminy, który o tym winien prowadzić dokładne i bieżące spisy. Bicia domowe wymagają zgody zarządu gminy. Biciem domowym w rozumieniu nin. post. wykon. są bicia, dokonane wyłącznie dla konsumpcji we własnym gospodarstwie domowym jako takim, lub przez osoby trzecie.

Sprzedaż i kupno w celach bicia oraz bicia:

- a/ bydłał młodych i cieląt niedojrzałych, zdrowych i zdatnych do dalszego tuozenia,
- b/ świń z wagą żywą poniżej 80 kg.,
- c/ krów oielnych, jałówek i macior,

jest zabronione. Powyższe nie stosuje się do bicia z konieczności, które zachodzi wówczas, gdy należy obawiać się, że zwierzę stanu choroby nie przetrwa lub że mięso znacznie straci na wartości z powodu stanu choroby. W wypadkach tych należy do bicia z konieczności uzyskać zgodę zarządu gminy. Jeżeli skutkiem nieszczęśliwego wypadku trzeba zwierzę zabić natychmiast, można zasięgnąć zgody urzędu gminnego dodatkowo. W miastach, w których znajdują się rzeźnie, zarząd gminy może prawo swe przenieść na urzędujących lekarzy weterynaryjnych.

O wynagrodzenie szkód, wynikłych z zastosowania nin. post. wyk. nie istnieje pretensja prawna.

91. /VI. post. wyk. do rozp. z dn. 23 XI 1939r., w sprawie gospo-
darki mlecznej i tłuszczowej z dn. 21 I 1940 r./

Do gospodarki mlecznej i tłuszczowej należą wszystkie przed-
siębiorstwa:

- 1/ wytwarzające mleko i owoce oleiste /przedsiębiorstwa produk-
cyjne/;
- 2/ obrabiające i przerabiające mleko, wyroby z mleka, owoce olei-
ste, tran i oleje, słoninę i smalec oraz łój /przedsiębior-
stwa obrabiające i przerabiające/;
- 3/ nabywające i zbywające zawodowo mleko i wyroby z mleka, ole-
je zwierzęce i roślinne, tłuszcze oraz ich surowce i wszyst-
kie surowce, pozostałości i odpadki, wynikające w przedsię-
biorstwach z przerobu /Przedsiębiorstwa handlowe/.

Za obróbkę uważa się również magazynowanie wyrobów, wymien.
w ust. 1.

Za przedsiębiorstwa handlowe uważa się takie przedsiębiorst-
wa pośredników /agentów, komisantów, maklerów/, których przedmio-
tem są wyroby wymienione w ust. 1.

Przedsiębiorstwa produkcyjne obowiązane są oddać na żądanie
celem zabezpieczenia zaopatrzenia zasiewy oleiste wyrobione przez
nie, oraz mleko i wyroby mleczne niepotrzebne w ich gospodarstwie
domowym lub przedsiębiorstwie.

Wydział Wyz. i Roln. przy Urzędzie G.G-ra określi po ustale-
niu terenów, z których wyroby dostarczyć należy mleczarni, naj-
mniejsze ilości mleka i wyrobów z mleka, które winny być dostar-
czone w okręgach, określając zarazem dalsze korzystanie z wyro-
bów wymienionych. Rozdział ilości najmniejszych, które mają być
dostarczone, na poszczególne gminy oraz wytyczne co do pokrycia
zapotrzebowania i dostarczenia określi Wydz. Wyz. i roln. w Urzę-
dzie Szefa Okręgowego.

Wydział Wyz. i roln. w Urzędzie G.G-ra określi zapotrzebowa-
nie i dostarczenie nasion oleistych, które winny być pokryte w
okręgach oraz dalsze korzystanie z nich. Rozdział ilości, które po-
winny być pokryte przez przedsiębiorstwa prod. w Okręgu oraz wy-
tyczne w tej sprawie określi Wydz. Wyz. i Roln. w Urzędzie Szefa
Okręgowego.

Właściciele przedsiębiorstw obrabiających i przerabiających
mleko i wyroby z mleka, zasiewy oleiste, oleje i trany, są obo-
wiązani zastosować wszelkie urządzenia techniczne i inne środki,
zabezpieczające wysokie korzystanie i dobrą jakość wyrobionych
produktów.

Wyrób i sprzedaż śmietany do kawy oraz bitej śmietany jest
zabroniony.

Pretensja prawna o wynagrodzenie szkód, wynikających z za-
stosowania niniejszego postanowienia wykonawczego, nie istnieje.

92. /VII. post. wyk. do rozp. z 23 XI 1939r. w sprawie zało-
żenia Urzędu Uprawy Rolnej z dn. 22 I 1940r./

W Wydziale Wyz. i Roln. przy Urzędzie G.G-ra zakłada się
"Urząd Uprawy Rolnej", który wykonuje zadania, złożone przez

Kierownika Wydziału, ma własny budżet: własny rachunek.

Podobne Urzędy uprawy rolnej zakładają się również w Wydziałach wyż. i roln. Urzędów szefów okręgowych. Oddziały założą w każdym starostwie powiatowym ekspozyturę, której kierownikiem jest agronom powiatowy.

Na Urząd uprawy rolnej i jego organa przenosi się nadzór gospodarczy i prawo zarządzenia nad wszystkimi wielkimi /ponad 100 ha/ przedsiębiorstwami rolnymi, łącznie z wszystkimi przedsiębiorstwami ubocznymi.

Kierownicy Wydziałów przy Urzędach szefów okręgowych mogą również i mniejsze przedsiębiorstwa poddać nadzorowi i prawu zarządzenia, wykonywanemu przez Urząd uprawy rolnej.

Do rolnictwa w rozumieniu niniejszego postanowienia zalicza się również ogrodnictwo, sadownictwo, winnicтво i rybołówstwo.

Przy mieszanych rolniczych i leśno-gospodarczych przedsiębiorstwach przysługuje prawo nadzoru i zarządzenia w sprawach opieki i użytkowania lasów wyłącznie Wydziałowi Lasów przy Urzędzie G.G-ra i jego organom.

Urząd Uprawy Rolnej i jego organa są upoważnione:

- 1/ do wydawania zarządzeń właścicielowi lub posiadaczowi przedsiębiorstwa rolniczego, zmierzających do podniesienia wytwórczości, przygotowania produkcji i zabezpieczenia wyżywienia lub dla interesów G.G-wa,
- 2/ zarządzić, aby i w jaki sposób prowadzono księgi,
- 3/ dla pojed. właścicieli i posiadaczy ustalić wolno miesięcznie w gotówce i naturaliach, które jednak nie może przekraczać zdolności wytwórczej przedsiębiorstwa,
- 4/ dysponować nadwyżką gospodarczą w interesie odbudowy i podwyższenia wytwórczości przedsiębiorstwa,
- 5/ wnosić o zajęcie zadłużonych przedsiębiorstw do Kier. Wydziału Powierniczego dla G.G-wa,
- 6/ żądać od właściciela lub posiadacza przedsiębiorstw natychmiastowego usunięcia niezdatnych, niepewnych lub niezdolnych kierowników przedsiębiorstwa, urzędników dworu i robotników lub sam zastąpić ich innymi.

Powstające wskutek wykonania nadzoru koszty, pokryją w całości dane przedsiębiorstwa w drodze rozkładu. Urząd uprawy rolnej pobiera składki według szczegółowych zleceń Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra.

93. /VIII post.wyk. do rozp. z dn. 23 XI 1939 r. w sprawie gospodarki jajami i drobiem z dn. 6 2 1940/

Do gospodarki jajami i drobiem należą wszystkie przedsiębiorstwa:

- 1/ wytwarzające jaja i drób / = produkcyjne/.

- 2/ obrabiające i przerabiające jaja i drob / = obrab. i przerab./
- 3/ nabywające i zbywające zarobkowo jaja i drób /przedsiębiorstwa handlowe/.

Za przedsiębiorstwa produkcyjne uważa się także wylęgarnie i hodowle i podobne przedsiębiorstwa.

Za przedsiębiorstwa obrab. i przerab. uważa się także tu-
czarnie i rzeźnie drobiu oraz przedsiębiorstwa trudniące się znakowaniem i przyjęciem na skład jaj i drobiu.

Za przedsiębiorstwa handlowe uważa się także pośredników /agentów, komisantów, maklerów/, których przedmiotem są artykuły p.1.

Skup jaj na targach lub u producenta jest dozwolony tylko urzędem skupu, dopuszczonym przez Wydział Wyż. i Roln. w Urzędzie Szefa Okręgowego. "Urzędy skupu" są obowiązane dostarczyć zakupione jaja "Urzędem znakowania". Winny one wystarać się na czas o konieczne środki transportowe oraz konieczny materiał do opakowania.

Urzędy znakowania dopuszcza wydział Wyż. i roln. przy urzędzie Szefa Okręgowego. Jako Urzędy Znakowania wolno dopuszczać tylko takie organizacje gospodarze i przedsiębiorstwa handlowe, które gwarantują przeprowadzenie znakowania bez zarzutu. Urzędy znakowania powinny posiadać wszystkie urządzenia potrzebne dla dostarczenia jaj bez zarzutu i dać pewność, że wszelkie nadużycie przyrządów, przeznaczonych do znakowania są wykluczone.

Do urządzeń potrzebnych należą w szczególności:

1. Urządzenia dla pojedynczego prześwietlania jaj przed sztucznym, silnym źródłem światłym;
2. Urządzenia do sortowania według wagi;
3. Urządzenia dla stwierdzenia wysokości komórki powietrznej jaj.

Urzędem skupu i znakowania wolno magazynować jaja tylko w pomieszczeniach składowych, które są chłodzone i wolne od zapachu.

Urzędy znakowania są obowiązane jaja skupione zaofiarować regularnie, najmniej jednak raz w tygodniu, Wydziałowi Wyż. i Roln. przy Urzędzie Szefa Okr. lub innemu urzędowi, wyznaczonemu przez Wydz. Wyż. i Roln. przy Urzędzie G.G-ra.

Wydział Wyż. i Roln. przy Urzędzie Szefa Okręgowego wydaje zarządzenia w sprawie dalszego używania jaj.

Wydział Wyż. i Roln. w Urzędzie G.G-ra może rozciągnąć pow. przepisy w całości lub częściowo na drób.

94./IX Post. wyk. do rozp. z 23 XI 1939, w sprawie ustalenia cen na wyroby rolnicze z dn. 12 2 1940/.

Następuje wykaz cen na 1/ mięso i kiełbasę, 2/ kurze jaja, 3/ cukier i 4/ zasiewy oleiste.

95. /X Post.wyk., itd. dot. założenia Urzędu Zasiwów z dnia 6 III 1940/

Ażoby zapewnić rolnictwu w G.G-wie zaopatrywanie w zasiewy,

zakłada się "Centralny Urząd dla obrotu zasiewami - "Urząd Zasiwów" - z siedzibą w Krakowie, podlegający nadzorowi Kier. Wyż. i Roln. przy Urzędzie G.G-ra.

Urząd zasiwów może:

1. kupować i sprzedawać zasiewy wszelkiego rodzaju, jeżeli tego wymaga należyte zaopatrzenie rolnictwa a G.G-wio lub w Rzeszy Niemieckiej;
2. przyjąć zupełnie lub częściowo w drodze kupna dobrowolnego lub przymusowego plon nasion określonych rodzajów kultury oraz wykończyć go do zasiwów i wypuścić do obrotu, jeżeli potrzebny jest dla G.G-wa lub Rzeszy Niemieckiej.
3. uprawiać i rozsprzedawać zasiewy hodowli i rodzajów;
4. sporządzać statystykę o produkcji i zbyciu zasiwów oraz zbierać w tym celu potrzebne dane;
5. tworzyć instytucje oraz brać udział w instytucjach, mających na celu spełnienie takich samych lub podobnych zadań;
6. uregulować organizację stacyj doświadczalnych oraz badanie nowych rodzajów roślin co do zdolności uprawy;
7. ograniczyć z uwzględnieniem potrzeb uprawy rolnej ilość rodzajów przez zakaz wypuszczenia do obrotu określonych rodzajów jako zasiewy;
8. ustanawiać dodatki do cen, które pobiera rozmnożyciel zasiwów za rozmnażanie oraz hodowca zasiwów za działalność hodowlaną, tudzież ułożyć jednolite warunki dostawy;
9. przy współpracy właściwych władz G.G. i Rzeszy Niem. poczynić posunięcia i wydawać zarządzenia celem uregulowania zbytu zasiwów do Rzeszy Niem. i zagranicę.

Urząd zasiwów posiada zdolność prawną. Jego organami są Przewodniczący i Rada Administracyjna. Przewodniczącego ustanawia i odwołuje kierownik Wydz. Wyż. i Roln. w Urz. G.G-ra.

Rada Administracyjna składa się conajmniej z sześciu a najwyżej dwunastu członków. Do Rady Administracyjnej muszą należeć: Przewodniczący Urzędu Zasiwów - Berlin lub jego zastępca, jeden Kierownik grupy produkcji przy Wydz. Wyż. i Roln. Członków Rady Administracyjnej ustanawia i odwołuje Kierownik Wydz. Wyż. i Roln. Nie otrzymują oni za swoją działalność żadnego wynagrodzenia, zwraca się im jednak wydatki gotówkowe. Kierownika Wydz. Wyż. i Roln. należy zapraszać na posiedzenia Rady Administracyjnej.

Przewodniczący winien informować Radę Administracyjną o wszystkich istotnych posunięciach Urzędu zasiwów, przed wykonaniem posunięć o znaczeniu zasadniczym należy wedle możliwości zasięgnąć opinii Rady Administracyjnej. Posunięcia tego rodzaju wymagają w każdym przypadku zgody Kierownika Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa.

Rada Administracyjna musi być niezwłocznie zwołana, jeżeli tego wymaga połowa członków.

Zarządzenia Urzędu Zasiwów będą wykonane w razie potrzeby z zastosowaniem przymusu policyjnego

O wynagrodzenie szkód, wynikających z zastosowania nin. po-

stanowienia wykonawczego, nie ma pretensji prawnej.

96. Rozp. G.G. o zastawie na owocach dla dostawcy zasiewów
i nawozów z dnia 8 IV 1940 r.

Z tytułu roszczeń za dostawę nawozów i zasiewów, z wyj. nasion buraków cukrowych, nabytych i zużytych przez właściciela lub użytkownika, - przysługuje wierzycielowi ustawowe prawo zastawu na owocach.

Prawo zastawu nie obejmuje:

1. owoców, niezbędnych do wyżywienia dłużnika, jego rodziny i jego służby na okres 4 tygodni,
2. - niezbędnych do dalszego prowadzenia gospodarstwa aż do czasu zbiorów owoców tego samego lub podobnego rodzaju,
3. - które jako przynależność nieruchomości nie podlegają egzekucji z majątku ruchomego w myśl art. 571 pol.k.p.cyw. z dn. 1 XII 1932 r. /Dz.U.R.P. Nr 112, poz. 934/.

Do prawa zastawu mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 386 i 387 kod. zobow. z dn. 27 paźdz. 1933r. /Dz.U.R.P. Nr 82, poz. 598/.

Wierzyciel zastawny jak również dłużnik może żądać na miesiąc przed żniwami, nawet przed terminem płatności roszczenia, by z owoców, podlegających prawu zastawu, ilość, wystarczająca do zabezpieczenia roszczenia, oddzielono. oznaczono jako podlegającą prawu zastawu oraz przechowywano oddzielnie.

Prawo zastawu wygasa z dn. 1 IV roku następującego po żniwie, chyba, że przedtem dochodzi się go sądownie.

97. Zarządzenie Nr 1 Komisarza Zasiewów ~~z~~ o handlu zasiewami
z dn. 21 XII 1939 r.

/~~z~~/ Przed założeniem Urzędu Zasiewów /wg X post.wyk. z dn. 6 III 1940r./, co nastąpiło w dn. 15 III 1940r, funkcjonował z ustanowienia Kier. Wydz. Wyż. i Róln. w Urz. G.G-ra - "Komisarz Zasiewów". Jego uprawnienia przeszły z dn. 15 III 1939 na Urząd Zasiewów, a jego zarządzenia zostały utrzymane w mocy/.

Handel zasiewami wszelkiego rodzaju jest do odwołania zabroniony. Wywóz zasiewów wszelkiego rodzaju z G.G-wa jest zabroniony. Zbożowe oferty wywozowe należy odwrotnie cofnąć, umowy już zawarte są nieważne.

98. Zarz. Nr 2 Kom. Zasiewów o spisaniu przedsiębiorstw
handlujących zasiewami z dn. 22 XII 1939

Wszystkie przedsiębiorstwa, które znajdowały się po dn. 1 I 1940 r. na obszarze G.G-wa i które trudniły się handlem zasiewami wszelkiego rodzaju, winny zgłosić się w urzędzie komisarza zasiewów, deklarując:

- a/ dokładne dane o ilości, rozmiarze obrotów, osiąganych po dniu 1 I 1937r. oraz o rodzajach uprawy, przy czym ilości dla każdego roku należy podać oddzielnie wg rodzaju uprawy,
 - b/ w razie wywozu za granicę: dokładne dane o ilościowym rozmiarze po 1 I 1937r., o kupujących, cenach i rodzajach uprawy, przy czym dostawy do Gdańska uważa się za wywóz za granicę;
 - c/ wg tego samego schematu - dokładne o przywozie zasiewów do Rzeczypospolitej Polskiej.
- a/ dokładne dane o teraźniejszych zapasach, będących na składzie, wg rodzaju uprawy, ilości, roku żniwa, jakości i ceny kupna,
 - b/ te same dane o zapasach polnych owoców strączkowych i zasiewów oleistych, oraz o innych zasiewach, będących jeszcze obecnie na składzie jako surowce.

99. Zarządzenie Nr 3 Komis. Zasiewów o cenach nasion warzywnych i kwiatów z dn. 23 XII 1939

Na zeszłoroczne zapasy nasion warzywnych i kwiatów obowiązują ceny, ustalone w cennikach zeszłorocznych.

Za zapasy długoterminowo magazynowane może być policzony dodatek magazynowy do 30%.

100. Zarządzenie Nr 4 Komisarza Zasiewów o cenach nasion warzywnych i kwiatowych z dn. 29 I 1940

Zawiera cennik cen konsumpcyjnych maksymalnych na 10 gatunków nasion warzywnych.

101. Zarządzenie Nr 5 Komisarza Zasiewów o cenach za nasiona koniczyny i trwa oraz pastewnych roślin strączkowych z dnia 14 lutego 1940r.

Zawiera wykaz cen produkcyjnych i konsumpcyjnych oraz następ. postanowienia. Maksymalna cena produkcyjna obowiązuje loco stacja producenta, bez worka. Worki można policzyć po cenie własnych kosztów. Jeżeli chodzi o towar surowy, producent winien zwracać kupującemu koszty czyszczenia i ubytek. Kupujący obowiązany jest do potrącania kosztów tych przy rozliczaniu się z producentem.

102. Maksymalne ceny konsumpcyjne obowiązują netto bez worka lub brutto z workiem. Przy sprzedaży netto można policzyć worki po cenie własnych kosztów. Do maksymalnej ceny konsumpcyjnej można doliczyć koszt przewozowe, których powstanie można udowodnić. Dodatki na małe ilości są dozwolone przy sprzedaży niżej 50 kg i w wysokości zwyczajem handlowym przyjętej.

Za nasiona wyprodukowane z nasion pierwotnych wyborowych, dostarczonych do uprawy na podstawie umowy, można pobierać do cen

dodatek w wys. 33 i 1/3 %, a to przy maksymalnych cenach konsumpcyjnych.

Ceny zasiewów sprowadzanych z zagranicy będą ustanawiane od wypadku do wypadku. Przywóz wymaga zezwolenia. Zasiewy importowane należy zaoferować Urzędowi Komisarza Zasiewów lub Urzędowi przez niego wyznaczonemu.

603. Zarządzenie Nr 6 Komisarza Zasiewów o jakości nasion handlowych, mających być puszczone w obrót z dn. 15 2 1940 r.

Dla nasion, których ceny zostały ustalone w zarządzeniu Nr 5, obowiązują w zasadzie co do jakości normy niemieckie.

Następnie podana jest tabela, określająca w % czystość, chwasty i zdolność do kiełkowania.

Zapasy zasiewów, które tych wartości nie osiąają, należy zgłosić Urzędowi Komisarza Zasiewów, z podaniem rzeczywistych wartości. O zużyciu ich, jako zasiewów, Komisarz zastrzega sobie decyzję.

104. Zarządzenie Nr 7 Komisarza Zasiewów o uregulowaniu uprawy i o cenach nasion buraków pastewnych i marchwi pastewnej z dn. 22 2 1940

Cena nasion buraków pastewnych wynosi przy uprawie umownej franco skład hodowcy bez worków 80 zł za 100 kg, przy uprawie wolnej nie więcej jak 66 zł za 100 kg loco stacja producenta.

Za uprawę wolną uważa się każdą produkcję nasion buraków pastewnych, której nie uzgodniono wg umowy z jedną z następujących firm /następuje wykaz 11 firm/.

Każda sprzedaż wolno uprawionych nasion buraków pastewnych wymaga zezwolenia Komisarza Zasiewów.

Jakość nasion buraków pastewnych odpowiadać ma normom niemieckim.

Wolna uprawa jest zakazana od wiosny 1941r.

Ceny za nasiona marchwi pastewnej lub rzepnej przywożone z Rzeszy Niemieckiej można przy sprzedaży konsumentowi obliczyć wg ceny importowej łącznie z wszelkimi wydatkami oraz rozpiętością handlową do najwyżej 20%.

105. Zarządzenie Nr 8 Komisarza Zasiewów o maksymalnych cenach konsumpcyjnych i właściwościach wartościowych dla handlowych zasiewów zbóż, z dn. 2 III 1940 r.

Zawiera tabelę cen nasion zbóż, z uwagą, że ceny obowiązują jednolicie dla G.G-wa.

Zapasy zasiewów, które nie osiąają przepisowych wartości zgodnie z tabelą, należy zgłosić z podaniem wartości rzeczywistych, po czym zostanie wydana decyzja o zużyciu ich, jako za-

siewów.

106. Zarządzenie Nr 9 Komisarza Zasiwów o cenach na handlowe zasiewy rzepaku i inny rodzaj uprawy z dn. 5 3 40r.

Zawiera cennik maksymalny na rzepak i rzepik, len, konopie, mak i gorczycę żółtą.

107. /XI. Post. Wyk. do rozp. z dn. 23 XI 1939. dot. Zarządu Gospodarki Wodnej /melioracji wodnych/ z 6 III 1940

Do zakresu zadań gospodarki wodnej w Wydziałach Wyżywienia i Rolnictwa przy Urzędzie G.G-ra i w Urzędach Szefów Okręgowych należą:

1. zabudowanie potoków górskich,
2. budowa zapór dolin, o ile nie jest właściwy Wydział Budowy lub Wydz. Gosp.,
3. regulacje wszystkich niespławnych rzek i potoków,
4. obwałowania i odwodnienia śródziemnych gruntów,
5. drenowanie,
6. kultywowanie gruntów pustych,
7. nawodnienie i użytkowanie wód uzyskanych z odwodnienia,
8. zaopatrzenie miejscowości wiejskich w wodę,
9. wiejskie drogi gospodarcze i
10. dalsze agrarne prace melioracyjne.

Jako najniższe organa gospodarki wodnej w G.G-wie tworzy się z b. polskich referatów melioracyjnych przy starostwach polskich, polskie urzędy gospodarki wodnej. Obejmują one obszar kilka starostw powiatowych i są obsadzone personelem polskim. Zadaniem ich jest przygotowywanie i wykonywanie wszystkich robót melioracyjnych w ich obwodach według zlecenia i pod nadzorem władz niemieckich. Wykonywanie zadań zwierzchności i prawo wydawania zarządzeń nie przysługuje im.

Polskie urzędy gospodarki wodnej w G.G-wie są samodzielnymi instytucjami i podlegają bezpośrednio niemieckim inspektorom gospodarki wodnej. Wykonują oni nadzór nad polskimi urzędami gospodarki wodnej właściwego obwodu i wykonują czynności rządowe oraz wydają zarządzenia. Są oni również władzą nadzorczą nad związkami wodnymi i gruntowymi i organem wykonawczym władzy wodno-policyjnej dla rzek niespławnych i potoków właściwego obwodu.

Inspektorzy gospodarki wodnej podlegają Szefowi Okręgowemu i otrzymują zlecenia rzeczowe od Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa - grupy gospodarki wodnej - w Urzędzie Szefa Okręgowego. Szef Okręgowy jest władzą wodno-policyjną i krajowo-policyjną oraz wyższą władzą związków wodnych i gruntowych.

Do grupy Gospodarki Wodnej przy Wydziale Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie Szefa Okręgowego przyłącza się polskie biuro, składające się z pracowników polskich wydziałów melioracyjnych przy województwach.

Naczelne kierownictwo gospodarką wodną należy do Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa przy Urzędzie G.G-ra. Wydział ten jest jednocześnie naczelną władzą nadzorczą nad związkami wodnymi i

gruntowymi.

Do grupy gosp. wodnej przy Wydz. Wyż. i Roln. w Urz. G.G-ra przyłącza się polskie biuro, składające się z pracowników Gen. Insp. dla melioracji przy pol. in. roln. i ref. rolnych.

108. Rozporządzenie G.G-ra z dn. 14 XI 1939 o wywozie produktów rolnych z G.G-wa z dn. 14 XI 1939r.

Wywóz produktów rolnych i bydła z obszaru G.G-wa wymaga zezwolenia Kier. Wydz. Wyż. i Roln. przy Urz. G.G-ra lub przez niego wyznaczonego Urzędu.

Kto usiłuje wbrew powyższemu przepisowi wywieźć produkty rolne lub bydło z obszaru G.G-wa bez zezwolenia, podlega karze więzienia i grzywny, lub jednej z tych kar. Obok kary należy orzec konfiskatę produktów rolnych lub bydła. Właściwy jest Sąd Niemiecki.

109. Obwieszczenie o uregulowaniu cen przejęcia za spirytus surowy z gorzelni roln. na rok 1939/40 z dn. 28 III 1940 r.

Cena podstawowa za wódkę, wytwarzaną w roln. gorzelniach po 1 października 1939r. wynosi dla całego obszaru G.G-wa 115 zł za 1 hl spirytusu /100%./

110. Leśnictwo i Łowiectwo /Rozp. G.G-ra z dn. 31 X 1939 r./

Całkowitą administrację leśną i łowiecką w G.G-wie wykonuje Kierownik Wydziału Lasów w Urzędzie G.G-ra, który bezpośrednio zarządza lasami państwowymi oraz ich leśniczymi i gospod. przedsięb. ubocznymi, jak również organizacją sprzedaży drzewa /Pa-ged = Polska Agencja Drzewna/. Wydział Lasów uprawniony jest do objęcia powierniczego zarządu i innych przedsięwzięć leśnych, ze względów państwowych lub gospodarczo-politycznych.

Wszystkie przedsięwzięcia leśne, nie zarządzane bezpośrednio przez W.L., podlegają nadzorowi i prawu rozporządzania W.L. przy Urzędzie G.G-ra. Wydział ten jest uprawniony do wydawania zarządzeń względem ilości wyrobów drzewa, wyrobu drzewa i kierowania zbytu.

Dla wykonywania nadzoru mogą być pobierane składki od przedsięwzięć nadzorowanych, według ordynacji, która będzie wydana.

W Okręgach, w urzędach Szefów Okręgowych, analogiczne zadania spełniają odnośne wydziały lasów.

Ekspozytury leśne, które będą utworzone z oparciem się o podział na okręgi, podlegają wyłącznie wydziałowi lasów przy Urzędzie Szefa Okręgowego.

111. /I post. wyk. do pow. rozp. z dn. 10 I 1940 r./

Wszystkie przedsięwzięcia na obszarze G.G-wa, zajmujące się handlem, obróbką lub przerobem drzewa, należy zgłosić, choć-

by ustanowiono już niemieckich powierników / z wyłączeniem zakł. rzemieślniczych/. Zgłoszenie winno zawierać dane o a/ rodzaju przedsiębiorstwa, b/ siedzibie jego, c/ właścicielu, d/ państw., narodowej i rasowej przynależności właściciela przedsiębiorstwa, e/ ew. ustanowienie powiernika, f/ przeciętnej ilości handlu, obróbki lub przerobu drzewa, oddzielnie wg rodzajów i gatunku drzewa, g/ dotychczasowych terenach zakupu, h/ ilościach i gatunkach drzewa, które w przyszłości mogą być przerabiane w przedsiębiorstwie.

112. /II post. wyk. z dn. 24 IV 1940/

Przedsiębiorstwa Gosp. Drz.: A/ wytwórcze, B/ obróbki, C/ przeróbki i D/ rozdzielcze - podlegają gospodarczo organizacyjnemu i regulującemu rynek prawu rozporządzenia Kier. Wydz. Lasów przy Urz. G. G-ra.

Wyjątek stanowią przedsiębiorstwa drzewnoczysto rzemieślnicze.

Przedsiębiorstwa wytwórcze gr. A/ podlegają wym. prawu rozporządzenia w całej pełni. Należą do nich:

1. publ. i pryw. posiadłości leśne, o ile leśnymi produktami swego przedsiębiorstwa bierze udział na rynkach zbytu,
2. hodowle sadzonek leśnych,
3. wykuszczarnie nasion,

Do przedsiębiorstw obróbki i przeróbki, które w produkcji należne są przeważnie od surowca "drewna", należą:

1. tartaki, heblarki, fabryki fornierów, dykt, wytwórnie progów i słupów teletechnicznych,
2. wytwórnie półfabrykatów drzewnych: wyrabiające kostki drzewne do bruków, piasty, dzwony i szprychy do kół, klocki do hamowania, klepki do beczek, garnitury beczkowe, fryzy szorstkie, drobną kantówkę, listwy szorstkie, gonty, części i garnitury skrzynkowe, słupy i rygle do płotów i podkładki;
3. zakłady hianizacyjne i impregnacyjne,
4. zakłady, przyjmujące zamówienia na bezpłatną obróbkę, jak tartaki, heblownie, zakłady przeróbki drewna opałowego,
5. zakłady ciesielskie, stolarnie, fabryki wyrobu wełny i maki drzewnej i wytwórnie beczek, kadzi, koszyków i pudełek z wiór, węgla drzewnego, mielnicze i smolarnie oraz wytwórnie szpuntów, pentofli drewnianych i niecek.

Do przedsiębiorstw przeróbki i wytwórni półfabrykatów drzewnych należą:

1. wytwórnie płyt z włókna drzewnego, drewna do szczotek i podszew, szorstkich części składowych mebli, płyt heraklitowych i tkanin drzewnych,
2. przedsiębiorstwa budowy domów i baraków, fabryki mebli, beczek, skrzyń, parkietów oraz wytwórnie drewnianych narzędzi

rzemieślniczych, narzędzi do obuwni i artykułów tokarskich.

3. przedsiębiorstwa budowlane, fabryki celulozy, papieru i tekstury, doki i okrętowe zakłady ciesielskie, fabryki karoserii i pojazdów, wagonów, instrumentów muzycznych oraz wytwórnie szpulek, pędzli i szczotek, o ile nabywają one drewna okrągłe i tarcicę,
4. cechy, kopalnie i zakłady górnicze oraz wędzarnie ryb, cegielnie i zakłady ceramiczne o ile utrzymują własne organizacje zakupu dla surowców drzewnych.

Wyżej wymienione przedsiębiorstwa obróbki i przeróbki / i gr.B/, które w produkcji zależne są przeważnie od surowca "drewno" podlegają wym. prawu rozporządzenia odnośnie do pokrycia zapotrzebowania w surowce i organizacji przedsiębiorstw, w całej pełni, odnośnie zaś do rozdziału ich produktów o tyle, o ile wpływ taki jest potrzebny. Przedsiębiorstwa przeróbki i wytwórnie półfabrykatów drzewnych /gr.C/ podlegają wym. prawu rozporządzenia odnośnie do pokrycia zapotrzebowania w surowce w całej pełni, odnośnie zaś do organizacji przedsiębiorstwa o tyle, o ile wpływa ona bezpośrednio na wykorzystanie surowców. Prawo rozporządzenia odnośnie do organizacji przedsiębiorstw wykonuje się w porozumieniu z Kierownikiem Wydz.Gosp. w Urz.G.G-ra. Przedsiębiorstwa rozdzielcze jak przedsiębiorstwa handlowe /gr.D/ podlegają wym. prawu rozporządzenia w całej pełni, o ile zajmują się handlem produktów gospodarczo-leśnych, drzewnych i ubocznych; przedsiębiorstwa rozdz. jako przedsiębiorstwa maklerskie, podlegają wym. prawu rozporządzenia odnośnie do ich dopuszczenia i działalności pośredniczącej, o ile zajmują się zbytem drewna i surowych produktów gospodarczo-leśnych i drzewnych. Prawo rozp. odnośnie do przedsiębiorstw pośrednictwa wykonują się w porozumieniu z Kierownikiem Wydz. Gosp. w Urzędzie G.G-ra.

Do przedsiębiorstw rozdzielczych jak przedsiębiorstw handlowych /gr.D/ należą również:

1. przedsiębiorstwa hurtowego i miejscowego handlu surowcami drzewnymi /łącznie z kopalniakami, papierówką, drewnem opałowym/, tarcicą, dyktami, fornierami, progami i słupami telefonicznymi i innymi półfabrykatami drzewnymi,
2. przedsiębiorstwa handlu mąką drzewną i innymi odpadkami drzewnymi, sadzonkami leśnymi i nasionami, trawą alpejską /morską/, żywicoą, korą garbarską, choinkami i innymi surowymi produktami gospodarczo-leśnymi i drzewnymi.

113. Polowanie

/Rozp. G.G-ra z dn. 2 XII 1939/

W sprawie wykonywania polowania obowiązują zasady niemieckiego prawa łowieckiego.

Zabrania się:

1. strzelania śrutem i rozdrobnionym ołowiem do zwierzyny kopytnej,
2. ustawiania łapek wszelkiego rodzaju oraz korzystania z samostrzałów i sztucznych źródeł świetlnych,

3. trucia zwierząt łownych,

Zabrania się polować na:

1. zwierzynę kopytną wszelkiego rodzaju za wyj. zwierzyny czarnej,
2. bobry,
3. świstaki.

W państwowych obwodach łowieckich łącznie z obszarami przyłączonymi do nich wykonują polowanie - niemieckie władze leśne wg wskazówek Wydziału Lasów w Urz.G.G-ra.

We własnych obwodach łowieckich właściciele narodowości niemieckiej i w polowaniach dzierżawionych przez nich pozostaje w mocy dotychczasowe prawo wykonywania polowania /Rozp.Prezyd.R.P. o prawie łowieckim z 3 XII 1927, Dz.U. Nr 78/, o ile w poszczególnym wypadku nie rozstrzygnie się inaczej.

Wykonywanie polowania we wszystkich innych obwodach łowieck. /polowania własne i gminne/ ureguluje lustrator lasów /Forstmeister/ właściwej dla powiatu inspekcji leśnej. Wymieniony ma zasadniczo przydzielić na piśmie określone obwody łowieckie dla wykonywania polowania wszelkich rodzajów. Dla obwodów łowieckich nie przydzielonych lustrator lasów może wystawić miejscowo i czasowo ograniczone zezwolenia na piśmie, opiewające na oznaczone gatunki zwierzyny lub w danym wypadku na oznaczoną ilość sztuk. On również rozstrzyga o korzystaniu z dochodów łowieckich.

Kto chce polować, winien mieć przy sobie, oprócz pisemnego dowodu swego uprawnienia do polowania na tym obszarze, ważną kartę łowiecką, którą na żądanie należy okazać niemieckim organom leśnym, łowieckim i policji.

Jako karta łowiecka ma ważność w G.G-wie:

1. niemiecka karta łowiecka,
2. polska karta łowiecka roczna, zaopatrzona w dodatkowe zaświadczenie właściwego starosty, że kartę łowiecką uznaje się za ważną nadal,
3. w wyp.wyj. "tymczasowa karta łowiecka", wystawiona przez właściwego starostę w porozumieniu z właściwym lustratorem lasów,
4. dla wojskowych "tymczasowa karta łowiecka", wystawiona przez właściwego starostę na wniosek wyższych komendantów.

W razie ciężkich wykroczeń przeciw przepisom łowieckim Wydział Lasów w Urzędzie G.G-ra może orzec odebranie karty łowieckiej na pewien okres czasu lub na zawsze. W wypadkach lżejszych może być orzeczona kara porządkowa do 300 zł.

114. Broń dla polskich urzędników leśnych w G.G-wie
/Rozp. G.G-ra z dn. 14 XII 1939/.

Polscy urzędnicy leśni publicznej i prywatnej służby leśnej mogą uzyskać pozwolenie na posiadanie i noszenie broni. Pozwolenie

udziela właściwy starosta na wniosek niemieckiego lustratora lasów i w porozumieniu z miejscowym dowódcą S.S. i policji. Pozwolenie może być odwołane każdego czasu przez Urząd, który je wydał. Broń wolno nosić, o ile nosi się na ramieniu żółtą opaskę z napisem "Deutscher Forstschutz".

115. Ochrona lasów i zwierzyny
/Rozp. G.G. z dn. 15 IV 1940/

Kto z lasu lub składnic leśnych kradnie drzewo lub inne produkty leśne o wartości do 20 zł, podlega karze grzywny do 10-krotnej wartości mienia złodziejskiego, a w razie nieściągalności, karze aresztu do 3. miesięcy. Kara aresztu może być na żądanie niemieckiej władzy leśnej zastąpiona przymusową pracą w lesie, wg zasady: 1 dzień pracy = 1 dz. aresztu.

Jeżeli wartość rzeczy ukradzonej przekracza kwotę 20 zł, można orzec karę do 1 roku.

Jeżeli kradzież leśna została popełniona w okolicznościach obciążających, wówczas należy orzec karę więzienia, ciężkiego więzienia lub karę śmierci. Okoliczności obciążające zachodzą, jeżeli:

1. kradzież została popełniona w niedzielę lub w dniu święta, albo w czasie między zachodem a wschodem słońca,
2. sprawca użył środków, by nie być poznany,
3. sprawca odmówił osobie, której powierzono ochronę leśną, podania nazwiska lub o swoim nazwisku lub miejscu zamieszkania czynił fałszywe podania lub na wołanie osoby, której powierzono ochronę leśną, rzucił się do ucieczki lub ucieczkę kontynuował lub przy zatrzymaniu stawiał opór,
4. kradzież leśna została popełniona za pomocą narzędzia lub wydanie narzędzia zostało odmówione,
5. przy kradzieży leśnej został użyty pojazd zaprzężony,
6. zostały skradzione flance drzewne,
7. zostały skradzione drewno smolne, żywica, sok, korzenie, kora lub średnie pędy drzew stojących,
8. kradzież została popełniona w zagajeniu, w ogrodzie do sadzenia lub na polu siewnym,
9. kradzież została popełniona przez bandę /3 lub więcej osób/,
10. skradziono drzewo wyrobione lub inne wyrobione produkty leśne,
11. drzewo zostało skradzione w celu dalszego zbycia.

Usiłowanie będzie karane jak czyn dokonany, a paser jak złodziej.

Przedmioty, użyte do popełnienia kradzieży leśnej, należy konfiskować.

Obok kary należy orzekać zobowiązanie winowajcy do wyn-

grodzienia szkody okradzionemu.

Jeżeli sprawca jeszcze nie ukończył 14 lat życia, wówczas zamiast niego może podlegać karze ojciec lub obowiązany do wychowania, o ile ciężko zaniedbał swój obowiązek dozoru.

Kto poluje nieprawnie, podlega karze grzywny lub więzienia do 1. roku.

Jeżeli zachodzą okoliczności obciążające, w szczególności gdy czyn został popełniony z zastosowaniem pętlic, w czasie między zachodem a wschodem słońca, w czasie ochronnym, przez kilku współników, bronią palną, sztucznymi źródłami światła, łapką żelazną, innymi przyrządami chwytными lub samostrzałami, środkami trującymi lub odurzającymi, zawodowo lub nałogowo, wówczas należy orzec karę więzienia, ciężkiego więzienia lub karę śmierci.

Kto przywłaszcza sobie zwierzynę padłą lub upolowaną lub rogi odrzucone, lub niszczy ogrodzenia ptactwa łownego lub przywłaszcza sobie jaja ptasie, kto używa przyrządów do chwytania ptactwa lub takie zaoferuje do sprzedaży, podlega karze grzywny lub więzienia do 6 miesięcy.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

116. Wywóz produktów gospodarki leśnej i drzewnej
/Rosp. G.G. z dn. 24 I 1940 -
i rozp. wyk. do tegoż z dn. 25 I 1940/

Wywóz wyrobów gospodarki leśnej i drzewnej z G.G-wa wymaga zezwolenia Kierownika Wydziału Lasów w Urzędzie G.G-ra. Zezwolenia udziela się tylko Urzędowi Niemieckich Sił Zbrojnych i Niem. Zarządom oraz obywatelom Rzeszy Niemieckiej i osobom prawnym, mającym siedzibę w Rzeszy Niemieckiej.

Warunkiem udzielenia zezwolenia jest posiadanie przez petenta zezwolenia na kupno, wydanego przez Urząd Drzewny Rzeszy.

117. Rozporządzenie G.G-ra z dn. 31 VII 1940 o utworzeniu
"Rady Gospodarczej dla G.G-wa"

"Rada Gospodarcza dla G.G-wa" stanowi najwyższy zespół obradujący /Beratungsgremium/ G.G-ra dla wszystkich celów kierownictwa polityką gospodarczą i składa się z tych kierowników Wydziału w Urzędzie G.G-ra i poszczególnych członków, których powoła G.G-tor. Przewodnictwo do Rady Gospodarczej należy osobiście do G.G-ra. Sprawowanie Rady Gospodarczej zarządza Kierownik Wydziału Gospodarki w Urzędzie G.G-ra, jako referent główny wszystkich zagadnień gospodarczych w G.G-wie. Jest on jednocześnie referentem generalnym dla wszystkich spraw, które G.G-tor rozstrzyga jako generalny pełnomocnik kierownika planu 4-letniego.

118. Rozporządzenie G.G-ra z dn. 19 IV 1940 o utworzeniu
"Instytutu Pracy Niemieckiej w G.G-wie".

Tworzy się on dla celów prowadzenia i podniesienia niemieckiej pracy badawczej /Forschungsarbeit/ na Wschodzie. Instytut jest korporacją prawa publicznego i ma siedzibę w Krakowie.

Zadaniem Instytutu jest naukowe badanie wszystkich podstawowych zagadnień na Wschodzie, w granicach G.G-wa oraz publikowanie i szerzenie wyników badań.

Prezydentem Instytutu jest G.G-tor. Ma on przy sobie Kuratorium, złożone z mianowanego przez G.G-ra przewodniczącego i członków. Prócz tego G.G-tor mianuje Dyrektora dla spraw bieżących, doradcę prawnego i kierownika naukowego oraz członków honorowych, członków zwyczajnych i współpracowników naukowych.

Budżet Instytutu pokrywa się ze środków G.G-wa i wymaga zatwierdzenia przez Kierownika Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra.

119. Rozp. G.G-ra z dn. 3 III 1941 r. o utworzeniu Izby Gospodarki Ogólnej w G.G-wie /Über die Bildung von Kammern für die Gesamtwirtschaft in G.G./

W celu uporządkowania i wspólnego ujęcia /Zusammenfassung/ samostanowienia w zakresie przemysłu /der gewerblichen Wirtschaft/, wyżywienia i rolnictwa, leśnictwa i gospodarki drzewnej w G.G-wie i pracy - zostaje utworzona Centralna Izba wspólnej gospodarki w G.G-wie z siedzibą w Krakowie i cztery Izby Okręgowe w Krakowie, Lublinie, Radomiu i Warszawie.

Izba Centralna i Izby Okręgowe stanowią jednostki prawa publicznego. Podlegają one nadzorowi Sekretarza Stanu w Zarządzie G.G-ra.

Izba Centralna i Izby Okręgowe dzielą się na cztery główne grupy/zespoły' - /Hauptgruppen/:

1. dla przemysłu,
2. -"- wyżywienia i rolnictwa,
3. -"- leśnictwa i gospodarki drzewnej,
4. -"- pracy.

Izba Centralna i Izby Okręgowe posiadają własne budżety i własną rachunkowość. Wymagają one zatwierdzenia przez Zarząd G.G-ra.

Na czele Izby Centralnej stoi Komisarz Rządowy, wyznaczony przez G.G-ra.

Dla celów porady i poparcia /Beratung und Unterstützung/Komisarza Rządu tworzy się przy Izbie Centralnej Kuratorium, do którego wchodzi Kierownicy Wydziałów: Gospodarki, Wyżywienia i Rolnictwa, Lasów i Pracy, w Urzędzie G.G-ra.

Izby Okręgowe podlegają kierownictwu Szefów Okręgowych w charakterze Komisarzy Rządowych.

Komisarze Rządowi mają czuwać nad tym, by organizacja wspólnej gospodarki odpowiadała wymaganiom politycznym. Są oni obowiązani zapewnić współpracę głównych zespołów i dążyć do ustalenia wytycznych dla ujednostajnienia działalności wspomnianych zespołów. Pod tym względem działalność Izb Okręgowych wymaga zgody Komisarza Rządowego dla Izby Centralnej. Udziela ona Komisarzom dla Izb Okręgowych ogólnych wskazówek w imieniu swego mocodawcy /Sekretarza Stanu w Urzędzie G.G-ra/.

Kierownicy zespołów głównych w Izbie Centralnej i w Izbach Okręgowych są wyznaczani przez Komisarzy Rządowych dla właściwych Izb za zgodą Kierowników odnośnych Wydziałów w Zarządzie G.G-ra.

Zespoły główne w Izbie Centralnej mogą udzielać wskazówek zespołom głównym w Izbach Okręgowych.

Prawo udzielania wskazówek zespołom głównym w Izbie Centralnej przysługuje Kierownikom odnośnych Wydziałów w Zarządzie G.G-ra.

O ile Kierownik Wydziału w Urzędzie G.G-ra zamierza udzielić wskazówki dla Izby Centralnej, która wkracza w zakres działania zastrzeżony dla Komisarza Rządowego, musi on uzgodnić działanie z Komisarzem Rządowym i vice versa. Do zakresu działania Izby Centralnej należą zagadnienia o znaczeniu podstawowym oraz te, które w zakresie zawodowym wymagają jednolitego traktowania.

Izby Okręgowe decydują o sprawach, które nie są zastrzeżone dla Izby Centralnej.

Z Izbą Centralną zespolony jest Urząd dla Handlu Zagranicznego /Aussenhandelstelle/ i Urząd Centralny dla Zamówień Zagranicznych /Zentralstelle für öff. Aufträge/.

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych 1/, Rada dla Spraw Handlu Zagranicznego 2/ oraz Polskie Izby Przemysłowo-Handlowe 3/, Rzemieślnicze 4/ i Rolnicze 5/ - zostają włączone do Izby Centralnej lub do Izb Okręgowych.

- 1/ p. Rozp. Prezyd. R.P. z dn. 10 III 1934 - Dz.U.R.P. Nr 102, poz. 203;
- 2/ a.p. Rozp. Prezyd. R.P. z dn. 17 XI 1927 - Dz.U.R.P. Nr 102, poz. 886;
b.p. Rozp. Min. dla H. i Przem. w por. z Min. Spraw Zagr. z dn. 12 VIII 1930 - Dz.U.R.P. Nr 74, poz. 585;
- 3/ p. Rozp. Prezyd. R.P. z dn. 15 VII 1927 w ujęciu obwieszc. z dn. 17 IV 1936 - Dz.U.R.P. Nr 45, poz. 335;
- 4/ p. Rozp. Prezyd. R.P. z dn. 27 X 1933 - Dz.U.R.P. Nr 85, poz. 638;
- 5/ p. Rozp. Prezyd. R.P. z dn. 22 III 1928 w ujęciu obw. z dn. 22 XI 1932 - Dz. U.R.P. Nr 85, poz. 638.

Wszystkie związki i zrzeszenia o charakterze fachowym lub zawodowym zostają zespolone lub włączone do Izby Centralnej wzgl. do Izb Okręgowych.

Kierownicy Wydziałów Gospodarczych, Wyżywienia i Rolnictwa, Lasów i Pracy w Zarządzie G.G-ra są uprawnieni zarządzić rozwiązanie związków o charakterze fachowym lub zawodowym. W razie rozwiązania związku, jego mienie przechodzi na rzecz Izby Centralnej lub Okręgowej i wedle możliwości ma być użyte na cele pierwotne zlikwidowanej organizacji.

Wymienieni wyżej Kierownicy Wydziałów w Urzędzie G.G-ra są uprawnieni, w porozumieniu z Komisarzami Rządu dla Izby Centralnej, do powoływania do życia związków o charakterze fachowym lub zawodowym w razie potrzeby na podstawie środków należenia przymusowego /Auf der Grundlage von Zwangsmitgliedschaften/.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 IV 1941.

120. Gospodarka
/Rozp. G.G-ra z dn. 23 XI 1939 o oznaczeniu
sklepów/.

Sklepy, których właściciele są Niemcami muszą być oznaczone jako sklepy niemieckie. Wolno im prócz tego mieć polskie oznaczenia firmowe.

Sklepy, których właściciele są Polakami, muszą być oznaczone jako sklepy polskie, z tym, że wolno im mieć również niemieckie oznaczenia firmowe.

Sklepy żydowskie należy oznaczyć w gwiazdę syjońską w sposób wyraźnie widoczną z ulicy; niemieckie oznaczenie firmy nie jest im dozwolone. Winni wykroczenia podlegają karze więzienia. Dla zawyrokowania są właściwe Sądy Specjalne.

121. /Rozp. G.G-ra o Nadzorze Przemysłowym z dn. 23 2 1940/

Urzędy Pracy działają na podstawie Rozp. Prezyd. R.P. o inspekcji pracy z dn. 14 VII 1927 /Dz.U.R.P. Nr 67, poz. 590/ i na podstawie innych ustaw polskich. Ich zakres działania odpowiada polskim obwodowym inspekcjom pracy. Wydział Pracy w Urzędzie Szefa Okręgowego odpowiada polskim inspektoratom okręgowym i komisjom specjalnym przy Urzędach Wojewódzkich.

Wydział Pracy w Urzędzie G.G-ra posiada kompetencje polskiego Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej oraz Komisji Specjalnej przy tym ministerstwie.

Do Naczelnego Urzędnika Nadzoru Przemysłowego przy Wydziale Pracy w Urzędzie G.G-ra należą zadania i uprawnienia polskiego Głównego Inspektora Pracy.

Władze policyjne winny udzielać pomocy władzom dozoru przemysłowego oraz popierać je na żądanie pod każdym względem.

122. Reglamentacja nabywania przedsiębiorstw przemysłowych
/Rozp. G.G-ra z dn. 23 IV 1940/

Zezwoleniu władz podlega:

1. nabywanie przedsiębiorstw i zakładów oraz praw udzielonych w takowych i składach towarowych większych, niż detaliczne;
2. zakładanie i rozszerzanie przedsiębiorstw i zakładów, oraz oddziałów i filij, oraz ponowne uruchomienie przedsiębiorstw i zakładów, unieruchomionych przedtem na stałe;
3. przenoszenie przedsiębiorstw i zakładów z obszarów poza G. G-wem do G. G-wa.
4. Nabywanie okrętów żeglugi śródlądowej, przyrządów do przeładowania, ratowniczych i do budowy wodnej;
5. nabywanie pojazdów kolejowych.

Zezwolenie potrzebne jest również przy nabywaniu w drodze

egzekucji i przy realizowaniu zastawów, przy zawarciu umów przedwstępnych oraz dla zawarcia wszelkich czynności prawnych, przez które uzyskuje się lub ma być uzyskany bezpośrednio lub pośrednio decydujący wpływ gospodarczy na przedsiębiorstwa lub zakłady.

Wnioski o zezwolenia muszą być składane do Szefa Okręgowego, w którego okręgu przedsiębiorstwo, zakład lub skład towarów jest położony, albo okręty żeglugi śródlądowej itp. mają swe zwykłe miejsce postoju lub położenia, w ciągu terminu prekluzyjnego 2. tygodni po dokonaniu czynności prawnej, podlegającej obowiązkowi zezwolenia.

Szef Okręgowy bada wnioski i przedstawia je wraz ze swoją opinią Kierownikowi tego Wydziału w Urzędzie G.G-ra, który jest właściwy do udzielania zezwolenia.

Zezwolenie na nabycie w drodze egzekucji musi być przedstawione w chwili rozpoczęcia czynności egzekucyjnej, zaś na nabycie w drodze licytacji przymusowej lub przetargu publicznego - w chwili zaoferowania ceny.

Wniosek o zezwolenie może złożyć każdy, który uprawdopodobni interes prawny.

Zezwolenie może być udzielone pod warunkami lub z nałożeniem zleceń.

Urząd zezwalający wydaje orzeczenie prawne, które jest ostateczne.

123. Przemysłowa ochrona prawna /Rozp. G.G-ra z dn. 23 IV 1940/

Urząd patentowy w Warszawie działa zgodnie z postanowieniami i w ramach Rozporządzenia Prezydenta R.P. z dn. 22 III 1928r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych /Dz.U.R.P. Nr 39, poz. 384/.

Nadzór nad nim sprawuje Kierownik Wydziału Sprawiedliwości w Urzędzie G.G-ra, który dla wykonywania tych zadań ustanawia swego stałego zastępcę w Warszawie.

124. Ceny /Rozp. G.G-ra z dn. 12 IV 1940/

Kontrolę kształtowania cen za wszelkie dobra i świadczenia, szczególnie pierwszej potrzeby, za całkowitą produkcję rolniczą, rzemieślniczą i przemysłową i za obrót dobrami i towarami wszelkiego rodzaju, jak również za powstałe wynagrodzenia, - należy do Kierownika Wydziału Kształtowania Cen przy Urzędzie G.G-ra. Jest on upoważniony do wydawania wszelkich zarządzeń i stosowania środków, potrzebnych do zabezpieczenia odpowiednich cen i wynagrodzeń. Może on również przenieść poszczególne zadania i upoważnienia na kierowników wydziałów kontroli cen w urzędach Szefów Okręgowych, którzy ze swej strony znów są upoważnieni do przeniesienia owych zadań i upoważnień na starostów powiatowych /miejskich/.

Jeżeli nie zostały ustalone ceny maksymalne lub nie zostały

wydane odmienne zarządzenia, wtedy wolno podwyższać ceny i wynagrodzenia ponad stan osiągniętych w dniu 31 sierpnia 1939r. cen giełdowych lub rynkowych lub wtedy przyjętych cen, jeżeli ceny zakupu się podniosły lub inne nieuniknione podwyższenia kosztów nastąpiły, które można udowodnić i których nie da się wyrównać ograniczeniem zysków.

Przy tym nie wolno powiększać przyjętych w dniu 31 sierpnia 1939r. stóp procentowych rozpiętości zysków i handlu.

Podwyższenie czynszu mieszkaniowego i dzierżawnego ponad stan osiągnięty w dniu 31 sierpnia 1939 r. jest niedopuszczalny.

Gdy ze względów społeczno-gospodarczych wskazanym jest podwyższenie cen i wynagrodzeń, jak również rozpiętości zysków w handlu, wtedy Kierownik Wydziału Kształtowania cen lub upoważnione przez niego urzędy mogą zezwalać lub zarządzać wyjątki.

Wzbronione jest podejmowanie czynności, przez które pośrednio lub bezpośrednio mogą być omijane niniejsze przepisy.

Za podwyższenie cen i wynagrodzeń uważać należy również każde pośrednio lub bezpośrednio pogorszenie świadczeń wzajemnych, szczególnie warunków zapłaty i dostawy oraz nieuzasadnioną odmowę wytwarzania lub dostawy towarów, jak również żądanie odbioru innego towaru lub świadczenia obok żądanego towaru lub świadczenia.

Oprócz tego wzbronione jest:

1. handlować towarami po cenach wyższych niż zakupu, nie zbliżając ich ku użytkowi lub konsumpcji /handel łańcuchowy/;
2. handlować towarami z obejściem przepisów służących do gospodarowania nimi lub handlować w miejscach, w których sprzedaż takich towarów nie jest dozwolona lub zwykle sprzedaż się nie odbywa /handel ukradkowy/;
3. nabywać towary w ilościach przekraczających własne zapotrzebowanie lub własne potrzeby handlowe /gromadzenie towarów/.

Wykroczenie z niniejszych przepisów powoduje karę więzienia lub grzywny do nieograniczonej wysokości lub jednej z tych kar, a szczególnie ciężkich wypadkach - ciężkie więzienie. Oprócz tego orzec można konfiskatę osiągniętej zapłaty i przedmiotów, do których czyn karygodny się odnosi. Usiłowanie jest karalne.

Przewidziane jest również stosowanie kar porządkowych do nieograniczonej wysokości, jak również zamknięcie na czas przejściowy lub na stałe przedsiębiorstw i interesów, w których wykroczenie zostało stwierdzone.

Obok lub zamiast kar porządkowych i środków, wymienionych w ustępie powyższym, Kierownik Wydziału Kształtowania Cen może założyć na gminy w obrębie których wykroczenie przeciw niniejszemu rozporządzeniu nastąpiło, karę porządkową do nieograniczonej wysokości, rozkładając ją na wszystkich mieszkańcach gminy lub na osoby odpowiedzialne za kierownictwo gminy i na ich pełnomocników lub na wszystkich przynależnych do pownej gałęzi gospodarczej.

Również można wymierzyć karę porządkową do nieograniczonej wysokości związkom i zrzeszeniom, jeżeli wykroczenie zostało po-

pełnione przez nich lub ich członków, rozkładając karę na wszystkich członków lub na odpowiedzialne za prowadzenie związku osoby i ich pełnomocników.

125. Kary za podbijanie cen
/Rozp. G.G-ra z dn. 21 I 1940/

- §1. Kto w celu osiągnięcia zysku, zbyt wysokiego, żąda lub przyjmuje ceny za towary, szczególnie przedmioty pierwszej potrzeby, które przekraczają urzędowo ustanowione ceny zasadnicze i maksymalne, zagrażając tym dobru publicznemu, podlega karze ciężkiego więzienia, a w wypadkach szczególnie zasługujących na potępienie - karze śmierci.
- §2. Kto towary, szczególnie przedmioty codziennego zapotrzebowania, przy których wytwarzaniu, obróbce lub rozdziale zawodowo współdziała, zatrzymuje, celem wywołania tym ciasnoty na rynku towarów lub zwyżki cen, podlega karze ciężkiego więzienia, a w wypadkach szczególnie zasługujących na potępienie - karze śmierci.
- §3. Kto towary, szczególnie przedmioty codziennego zapotrzebowania, z ciężkim naruszeniem normalnych zasad gospodarki, wycofuje ze zwykłego obrotu handlowego, celem zaofiarowania lub sprzedania ich poza obrębem kontrolowanej drogi handlowej, podlega karze ciężkiego więzienia, a w wypadkach szczególnie zasługujących na potępienie - karze śmierci.
- §4. Kto w wypadkach, przewidzianych w §§1, 2 i 3 obiecuje lub uiszcza ceny podwyższone lub inne podwyższone świadczenia wzajemne, podlega karze ciężkiego więzienia.
- §5. Kto wbrew swemu normalnemu prowadzeniu gospodarki, w celu omijania niniejszego rozporządzenia, odmawia sprzedaży istniejących zapasów towarowych wzamian za zapłatę ustanowionych cen zasadniczych lub maksymalnych, albo żąda innego świadczenia wzajemnego niż pieniądze, podlega karze ciężkiego więzienia.

Właściwy jest Sąd Specjalny.

126. Cenniki
/Rozp. G.G-ra z dn. 26 I 1940/

W handlu detalicznym, wykonywanym w sklepach, na targach, w halach targowych lub na ulicach i placach, ceny towarów muszą być uwidocznione w języku niemieckim i polskim.

Dotyczy to towarów sprzedawanych na wagę, wyszynkiem, w opakowaniach, włókienniczych i skórzanych. Fryzjerzy i szewcy są obowiązani do wywieszenia cennika usług.

Policja jest upoważniona nakładać kary porządkowe do 25 zł. Szefowie Okręgowi do karania grzywną do 1.000 zł. Przeciw zarządzeniu karnemu nie ma środków prawnych.

W wypadku wykroczenia szczególnie ciężkiego przeciw niniejszym przepisom, Szefowie Okręgowi mogą zamknąć przedsiębiorstwo przejściowo lub na stałe.

127. Urząd gospodarowania węglem
/Rozp. G.G-ra z dn. 28 2 1940/

Celem uregulowania i kontroli zaopatrzenia G.G-wa w węgiel - kamienny, brunatny, grafit koksowy i węgiel retortowy, - zakłada się "Urząd Gospodarki Węglem" z siedzibą w Krakowie, podległy Kierownikowi Urzędu dla planu 4-letniego w G.G-wie, i mający swych pełnomocników w Okręgach.

Wspomniany Urząd upoważniony jest do wydawania szczegółowych przepisów o nabywaniu, rozdziale, magazynowaniu, zbywaniu i zużyciu węgla.

Jest on upoważniony zażądać informacji o stosunkach gospodarczych, w szczególności o cenach i zapasach, oraz o wytwórczości i zdolności wytwórczej przedsiębiorstw. Może też przez osoby upoważnione przeglądać korespondencję i księgi handlowe oraz oglądać i badać urządzenia i pomieszczenia przedsiębiorstw.

Karze więzienia i grzywny do nieograniczonej wysokości lub jednej z tych kar podlega, kto umyślnie lub z niedbalstwa:

1. wykracza przeciw poleceniom Urzędu Gospodarowania w G.G-wie,
2. podaje nieprawdziwe lub niewyczerpujące dane,
3. żądanych informacji nie udziela, lub udziela nie na czas.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

128. Organizacja zaopatrzenia w opał
/Zarz. Kier. Urz. Gosp. Węglem z dn. 5 III 1940/

Istnieje 5 grup konsumentów węgla, które mają obowiązek zgłaszania zapotrzebowania:

1/ Siły zbrojne, 2/ Urzędy cywilne, 3/ Zakłady zaopatrzeniowe /gazownie, elektrownie i zakłady wodociągowe/, 4/ przedsiębiorstwa przemysłowe, 5/ rolnictwo z przedsiębiorstwami ubocznymi /gorzelniami, młeczarniami, fabrykami płatków/ oraz obrab. i przetwarz. przedsiębiorstwami /młynami, cukrowniami, fabrykami artykułów spożywczych/.

Od obowiązku zgłaszania wolna jest wszelka inna konsumpcja węgla /zapotrzebowanie domowe i przedsiębiorstwa przemysłowe, które nie są ważne pod względem wojskowo-gospodarczym, o ile ich roczne zapotrzebowanie jest mniejsze niż 1.200 ton/.

Zgłoszenie musi zawierać dane o: 1/ konsumencie, 2/ miejscu konsumpcji, 3/ ilość w tonach, 4/ dostawcę, 5/ zapasy własne w dniu zgłoszenia.

Konsument zgłaszający zapotrzebowanie składa formularz zgłoszenia /w 3-krotnym wygotowaniu/ w Urzędzie właściwego "pełnomocnika okręgowego" Urzędu Gospodarki Węglem w G.G-wie. Pełnomocnik zaopatruje formularze w znak grupy i w wizę, po czym przesyła 1 egzemplarz zgłoszenia dostawcy głównemu, 2. egzemplarz zwraca konsumentowi, a 3. egz. zatrzymuje dla siebie.

Na podstawie zebranych zgłoszeń Pełnomocnik Okręgowy podaje ogólne zestawienia zapotrzebowania węgla Urzędowi Gospodarki Węglem.

Zgłoszenia są przyjmowane 1 raz na kwartał.

Pełnomocnik Okręgowy otrzymuje sprawozdanie od:

- a/ konsumentów, podlegających obowiązkowi zgłoszenia, o nadeszłych ilościach węgla /skąd i dokąd/;
- b/ hurtowników węgla, o ilościach węgla, nadeszłych pod jego własnym adresem oraz zamówionych przezeń pod adresem konsumentów i handlarzy i awizowanych mu, jako już załadowane, oddzielnie wg stacji odbiorczych, z przydziałem na starostwa powiatowe /miejskie/.

Zasadniczo nabywanie węgla może odbywać się za pośrednictwem handlu.

Kto zamierza trudnić się handlem węgla, musi być dopuszczony do handlu przez Pełnomocnika Okręgowego.

Dopuszczenie do handlu węglem może nastąpić tylko na obszar tego Okręgu, w którym odnośny hurtownik ma swój oddział. Nie wolno mu wykonywać handlu węglem poza obszar okręgu.

Dopuszczenie do miejscowego i detalicznego handlu węglem następuje na to miejsce, w którym handlarz ma swój oddział. Nie wolno mu wykonywać handlu węglem poza obręb starostwa powiatowego /miejskiego/, w którym położone jest miejsce jego oddziału.

129. Urząd gospodarowania żelazem i stalą w G.G-wie
/Rozp. G.G-ra z dn. 27 I 1940/

Został zorganizowany na tych samych zasadach jak Urząd Gospodarki Węglem.

Według Zarządzenia Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą z dn. 18 2 1940, zamówienia na dostawę wyrobów walcowniczych i odlewniczych wolno przedsiębiorstwu przemysłu żelaznego i odlewniczego w G.G-wie tylko wtedy przyjąć i wykonać, jeżeli są one zaopatrzone w pisemne zezwolenia Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą.

Przedłożenie zezwolenia nie jest wymagane, jeżeli zamówiona przez zleceniodawcę ilość wynosi nie więcej niż:

- 100 kg przy wyrobach walcowniczych i
50 kg przy wyrobach odlewniczych miesięcznie.

130. Urząd Gospodarowania Metalami w G.G-wie
/Rozp. G.G-ra z dn. 28 2 1940/

Został zorganizowany na takich samych zasadach, jak Urząd Gosp. Węglem, dla kontroli obrotu metalami: glinem, antimonem, ołowiem, kadmiem, chromem, kalcjum, kobaltem, miedzią, magnezem, manganem, molibdenem, nikiem, rtęcią, tytanem, wanadem, wolframem, cynkiem, cyną, jak również wyrobami z tych metali.

Stosownie do zarządzenia Kierownika Urzędu Gospodarowania Metalami w G.G-wie z dn. 18 III 1940r., wszystkie osoby i przed-

siębiorstwa w G.G-wie, które wytwarzają, przetwarzają metale wymienione wyżej, które są posiadaczami lub właścicielami takich metali wzgl. mają do nich inne prawa, - obowiązane są prowadzić wykazy metali, w ten sposób, by co do każdego rodzaju metalu widoczny był każdorazowy stan zapasów, jego powiększenie i zmniejszenie się przez przychód lub rozchód, przez zużycie lub uzyskanie w przedsiębiorstwie własnym.

Bez pisemnego zezwolenia Urzędu Gospodarowania metalami nie wolno dostarczać metali albo zużyć ich przez obróbkę lub przeróbkę. Zakaz ten nie dotyczy dostarczania metali w postaci materiału odpadkowego zbieraczom i handlarzom starzyzny, którzy legitymują się jako tacy.

Zezwolenie na dostawę metali w obrębie G.G-wa następuje przez wydanie kartki nabywczej dla metali. Kartka nabywcza upoważnia do dostarczenia osobie, wymienionej w kartce, metali w ilości i w gatunku, oznaczonym w kartce. Nie upoważnia ona do zużycia metali.

Zezwolenie na zużycie metali następuje przez wydanie kartki konsumpcyjnej dla metali. Upoważnia do obróbki i przetwarzania metali, oznaczonych w kartce konsumpcyjnej wedle ilości i gatunku. Nie upoważnia zaś ona do dostawy metali.

Do wydawania kartek obydwóch rodzajów są upoważnione właściwe Urzędy Gospodarowania Metalami.

Bez zezwolenia Urzędu Gospodarowania Metalami nie wolno zakładać nowych przedsiębiorstw dla wydobywania metali, przeróbki metali lub handlu metalami. Nadto nie wolno przedsiębiorstwu tego rodzaju unieruchomionych ponownie uruchamiać, lub rozszerzyć lub w nich zakładać nowych gałęzi wydobywania, przeróbki i handlu metalami.

Kary za wykroczenia: więzienie i grzywna do nieograniczonej wysokości.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

131. Urząd Gospodarowania Skórami i Futrami.
/Rozp. G.G-ra z dn. 21 III 1940/

Celem uregulowania i kontroli obrotu skórami i futrami oraz wyrobami ze skóry i futra łącznie z garbnikami, niezbędnymi do wyrobu takich, zakłada się "Urząd Gospodarowania Skórami i Futrami" w Krakowie, podległy Kierownikowi Urzędu dla planu 4-letniego w G.G-wie.

Jest on upoważniony do wydawania przepisów o nabywaniu, wyrobie, rozdziale, magazynowaniu, zbywaniu, zużyciu i wywozie tych towarów.

Urząd Gospodarowania Skórami i Futrami ustanawia w każdym Okręgu firmę powierniczą do skupu wszystkich skór i futer /powiernicza firma skór/ w Okręgu oraz firmę powierniczą do hurtownego rozdziału skór produkowanych.

Urząd Gospodarowania Skórami i Futrami jest uprawniony żądać każdego czasu informacji o stosunkach gospodarczych, w szczególności o cenach i zapasach oraz o wytwórczości i zdolności wytwórczej przedsiębiorstw lub zakładów. Może też zarządzić przej-

rzenie korespondencji handlowej i ksiąg handlowych, jak również oglądać i badać urządzenia i pomieszczenia przedsiębiorstw.

Kary za wykroczenia: więzienie i grzywny do nieograniczonej wysokości.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

132. /Zarządzenie wykonawcze Kierownika Urzędu Gospodarki Futra-
mi i Skórami z dn. 10 IV 1940/

Wszelkie surowe i futrzane skóry, chociażby pochodzące ze zwierzyny, uprawniony do rozporządzenia winien starannie zdejmować po uboju lub skonaniu zwierzęcia i potem niezwłocznie sprzedać uprawnionym do zakupu.

Trudniący się skupem obowiązani są solić czystą solą wszystkie skóry niezwłocznie i starannie, sortować je według jakości i wartości i sprzedać powierniczej firmie skór surowych /Häutevertrauensfirma/ odnośnego Okręgu, a to przynajmniej dwa razy w miesiącu.

Skóry, które pochodzą z uboju w rzeźni gminnej, muszą pozostać w rzeźni i winny być niezwłocznie sprzedane w stanie niesolonym powierniczej firmie skór surowych odnośnego Okręgu.

Z wszelkiego rodzaju bydła rogatego, zwierząt jednokopytowych, świń, owiec, kóz, psów itp. oddanych w zakładach utylizacyjnych, należy niezwłocznie zdejmować skóry. Należy je po zasoleniu sprzedać powierniczej firmie skór surowych odnośnego Okręgu. Zdejmowania skór należy zaniechać, jeżeli zdejmowanie skóry u tych zwierząt jest weterynaryjno-policyjnie zabronione.

Wszystkie skóry należy chronić przed wilgocią i zanieczyszczeniem. Części nienadające się do wyrobu skóry, jak kopyta, racice itp. należy starannie usunąć natychmiast po zdjęciu i przed ostudzeniem skóry.

Skóry surowe, pochodzące z uboju w rzeźni gminnej, należy odważyć po ostudzeniu i obcięciu.

Potem należy je /z wyjątkiem wyschniętych na powietrzu/ poukładać płasko w stosach, na przeciąg dni 14. Dopiero wówczas wolno je zwijać i pakować; skóry surowe i futrzane, które nie pochodzą z rzeźni gminnych, należy odważyć dopiero w tym stanie.

Skóry futrzane, skórki zwierzyny, królicze i koźle należy sprzedawać po wyschnięciu na powietrzu. W miesiącach letnich można sprzedawać także skóry cielece i owcze po wyschnięciu na powietrzu.

Do kupowania skór surowych i futrzanych niewyprawionych, są upoważnione tylko:

1. powiernicze firmy skór surowych odnośnych okręgów;
2. handlarze skórami surowymi;
3. spółdzielnie /o ile Wydz. Wyż. i Roln. nie zabronił im skupowania/;
4. osoby, trudniące się obrótką skór i futer /fabryki skór, garbarnie i pracownie kuśnierskie/, jeżeli uzyskały zezwolenie na zakup.

Zezwolenie na zakup upoważnia przerabiającego skóry i futra

tylko do zakupu w powierniczej firmie skór surowych odnośnego Okręgu. Nie wolno kupować bezpośrednio od rzeźników, spółdzielni, handlarzy i innych osób lub firm. Zezwolenie na zakup jest odwoławalne i nie przemożne.

Przyjmowania zamówień na odpłatne garbowanie skór i futer zakazuje się. Przerabiającym wolno obrabiać i przerabiać tylko te skóry surowe i futrzane, które nabyli na podstawie udzielonego im zezwolenia na zakup. Wolno im wyrabiać z nich tylko te rodzaje skór i futer, które są wymienione w zezwoleniu na zakup.

Wszelkie części skór i futer, jak odcinki, obrzynki na klej, włosie, falcowiny i szpalty i inne odpadki, uzyskane przez handlarzy skór, spółdzielnie, fabryki skór, garbarnie i prawocnie kuśnierskie, należy w końcu każdego miesiąca zaofiarować do kupna powierniczej firmie skór surowych odnośnego Okręgu.

Powiernicze firmy skór surowych winny zgłaszać Urzędowi Gospodarowania Skórami i Futrami na koniec każdego miesiąca:

1. ilość skór i futer nabytych,
2. ilości dostarczone przerabiającym.

Skóry surowe i futrzane wolno przerabiać tylko zgodnie z zarządzeniami Kierownika Urzędu Gospodarowania Skórami i Futrami.

Towar wyprawiony i odpadki przerabiający winien zaofiarować do kupna powierniczej firmie skór wyprawionych /Ledervertrauensfirma/ odnośnego Okręgu. Winna ona na koniec każdego miesiąca zgłaszać Urzędowi Gospodarowania Skórami i Futrami ilości wyprawionych skór i futer oraz ilości nabyte.

Powierniczym firmom skór wyprawionych wolno towar rozdzierać tylko według zarządzenia Kierownika Urzędu Gospodarowania Skórami i Futrami, wydanego w porozumieniu z Kierownikiem Wydziału Gospodarki w Urzędzie G.G-ra.

133. Urząd Rozdziału Skór i Gospodarowania Obuwem
/Rozporządzenie G.G-ra z dn. 24 IV 1940/

W celu gospodarki rozdziałem skór, wyrobów skórzanych i futer zakłada się "Urząd Rozdziału Skór i Gospodarowania Obuwem w G.G-wie" z siedzibą w Krakowie, podległy Kierownikowi Wydziału Gospodarki w Urzędzie G.G-ra. Jest on uprawniony:

1. zażądać każdorazowo informacji o stosunkach gospodarczych, w szczególności o cenach i zapasach, jak również o wytwórczości i zdolności wytwórczej producentów obuwia i innych zakładów, przerabiających skóry;
2. celem stwierdzenia ważnych danych w tych przedsiębiorstwach przeglądać korespondencję handlową i księgi handlowe, jak również badać urządzenia i pomieszczenia przedsiębiorstw.

Za wykroczenia kary: więzienia i grzywną do nieograniczonej wysokości.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

134. Urząd Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi
/Rozp. G.G-ra z dn. 12 IV 1940/

Celem uregulowania i kontroli surowcami włókienniczymi i wyrobami z nich oraz niewłókienniczymi towarami krótkimi, zakłada się "Urząd Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi" z siedzibą w Krakowie, podległy Kierownikowi Wydziału Gospodarki w Urzędzie G.G-ra.

Materiałami włókienniczymi są wszelkie surowce, nadające się do przędzenia lub skręcania, oprócz nici metalowych i papieru.

Towarami włókienniczymi są wszystkie półfabrykaty i wyroby gotowe, które ilościowo lub wartościowo są wytworzone przeważnie z surowców włókienniczych.

Towarami krótkimi są wszystkie towary, służące do zapinania, umocowania lub ozdoby odzieży i bielizny, firanek i dekoracyj, o ile konieczne są do ich rzemieślniczego wyrobu lub obróbki.

Kierownik Urzędu Gospodarstwa Surowcami i Towarami Włókienniczymi jest upoważniony do:

1. wydawania przepisów o nabywaniu, wyrobie, magazynowaniu, rozdziale i zużyciu,
2. uregulowania użytkowania materiałów starych i odpadkowych,
3. ustalania zapotrzebowania przywozu towarów oraz uregulowania rozdziału towarów przywiezionych tudzież do wydawania przepisów o wywozie,
4. ściągania bez odszkodowania towarów, wypuszczonych do obrotu lub wycofanych z obrotu wbrew zakazowi i do stanowienia o ich przeznaczeniu,
5. zamykania przedsiębiorstw produkcyjnych oraz handlu hurt. i detal. w razie bezprawnego zachowania się ich posiadaczy lub kierowników,
6. do uzależnienia od własnej decyzji dalszego prowadzenia przedsiębiorstw wymienionych wyżej,
7. żądania informacji o stosunkach gospodarczych, cenach i zapasach, przeglądania korespondencji handlowej, ksiąg handlowych i innych dowodów oraz badania urządzeń i pomieszczeń przedsiębiorstw.

Za wykroczenia z przepisów, wydanych przez Kierownika Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi grozi kara więzienia i grzywny do nieograniczonej wysokości.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

135. Zarządzenie Kierownika Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi z dnia 15 IV 1940 r. stanowi, że ponowne otwarcie sklepów z towarami włókienniczymi uzależnia się od zezwolenia, wydanego przez Szefów Okręgowych, którzy mogą przelać te uprawnienia na starostów powiatowych i miejskich. Zezwolenia można udzielać pod warunkami i z nałożeniem zleceń i można je każdorazowo odwołać. W razie odmowy podanie motywów

nie jest konieczne. Przeciw odmowie służy wnioskodawcy prawo wniesienia odwołania do Kierownika Urzędu Gospodarczego Surowcami i Towarami Włókienniczymi, którego decyzja jest ostateczna.

Przy decyzjach należy brać pod uwagę następujące dane:

1. ilość handliw detalicznych należy ograniczyć do pokrycia zapotrzebowania,
2. starający się o dopuszczenie winien jest udowodnić, że dysponuje dostatecznymi środkami obrotowymi,
3. - i że posiada skład minimum o wartości 5.000 zł wedle cen kupna.

Zakładanie i nabywanie przedsiębiorstw handlu detalicznego, zamierzających zbywać towary włókiennicze i niewłókiennicze towary krótkie, oraz przyłączenie takich towarów przez przedsiębiorstwa handlu detalicznego, tudzież powiększenie istniejących lokali sprzedaży detalicznej o więcej niż 20 m.kw., również są uzależnione od uzyskania zezwolenia.

136. Zarządzeniem Kierownika Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi z dnia 15 IV 1940 r. postanawia, że oddanie towarów włókienniczych i towarów krótkich konsumentom może nastąpić tylko przez przedsiębiorstwa handlu detalicznego /łącznie z handlem domokrażnym/ i tylko na karty zapotrzebowania. Oddanie tych towarów konsumentom przez inne przedsiębiorstwa lub osoby jest zabronione.

O karty zapotrzebowania należy wnosić do właściwego starosty, który rozstrzyga ostatecznie. Może on poruczać innym organom w swoim okręgu przyjmowanie wniosków i rozstrzyganie o nich.

W obrębie każdego Okręgu wnioski i kartki zapotrzebowania muszą być zaopatrzone w numer bieżący. Kartki są w kolorach następujących: Okręg Kraków - brunatny, Lublin - czerwony, Radom - zielony, Warszawa - niebieski.

Szefowie Okręgowi rozstrzygają o ilości kartek zapotrzebowania, mających być miesięcznie wydanych przez poszczególne urzędy. Ilość kartek zapotrzebowania mogących być wystawionymi w obrębie Okręgu, podaje Kierownik Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi. Szefowie Okręgowi winni dbać, by ilość ta nie była przekroczona.

Zasadniczo musi być na jeden towar włókienniczy złożony jeden wniosek i wystawiona jedna kartka zapotrzebowania, np. jedna koszula męska lub materiał na jedną suknię lub materiał na jedną pościel.

Wniosek pozostaje w aktach Urzędu wydającego.

Rozróżnia się następujące grupy wnioskodawców:

1. obywatele Rzeszy Niemieckiej /formularz Nr 1/,
2. ludność G.G-wa, pracująca w interesie niemieckim /rolnictwo, przedsiębiorstwa uzbrojenia, kolej, poczta, leśnictwo, górnictwo, budowa dróg, inne przedsiębiorstwa zarządu /form. Nr 2/,
3. przynależni do narodu niemieckiego /form Nr 3/.

4. inna ludność G.G-wa /form. Nr 4/.

Kartek zapotrzebowania można używać tylko do zakupu w przedsiębiorstwach handlu detalicznego, leżących na obszarze Okręgu urzędu wydającego.

Przedsiębiorstwa handlu detalicznego winny kartki zapotrzebowania, które wpłynęły do nich, zaopatrzyć w numer bieżący stosownie do kolejności czasowej, zapisać w wykazie i przechowywać po unieważnieniu każdej poszczególnej kartki liniami krzyżowymi, gdy towar został oddany.

137. Zarządzeniem Kierownika Cen Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi z dn. 15 IV 1940 r. - wszystkie przedsiębiorstwa, które:

1. wyrabiają, obrabiają lub przetwarzają w G.G-wie surowce włókiennicze, towary włókiennicze lub niewłókiennicze towary krótkie,
2. towary wspomnianego rodzaju oddają odsprzedawcom, obowiązane są uzyskać od Kierownika Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi, zezwolenie na dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa.

Zakładanie i rozszerzanie przedsiębiorstw, wymienionych wyżej, również jest uzależnione od zezwolenia Kierownika Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi.

138. Zarządzenie Kierownika Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi z dnia 15 IV 1940 r. stanowi, że ponowne nabycie towarów włókienniczych może nastąpić tylko:

1. przez przedsiębiorstwa handlu detalicznego /łącznie z handlem domokrażnym/ od wytwórców lub hurtowników za oddaniem kartek zapotrzebowania, oddanych im przez konsumentów;
2. przez przedsiębiorstwa handlu hurtownego od wytwórców za oddaniem kartek zapotrzebowania, które otrzymały od przedsiębiorstw handlu detalicznego.

Objętość nabycia towarów określa się widocznymi z kartek zapotrzebowania kwotami złotowymi, a mianowicie co do nabycia wg p.1 z potrąceniem 30%, co do nabycia wg. p.2 z potrąceniem 50%. Rodzaj towarów, sprzedanych konsumentom, jest bez znaczenia przy użyciu kartek zapotrzebowania do ponownego nabycia towarów.

139. Zarządzenie Kierownika Wydziału Kształtowania Cen w Urzędzie G.G-ra z dn. 24 IV 1940 r. stanowi, że przedsiębiorstwu handlu detalicznego wolno sprzedawać towary włókiennicze i niewłókiennicze towary krótkie tylko po cenach zakupu plus % /20% - do - 60%/ według tabeli, będącej załącznikiem do zarządzenia.

Za cenę zakupu w rozumieniu niniejszego zarządzenia należy uważać faktyczną cenę zakupu, udowodnioną rachunkiem zakupu, po potrąceniu ew. rabatu towarowego. Kosztów przewozu, porta, opakowania, ubezpieczenia, jak również innych wydatków do ceny zakupu wliczać nie wolno. Jeżeli nie ma dowodów na ceny zakupu, wtedy cenę ustala Kierownik Wydziału Kontroli Cen w Urzędzie Szeffa Okręgowego, w którego okręgu przedsiębiorstwo handlu detalicznego jest położone.

Towaru nie wolno sprzedawać przed ostatecznym ustaleniem tejże ceny sprzedaży.

140. Wyrób i sprzedaż mydeł i środków do prania wszelkiego rodzaju.
/Rozporządzenie G.G-ra z dn. 1 2 1940 r./ - przepisalo szczegóło-
wo kwasu tłuszczowego i wagę mydeł różnego rodzaju, jak również
mas do napełniania /szkło wodne, kaolin itp./

Gospodarstwom domowym i zakładom nie-przemysłowym nie wolno
wyrabiać mydeł i środków do prania wszelkiego rodzaju ani dla u-
żytku własnego, ani dla przerobu dalszego, ani dla sprzedaży.

Tłuszczów, nadających się do wyżywienia ludzkiego oraz surow-
ców z zawartością tłuszczu, a mogących być używanych do wyrobu
środków żywnościowych, nie wolno przerabiać na mydła i środki do
prania.

Wyrób mydeł i środków do prania wymaga zezwolenia Kierownika
Wydziału Gospodarowania przy Urzędzie G.G-ra.

Zapotrzebowanie G.G-wa w mydła i środki do prania reguluje
"Związek Fabryk Mydła w G.G-wie" z siedzibą w Warszawie, który
posiada zdolność prawną.

Mydła i środki do prania wolno sprzedawać lub dostarczać
tylko zgodnie z poleceniami Związku. Wykroczenia Przeciw Zarzą-
dzeniom Związku są karane pieniężną karą porządkową do wysokości
10.000 zł /właściwość: Kierownik Wydziału Gospodarowania w Urzę-
dzie G.G-ra/.

Zbyt mydeł i środków do prania wszelkiego rodzaju może na-
stąpić tylko przez handlarzy /hurtowników, detalistów/, posiada-
jących specjalne zezwolenia na piśmie. Zezwoleń udzielają staro-
stowie, lub urzędy przez nich do tego upoważnione.

Wytwórcom mydeł i środków do prania, którzy nie otrzymują
zezwolenia na dalsze wytwarzanie, może być przyznane odszkodowa-
nie, które ustala Kierownik Wydziału Gospodarowania w Urzędzie
G.G-ra. Jego decyzja jest ostateczna.

Wykroczenia przeciw przepisom niniejszego rozporządzenia są
karane więzieniem lub grzywną do nieograniczonej wysokości. W
wypadkach ciężkich można orzec ciężkie więzienie.

141. Pojazdy mechaniczne
/Rozp. G.G-ra z dn. 27 III 1940/

Upoważnia się Kierownika Wydziału Spraw Wewnętrznych w Urzę-
dzie G.G-ra do uzależnienia /w porozumieniu z Kierownikiem Urzę-
du dla planu 4-letniego/ nabycia pojazdów mechanicznych od zez-
wolenia, i do zarządzenia obowiązkowego prowadzenia ksiąg jazdy
dla osób, prowadzących pojazdy mechaniczne.

Upoważnia się również Kierownika Wydziału Gospodarowania przy
Urzędzie G.G-ra /w porozumieniu z Kierownikiem Urzędu dla pla-
nu 4-letniego i Kierownika Wydziału Spraw Wewnętrznych w Urzędzie
G.G-ra/ uregulować przepisami nabycie opon samochodowych i olejów
mineralnych, jak również wyrobów z olejów mineralnych.

Za wykroczenia: kara więzienia lub grzywny.

Kompetentny: Sąd Niemiecki.

142. I. Rozporządzenie wykonawcze do poprzedn.rozp. z 28.3.1940

Zezwolenia na nabycie pojazdów mechanicznych wszelkiego ro-

dzaju udziela Kierownik Wydziału Spraw Wewnętrznych w Urzędzie G.G-ra. Może on przekazać to upoważnienie podwładnym urzędom. Podania w tych sprawach przyjmują starostowie, którzy po zbadaniu i zaopiniowaniu przesyłają je do decyzji Kierownika Wydziału Spraw Wewnętrznych w Urzędzie G.G-ra lub urzędowi przez niego wyznaczonemu. Dla każdego pojazdu mechanicznego należy prowadzić księgę jazdy na urzędowych formularzach.

143. Nabycie olejów mineralnych
/II Rozp.wyk. do powyższego rozp. z dn. 28 III 1940/

Nabycie napędowych środków spalinowych z publicznych stacji benzynowych lub składnic benzyny dozwolone jest wyłącznie za okazaniem dowodu do zaopatrywania się w benzynę koloru żółtego lub karty do nabycia oleju mineralnego. To samo do silników Diesla z publicznych stacji benzynowych lub składnic benzyny - za okazaniem dowodu koloru zielonego.

Policja porządkowa otrzymuje dowody niebieskie.

Posiadaczowi dowodu do zaopatrywania się w benzynę wolno, dopóki wszystkie odcinki nie są odcięte, naciąć lub kazać naciąć ich pojazdy mechaniczne przy publicznych stacjach benzynowych lub składnicach benzyny, jak również kazać napełnić oliwą w otworach do napełniania, przy zmianie oliwy, jednak tylko za zwrotem zużytej oliwy. Inny sposób nabycia oliwy jest niedozwolony.

Odcinki dowodu zaopatrywania się w benzynę tracą z odcięciem swą wartość. Odcięte odcinki należy przechowywać w stacjach i składnicach benzynowych. Po upływie każdego miesiąca należy odcinać odcinki do "Monopolowej Spółki Sprzedaży Oleju Mineralnego" lub urzędowi przez nią upoważnionym. Po odcięciu odcinków należy samą kartę zwracać władzy wystawiającej. Nie wolno wystawiać nowej karty, dopóki karta starego dowodu zaopatrywania się w benzynę nie została oddana.

Płatne i bezpłatne oddanie, pobieranych za kartami olejów mineralnych, jest wzbronione.

Do wydawania dowodów zaopatrywania się w benzynę i do nabycia olejów mineralnych upoważnieni są właściwi starostowie.

Do dnia 15 każdego miesiąca winni są kierownicy stacji benzynowych, składnic benzyny i innych przedsiębiorstw sprzedaży przysyłać właściwym starostom sprawozdanie z rozchodu za poprzedni miesiąc.

144. Nabycie opon
/III Post.wyk. do powyższ. rozporz. z dn. 28 III 1940/

Opony wszelkiego rodzaju wolno nabywać tylko w Składnicy Opon Rzeszy dla G.G-wa w Krakowie, za okazaniem kart na opony. Karty te wydaje właściwy starosta. Wystawienie karty na opony dla pojazdów mechanicznych nastąpi tylko za stawieniem się z pojazdem mechanicznym. Wroczenie karty należy zanotować na świadectwie samochodowym.

Na karty na opony otrzymać można tylko opony zapasowe. Wydania karty należy odmówić, dopóki dotychczasowe opony po wulkanizacji zdadne są do dalszego użytku. Opony zapasowe wydaje się tylko za zwrotem opon przeznaczonych do wymiany.

Osoby posługujące się pojazdem mechanicznym, obowiązane są do fachowej konserwacji opon i do zaniechania wszystkiego, co obniża ich trwałość.

145. Ubezpieczenie prywatne

/Rozp. C.G-ra z dn. 21 XII 1939 o Ubezpieczeniu Indywidualnym/

Przedsiębiorstwom ubezpieczeniowym, dopuszczonym do dn. 31 sierpnia 1939r. przez polskie władze nadzorcze do wykonywania czynności w Rzp.Pol., wolno nadal wykonywać czynności w G.G-wie bez specjalnego zezwolenia. Poza tym wypadkiem wolno wykonywać działalność ubezpieczeniową tylko za zezwoleniem Kierownika Wydz. Gospod. w Urz.G.G-ra.

Kierownik Wydziału Gospod. może swoje uprawnienia w tym zakresie przenieść na "pełnomocnika specjalnego dla wszystkich spraw ubezpieczenia indywidualnego przy Wydz.Gosp. w Urz.G.G-ra" /uw. Pełnomocnik został ustanowiony z dn. 7 I 1940r./.

Kary za wykroczenia z niniejszego rozporządzenia: więzienie lub grzywna do nieograniczonej wysokości.

Właściwy: Sąd Specjalny.

146. Ubezpieczenie bagażu

/Obwieszczenie z dn. 18 III 1940 r./

Pełnomocnik specjalny dla ubezpieczenia indywidualnego udzielił firmie "Europäische Güter- und Reisegepäckversicherungs, A.G." Berlin S.W.68, Wilhelmstrasse, 35, zezwolenia na wykonywanie w G.G-wie działalności ubezpieczeniowej w dziedzinie ubezpieczenia bagażu.

147. Konfiskata majątku Państwa Polskiego

/Rozp. G.G-ra z dn. 15 XI 1939/

§1. "Cały majątek ruchomy i nieruchomy b. państwa polskiego wraz z przynależnościami łącznie z wszelkimi wierzytelnościami, udziałami, prawami i innymi interesami na obszarze G.G-ra podlega konfiskacie celem zabezpieczenia wszelkiego rodzaju wartości użyteczności publicznej.

Spisanie, administracja i użytkowanie skonfiskowanego majątku należy do Wydziału Powierniczego dla G.G-wa w Urzędzie G.G-ra!

§2. "Potrzebne przepisy wykonawcze, szczególnie przepisy o obowiązku zgłaszania majątku państwa polskiego, jak również o traktowaniu praw osób trzecich na majątku państwa polskiego i roszczeń do tego majątku, wyda Kierownik Wydziału Powierniczego dla G.G-wa w porozumieniu z Kierownikiem Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra. Upoważniony jest on wymusić wykonanie swych zarządzeń za pomocą przepisów karnych."

148. /I Rozp. Wyk. z dn. 16 III 1940 do pow.rozp./

Osoby fizyczne i prawne, które skonfiskowany w G.G-wie majątek państwa polskiego posiadają lub nim zarządzają, są obowiązane

zane majątek ten zgłosić do dn. 15 V 1940r. Ekspozyturze Wydziału Powierniczego przy Urzędzie właściwego Szefa Okręgowego, która zgłoszenia po zebraniu i przejrzeniu przesyła Wydziałowi Powierniczemu dla G.G-wa.

Zgłoszenie winno dokładnie oznaczyć skonfiskowany majątek, a w szczególności zawierać dane o miejscu, w którym majątek się znajduje oraz dane o teraźniejszej wartości i gospodarności tegoż.

Zmian w skonfiskowanym majątku państwa polskiego lub rozporządzenia niniejszego oraz pożytkami z niego wolno dokonywać tylko w granicach należytej gospodarki. Dalej idące posunięcia, w szczególności zbycie przedsiębiorstw i większych posiadłości gruntowych, wymagają zezwolenia Kierownika Wydziału Powierniczego dla G.G-wa, który o tym rozstrzyga w porozumieniu z Kierownikiem Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra.

Kto usiłuje pozbawić Urząd, właściwy dla zarządu, skonfiskowanej części majątku lub naruszyć innym sposobem skutki konfiskaty, podlega karze więzienia i grzywny do nieograniczonej wysokości lub jednej z tych kar. W wypadkach szczególnie ciężkich należy orzekać karę ciężkiego więzienia. Właściwym jest Sąd Niemiecki.

Niniejsze postanowienie wykonawcze nie rozciąga się na publiczne posiadanie dzieł sztuki, które były własnością państwa polskiego; nadto nie rozciąga się ona na wszelkie zabytki kultury, które Pełnomocnik specjalny dla sporządzania spisu i zabezpieczenia dzieł sztuki oraz zabytków kultury skonfiskował lub skonfiskuje.

Spisanie, zarząd i użytkowanie majątku państwa polskiego, który został skonfiskowany przez Urzędy wojskowe, formacje Policji Porządkowej i S.S. oraz Policji Bezpieczeństwa, jak również oddzielnego majątku Kolei wsch. i maj. Poczty - ureguje się osobno.

149. Konfiskata dzieł sztuki
/Rozp. G.G-ra z dn. 16 XII 1939/

- §1. Całkowite publiczne posiadanie dzieł sztuki w G.G-wie konfiskuje się w celu spełnienia zadań publiczno-użytecznych.
- §2. Za publiczne posiadanie dzieł sztuki uważa się:
1. prywatne zbiory dzieł sztuki, które pełnomocnik specjalny dla sporządzenia spisu i zabezpieczenia dzieł sztuki i zabytków kultury, odda pod ochronę pomników,
 2. całkowite kościelne posiadanie dzieł sztuki, z wyjątkiem przedmiotów, potrzebnych dla codziennych czynności literarycznych.
- §3. Celem stwierdzenia, czy zachodzi publiczne posiadanie dzieł sztuki, należy zgłosić wszelkie prywatne i kościelne posiadanie dzieł sztuki z wyszczególnieniem rodzaju, stanu i ilości sztuk. W wypadkach wątpliwych rozstrzyga pełnomocnik specjalny dla sporządzenia spisu i zabezpieczenia dzieł sztuki i zabytków kultury. Decyduje on również o zezwoleniu na ew. potrzebne wyjątki.

Karze więzienia podlega:

1. kto usiłuje dzieła sztuki ukrywane zoywać lub "odprowadzać"

z G.G-wa.

2. kto informacji odmawia albo udziela fałszywie lub niezupełnie.

Właściwy jest Sąd Specjalny.

150. /Post.Wykon. do pow.rozp. z dn. 15 I 1940/

Zgłosić należy przedmioty o znaczeniu artystycznym, kulturalno-historycznym i historycznym, pochodzące sprzed roku 1850.

Zgłoszenie obejmuje:

- a/ dzieła sztuki malarskiej,
- b/ dzieła plastyki,
- c/ dzieła przemysłu artystycznego /np. meble starożytne, porcelanę, szkło, przedmioty złote i srebrne, gobeliny, dywany, hafty, koronki, itp.,
- d/ rysunki ręczne, miedzioryty, drzeworyty, itd.,
- e/ rzadkie rękopisy, rękopisy muzyczne, autogramy, miniatury, druki, oprawy, itd.,
- f/ broń, zbroje, itd.,
- g/ monety, medale, sygnety, itd.

Do przedmiotów artystycznych, wym.wyżej należy dodać dane o mistrzu, czasie powstania, treści, miarach i materiale /np. drzewo, płótno, brąz, itp./.

Decyzję w wypadkach wątpliwych lub o wyjątkach ew. potrzebnych, powożmie pełnomocnik specjalny. Decyzja jego jest ostateczna.

Wykonanie nin. porucza się naukowym urzędnikom-fachowcom.

151. Prawa i udziały górnicze w G.G-wie
/Rozp. G.G-ra z dn. 14 XII 1939/

Prawa wydobawania ropy naftowej i gazów ziemnych w G.G-wie ulegają konfiskacie na rzecz G.G-wa.

Przyszłe poszukiwania i wydobywania minerałów, wym. w art. 1 ust.1 polskiego prawa górniczego z dnia 29 listopada 1930 r. łącznie z ropą naftową i gazem ziemnym, zastrzega sobie G.G-tor.

Zakazuje się nabycia drogą czynności prawnej pól górniczych lub koncesyj dla wydobywania wym. minerałów. Czynności prawne, zawarte po dn. 13 paźdz.1939 są nieważne. To samo odnosi się do przeniesienia udziałów we własnościach górniczych.

Kary za wykroczenia: więzienie i grzywna w nieograniczonej wysokości, lub ciężkie więzienie.

Właściwy: Sąd Specjalny.

152. /Rozp. G.G-ra z dn. 14 XII 1939/

Celem pilnowania wspólnych praw posiadaczy praw wydobywania ropy naftowej i gazów ziemnych oraz właścicieli udziałów w zakładach dla wydobywania lub dalszego przerobu ropy naftowej i gazu ziemnego, Kierownik Wydziału Gospodarki w Urzędzie G.G-ra może ustanowić "pełnomocnika specjalnego dla praw wydobywania ropy naftowej w G.G-wie"

/Został ustanowiony w dn. 19 III 1940/.

153. Konfiskata urządzeń i przedmiotów gospodarki olejami mineralnymi w G.G-wie

/Rozp. G.G-ra z dn. 23 I 1940/

Celem należytego zaopatrzenia w oleje mineralne konfiskuje się na rzecz G.G-wa wszystkie urządzenia i przedmioty, służące do sprzedaży oleju mineralnego i produktów z niego, a mianowicie:

1. składy oleju mineralnego, stacje benzynowe i olejów,
2. urządzenia do przeladowania i tory dobiegowe,
3. wagony cysternowe i pojazdy do przewodu oleju mineralnego i produktów z oleju mineralnego,
4. beczki żelazne i z drzewa, konwie blaszane i inne małe zbiorniki,
5. biura i ich urządzenia.

Konfiskata ma ten skutek, że czynności prawne wszelkiego rodzaju, które mają za przedmiot skonfiskowany majątek, są nieważne.

Prawa osób trzecich do tego majątku, włącznie z prawami wynikającymi z przewłaszczenia zabezpieczeniowego, są zawieszane.

Za szkody, powstałe przy wykonywaniu nin. rozp., może być udzielone odszkodowanie.

Kierownik Wydziału Gospodarczego w Urz.G.G-ra ustala wysokość odszkodowania. Decyzja jego jest ostateczna.

Kary za wykroczenia: więzienie i grzywna do nieograniczonej wysokości.

Właściwy: Sąd Niemiecki.

154. Obwieszczenie Göringa, - jako Przewodniczącego Rady Ministrów dla obrony Rzeszy i Pełnomocnika dla planu 4-letniego z dn. 1 XI 1939 - o ustanowieniu centrali powierniczej "Wschód"

Ustanowiłem przy sobie Centralę Powierniczą "Wschód" /Haupt-treuhandstelle Ost/. Jej siedziba znajduje się zarówno w Berlinie jak i przy Gen.Gubernatorze okupowanych polskich terenów. Centrala Powiernicza pracuje w porozumieniu z G.G-rem, namiestnikami państwowymi /Reichsstatthaltern/ i z Nadprezydentami. Ustanawia ona urzędy powiernicze /Treuhandstellen/:

nienia zadań użyteczności publicznej. Prawo konfiskaty przysługuje wyłącznie G.G-wi i będzie wykonywane w jego imieniu przez Szefa Urzędu G.G-ra oraz Szefów Okręgowych lub innych organów, wyznaczonych przez G.G-ra.

Prawo konfiskaty majątku rolniczego i leśnego wykonuje Kierownik Wydziału Powierniczego w porozumieniu z Kierownikiem Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa lub Kierownikiem Wydziału Lasów.

Prawo konfiskaty surowców wszelkiego rodzaju oraz przemysłowych półfabrykatów i wyrobów gotowych, przysługujące Kierownikowi Urzędu Generalnego Pełnomocnika dla planu 4-letniego w G.G-wie - pozostaje nienaruszone niniejszymi przepisami.

Spisanie, zarząd i wykorzystanie majątku skonfiskowanego należy do Wydziału Powierniczego.

Konfiskatę zarządza się piśmiennym rozporządzeniem władzy konfiskacyjnej w porozumieniu z Kierownikiem Wydziału Powierniczego. Staje się ona skuteczną z chwilą podania do wiadomości rozporządzenia konfiskacyjnego. Podanie do wiadomości może być zastąpione wywieszką lub ogłoszeniem.

Konfiskata uzasadnia ustawowy zakaz zbycia. Ma ona ten skutek, że czynności prawne wszelkiego rodzaju, których przedmiotem jest majątek skonfiskowany oraz zmiany odnoszące się do tegoż, są nieważne bez uprzedniej zgody Kierownika Wydziału Powierniczego lub urzędu upoważnionego przezeń do wyrażenia tejże. Z czynnościami prawnymi są równoznaczne rozporządzenia, które następują w drodze egzekucji lub aresztu.

Prawa osób trzecich, istniejące na majątku skonfiskowanym są zawieszane.

Przy nieruchomościach i prawach, wpisanych do księgi gruntowej, należy wpisać do księgi gruntowej adnotację o konfiskacie. Wniosek w tej sprawie składa urząd orzekający konfiskatę, a jeżeli ustanowiony jest powiernik, wówczas powiernik.

Wyjęte z pod konfiskaty są przedmioty ruchome i służące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wyłącznie osobistemu użytkowi dotkniętego konfiskatą, jeżeli nie są przedmiotami luksusowymi lub nie przekraczają ram skromnego życia.

Rozporządzenie G.G-ra może wzywać, aby zgłoszono majątek, który wchodzi w rachubę przy konfiskacie.

Majątek bezpieczeństwa winien być ściągnięty przez Starostę Powiatowego /miejskiego/ oraz oddany do zarządu Kierownikowi Wydziału Powierniczego dla G.G-ra. Prawa osób trzecich na majątku osiągniętym wygasają ze ściągnięciem.

Na wyjątki może zezwolić Kierownik Wydziału Powierniczego. O ile zarządza się konfiskatę majątku lub ściągnięcie majątku bezpieczeństwa, władza, która zarządza konfiskatę lub ściągnięcie, może ustanowić powiernika. Osoba powiernika wymaga zatwierdzenia przez Kierownika Wydziału Powierniczego.

Powiernik upoważniony jest do wykonywania wszystkich sądowych i pozasądowych czynności i działań prawnych, które potrzebne są w związku ze sprawowaniem zarządu majątku skonfiskowanego. Niniejsze upoważnienie zastępuje w określonej ramie każde pełnomocnictwo, wymagane ustawą.

Powiernik, w sprawie ew. zbycia lub likwidacji, szczególnie gdy chodzi o przedsiębiorstwa niesocjalne lub finansowo nierentowne, winien przedkładać Kierownikowi Wydziału Powierniczego dla G.G-wa odpowiednie propozycje. Rozstrzygnięcie o zbyciu lub likwidacji przedsiębiorstwa należy do Kierownika Wydziału Powierniczego dla G.G-wa.

Powiernik podlega nadzorowi Szefa Okręgowego oraz wyższemu nadzorowi Kierownika Wydziału Powierniczego dla G.G-wa.

Powiernik winien wykonywać swoją działalność z zachowaniem staranności porządnego kupca. Odpowiada on przed władzą, która go ustanowiła za wszelkie szkody wynikające z naruszenia tegoż obowiązku. Obowiązany jest udzielać tej władzy każdego czasu wszystkich koniecznych informacji. Winien on, o ile nie postanowiono inaczej po upływie każdego miesiąca po ustanowieniu swym bez wezwania składać sprawozdanie o swej działalności.

Powiernik może być każdorazowo odwołany. Koszta zarządu powierniczego pokrywa się z majątku skonfiskowanego.

Konfiskaty dokonane i konfiskaty zarządzone w przyszłości przez Głównego Dowódcę Wschođu lub z jego polecenia nie podlegają ograniczeniom niniejszego rozporządzenia, jeżeli leżą w interesie obrony Rzeszy lub wzmocnienia uzbrojenia. O konfiskatach należy donieść Kierownikowi Wydziału Powierniczego dla G.G-wa.

Kierownik Wydziału Powierniczego dla G.G-wa jest uprawniony do sprawdzenia, czy konfiskaty przeprowadzone przez urzędy wojskowe zmierzają do celów określonych wyżej. Przy ustanawianiu powierników należy zasięgnąć zatwierdzenia ich przez Kierownika Wydziału Powierniczego dla G.G-wa.

Wyższy Dowódca S.S. i Policji może w wypadkach wyjątkowych zarządzać konfiskaty, zmierzające do podwyższenia siły bojowej formacyj Policji Porządkowej i S.S. Nie podlegają one ograniczeniom niniejszego rozporządzenia; należy donieść o nich Kierownikowi Wydziału Powiernictwa dla G.G-wa.

Konfiskaty przez organa Policji Bezpieczeństwa nie podlegają ograniczeniom niniejszego rozporządzenia, o ile odnoszą się do przedmiotów, pozostających w bezpośrednim związku z czynami karalnymi. O konfiskatach należy donieść Kierownikowi Wydziału Powiernictwa dla G.G-wa.

Za szkodę, wynikłą przy wykonaniu niniejszego rozporządzenia, może być udzielone odszkodowanie z wyłączeniem drogi prawa. Ustala je Kierownik Wydziału Powierniczego dla G.G-wa po wysłuchaniu władzy, która zarządziła konfiskatę. Rozstrzygnięcie jego jest ostateczne.

Kary za wykroczenia: więzienie i grzywna.

Właściwy: Sąd Spółjalny.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dn. 28 I 1940 r.

158. Administracja powiernicza skonfiskowanego majątku rolnego i leśno-gospodarczego

-/Rozp. G.G-ra z dn. 24 I 1940/

Administrację powierniczą skonfiskowanego majątku rolniczego wykonuje Kierownik Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie G.G-ra. To samo co do majątku leśno-gospodarczego - Kierownikowi Wydziału Lasów w Urzędzie G.G-ra.

Obaj wymienieni posiadają prawa powiernika, ustanowionego

przez Kierownika Wydziału Powiernictwa dla G.G-wa.

Do majątku rolniczego zalicza się również przedsiębiorstwa gospodarki ogrodniczej, winnej i uprawy drzew owocowych, jak również rybołówstwo wraz z wszelkimi ubocznymi zakładami.

Do majątku leśno-gospodarczego zalicza się również hodowle lasów, leśnego gospodarstwa nasiennego, również przedsiębiorstwa trudniące się obrótką drzewa i żywicy, jak też uprawiające handel drzewem.

Dla celów administracji powierniczej majątku skonfiskowanego rolniczego, zakłada się w Wydziale Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędzie G.G-ra "Główną Administrację nieruchomości", a w Urzędach Szefów Okręgowych "Administrację ruchomości".

Administrację powiern. majątku leśno-gospod. prowadzi Kierownik Wydziału Lasów w Urzędzie G.G-ra.

Obaj Kierownicy Wydziałów odpowiedzialni są za wykonywaną administrację powierniczą wobec Kierownika Wydziału Powierniczego w G.G-wie.

159. Praca. Unormowanie warunków i ochrona.

Rozporządzenie z dn. 31 X 1939r.

Dla uregulowania warunków pracy oraz ochrony pracy pozosta-
jącej w mocy istniejącej przede wszystkim Rozp. Prez. R.P. z dn. 14
VII 1927 o inspekcji pracy - Dz. U. R.P. Nr 67, poz. 590/

Umowy zbiorowe o pracę, obowiązujące dnia 31 sierpnia 1939r.
dla pracowników umysłowych i fizycznych pozostają tymczasowo w
mocy i obowiązują wszystkich zainteresowanych. Odstąpienie od
przewidzianych taryf płac i poborów oraz od innych warunków
pracy jest niedopuszczalne bez poprzedniego pisemnego zezwolenia
Szefa Okręgowego. Szef Okręgowy może regulować umowy o pracę
przez rozporządzenie o taryfach dla poszczególnych zakładów lub
grup zakładów. Ma on nadzór nad wykonywaniem umów zbiorowych
oraz rozporządzeń o taryfach.

Kierownik Wydziału Pracy w Urzędzie G.G-ra ma prawo miano-
wania specjalnych pełnomocników dla załatwiania pewnych zadań,
które wynikają z unormowania warunków pracy.

Kto obiecuje lub udziela czy też pozwala na obiecywanie so-
bie lub udzielanie wynagrodzeń i poborów wbrew przepisom nin. roz-
porządzenia, karany będzie przez Szefa Okręgowego lub specjale-
go pełnomocnika pieniężną karą porządkową do nieograniczonej wy-
sokości.

Ta sama kara spotka tego, kto żąda lub udziela dogodniej-
szych warunków pracy, niż dopuszczalne są według przepisów nin.
rozporządzenia. Przeciw orzeczeniu kary można wnieść zażalenie
do G.G-ra.

W ciężkich wypadkach mogą być orzeczone kary pozbawienia
wolności według ustaw krajowych. Właściwy jest Sąd Niemiecki.
Sciganie karne następuje na wniosek Szefa Okręgowego lub specj.
pełnomocnika. Wniosek może być cofnięty.

160. /I Rozp. wyk. z dn. 1 XI 1939r. do pow. rozp./

W Wydziale Pracy przy Urzędzie G.G-ra prowadzi się rejestr taryf,

do którego należy wpisywać umowy zbiorowe, które obowiązywały w dniu 31 VIII 1939r. oraz taryfy, wydawane przez Szefów Okręgowych, z oznaczeniem zakresu mocy obowiązującej pod względem zawodowym i przestrzennym, jak również zmiany i sprostowania oraz uchylecia taryf lub umów zbiorowych /ze wskazaniem na ogłoszeniu w Dz.Rozp. G.G-wa/. Po jednym egz.taryf i umów zbior. oraz ich zmian należy zebrać do specjalnie założonego zbioru taryf.

161. /II Rozp. wyk. z dn. 16 XI 1939r. do pow.rozp./

Warunki pracy robotników i pracowników, zatrudnionych w służbie publicznej, będą uregulowane jednolicie dla G.G-wa.

162. Rozp. G.G-ra z dn. 13 VI 1940, o zmianie przepisów pracy

Kierownik warsztatu pracy może zarządzić przedłużenie dnia pracy do dziesięciu godzin, o ile na podstawie obowiązujących przepisów nie obowiązuje 10-godzinny lub dłuższy czas pracy.

Drogą ordynacji płac lub służby czas pracy musi być przedłużony do 10 godzin dziennie, a w razie potrzeby i więcej.

Urząd Pracy, jako władza nadzorcza nad zakładami przemysłowymi, może w razie koniecznej potrzeby czynić dalej idące zmiany w obowiązujących przepisach o czasie pracy.

Zmiany dotyczące jednego obwodu Urzędu Pracy zarządza Kierownik Wydziału Pracy w Urzędzie Szefa Okręgowego, jeżeli zaś obejmują one teren Okręgu, to należy to do Kierownika Wydziału Pracy w Urzędzie G.G-ra.

163. Ordynacje taryfowe dla członków załóg w służbie publicznej /Rozp. G.G-ra z dn. 23 XI 1939/

Dla obywateli Rzeszy Niemieckiej, zatrudnionych przez władze niemieckie w G.G-wie wprowadza się ordynacje taryfowe, obowiązujące w Rzeszy Niemieckiej.

Nie stosuje się ich do przejętych od władz polskich pracowników i robotników polskich.

W dniu 15 i 16 I 1940 "Pełnomocnik specjalny dla służby publicznej" ogłosił ordynacje taryfowe dla robotników i robotnic niemieckich w służbie publicznej i takąż ordynację dla innych robotników i robotnic /Polaków i Polek/.

Wynagrodzenie godzinowe

Robotnikom i robotnicom powyżej 21 lat przy zwykłej pracy, nie wymagającej rzemieślniczego lub specjalnego wyuczenia, należy płacić za godzinę:

W złotych:	Niemcy		Polacy	
	rob-k	rob-ca	rob-k	rob-ca
1/ w Krakowie i Warszawie	1,16	0,87	0,58	0,46
2/ w Radomiu, Lublinie i Częstochowie.....	1,08	0,81	0,50	0,40
3/ w pozostałych miastach	1,04	0,78	0,50	0,40
4/ w pozostałych miejscowościach.....	1,-	0,75	0,50	0,40

Szef Okręgowy może w poszczególnych wypadkach zezwolić na wyjątki.

164. Ordynacja taryfowa dla pracowników w służbie publicznej z dn. 20 I 1940 r.

Obejmuje ona w ogólności pracowników w publicznych zarządach i przedsiębiorstwach w G.G-wie /z wyjątkiem Niemców, którzy zostali odkomenderowani z obszaru Rzeszy Niemieckiej/.

Wziaszerogowuje się:

- a/ pracowników przy wykonywaniu zwykłej czynności mechanicznej do grupy uposażeń I
- b/ zwykłej czynności kupieckiej lub technicznej do grupy uposażeń II
- c/ kierowniczej czynności kupieckiej lub technicznej do grupy uposażeń III
- d/ zdolnych do nadzwyczajnej pracy kupieckiej lub technicznej, którzy wykazać się mogą ukończonym wyższym wykształceniem - do grupy uposażeń IV

Pracownikom, którzy ukończyli 25. rok życia, należy płacić:

a/ w Krakowie i Warszawie		miesięcznie -
pracownikom grupy	I	195 zł,
" " "	II	300 zł,
" " "	III	402 zł,
" " "	IV	483 zł.

b/ we wszystkich pozostałych miejscowościach:

pracownikom grupy	I	170 zł,
" " "	II	260 zł,
" " "	III	350 zł,
" " "	IV	420 zł.

Za każdy rok przed ukończeniem 25. roku życia potrąca się 5%. Dla pracowniczek obniża się uposażenie o 10%.

Szef Okręgowy może w poszczególnych wypadkach zezwolić na wyjątek.

Podatki i składki do ubezpieczenia społecznego powinien potrącać zarząd lub przedsiębiorstwo ze stawek uposażeniowych wg przepisów ustawowych i kierować do właściwych kas. Publiczne zarządy i przedsiębiorstwa winny przypadające na nich składki dalej kierować do tych samych kas. Potrącenia ryczałtowe nie są dopuszczalne.

165. Ordynacja taryfowa z dn. 5 III 1940

postanawia, że robotnicy niemieccy, wysłani do G.G-wa z Rzeszy, w miejscach budowy władz i instytucji publicznych, mają pobierać wynagrodzenie wg przepisów taryfowych, które są właściwe dla ich miejsc pracy w Rzeszy; a prócz tego mają dostawać "odszkodowanie" dzienne:

- 4,50 marek niem., jeżeli są żonaci,
- 2.- " " " ; o ile są samotni.

166. Ograniczenie zmiany miejsca pracy
/Rozp. G.G-ra z dn. 22 2 1940/

Zakłady /pryw. i publ./ i gospodarstwa domowe, robotnicy i pracownicy wypowiedzieć mogą umowę o pracę tylko wtedy, gdy Urząd Pracy wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy.

Zakładom i gospodarstwom domowym wolno przyjąć robotników i pracowników tylko wtedy, gdy Urząd Pracy na to zezwolił.

Powyższe postanowienia obowiązują odpowiednio członków rodziny, którzy regularnie pomagają w zakładach i gospodarstwach domowych małżonków, rodziców, dalszych krewnych lub rodzeństwa, choćby nie byli zatrudnieni jako robotnicy lub pracownicy.

Urząd Pracy powinien przy decyzjach wniosków o zwolnienie lub przyjęcie do pracy sił roboczych brać pod uwagę względy państwowo-polityczne i socjalne, jak również ogólne wytyczne przydziału sił roboczych i polityki zarobkowej.

Udzielenie zezwolenia może nastąpić z nałożeniem zleceń.

Dla udzielenia zezwolenia:

- a/ na rozwiązanie stosunku pracy jest właściwy ten Urząd Pracy, w którego okręgu położone jest ostatnie miejsce pracy,
- b/ na przyjęcie do pracy - ten, w którego okręgu położony jest zakład, zamierzający przyjąć ludzi do pracy.

Winni wykroczenia, obojętnie niniejszego rozporządzenia lub kto przed prawidłowym rozwiązaniem stosunku pracy opuści miejsce zatrudnienia, ulega na wniosek kierownika Urzędu Pracy karze więzienia i grzywny, lub jednej z tych kar.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

167. Obowiązek pracy dla polskiej ludności G.G-wa
/Rozp. G.G-ra z dn. 26 X 1939/

Wszyscy mieszkańcy G.G-wa narodowości polskiej od 18 do 60 roku życia podlegają publicznemu obowiązkowi pracy.

Osób, które mogą wykazać się stałą pożyteczną pracą społeczną, nie należy powoływać do pełnienia publicznego obowiązku pracy.

W ramach publicznego obowiązku pracy wykonywane będą w szczególności prace w gospodarstwach rolnych, budowa i utrzymywanie publicznych budynków, budowa dróg, dróg wodnych i torów kolejowych, regulacja rzek i prace dla polepszenia kultury rolnej.

Wynagrodzenie nastąpi według stawek uznanych za słuszne.

Opiekę nad podlegającymi obowiązkami pracy i ich rodzinami należy zabezpieczyć w ramach możliwości.

168. /Rozp. G.G-ra z dn. 14 XII 1939/

Szefów Okręgowych upoważnia się do rozciągania obowiązku

pracy dla polskiej ludności G.G-wa na młodzież między 14 a 18 rokiem życia. Zatrudnienie należy przystosować do zdolności roboczej.

169. /I rozp.wyk. z dn. 31 X 1939 do pow.rozp./

Obowiązkowi pracy podlega każdy zdolny do pracy. Nie całkowicie zdolnych do pracy należy zatrudniać tylko pracami, odpowiadającymi ich zdolnościom do pracy.

Podlegającym obowiązkowi pracy przekazuje Urząd Pracy do wykonywania prac. Urząd Pracy może nałożyć obowiązek na gminy swego okręgu - stawienia osób, obowiązanych do pracy.

Warunki pracy i wysokość płac ustala właściwy Szef Okręgowy.

Stosunek pracy wolno rozwiązać tylko za zezwoleniem Urzędu Pracy właściwego dla odpowiedniego miejsca pracy. Przekazujący Urząd Pracy może jednak z góry ograniczyć pracę na określony czas lub pewne zadania.

Obowiązany do pracy winien na żądanie przedłożyć Urzędowi Pracy wszelkie potrzebne dowody i jak również udzielać wszelkich potrzebnych informacji. Urząd Pracy może również zażądać osobistego stawienia się obowiązanego do pracy.

Obowiązany do pracy ma obowiązek używania rzeczy, znajdujących się w jego posiadaniu lub przechowania, jeżeli Urząd Pracy tego wymaga.

Kto swego obowiązku pracy nie wypełnia, a szczególnie kto wbrew obowiązkowi do pracy nie przychodzi, spełnienia pracy odmawia lub w złej woli od pracy się powstrzymuje, podlega karze więzienia i grzywny, co do ostatniej w nieograniczonej wysokości, lub jednej z tych kar. Ta sama kara spotyka tego, kto usiłuje obowiązanego do pracy nakłaniać do takiego karalnego zachowania się.

Ściganie odbywa się tylko na wniosek Kierownika Urzędu Pracy. Może on każdorazowe wykroczenie obłożyć karą porządkową do wysokości 20 mk niemieckich.

Do wyrokowania: właściwy jest Sąd Niemiecki.

170. Rozp. G.G-ra z dn. 23 I 1940 r. stanowi:

Wszyscy posługujący się furmanką i więcej posiadacze furmanki podlegają publicznemu obowiązkowi oddania usług zaprzęgowych. Będą one żądane przy wykonywaniu robót w przedsiębiorstwach rolnych i leśnych, do budowy i konserwacji budynków publicznych, do budowy dróg, dróg wodnych i kolei żelaznych, do regulacji rzek i dla kultury ziemi, a także gdy mają być wykonane roboty do wydobywania i zużytkowania minerałów.

Obowiązek usług furmankowych obejmuje stawienie do dyspozycji zdalnych do użytku furmanek, zaprzęgniętych w konie, łącznie z osobami koniecznymi do prowadzenia zaprzęgów oraz załadunku i wyładunku furmanek.

W razie odmowy oddania usług, urząd wzywający uprawniony jest wykonać świadczenie przez innego na rachunek posługującego się furmanką lub posiadacza furmanki.

Zamiast świadczenia zastępczego lub obok tegoż można uznać

również karę porządkową do 300 zł dla każdego poszczególnego wypadku.

171. I Post. wyk. z dn. 24 I 1940 do pow.rozp.

Kierownik niemieckiej inspekcji leśnej /Forstmeister/ lub jego pełnomocnik może publiczną odezwą posługujących się furmanką i wiejskich posiadaczy furmanek pewnej gminy, lub bezpośrednim wezwaniem poszczególnych posługujących się furmanką lub posiadaczy furmanki, zobowiązywać do stawienia zaprzęgów dla przewozów drzewa.

Wezwanie ma nastąpić każdorazowo w porozumieniu z właściwym starostą powiatowym, a jeżeli wezwanie dotyczy wiejskich posiadaczy furmanki także w porozumieniu z właściwym Agronomem Powiatowym.

172. Rozp. G.G-ra z dn. 1 XII 1940 w sprawie "Służby pracy" -
/"Baudienst"/

Dla wykonania robót, mających znaczenie ze względów użyteczności publicznej i polityki państwowej, powołuje się do życia "służbę pracy w G.G-wie".

W celach wcielania do "służby pracy" przeznacza się poszczególne roczniki lub części roczników, na podstawie rozporządzenia G.G-ra o obowiązku pracy dla ludności polskiej w G.G-wie z dn. 26 X 1939.

Obowiązujący do "służby pracy" będą używani w grupach narodowościowych, a mianowicie:

- w "służbie pracy" polskiej,
- " "służbie ojczyźnianej" /Heimatdienst/ Ukr.,
- " "służbie ojczyźnianej góralskiej" /goralischen/.

Żydzi nie będą powoływani do "służby pracy".

Zarządzenie i powołanie do "służby pracy" wykonują wspólnie Kierownicy Wydziału Spraw Wewnętrznych i Pracy w Urzędzie G.G-ra. Oni również ustalają, jakie roboty są ważne ze względów użyteczności publicznej i polityki państwowej.

Kierownik "służby pracy" jest wyznaczony przez G.G-ra i organizacyjnie należy do Wydziału Spraw Wewnętrznych w G.G-wie

Dla wykonania "służby pracy" powołuje się odpowiednie urzędy przy Szefach Okręgowych i przy Starostwach.

173. Rozp. G.G-ra z dn. 19 IX 1940
o zatrudnianiu kobiet w domach żydowskich

W domu żydowskim mogą być zatrudnione kobiety nie-Żydówki tylko o tyle, o ile istnieje na to zezwolenie odnośnego Urzędu Pracy.

Wykroczenia z nin.rozp. są karane więzieniem i grzywną, lub jedną z tych kar.

Właściwy: Sąd Niemiecki.

174. Ubezpieczenia społeczne
/Rozp. G.G-ra z dn. 17 X 1939/

Ubezpieczenia społeczne na okupowanych obszarach polskich prowadzi się nadal według istniejących przepisów.

175. I. Rozp. wyk. do pow.rozp. z dn. 20 XI 1939

Wydziałowi Pracy w Urz. Szefa Okręgowego porucza się ogólny nadzór nad położonymi w jego okręgu Kasami Ubezpieczenia Społeczne, których głównymi zadaniami są przeprowadzenie ubezpieczenia na wypadek choroby, ściągnięcie składek społ.-ubezp. i przyjmowanie wniosków o renty. Niemcy składają wnioski o renty bezpośrednio w Wydziale Pracy w Urzędzie Szefa Okręgowego.

176. II. Rozp. wyk. do pow. rozp. z dn. 7 III 1940

Pretensje do świadczeń z tytułu polskiego ubezp. społ. wygasły. W ich miejsce wstępują od dn. 1 marca 1940 r. zasiłki, do których nie ma pretensji prawnej. Obowiązuje to bez względu na chwilę przypadku ubezpieczeniowego.

Świadczenia w wypadku choroby i inwalidztwa, ubezp. pracowników umysłowych oraz od wypadków zostają dla Polaków zmniejszone, natomiast "przynależni do narodu niemieckiego" otrzymują jako zasiłki dawne ustawowe świadczenia ubezp. społ. Mają oni być leczeni przez lekarzy niemieckich i w szpitalach niemieckich.

Żydów ubezpieczonych zasila się narazie z tytułu ubezp. społ. tylko przez opiekę lekarską oraz środki lecznicze i pomocnicze. W przypadkach wyjątkowych, szczególnie przy chorobach zakaźnych lub podejrzeniu o to, można udzielać im leczenia w szpitalu.

To samo odnosi się do wypadku, gdy ktoś został ukarany za przestępstwo, popełnione przeciw Niemcom. Członkowie rodziny, pozostali po ubezpieczonych ukaranych śmiercią, nie otrzymują żadnych zasiłków.

O świadczeniach z tytułu ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby rozstrzygają kasy ubezpieczalni społecznych /Okręgowe Kasy Chorych/, o rentach - Oddziały Ubezp. Społ. w Krakowie wzgl. w Warszawie.

Od orzeczeń służy tylko zażalenie w drodze administracyjnej, rozstrzygane ostatecznie przez Wydział Pracy w Urzędzie Szefa Okręgowego.

Za przestępstwa z przokr. rozp. o ubezp. społ. - kara ciężkiego więzienia.

Właściwy: Sąd Specjalny.

177. Bezrobotni
/Rozp. G.G-ra z dn. 15 XII 1939/

Zdolni do pracy, będący bez własnej winy bezrobotnymi i dla których istnieje możliwość zatrudnienia, mogą otrzymywać podczas ich bezrobocia od Urzędu Pracy zasiłki, jeżeli go potrzebują.

Pretensja prawna na zapomogę dla bezrobotnych nie istnieje.

Robotnicy rolni oraz osoby poniżej 18 lat i powyżej 60 lat otrzymują zapomogę dla bezrobotnych tylko o tyle, o ile wykonują

własnym domu mogą być udzielone zapomogi w odpowiedniej wysokości na pokrycie niezbędnych wydatków gruntowych i podatków.

Zapomogi rodzinnej udziela na wniosek właściwy Starosta, który też je wypłaca.

Wydział Finansów zwraca okręgom 9/10 wydatków na zapomogi rodzinne; 1/10 ponosi okręg.

182. Zapomogi dla odbiorców rent wojskowych polskich i dla osób pozostałych po nich
/Rozp. z dn. 20 XII 1939/

Bez uznania pretensji prawnej, wypłaca się wg przepisów ustawy polskiej o zaopatrzeniu inwalidzkim /z dn. 17 III 1932 r. w brzmieniu ustalonym dn. 13 XI 1934r./ na utrzymanie:

- a/ inwalidom ostatnich 3 grup /z utratą zdolności zarobkowej ponad 75%/ oraz wdowom niezdolnym do zarobkowania powyżej lat 55 i rodzicom zmarłych inwalidów - zapomogę w wysokości kwoty miesięcznej polskich należności zaopatrzenia do kwoty maksymalnej zł 250, jako jednorazową zapomogę natychmiastową;
- b/ od 1 grudnia 1939r. bieżącą zapomogę w wymiarze 80% polskich należności zaopatrzenia - wszystkim ciężko poszkodowanym z utratą zdolności zarobkowej od 45 do 100% oraz osobom pozostałym po nich, wym. pod a/ - /od 60 do 200 zł/;
- o/ niewidomym i potrzebującym pielęgnacji - zapomogę w pełnym wymiarze polskich należności zaopatrzenia.

Inwalidom z utratą zdolności zarobkowej od 25 do 44% może być w szczególnie ciężkim położeniu wypłacona jednorazowa zapomoga i następną udzielić najwcześniej po upływie 3 miesięcy.

Warunkiem wypłaty zapomogi jest przedłożenie zaświadczenia życia i książki inwalidzkiej.

Zawodowi wojskowi w stanie spoczynku, którzy służyli w czasie wojny światowej w armii niemieckiej lub austriackiej, otrzymują zapomogę według rozporządzenia o zapomogach emerytom polskim, jeżeli doznali uszkodzenia zdrowia na skutek służby, może być przyznana im dalsza zapomoga bieżąca do wysokości 50 zł.- Wdowy po wymienionych osobach otrzymują połowę.

Zydzi nie otrzymują zapomóg na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Zapomogi bieżące z mocy niniejszego rozporządzenia mogą być każdego czasu odwołane.

Kwoty zapomóg ustalają i wypłaty zlecają urzędy G.G-ra dla opieki nad inwalidami wojennymi /dawniej polskie urzędy zaopatrzenia w Krakowie, Warszawie, Kielcach i Lublinie.

Koszta ponosi budżet G.G-wa.

Kary za podanie fałszywych danych: ciężkie więzienie na czas nie krótszy od lat 3.

Właściwy: Sąd Specjalny.

Stosownie do post.wyk. do pow.rozp. z dn. 10 III 1940r., udzielenia zapomogi należy odmówić, jeżeli właściwe urzędy polityczne wyrażają zastrzeżenia.

183. Zapomogi dla emerytów państwa polskiego i pol. zw. samorząd.
/Rozp. G.G-ra z dn. 9 XII 1939/

Od 1 listopada 1939r. otrzymują zapomogę, która może być każdego czasu odwoławalna, nie uznając tym rozróżnienia prawnego:

1. emerytowani do dnia 31 sierpnia 1939 r. urzędnicy państwa polskiego i polskich związków samorządowych;
2. emerytowani do dnia 31 sierpnia 1939 r. polscy zawodowi wojskowi;
3. wdowy po wyżej wymienionych osobach.

Zapomogi udziela się tylko emerytom, zamieszkałym na obszarze G.G-wa, którzy w dniu 1 września 1939r. mieli miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu na obszarze G.G-wa lub obszarach, włączonych do Rzeszy Niemieckiej

Żydzi nie otrzymują wym. zapomogi.

Zapomogę wymienia się wg emerytury, którą odbiorca otrzymywał dotychczas.

Zapomoga wynosi przy miesięcznej emeryturze:

1/ do 60 zł	100%
2/ ponad 60 zł do 120 zł /najmniej jednak 60 zł/	80%
3/ ponad 120 do 180 zł /najmniej jednak 96 zł/	70%
4/ ponad 180 zł do 250 zł /najmniej jednak 126 zł/.....	60%
5/ ponad 250 zł	50%

/otrzymywanej dotąd emerytury, najmniej jednak 150 zł, i nie więcej niż 200 zł/.

Wysokość zapomogi dla udowadniającego swe niemieckie pochodzenie, będzie uregulowana osobno przez Kierownika Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra.

Kwoty zapomóg ustala i ich wypłatę zleca Izba Rent w Warszawie.

Zapomogi wypłacają w gminach poniżej 20.000 mieszkańców Inspektorzy Skarbowi, a w gminach ponad 20.000 mieszkańców Zarządy Miast.

Kwoty zapomóg dla emerytów związków samorządowych ustalają i wypłacają związki samorządowe.

Koszta wypłaty zapomóg ponoszą:

dla urz. poczt i kolei - budżety tych zarządów,
"- "- zw.samorządowych - budżety związków samorządowych,
"- "- pol.monopolów państwowych - budżet Generalnej Dyrekcji Monopolów w G.G-wie,
dla innych urzędników państwowych i wojskowych zawodowych - budżet G.G-wa.

Kto celem uzyskania zapomogi podaje fałszywe dane, podlega karze ciężkiego więzienia na czas nie krótszy od lat 3.

Właściwy: Sąd Specjalny.

Dla byłych polskich urzędników czynnych, nie zatrudnionych ponownie w G.G-wie, ma miejsce wsparcie w ramach opieki publicznej.

184. Post. Wyk. do rozp. o zapomogach dla emerytowanych urzędników i wojskowych zawodowych z dn. 11 IV 1940 r.

Za emerytowanych do dn. 31 sierpnia 1939r. uważać należy tych urzędników, którzy najpóźniej w tym dniu wystąpili z czynnej

służby bez względu na datę otrzymania dekretu emerytalnego.

Zapomogi również udziela się:

1. uprawnionym do zaopatrzenia robotnikom polskich przedsiębiorstw monopolowych, przy których zachodzą wszelkie założenia rozporządzenia;
2. żonom b. emerytów, którzy jako rezerwiści powołani zostali do polskiej służby wojskowej i znajdują się w niemieckiej lub rosyjskiej niewoli; żonom reaktywowanych osób zawodowej służby wojskowej zapomogi się nie udziela.

Zapomogi dla wdów i żon emerytów będących w niewoli wynoszą 50% emerytury zmarłych lub znajdujących się w niewoli małżonków.

Za okres 3-miesięczny otrzymują wdowy po śmierci męża całą zapomogę.

Sieroty po osobach wyż. wym. otrzymują aż do ukończenia 14. roku życia miesięczną zapomogę w wysokości 10 zł. Kierownik Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra może zezwolić na wyjątki dla poszczególnych grup osób i w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

Dla emerytów "przynależnych do narodu niemieckiego" zapomoga wynosi 120% dotychczas otrzymywanej emerytury.

185. Rozp. G.G-ra z dn. 2 IX 1940 w sprawie
zaopatrzenia osób poszkodowanych

"Przynależni do narodu niemieckiego", którzy:

- 1/ od dn. 1 IV 1939 z powodu ich niemieckiego pochodzenia, lub
- 2/ od dn. 26 VIII 1940 w związku z działaniami wojennymi ponieśli szkodę na zdrowiu lub życiu - ze strony członków polskiej siły zbrojnej lub urzędników Państwa Polskiego, - mają prawo do bieżących zapomóg.

Szkoda w znaczeniu niniejszego rozporządzenia zachodzi wówczas, jeżeli jest ona spowodowana:

- 1/ przez działania wojenne, lub takie działania, które pozostawały w bezpośrednim związku z zarządzeniami sił zbrojnych niemieckich, związkowych /verbundeten/ lub też przeciwnika, a w szczególności przez użycie broni i innych środków walki;
- 2/ przez zarządzenia władz niemieckich w bezpośrednim skutku działań wojennych, lub w celu ich bezpośredniego przygotowania, lub też w oczekiwaniu bezpośrednio mających nastąpić napadów przeciwnika /unmittelbar hervorstenhender feindlicher Angriffe/;
- 3/ przez takie zarządzenia lub działania władz, organizacji lub osób pojedynczych ze strony przeciwnika, które były skierowane przeciw Rzeszy Niemieckiej, niemieckości lub bezpośrednio przeciw poszkodowanemu;
- 4/ przez następstwa zarządzeń przeciwnika /durch die Flucht der Massnahmen des Gegners/, które były nie do uniknięcia, gdy chodziło o niebezpieczeństwo życia lub zdrowia i gdy zaistnienie szkody należy przypisać bezpośrednio okolicznościom działania następstw wspomn. zarządzeń.

Jako szkody osobiste poczytuje się również takie szkody, które zostały spowodowane w związku z wojną przez nerażenie życia lub zdrowia, które było spowodowane wskutek inicjatywy

władz /behördlicherseits zu diesem Einsatz aufgefordert worden war/. Ma to również zastosowanie w wypadkach, gdy szkoda powstała w związku z wykonaniem obowiązku walki zbrojnej /in Erfüllung der Wehrdienstpflicht/ z ówczesnym Państwem Polskim.

Szkoda w rozumieniu niniejszego rozporządzenia nie ma miejsca, jeżeli jest umyślnie spowodowana przez poszkodowanego, lub gdy powstała wskutek ogólnego zaciemnienia /infolge der allgemeinen Verdunkelung eingetreten sind/.

Zapomogi są udzielane zgodnie z przepisami rozporządzenia o odszkodowaniach za szkody osobiste, z dnia 1 IX 1939 /Reichsgesetzbl. I S.1623/.

186. Budżet G.G-wa
/Rozp. G.G-ra z dn. 31 III 1940/

Podstawą dla publicznej gospodarki finansowej G.G-wa jest budżet, spoczywający na zasadzie, że G.G-wo samo ponosi koszty swej administracji.

Kierownik Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra bada wnioski poszczególnych władz i ustala projekt budżetu. W razie różnicy zdań pomiędzy Naczelnikiem Wydziału Finansów a władzą zainteresowaną rozstrzyga Szef Urzędu G.G-ra.

Wydatki przekraczające kwotę 20.000 zł wolno realizować za zgodą referenta finansowego przy Szefie Okręgowym nawet wtedy, gdy są one przewidziane w budżecie. Jeżeli zaś ogólne koszty przedsięwzięcia przekraczają 100.000 zł, wymagana jest zgoda Kierownika Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra. To samo zachodzi przy sprawach, mających zasadnicze lub szczególnie znaczenie.

Dokonywanie wypłat jest dozwolone w ciągu miesiąca, o ile dla odnośnego miesiąca są przydzielone środki obrotowe. Asygnujący wypłatę bez zastosowania powyższych warunków, winien jest wynagrodzić G.G-wu szkodę. Wyjątek: jeżeli natychmiastowe działanie było konieczne dla odwrócenia nieprzewidzianego niebezpieczeństwa, grożącego Rzeszy Niemieckiej, Gen.G-wu lub Niemcowi, a przy tym nie zostały przekroczone granice konieczności.

Wprowadzenie i pobieranie danin, repartycyj, kontrybucyj, itd. wymaga uprzedniej zgody Kierownika Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra. Wyjątek stanowią pobierane w myśl polskich przepisów podatki, cła daniny konsumpcyjne i opłaty.

Starania o kredyty należą wyłącznie do Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra.

Środki działania i postanowienia, odnoszące się do Skarbowości G.G-wa, w szczególności takie, które mogą pośrednio lub bezpośrednio wywierać wpływ na dochody lub wydatki, lub dotyczą zarządu lub zużycia majątku, wymagają uprzedniej zgody Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra.

Pozatem w sprawie ustalenia i wykonania budżetu, gospodarowania środkami i kontroli wykonania budżetu i prowadzenia gospodarki obowiązują odpowiednie przepisy ordynacji budżetowej Rzeszy /z dn. 14 IV 1930 r. Dz.U.Rz. Nr II, str.693/, postanowienia gospodarcze dla władz Rzeszy, przepisy ordynacji kasowej Rzeszy i ordynacji o składaniu sprawozdań rachunkowych w Rzeszy Niemieckiej.

187. Podatki
/Rozp. G.G-ra z dn. 17 XI 1939/

Podatki i opłaty zarządzane i pobierane dotąd na obszarze G.G-ra będą nadal pobierane przez Urzędy Skarbowe według przepisów ustaw polskich. Zmiany mogą być zarządzane przez Kierownika Wydziału Finansów w Urzędzie G.G-ra.

Nadzór nad urzędami skarbowymi sprawują niemieccy inspektorzy skarbowi.

188. /Rozp.wyk. z dn. 20 XI 1939 do pow.rozp./

Polskie znaczki stemplowe i blankiety wekslowe unieważniają się. Opłaty stemplowe należy uiszczać w gotówce w urzędzie skarbowym. Prawo notariuszy do ściągania opłat stemplowych pozostaje w mocy w dotychczasowym zakresie.

189. /II Rozp.wyk. z dn. 20 XI 1939 do pow.rozp./

zestawia inspektoraty skarbowe w Okręgu Kraków:

- 1/ Inspektorat skarbowy Kraków I dla urzędów skarbowych Kraków 1 i 2 oraz dla korporacji;
- 2/ Inspektorat skarbowy Kraków II dla urzędów skarbowych Kraków 3, 4, 5 i 7;
- 3/ Inspektorat skarbowy Kraków-Powiat dla urzędów skarbowych Kraków 6, Bochnia, Miechów, Olkusz, Wadowice, Chrzanów i Oświęcim;
- 4/ Inspektorat Skarbowy Nowy-Targ dla urzędów skarbowych Nowy-Targ, Myślenice, Zakopane;
- 5/ Inspektorat skarbowy Jarosław dla urzędu skarbowego Jarosław, Przeworsk, Łańcut, Przemyśl;
- 6/ Inspektorat skarbowy Tarnów dla urzędów skarbowych Tarnów, Dąbrowa i Brzesko;
- 7/ Inspektorat Skarbowy Nowy-Sącz dla urzędów skarbowych Nowy Sącz, Limanowa;
- 8/ Inspektorat Skarbowy Jasło dla urzędów skarbowych Jasło, Gorlice, Krosno, Brzozów, Sanok;
- 9/ Inspektorat Skarbowy Mielec dla urzędów skarbowych Mielec, Nisko, Kolbuszowa i Tarnobrzeg;
- 10/ Inspektorat Skarbowy Rzeszów dla urzędów skarbowych Rzeszów i Dębica.

190. /III Rozp. wyk. z dn. 7 XII 1939 - do pow.rozp./

ustanawia Inspektoraty Skarbowe w Okręgu Radom.

1. Inspektorat Skarbowy Radom dla urzędów skarbowych Radom 1 i 2, Końskie, Kozienice;

- 2/ Inspektorat Skarbowy Kielce dla urzędów skarbowych Kielce 1 i 2, Jędrzejów, Włoszczowa;
- 3/ Inspektorat Skarbowy Piotrków dla urzędów skarbowych Piotrków 1 i 2, Radomsko;
- 4/ Inspektorat Skarbowy Tomaszów Mazowiecki dla urzędów skarbowych Tomaszów Mazowiecki, Brzeziny, Rawa Mazowiecka, Opoczno;
- 5/ Inspektorat Skarbowy Częstochowa dla urzędów skarbowych Częstochowa 1, 2 i 3;
- 6/ Inspektorat Skarbowy Busko dla urzędów skarbowych Busko i Pińczów;
- 7/ Inspektorat Skarbowy Ostrowiec dla urzędów skarbowych Ostrowiec, Wierzbnik;
- 8/ Inspektorat Skarbowy Sandomierz dla urzędów skarbowych Sandomierz i Opatów.

/To samo co do Okręgu Warszawa, z dn. 13 XII 1939/:

- 1/ Inspektorat Skarbowy Warszawa I dla urzędów skarbowych Warszawa 1, 3, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 24, 25, 33, 34 i 36 dla urzędów opłat stemplowych i opodatkowania korporacyj;
- 2/ Inspektorat Skarbowy Warszawa II dla urzędów skarbowych Warszawa 2, 4, 5, 7, 9, 13, 19, 21, 22, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 i 35;
- 3/ Inspektorat Skarbowy Warszawa-Powiat dla urzędów skarbowych Warszawa-Powiat 1, 2, 3, Otwock, Radzymin i Nowy Dwór;
- 4/ Inspektorat Skarbowy Łowicz dla urzędów skarbowych Łowicz, Skierniewice, Sochaczew i Brzeziny;
- 5/ Inspektorat Skarbowy Grodzisk dla urzędów skarbowych Grodzisk, Żyrardów i Grójec;
- 6/ Inspektorat Skarbowy Mińsk dla urzędów skarbowych Mińsk, Garwolin;
- 7/ Inspektorat Skarbowy Siedlce dla urzędów skarbowych Siedlce, Węgrów, Sokołów i Ostrów Mazowiecki;

/To samo co do Okręgu Lublin, z dn. 20 I 1940/:

- 1/ Inspektorat Skarbowy Lublin-miasto, dla urzędów skarbowych Lublin 1 i 2 i urzędów opłat stemplowych i opodatkowania korporacyj Okręgu Lublin;
- 2/ Inspektorat Skarbowy Lublin-powiat dla urzędów skarbowych pow. Lublin, Lubartów, Krasnystaw i Puławy;
- 3/ Inspektorat Skarbowy Chełm, dla urzędów skarbowych Chełm i Włodawa;

- 4/ Inspektorat Skarbowy Biała Podlaska dla urzędów skarbowych Biała Podlaska, Łuków i Radzyń;
- 5/ Inspektorat Skarbowy Janów dla urzędu skarbowego Janów;
- 6/ Inspektorat Skarbowy Zamość dla urzędów skarbowych Zamość, Biłgoraj i Tomaszów;
- 7/ Inspektorat Skarbowy Hrubieszów dla urzędu skarbowego Hrubieszów.

191. Podatek dochodowy
/Rozp. G.G-ra z dn. 22 2 1940/

Wymieniona s- w art. 23 polskiej ustawy o podatku dochodowym z dn. 14 XII 1935 /Dz.U.R.P. z r.1936, Nr 2, poz.6/ taryfę zastępuje się następująca taryfą:

<u>Stopień podatku</u>	<u>Wysokość dochodu</u>	<u>Podatek w złotych</u>	<u>Zamiast zł</u>
1	1.500 - 1.550	53.-	44
2	1.550 - 1.600	57.-	47
3	1.600 - 1.700	63.-	52
4	1.700 - 1.800	69.-	57
5	1.800 - 1.900	76.-	63
6	1.900 - 2.000	84.-	70
7	2.000 - 2.100	92.-	76
8	2.100 - 2.200	100.-	83
9	2.200 - 2.400	113.-	94
13	3.000 - 3.200	172	143
18	4.000 - 4.400	273	227
20	4.800 - 5.200	340	283
23	6.000 - 6.600	477	397
24	6.600 - 7.200	545	454
26	7.800 - 8.400	692	576
27	8.400 - 9.200	789	657
29	10.000 - 11.000	1.017	847
39	20.000 - 22.000	2.957	2.464
44	30.000 - 32.000	5.108	4.256
49	40.000 - 44.000	8.501	7.084
51	48.000 - 52.000	10.746	8.955
54	60.000 - 64.000	14.624	12.186
56	68.000 - 72.000	17.661	14.717
59	80.000 - 88.000	23.804	19.836
62	100.000 - 112.000	33.494	27.911
73	192.000 - 200.000	84.000	70.000

Przy dochodzie ponad 200.000 zł podatek wynosi 84.000 zł i oprócz tego 4.200 zł od każdego pełnych 10.000 zł ponad 200.000 zł.

Do podatku dolicza się ponadto, o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych:

ponad 200.000 - 300.000	2%	zamiast 1 1/2%
"- 300.000 - 400.000	3%	"- 2 1/2%
"- 400.000 - 500.000	5%	"- 4%
"- 2.000.000	18%	"- 15% od całego podlegającego podatkowi dochodu.

Art.27 polskiej ustawy o podatku dochodowym z dn. 14 XII 1935 zmienia się jak następuje:

"O ile na utrzymaniu głowy rodziny, której dochód, podlegający opodatkowaniu nie przekracza 3,600 zł, znajduje się więcej niż jeden członek rodziny, wówczas przypadająca stopa podatkowa obniża się o jeden stopień na każdego następnego członka rodziny. Obniżenie o więcej niż o 5 stopni w całości jest niedozwolone".

Art.29 polskiej ustawy zmienia się o tyle, że z ulgi podatkowej skorzystać może tylko płatnik z dochodem nie więcej niż 3.600 zł.

Polską taryfę podatku dochodowego od wynagrodzenia /art.43 polskiej ustawy/ zmienia się w sposób następujący:

L.p.	Wysokość dochodu		stopa procentowa	
	ponad	do		
1	1.500	1.600	1,2	zamiast: 1
10	2.400	2.500	3,4	"- 2,8
20	3.600	3.800	5,8	"- 4,8
28	6.000	6.400	7,4	"- 6,4
38	12.000	13.000	12,7	"- 10,6
48	24.000	26.000	20,6	"- 17,2
54	36.000	38.000	25,7	"- 21,4
61	60.000	64.000	32,6	"- 27,2
71	120.000	128.000	45,6	"- 33
80	192.000		60,0	"- 50

Pobierany na podstawie dekretu z dn. 14 XI 1935r. /Dz.U.R.P. Nr 83, poz.503/ i ustawy z dn. 30 marca 1936 /Dz.U.R.P. Nr 23, poz. 187/ i art.13 ust. pod. z dn. 29 III 1939 /Dz.U.R.P. Nr 27, poz. 177/, podatek specjalny znosi się. Z wynagrodzeń podlegających dotychczas podatkowi specjalnemu, należy potrącić podatek wg zmienionego j.w. artykułu 43 o podatku dochodowym.

Ulgi w podatku dochodowym dla inwestycji nowowzniesionych budowli i nabywców pojazdów mechanicznych według rozdz. VII i VIII /art. 24 - 42/ ustawy z dn. 9 IV 1938 /Dz.U.R.P. Nr 26, poz.234/ odpadają.

192. Podatek gruntowy na rok 1940
/Rozp. G.G-ra z dn. 16 III 1940/

Państwowy podatek gruntowy podwyższa się na rok podatkowy 1940 o 50%.

Od podwyższenia są wolne przedsiębiorstwa rolne i lesno-gospodarcze na wielką skalę, tj. o powierzchni użytkowej 100 i więcej ha.

Oddzielny podatek, przewidziany w art.7 ustawy o podatku gruntu z dn. 4 listopada 1936r. /Dz.U.R.P. Nr 85, poz.593/ oraz podatki gminne pobiera się od państwowego podatku gruntowego podwyższonego wg powyższego ustępu.

Na rok podatkowy 1940 traci moc obowiązująca art.2 p.8 x/ i art.8 ust.1 xx/ ustawy z pod.grunt. z dnia 4 listopada 1936 r. /Dz.U.R.P. Nr 85, poz.593/:

x/ Art.2 p.8 brzmi: Od państw.pod.gruntowego wolne są: 8. Grunty osad objętych postępowaniem scaleniowym lub powstałych w wyniku scalenia - na przeciąg lat 3, licząc od półrocza, następującego po wyborze lub wyznaczeniu rady uczestników scalenia; grunty te podlegają jednak obowiązkowi opłacania dodatków do tego podatku na rzecz związków samorz.teryt.; zwolnienia nie

stosuje się do gruntów, których scalenie zostało zaniechane.

xx/ Art.8 ust.1 brzmi: od płatników, którzy od swych gruntów, położonych w granicach jednej gminy, opłacają rocznie:

1. nie więcej niż 10 zł państw.podatku gruntowego - pobiera się tylko 50% tego podatku.
2. powyżej 10 zł do 35 zł państw.podatku gruntowego - pobiera się tylko 80% tego podatku. Ulgi te znajdują się przy poborze pierwszej raty.

193. Podatek Przemysłowy
/Rozp. G.G-ra z dn. 14 2 1940/

Podatek przemysłowy /opłaty rejestracyjne/ pobiera się zaczynając od dnia 1 stycznia 1940r. na podstawie ustawy o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć z dn. 25 IV 1938r. /Dz.U. R.P. Nr 14, poz.293/ oraz rozporządzenia wykonawczego z dn. 26 VII 1939r. ze zmianami, wynikającymi z niniejszego rozporządzenia.

Oprócz przedsiębiorstw, wymienionych w art. 4 i 5 ustawy, nie podlegają podatkowi:

Niemiecka Poczta Wschodu,
Kolej Wschodnia oraz
Generalna Dyrekcja Monopolów wraz z przedsiębiorstwami.

Podatek pobiera się w wysokości 200% od stawek wymienionych w zał. 1 /patrz art.7 ustawy/.

Podlegający opodatkowaniu obowiązani są składać do zarządów gmin deklaracje podatkowe w 3. egz. do dn. 15 III 1940r.

Jeden egz. należy przesłać właściwemu Urzędowi Skarbowemu, drugi egzemplarz zaś miejscowo właściwej izbie przemysłowo-handlowej lub izbie rzemieślniczej.

Zarząd gminy wymierza podatek i wydaje płatnikowi za zapłatę podatku kartę przemysłowo-podatkową.

Przepisy o środkach odwoławczych nie mają zastosowania.

Z wpływów rzeczywistych otrzymują izby przemysłowo-handlowe i izby rzemieślnicze 20%, po potrąceniu opłaty poborowej, wynoszącej 1/25 udziału w dochodzie. Zarząd gminy stwierdza przypadające udziały dla izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych i wykonuje bezpośrednio przekazanie. Udziały należy przekazywać co miesiąc do dnia 15 za miesiąc ubiegły.

30% udział szkół zawodowych należy przekazywać Głównej Kasie G.G-wa.

Gminy mają prawo wymierzać i pobierać wraz z pod.przem. podatek drogowy, jeżeli kwoty pod.przem. służą za podstawę obliczenia podatku drogowego.

194. Rozp. G.G-ra z dn. 3 III 1941
o ustaleniu budżetu G.G-wa na rok rozrachunkowy 1940

Ustala się budżet G.G-wa na r.1940:

zwyczajny:

w dziale dochodów na 974.004,400 zł.
 " " rozchodów " 1.004.004,400 "

nadzwyczajny:

w dochod. i rozchod. na 278.100.000 zł.

Zestawienie budżetowe na rok 1940

A. Budżet zwyczajny:	Dochód	Rozchód	+ -
Dział I G.G-or i Sze- fowie Okręg.	3.526.300	92.010.200	-88.483.900
" II Zarząd finans.	4.645.350	30.621.650	-25.976.300
" III Sprawy Wewn.	7.700.650	64.594.300	-56.893.650
" IV Policja	---	61.932.850	-61.932.850
" V Zdrowie	7.821.150	12.973.350	-5.152.200
" VI Sprawiedliwość	8.306.200	36.001.300	-27.695.100
" VII Nauka, Wych., Oświata Lud.	554.200	94.185.150	-93.630.950
" VIII Wyż. i Roln.	11.503.800	62.650.300	-51.056.500
" IX Lasy	85.745.450	63.732.100	+22.013.350
" X Gospodarstwo	7.487.100	8.167.700	-680.600
" XI Praca	26.490.700	95.559.650	-69.068.950
" XII Budowy	384.100	44.699.250	-44.315.150
" XIII Ruch na drogach	---	---	---
" XIV Propaganda	278.400	7.337.100	-7.058.700
" XV Zarząd og. fin.	809.561.000	329.629.500	+479.931.500
Razem:	974.004,400	1.004.004.400	-30.000.000

B. Budżet nadzwyczajny:

Dochód 278.100.000 zł.
 Rozchód 278.100.000 zł.

195. Cła

/Rozp. G.G-ra o prawie celnym i administracji celnej w G.G-wie z
 dn. 17 XI 1939/

Gen.Gubernatorstwo posiada własne zwierzchnictwo celne.

Zadaniem administracji celnej jest zarządzanie cłami, podatkami konsumpcyjnymi i monopolami w G.G-wie. Administracja przepisów probierczych dla podatkowego ostemplowania towarów ze złota i srebra również należy do zakresu zadań administracji celnej.

Administracja celna tworzy część Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra. Podlegają jej Główne Urzędy Celne i Urzędy Celne. Służbę nadzoru podatkowego sprawują obwodowi komisarze celni.

Do zakresu działania Głównych Urzędów Celnym należą zadania b. polskich urzędów dla podatków konsumpcyjnych i monopolów oraz zadania b. polskich urzędów celnym

Poza tym mają odpowiednie zastosowanie przepisy Niemieckiej Ustawy Celnej o prawie ustroju celnego.

Cło przywozowe i wywozowe pobiera się według stawek celnym i skali polskiej taryfy celnej.

Kierownik Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra może zmienić taryfę celną.

196. I. Zarządzenie o zniżkach celnych z 29 IV 1940

Przy przywozie do G.G-wa z obszarów polskich włączonych do Rzeszy Niemieckiej oraz z obszaru gdańskiego towarów wszelkiego rodzaju, pochodzących stamtąd lub towarów przerobionych, pobiera się stawki polskiej taryfy celnej ze zniżką:

od 1 V	do 30 VI	1940	o	80%
" 1 VII	" 31 VIII	"	"	70%
" 1 IX	" 31 X	"	"	60%
" 1 XI	" 30 XII	"	"	50%

Z dn. 1 I 1941 r. mogą być wprowadzone dalsze ograniczenia zniżek celnych, które zawczasu zostaną ogłoszone.

197. I. Rozp. wyk. do rozp. celnego z dn. 17 XI 1939 r.,
wydane 10 2 1940 r.

Podatkowi konsumpcyjnemu podlegają:

wino,
piwo,
cukier,
drożdże prasowane,
kwas octowy,
cukier krochmalowy,
tłuszcz roślinny,
zapalniczki,
karty do gry,
żarówki.

Towarami będącymi przedmiotem monopolu są:

spirytus i wyroby spirytusowe,
sztuczne środki słodzące,
oleje mineralne,
sól,
tytoń i wyroby tytoniowe,
zapalki.

198. Stawki celne konwencyjne
/Zarz. z dn. 29 IV 1940/

Cła konwencyjne, które zostały ułożone w umowach handlowych R.P., mają zastosowanie do towarów, pochodzących z Rzeszy Niemieckiej, Protektoratu Czech i Moraw i krajów nieprowadzących wojny.

Rzeszy Niemieckiej, Protektoratowi Czech i Moraw oraz krajom nieprowadzącym wojny przyznaje się największe uprzywilejowanie.

199. Urzędy Celne
/Rozp. wyk. z dn. 9 I 1940/

Zakłada się w G.G-wie:

a/ Główne Urzędy Celne:

Warszawa-Zachód,	Rzeszów,
Warszawa-Wschód,	Kraków,
Lublin-Północ,	Radom,
Lublin-Południe,	Częstochowa.

b/ Urzędy Celne

Warszawa - Dworzec

Warszawa - Poczta,

Kraków - Dworzec z Oddziałem celnym,

Kraków - Poczta,

Częstochowa - Dworzec.

Obwody Głównych Urzędów Celnych obejmują następujące obszary:

- a/ Gł. Urz. Celny Warszawa-Zachód: Obszar Okręgu Warszawa, położony na Zachód od Wisły;
- b/ Gł. Urz. Celny Warszawa-Wschód - Obszar Okr. Warszawa, położony na Wschód od Wisły;
- c/ Gł. Urz. Celny Lublin-Północ - powiaty: Biała, Bodziska, Chełm, Hrubieszów i Radzyń;
- d/ Gł. Urz. Celny Lublin-Południe - powiaty: Puławy, Lublin, Kraśnik, Zamość i Janów;
- e/ Gł. Urz. Celny Kraków: powiaty - Kraków, Miechów, Tarnów, Nowy Sącz, Nowy Targ;
- f/ Gł. Urz. Celny Rzeszów - powiaty: Rzeszów, Jarosław, Sanok, Jasło i Dębica;
- g/ Gł. Urz. Celny Radom - powiaty: Opoczno, Radom, Iłża, Opatów, Kielce i Końskie;
- h/ Gł. Urz. Celny Częstochowa - powiaty: Piotrków, Radomsko, Jędrzejów i Stopnica.

Przy Gł. Urz. Celnych i Urzędach zakłada się Kasy Celne, do których należy pobór ceł i opłat, podatków konsumpcyjnych i danin monopolowych.

Z wyjątkiem miast: Warszawa, Lublin, Rzeszów, Kraków, Radom, i Częstochowa, podatek konsumpcyjny może być wpłacony również do Kas Skarbowych Inspektorij Skarbowych.

200. Urzędy śledczo-celne
/Rozp. wyk. z dn. 26 I 1940/

Zakłada się w G.G.-wie dwa urzędy śledczo-celne z siedzibą w Krakowie i Warszawie.

Obwód Urzędu śledczo-celnego Kraków obejmuje obszary Okręgów Kraków i Radom;

Obwód Urzędu śledczo-celnego Warszawa obejmuje obszary Okręgów Warszawa i Lublin.

Urzędy śledczo-celne przejmują zadania, których wykonanie należało dotychczas do Brygad Ochrony Dewiz. Należy również do nich czynność śledcza w dziedzinie ceł i podatków konsumpcyjnych.

201. Urzędy probiercze

Działalność probiercza i nadzorcza, należąca dotychczas do pol-

skich urzędów probierczych, będzie nadal wykonywana na obszarze G.G-wa według polskich przepisów probierczych przez urzędy probiercze Kraków /w Krakowie/ i Warszawa /w Warszawie/.

Urząd probierczy Kraków obejmuje swym działaniem Okręg Kraków, Urząd probierczy Warszawa - obejmuje Okręgi Warszawa, Radom i Lublin.

Urzędy probiercze podlegają nadzorowi Naczelników Głównych Urzędów Celnych, a w instancji wyższej i ostatecznej Kierownikowi Wydziału Fin. przy Urzędzie G.G-ra.

202. Monopole

/Rozp. G.G-ra z dn. 1 XI 1939/

Dla zarządzania b. Monopolami Państwowymi, a mianowicie: tytoniowym, spirytusowym, solnym, zapalczanym i loteryjnym w G.G-wie tworzy się "Generalną Dyрекcję Monopolów w G.G-wie".

Ma ona swoją siedzibę w Krakowie i podlega Wydziałowi Finansów przy Urzędzie G.G-ra.

203. Monopol oleju mineralnego

/Rozp. G.G-ra z dn. 20 I 1940/

Monopol oleju mineralnego rozciąga się na przejęcie wszystkich olejów mineralnych, wydobywanych na obszarze G.G-wa lub przywożonych do obszaru celnego G.G-ra oraz oddanie ich "Monopolowej Spółce Sprzedaży oleju mineralnego z ogr. odp."

Olejami mineralnymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są ropa naftowa oraz wyroby z niej wytwarzane, lub z gazu ziemnego, jak również lekkie oleje z mazi kamiennie-węglowej.

Zarząd monopolem oleju mineralnego należy do Generalnej Dyrekcji Monopolów w G.G-wie. Może ona w związku z tym zakładać ekspozytury.

Wszystkie przedsiębiorstwa dla wydobywania lub obróbki olejów mineralnych, leżące w G.G-wie, Monopolowa Spółka Sprzedaży olejów mineralnych oraz odsprzedawcy, podlegają nadzorowi administracji celnej.

204. Monopol sztucznych środków słodzących

/Rozp. G.G-ra z dn. 24 IV 1940/

Monopol sztucznych środków słodzących obejmuje:

1. wyrób i dalszy przerób,
2. przywóz i
3. zbył sztucznych środków słodzących na obszarze monopolowym.

Są nimi wszelkie związki chemiczne, mogące służyć do słodzenia i posiadające wyższą słodycz niż sacharoza /czysty cukier buraczany lub trzciniowy/, lecz nie posiadające odpowiednika własności odżywczych.

Zarząd Monopoli podlega nadzorowi Kierownika Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra.

Należy on do Generalnej Dyrekcji Monopolów w G.G-wie.

W celu wyrobu sztucznych środków słodzących, Generalna Dyrekcja Monopolów może dzierżawić, nabywać lub zakładać przedsiębiorstwa.

Przywóz i zbyt sztucznych środków słodzących należy do Gen. Dyrekcji Monopolów.

Generalna Dyrekcja Monopolów porucza zbyt sztucznych środków słodzących w G.G-wie Centralnemu Urzędowi Rolniczemu, po cenach ustalonych przez Kierownika Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra za zgodą Kierownika Wydziału Kształtowania Cen przy Urzędzie G.G-ra i w porozumieniu z Kierownikiem Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa przy Urzędzie G.G-ra.

Sztuczne środki słodzące wolno wypuszczać do obrotu tylko w ilościach, nie mogących szkodzić gospodarce buraczanej i cukrowej.

Centralny Urząd Rolniczy i wszystkie inne urzędy łącznie z handlarzami detalicznymi, którym powierzony jest rozdział sztucznych środków słodzących, podlegają nadzorowi zarządu celnego.

Równocześnie z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia /1 V 1940/ tracą moc obowiązującą przepisy polskie o sztucznych środkach słodzących /Rozp. Prez.R.P. z dn. 7 X 1927: Dz. U.R.P. Nr 89, poz. 797; ze zmianami zaprowadzonymi ustawą z dn. 25 2 1932: Dz. U.R.P. Nr 29, poz. 286, Rozp. z dn. 28 XII 1934: Dz. U.R.P. Nr 110, poz. 976 i Ust. z dn. 3 XI 1936: Dz. U.R.P. Nr 84, poz. 581, Rozp. Min. Skarbu z dn. 7 XII 1927: Dz. U.R.P. 117, poz. 1008, sprostowane obw. z dn. 17 I 1928: Dz. U.R.P. Nr 30, poz. 289, a zmienione rozporządzeniem z dn. 12 III 1930r. Dz. U.R.P. Nr 36, poz. 300/.

205. I. Rozp. wyk. do pow. rozp. z dn. 24 IV 1940 r.

postanawia, że sztuczne środki słodzące zasadniczo oddawane będą handlarzom detalicznym łącznie z aptekami oraz przedsiębiorstwom do celów przemysłowych bezpośrednio przez Centralny Urząd Rolniczy

Pośrednicy rozdzielczy /składnice sztucznych środków słodzących/ mogą być ustanowieni przez Centralny Urząd Rolniczy tylko za pozwoleniem Generalnej Dyrekcji Monopolów.

Centralny Urząd Rolniczy oraz składnice winny bieżąco notować w księgach handlowych przychody i rozchody sztucznych środków słodzących, a to w ten sposób, by należyte zużycie i remanent można było udowodnić bez zarzutu.

Sklepy sprzedaży detalicznej winny bieżąco prowadzić proste notatki o nabywaniu sztucznych środków słodzących.

206. Prawo karne podatkowe, celne i monopolowe /Rozp. G.G-ra z dn. 24 IV 1940/

Kto dla siebie lub osoby trzeciej wyłudzi nieuzasadnione korzyści podatkowe albo umyślnie powoduje uszczuplenie dochodów podatkowych, podlega karze grzywny do nieograniczonej wysokości za sprzeniewierzenie skarbowe. Obok kary grzywny można orzekać karę więzienia do lat 2.-

Usiłowanie sprzeniewierzenia skarbowego jest karalne. Kara

zagrożona za czyn dokonany obowiązuje także za usiłowanie. Kara obowiązuje również za pomoc albo popieranie, popełnione dla osiągnięcia własnej korzyści.

Przy skazaniu za sprzeniewierzenia skarbowe należy orzec również ściągnięcie towarów podlegających podatkowi, cłu i stanowiących przedmiot monopolu, do których sprzeniewierzenie się odnosi, jak również środków lokomocji, których sprawca użył do popełnienia czynu.

Jeżeli ściągnięcie wytworów lub towarów nie byłoby możliwe, należy orzekać zapłatę ich wartości, a gdyby ustalenie wartości nie miało być możliwe - zapłatę kwoty pieniężnej do 200.000 zł.

Naruszenia zakazu celnego dopuszcza się, kto wbrew zakazowi przywozi, wywozi lub przewozi przedmioty, nie przedstawiając ich należycie właściwej placówce celnej.

Naruszenia monopolu dopuszcza się, kto prawa zastrzeżone monopolem umyślnie narusza albo obowiązków nałożonych nań postanowieniami monopolowymi umyślnie nie spełnia.

Kto zawodowo sprzeniewierza cło albo dopuszcza się naruszenia zakazów celnych lub naruszenia monopolu, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od 3 miesięcy. Tej samej karze podlega:

1. kto łączy się z 2. lub więcej osobami dla wspólnego dokonania sprzeniewierzenia celnego lub naruszenia zakazu celnego lub naruszenia monopolu i dokonuje wspólnie z nimi przestępstwa,
2. kto popełnia sprzeniewierzenie celne albo narusza zakaz celny lub monopol, przy których on sam albo ktoś inny uczestniczący w czynie ma ze sobą broń lub inne narzędzia lub środek dla przewyższenia oporu osobistego.

Kto z niedbalstwa, jak płatnik, powoduje uszczuplenie dochodów podatkowych lub udzielanie albo zatrzymanie nieuzasadnionych korzyści podatkowych, podlega za narażenie za uszczuplenie podatków karze grzywny do 200.000 zł.

Obejście podatkowe będzie karane tylko wówczas, jeżeli uszczuplenie dochodów podatkowych zostało spowodowane tym, że sprawca umyślnie lub z niedbalstwa naruszył powinności, ciężące na nim w interesie ustalenia obowiązku podatkowego.

Kto z niedbalstwa narusza prawa zastrzeżone monopolem albo z niedbalstwa nie spełnia obowiązków, nałożonych nań postanowieniami monopolowymi, podlega za narażenie monopolu karze grzywny do 200.000 zł.

Paserstwa skarbowego dopuszcza się, kto dla własnej korzyści zakupuje, bierze w zastaw lub w posiadanie, ukrywa lub zbywa wyroby, albo towary, co do których zostały sprzeniewierzone podatki spożywczy, opłaty celne lub monopolowe, albo co do których zostało popełnione naruszenie zakazów celnych lub naruszenie monopolu.

Kto znaki skarbowe w zamiarze użycia ich za prawdziwe podrabia albo kto w tym zamiarze nabywa fałszywe znaki skarbowe, podlega karze więzienia na czas nie krótszy od 3 miesięcy. Takiej samej karze podlega, kto umyślnie fałszywych znaków skarbowych używa jako prawdziwych, zaofiaruje je lub puszcza w obieg. Kto użytych znaków skarbowych używa umyślnie jako ważnych lub takie nabywa, zaofiaruje lub puszcza w obieg w zamiarze, by były pono-

wnie użyte jako ważne, podlega karze grzywny do nieograniczonej wysokości. Oprócz grzywny można orzekać karę więzienia do lat dwóch.

Takie same kary są zagrożone za sporządzenie, nabywanie, zaofiarowanie i odstępowanie form lub innych narzędzi, mogących służyć do wykonania podrobienia znaków skarbowych, lub papieru równego papierowi przeznaczonemu do wyrobu znaków skarbowych lub podobnego do niego.

Wykroczenia skarbowego dopuszcza się:

1. kto, nie popełniając innego przestępstwa skarbowego, jak płatnik lub przy obrocie spraw płatnika wykracza umyślnie lub z niedbalstwa przeciw przepisowi podatkowemu lub zarządzeniu wydanemu w postępowaniu opodatkowania, a zawierającemu wskazanie na karalność;
2. kto, nie popełniając innego czynu karalnego, wykracza umyślnie lub z niedbalstwa przeciw rozporządzeniu zakazującemu przywóz, wywóz lub przewóz towarów, lub przeciw zarządzeniu wydanemu w celu wykonania takiegoż rozporządzenia a zawierającemu wskazanie na karalność czynu;
3. kto, nie popełniając naruszenia monopolu, narażania monopolu lub innego przestępstwa skarbowego, wykracza umyślnie lub z niedbalstwa przeciw postanowieniom monopolowym, sprawca podlega karze grzywny do dwudziestu tysięcy złotych.

Nieprzestrzeganie przepisu instrukcyjnego nie jest karalne. Zaniechanie terminu płatności jako takie nie jest karalne.

Postępowanie karne

Postępowanie karno-administracyjne

Główne Urzędy Celne winny przy wszystkich przestępstwach skarbowych dochodzić stanu sprawy. Wyjątek stanowi wypadek, gdy obwiniony został zatrzymany i sprowadzony przez sędziego.

Do orzekania powołany jest Główny Urząd Celny, jeżeli przestępstwo skarbowe jest zagrożone tylko karą grzywny lub ścąganiem lub jedną z tych kar.

Władze i urzędnicy policji oraz służby bezpieczeństwa winny dochodzić także przestępstw skarbowych i poczynić wszelkie zarządzenia nie cierpiące zwłoki, by zapobiec zatarciu śladów przestępstwa. Winni oni bezzwłocznie donieść o przestępstwach skarbowych Głównemu Urzędowi Celnemu, dołączając akta tej sprawy.

Główne urzędy celne są upoważnione do zarządzania zajęć i wykonywania ich przez swych urzędników.

Do postępowania, kosztów i egzekucji stosuje się przepisy niemieckiego prawa karnego skarbowego /Deutsches Abgabenstrafrecht i ordynacja skarbową Rzeszy z dn. 22 maja 1931 r. Dz.U.Rz. Niem. I, str.161/.

Od orzeczenia karnego obwiniony może złożyć zażalenie od orzeczenia karnego jest dopuszczalne tylko w wypadku, gdy orzeczono są grzywny, przekraczające łącznie kwotę 10.000 zł, za pośrednictwem Głównego Urzędu Celnego, który wydał orzeczenie karne lub do władzy apelacyjnej, a to na piśmie lub ustnie w ciągu jednego tygodnia od podania do wiadomości orzeczenia karnego. O zażaleniu rozstrzyga Kierownik Wydziału Finansów przy Urzędzie G.G-ra.

Wniosek o rozstrzygnięcie sądowe jest dopuszczalny tylko wówczas, gdy orzeczenie karne ustala grzywny, przekraczające sumę 10.000 zł. Dla rozstrzygnięcia właściwy jest Sąd Niemiecki tego okręgu, w którym Główny Urząd Celny ma swoją siedzibę.

Jeżeli został złożony wniosek o rozstrzygnięcie sądowe, wówczas stosuje się do sądowego postępowania wszczętego na podstawie tegoż, -rzepisy Reichsabgabenordnung.

Kierownik Wydziału Finansowego przy Urzędzie G.G-ra jest upoważniony wszczęcie lub przeprowadzenie postępowania karno-administracyjne pominać oraz kary orzeczone w postępowaniu karno-administracyjnym darować. Mocen jest przysługujące mu upoważnienia przenieść na podległe mu władze.

Główne Urzędy Celne są upoważnione, wszczęcie lub przeprowadzenie śledztwa pominać, jeżeli sprzeniewierzenie skarbowe, naruszenie zakazów celnych lub paserstwo nie wchodzi w rachubę, albo wina sprawcy jest nieznaczną.

Grzywny należy wymierzać w wysokości conajmniej 10 złotych.

Sprzeczne z niniejszym przepisy polskiego prawa karnego skarbowego z dn. 3 XI 1936r. i polskich ustaw w sprawie poboru ceł, podatków spoż. i opłat monopolowych /Dekret Prez. R.P. Dz.U.R.P. Nr 84, poz.581/ tracą moc obowiązującą z dniem wejścia w życie nin. rozporządzenia /8 V 1940/.

207. Kolej

/Rozp. G.G-ra o administracji kolejnictwa z dn. 9 XI 1939/

Polskie koleje państwowe położone na obszarze G.G-wa wraz z wszystkimi przynależnościami, przechodzą na administrację G.G-wa. Jest ona wykonywana przez Kierownika Wydziału Kolei przy Urzędzie G.G-ra, który z tego tytułu jest "Prezydentem Gen. Dyrekcji Kolei Wschodniej".

Kolej Wschodnia posiada własny budżet i osobny rachunek.

G.G-tor może postanawiać, aby Kolej Wschodnia przejęła także administrację i prowadzenie takich kolei, które dotychczas nie należały do polskich kolei państwowych.

Nadzór nad kolejami nie należącymi do Kolei Wschodniej sprawuje Kierownik Wydziału Kolei przy Urzędzie G.G-ra.

208. Poczta

/Rozp. G.G-ra z dn. 31 X 1939/

Administrację Poczty i Telegrafów w G.G-wie wykonywa Kierownik Wydziału Poczty w Urzędzie G.G-ra, który ma tytuł "Kierownika Niemieckiej Poczty Wschodu".

Majątek i wszelkie prawa dotychczasowego państwowego przedsiębiorstwa "Polska Poczta, Telegraf i Telefon" przechodzą na Administrację G.G-wa.

Pocztowo - telegraficzne ustawy i rozporządzenia polskie, a zwłaszcza Rozp.Prez.R.P. z dn. 23 III 1928 /Dz.U.R.P. Nr 38, poz.379/ zachowują swoją moc o tyle, o ile to wyraźnie się ustala.

209. Pocztowa służba czekowa w G.G-wie
/Rozp. G.G-ra z dn. 15 I 1940/

Dla celów bezgotówkowego obrotu płatniczego Niemiecka Poczta Wschodnia podejmuje pocztową służbę czekową.

210. Pocztowa ordynacja czekowa
/Rozp. G.G-ra z dn. 15 I 1940/

Niemiecka Poczta Wschodnia przyjmuje wpłaty na pocztowe konta czekowe, przeprowadza przelewy z jednego pocztowego konta czekowego na drugie i dokonuje wypłat z kont czekowych.

Pocztowe konta czekowe prowadzi Pocztowy Urząd Czekowy w Warszawie. Każde pocztowe konto czekowe otrzymuje nr konta i określenie uczestnika.

Na każdym pocztowym koncie czekowym ma znajdować się stale wkładka zakładowa w kwocie 10 zł.

Wysokość dobra na koncie pocztowym podlega ograniczeniu.

Dobro na kontach uczestników obrotu pocztowego nie podlega oprocentowaniu.

Pocztowy Urząd Czekowy w Warszawie zawiadamia uczestnika pocztowego obrotu czekowego o zmianie jego dobra na koncie za pomocą wyciągu z konta.

Uczestnik obrotu czekowego, który nadużywa urządzeń pocztowego obrotu czekowego, może być wykluczony z pocztowych obrotów czekowych.

Jako nadużycie uważa się także przekroczenie pokrycia konta.

Kwoty pieniężne mogą być wpłacone na pocztowe konto czekowe za pomocą karty wpłaty. Kartę wpłaty należy przed nadaniem opłacić. Wpłata kwoty zostaje potwierdzona.

Kwoty nadchodzące do urzędu pocztowego za pomocą przekazów pocztowych są zapisywane na konto czekowe uczestnika obrotu czekowego.

Uczestnik pocztowego obrotu czekowego może dysponować dobrem zapisanym na jego koncie przez dokonanie przelewu albo przez wystawienie czeku pocztowego.

Za pomocą przelewu można przekazywać kwoty pieniężne na inne pocztowe konta czekowe.

Dokument przelewowy ma być oddany do wykonania Pocztowemu Urzędowi Czekowemu w ciągu 10 dni po wystawieniu. Pocztowy Urząd Czekowy może odmówić wykonania przelewu, który nadejdzie po tym terminie.

Przelewy dla większej ilości odbiorców mogą być objęte jednym przelewem /przelewem zbiorowym/.

Za pomocą przelewu stałego można przelewać przez nieograniczony czas tę samą kwotę, płatną w tych samych dniach miesiąca temu samemu odbiorcy.

Za pomocą czeku pocztowego można przekazywać kwoty do wypłaty. Czeki mogą być imienne /na określonego odbiorcę/ lub kasowe /bez określenia osoby odbiorcy/.

Za wypłatę czeku pocztowego pobiera się opłatę.

Czeki, przeznaczone do wypłaty dla więcej odbiorców, można złączyć w jeden czek - zbiorowy.

Za pomocą czeku stałego można przekazywać do wypłaty przez czas nieograniczony tę samą kwotę, w tych samych dniach miesiąca, temu samemu odbiorcy.

Niemiecka Poczta Wschodu odpowiada wobec uczestnika pocztowego obrotu czekowego za prawidłowe wykonanie jego zleceń.

Niemiecka Poczta Wschodu nie odpowiada za terminowe wykonanie zleceń.

Odstąpienie lub zastawienie pocztowego dobra czekowego jest niedozwolone.

211. Ordynacja radiowa
/Rozp. G.G-ra z dn. 13 IV 1940/

Sprzętem radiotechnicznym są urządzenia służące do odbioru audycji radiowych drogą bezdrutową lub drutową. Zalicza się do niego również anteny odbiorcze.

Kto chce posiadać lub używać sprzęt radiotechniczny, musi mieć na to zezwolenie.

Obowiązuje ono również osoby lub wytwórnie, produkujące sprzęt radiotechniczny, przedsiębiorstwa handlujące takim sprzętem oraz przedsiębiorstwa składowe i zakłady zastawnicze, przyjmujące w celach zarobkowych sprzęt radiotechniczny na skład, wzgl. w zastaw.

Zezwolenia radiowe wydaje Niemiecka Poczta Wschodu. Mogą być one wydane czasowo lub warunkowo. Odmowa wydania nie wymaga uzasadnienia.

Niemiecka Poczta Wschodu jest władzą nadzorczą dla wykonania rozporządzenia radiowego.

Zezwolenie radiowe wygasa, gdy:

1. Niemiecka Poczta Wschodu odwoła je,
2. radioabonent zrzeka się go,
3. radioabonent opuszcza swoje mieszkanie lub swoje pomieszczenie pracy w nieruchomości, zaznaczonej w karcie zezwolenia,
4. upływie czas, na który było udzielone,
5. nie zostały spełnione warunki, na podstawie których zezwolenie zostało udzielone.

Niemiecka Poczta Wschodu może w każdej chwili zezwolenie cofnąć. Zezwolenie radiowe po wygaśnięciu musi być zwrócone Niemieckiej Poczcie Wschodu.

Po wygaśnięciu zezwolenia radiowego posiadacz zezwolenia powinien w ciągu 8 dni oddać sprzęt radiotechniczny:

1. Oddawczemu Urzędowi Pocztowemu na przechowanie, lub
2. posiadaczowi ważnego zezwolenia. Przez oddanie rozumie się wydanie osobie trzeciej z jakiegokolwiek tytułu.

Anteny muszą być rozebrane w ciągu 14 dni od wygaśnięcia zezwolenia.

Radiopajęczarze podlegają karze więzienia na czas nie krótszy od 6 miesięcy, o ile według innych przepisów nie zasługują na karę wyższą. Tylko w wypadkach lżejszych można orzec karę grzywny.

Radiopajęczarzem jest ten, kto umyślnie lub z niedbalstwa:

1. posiada sprzęt radiotechniczny, nie mając zezwolenia radiowego;
2. słucha audycji radiowych przy pomocy sprzętu radiotechnicznego dowolnego rodzaju, nie posiadając wymaganego zezwolenia radiowego.

Jako radiopajęczarz będzie karany ten, kto umyślnie lub z niedbalstwa:

1. po wygaśnięciu zezwolenia radiowego wykona tylko częściowo, wykona nie we właściwym czasie lub wogóle nie wykona postanowień co do oddania sprzętu radiotechnicznego, będącego w jego posiadaniu i co do usunięcia anteny;
2. nie dotrzymuje warunków postawionych przez Niemiecką Pocztę Wschođu.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

212. Ruch uliczny

/Zarządzenie policyjne z dn. 15 XI 1939r./

Woźnica pojazdu konnego, jak również przewoźnik i poganiacz bydła winni w razie korzystania z dróg i placów publicznych pojazdom mechanicznym, zwracającym na siebie uwagę sygnałami ostrzegawczymi, natychmiast ustąpić z drogi na letni tor, a jeżeli takiego nie ma, ostro skręcić w prawą stronę.

W razie ciemności lub gęstej mgły pojazdy winne być rozpoznawalne przez przymocowanie między tylnymi kołami jasno świecącej latarki. Osoby prowadzące bydło winny w razie ciemności nosić w ręce jasno świecącą latarkę.

Wykroczenia podlegają karze pieniężnej w wysokości 10 zł., a gdy zapłata nie może być uiszczoną, karze aresztu do 5 dni.

213. Ruch pojazdów mechanicznych

/Rozp. G.G-ra z dn. 23 XI 1939r/

Pojazdy mechaniczne mogą być dopuszczone do ruchu przez urzędy udzielające dopuszczenia, i po zaopatrzeniu w urzędowy znak.

Zezwolenia udziela starosta powiatowy /miejski/.

Kto na drogach publicznych prowadzi pojazd mechaniczny bez zezwolenia, podlega karze więzienia lub grzywny.

Tej samej karze podlega właściciel niedopuszczonego do ruchu pojazdu mechanicznego i ten, kto posługuje się takim, jeżeli pozwolił na używanie tegoż lub umożliwił to przez lekkomyślność.

Kto prowadzi pojazd mechaniczny, nie mając przy sobie swia-

doctwa samochodowego, podlega karze grzywny lub więzienia.

Właściwy: Sad Specjalny.

214. Przepisy dla Żydów
/Rozp. G.G-ra z dn. 23 XI 1939/

Wszyscy Żydzi i Żydówki, przebywający w G.G-wie, a mający ukończone 10 lat życia, obowiązani są nosić, zaczynając od 1 XII 1939r. na prawym rękawie biały pasek o szerokości conajmniej 10 cm, zaopatrzony w gwiazdę syjońską.

Winni wykroczenia podlegają karze więzienia i grzywny w nieograniczonej wysokości lub jednej z tych kar.

Właściwe: Sady Specjalne.

215./Rozp. G.G-ra z dn. 28 XI 1939/

W każdej gminie utwarza się zastępstwo Żydów, zwane "Radą żydowską". Składa się ona w gminach do 10.000 mieszkańców z 12, w gminach ponad 10.000 mieszkańców z 24 Żydów, pochodzących z miejscowej ludności. Rada żydowska wybiera ze swego grona przewodniczącego i zastępcę.

O dokonaniu wyborów należy donieść właściwemu staroście, który rozstrzyga o tym, czy podany skład rady żydowskiej należy uznać. Może on zarządzić inny skład.

Rada żydowska obowiązana jest do przyjmowania rozkazów władz niemieckich przez przewodniczącego lub jego zastępcę. Odpowiada ona za sumienne prowadzenie spraw w pełnym zakresie. Żydzi i Żydówki winni być posłuszni poleceniom, wydanym przez nią celem wykonania niemieckich zarządzeń.

216. Zakaz uboju rytualnego
/Rozp. G.G-ra z dn. 25 X 1939/

Kto się dopuszcza uboju rytualnego, podlega karze ciężkiego więzienia powyżej 1. roku.

Tej samej karze podlega współsprawca, podżegacz i pomocnik.

Usiłowanie będzie karane jak czyn dokonany.

Wykonanie kary ciężkiego więzienia nastąpić może również w obozach koncentracyjnych.

217. Przymus pracy dla Żydów
/Rozp. G.G-ra z dn. 26 X 1939/

Dla zamieszkałych w G.G-wie Żydów wprowadza się z natychmiastową mocą przymus pracy. W tym celu wciela się Żydów do oddziałów roboczych pracy przymusowej.

218. /I.post.wyk. z dn. 11 XII 1939 do pow.rozp./

Z dn. 1 I 1940 zabrania się wszystkim Żydom zmiany miejsca zamieszkania bez pisemnego zezwolenia właściwej niemieckiej władzy administracyjnej poza obrębem gminy dotychczasowego miejsca zamieszkania, lub udania się na wędrowną, porzucając stałe miejsce zamieszkania.

Wszyscy Żydzi po przybyciu do G.G-wa winni niezwłocznie po znalezieniu kwatery, a najpóźniej w ciągu 24 godzin po wkroczeniu na obszar G.G-wa, zameldować się u burmistrza oraz poinformować o swym przybyciu radę żydowską, która obowiązana jest prowadzić wykaz zgłaszających się.

Wszystkim Żydom w G.G-wie zabrania się wyjścia i używania dróg, ulic i placów w czasie od godz. 21 do godz. 5 bez pisemnego zezwolenia miejscowej władzy administracji niemieckiej.

Żydów, przekraczających powyższe przepisy, odstawia się bezwzględnie do zaostrej długotrwałej przymusowej służby pracy, niezależnie od ukarania według innych odnośnych przepisów.

219. /II.Post.wyk. z dn. 12 XII 1939 do pow. rozp./

Wszyscy Żydzi w G.G-wie od ukończonego 14. do ukończenia 60. roku życia podlegają zasadniczo przymusowi pracy. Czas trwania tego przymusu pracy wynosi w zasadzie 2 lata; przedłuża się go, jeżeli nie miałyby być osiągnięty w ciągu tego czasu cel wychowawczy przymusu pracy.

Rady żydowskie prowadzą kartoteki obowiązanych do przymusowej pracy. Burmistrzowie są obok rad żydowskich odpowiedzialni za zupełność i prawdziwość sporządzenia spisu.

Żydzi, wpisani do kartoteki poborowych a powołani do pracy przymusowej, winni zjawić się w oznaczonym czasie w miejscu zbiórki. Żywność na 2 dni oraz 2 czyste koce należy przynieść ze sobą. Rzemieślnicy, szczególnie właściciele warsztatów, winni dostarczyć na miejsce zbiórki wszystkie narzędzia. Maszyny rzemieślnicze wraz z przynależnościami, należące do podlegającego przymusowi pracy, podlegają władzy, która rozporządza pracą przymusową.

Zabrania się Żydom, podlegającym przymusowi pracy, sprzedawania, zastawiania lub rozporządzenia w inny sposób bez pisemnego zezwolenia właściwego starosty narzędziami zawodowymi łącznie z maszynami i przynależnościami, znajdującymi się w ich posiadaniu.

Poza tym wzbronione jest wszelkie oddalanie lub ukrywanie wymienionych narzędzi.

Nabywanie lub choćby posiadanie wymienionych narzędzi jest zabronione bez pisemnego zezwolenia odnośnego starosty.

Za wykroczenia: kara ciężkiego więzienia do 10 lat. Obok kary więzienia można orzec ściągnięcie całego majątku.

Właściwy: Sąd Specjalny.

220. Obowiązek zgłoszenia majątku żydowskiego
/Rozp. G.G-ra z dn. 24 I 1940/

Całkowity majątek żydowski podlega obowiązkowi zgłoszenia.

Za majątek żydowski uważa się:

1. majątek Żydów, jeżeli w dn. 1 I 1939 r. posiadali obywatelstwo polskie lub po tym terminie nabyli, jak również majątek Żydów bez przynależności państwowej, przy czym nie-żydowskiego małżonka Żyda traktuje się jak Żyda,
2. majątek spółek personalnych, jeżeli więcej niż połowa spółników, przy spółkach komandytowych, jeżeli więcej niż połowa spółników odpowiadających bez ograniczenia jest Żydami,
3. majątek spółek kapitałowych, w których więcej niż 25% udziałów jest lub w dn. 1 I 1939r. było w rękach żydowskich,
lub
do których zarządu lub rady nadzorczej należy, lub po dniu 1 I 1939r. należał Żyd,
lub
przy których istnieje innego rodzaju decydujący wpływ żydowski.

Majątkiem jest ruchomy i nieruchomy majątek włącznie z wierzytelnościami, udziałami, prawami i innymi interesami.

Majątek, nie zgłoszony w terminie przepisany, uważa się za bezpański i podlega konfiskacie.

Za wykroczenia: więzienie i grzywna do nieograniczonej wysokości lub ciężkie więzienie.

Właściwy jest Sąd Niemiecki.

221. Zniesienie zwolnień podatkowych
/Rozp. G.G-ra z dn. 23 XI 1939/

Uprzywilejowania podatkowe i zwolnienia podatkowe, udzielane dotychczas przez ustawy żydowskim gminom wyznaniowym, żydowskim zakładom, fundacjom i stowarzyszeniom, znosi się.

222. Używanie kolei przez Żydów
/Rozp. G.G-ra z dn. 26 I 1940r/

Używanie kolei przez Żydów jest wzbronione aż do odwołania, z wyjątkiem wypadków, przy których zachodzi piśmienne zarządzenie G.G-ra, jego urzędu lub Szefa Okręgowego.

Za wykroczenia kara więzienia i grzywny do nieograniczonej wysokości lub jedna z tych kar.

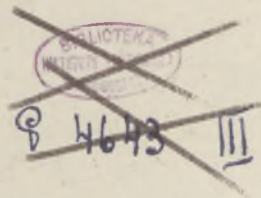
Właściwy: Sąd Specjalny.

223. Szkoły żydowskie./Rozp. G.G-ra z 31 VIII 1940/

Rady żydowskie są obowiązane do prowadzenia szkolnictwa żydowskiego. Mają one założyć i utrzymywać odpowiednią ilość szkół powszechnych i mogą zakładać szkoły fachowe i zawodowe. Rady żydowskie mają dbać o przygotowanie nauczycieli do szkół żydowskich. Żydzi mogą uczęszczać tylko do szkół, utrzymywanych przez Rady żydowskie, przy stosowaniu polskich przepisów o obowiązku szkolnym.

Skonfiskowane mienie żydowskie może być przeznaczone na cele szkolnictwa żydowskiego, które podlega nadzorowi niemieckich władz szkolnych.

---ooOoo---

BIBLIOTEKA
UNIERSYTECKA
GDAŃSK

411938

nie pożyczają się do domu